

Gobierno de Navarra
Departamento de Políticas
Migratorias y Justicia
Dirección General de Justicia

Nafarroako Gobernua
Migrazio Politiketako eta
Justiziako Departamentua
Justizia Zuzendaritza Nagusia

Justiziako Gizarte Zerbitzua

2020KO MEMORIA

Iratxeko monasterioaren kalea 22, 1. A, 31011 Iruña

I- JUSTIZIAKO GIZARTE ZERBITZUAREN AURKEZPENA.....	1
1. DOAKO LAGUNTZA JURIDIKOA.	3
A) TRAMITAZIOA:.....	4
B) FAKTURAZIOA.....	18
2. ATZERRITARTASUN ZERBITZUA.....	29
3. ESPETXE ORIENTAZIO JURIDIKOKO ZERBITZUA.....	35
4. EMAKUMEARENTZAKO ARRETA ZERBITZUA	40
1- IRUÑEKO ABOKATUEN ELKARGOA.....	41
2- TUTERAKO ABOKATUEN ELKARGOA.....	45
3- LIZARRAKO ABOKATUEN ELKARGOA.....	48
4- TAFALLAKO ABOKATUEN ELKARGOA.....	50
5- ZERBITZUAREN LABURPENA ZENBAKITAN.....	51
5. EPAITEGIEN ARTEKO BITARTEKARITZA	53
6. ORGANO JUDIZIALEI LAGUNTZA EMATEKO LANAK.....	92
II- DELITUEN BIKTIMEI LAGUNTZEA ETA ORGANO JUDIZIALEKIN	
ARITZEA.....	123
7. BIKTIMENTZAKO ARRETARI BURUZKO ARAUDI ESPEZIFIKOA.....	126
8. 2020AN IREKITAKO BIKTIMEN ESPEDIENTEEI BURUZKO DATUAK	131
9. LARRIALDIKO ESKU-HARTZEAK.....	156
10. BABES-AGINDUAK	158
11. DELITUAREN BIKTIMENTZAKO TERAPIA PROGRAMAK	162
12. FAMILIAREN ESPARRUKO TRATU TXAR EMAILEENTZAKO ETA SEXU	
ERASOTZAILEENTZAKO TERAPIA PROGRAMA	166
13. PERITU-TXOSTENAK ETA ASISTENTZIA EPAIKETETAN	170
14. JARDUKETEN LABURPENA	171
15. BIKTIMEN ASISTENTZIARAKO ATALAK GAI EZBERDINETAN EMANDAKO	
BESTE ZERBITZU BATZUK DESGAITASUN ZIBILA, BITARTEKARITZA,	
INFORMAZIOA ETXEGABETZE KASUETAN.....	173
16. BULEGOAK PRESTAKUNTZAREKIN ETA DIBULGAZIOAREKIN LOTUTA	
EGINDAKO EKINTZAK:.....	185

I- JUSTIZIAKO GIZARTE ZERBITZUAREN AURKEZPENA

Justiziako Gizarte Zerbitzua Justizia Zuzendaritza Nagusira dago atxikia organikoki eta 2003. urtearen amaieran sortu zen. Zerbitzu horren barnean sartu ziren ordura arte Barne Zuzendaritza Nagusiak eta Gizarte Ongizate Departamentuan sartuta zeuden unitateak, ordura arte Justiziako Zerbitzu Juridiko Administratiboan sartzen ziren zerbitzuez gain.

Lehendakaritzako, Funtzio Publikoko, Barneko eta Justiziako Departamentuaren egitura berriak, irailaren 9ko 198/2015 Foru Dekretuak onartuak, bost jarduketa-eremu handi esleitzen dizkio Justiziako Gizarte Zerbitzuari.

A/ Organo judizialei laguntza teknikoa ematea, honako hauek barnean hartzen dituenak: doako laguntza juridikoa, itzulpen eta interpretazio zereginak, eta bitartekoak ematea, bai peritu-probak egiteko, bai eginbide judizialak gauzatze aldera justiziako agintari eta funtzionarioek joan-etorriak egiteko.

B/ Delituen biktimentzako laguntza integrala, Delituen Biktimei Laguntzeko Atalari esleitua.

C/ Atxilotuak eta espetxetik irten direnak birgaitu eta gizarteratzera bideratutako neurriak bultzatu eta koordinatzea, Organo Judizialekin Aritzeko Bulegoari esleitua. Unitate hori Nafarroako Auzitegiko Medikuntzaren Institutuan sartu zen funtzionalki, Genero indarkeriaren aurka babes integrala emateko neurriei buruzko abenduaren 28ko 1/2004 Lege Organikoan ezartzen den balorazio forentse osorako unitate bat eratze aldera.

D/ Bitartekaritzarako laguntza, eta jurisdikzio guztietan ezartzeko baliabideak ematea.

E/ Nafarroako Foru Komunitatean organo judizialek emandako babes aginduak koordinatzea.

Azken urteotan, Justiziako Gizarte Zerbitzua zeregin berriak bereganatzen joan da, beti justizia sozialarekin lotutakoak, eta, horien artean, bereziki nabarmentzen dira epaitegien arteko bitartekaritza kudeatzea gizarte, familia eta merkataritza esparruetan eta informazioa eta laguntza ematea desgaitasun zibil eta etxegabetzeekin lotutako kontuetan.

Memoria honek deskribatutako eremuei erreparatzen die. Dena den, Organo Judizialekin Aritzeko Bulegoaren jardunak Nafarroako Auzitegiko Medikuntzaren Institutuaren memoria orokorrean jasotzen dira.

1. DOAKO LAGUNTZA JURIDIKOA.

KUDEAKETA-SISTEMA

Doako laguntza juridikoaren kudeaketak "ASIGNA" izeneko informatika-tresna baliatzen du euskarri gisa. Aldi berean, informazio-sistema horrek izapideak eta fakturazioa egiteko bere moduluak ditu. Horrenbestez, memoria honetan horietako bakoitzari egiten zaie erreferentzia.

Nabarmendu behar da 2012an Nafarroako Foru Komunitatean aplikagarri den Doako Laguntza Juridikoaren Erregelamendu berria sartu zela indarrean, martxoaren 21eko 17/2012 Foru Dekretuak onartuta, eta 2012ko apirilaren 1etik aurrera dituela ondorio ekonomikoak.

Erregelamenduak bereziki alderdi ekonomikoa eta antolamendukoa azpimarratzen ditu, eta konpentsazio ekonomikoaren oinarriak zehazten ditu berriro, une horretan bat zetorrena gehiago, auzibidezko araudiarekin ez ezik, esku hartzen duten profesionalei eskatzen dizkien ahalegin eta dedikazioarekin ere. Horrela eta, adibide modura, zigor arloan bereizten dira epaitegien aurrean bideratzen diren prozedurak eta probintzia auzitegiak bideratzen direnak, eta aurreko erregelamenduan ez zegoen halako bereizketarik, denak "zigor prozedura orokorra" izenpean multzokatzen baitziren. Era berean, eta arrazoi berengatik, "prozedura sumarioa" izeneko modulu berri bat sartzen da.

Bestalde, Iruñeko Abokatuen Elkargoaren kasuan, guardia iraunkorreko modalitatean eta, gainerako elkargoen kasuan, bana-banako laguntzako modalitatean atxilotuari ematen zaizkion laguntzen zenbatekoa murriztu egin zen.

Azpiegiturako gastuei dagokienez, Nafarroako Foru Komunitatean aplikagarri den Doako Laguntza Juridikoaren Erregelamenduan, berritasun modura, espediente nagusia eta espediente lotetsia bereizten dira, hurrenez hurren, 30 eta 18 eurotan ordaintzen direnak Abokatuen Elkargoen kasuan eta 6 eta 4 eurotan Prokuradoreen Elkargoaren kasuan.

Espediente nagusitzat jo behar da interesdunak denbora-tarte jakin batean doako justizia lortzeko egiten duen lehendabiziko eskaera, eta espediente nagusi horri lotu behar zaizkio pertsona horrek edozein jurisdikziotan eta epe berean egiten dituen hurrengo eskaerak; gainera, kasu horretan, ez da beharrezkoa baliabiderik eza egiaztatzea eskaera nagusia egin denetik denbora labur-laburra igaro delako. Horrek kudeaketa erraztu egiten du eta eskatzaileari eragozpenak ekiditen dizkio; izan ere, ez du berriro aurkeztu behar espedientea izapidetzeko behar den dokumentazio guztia.

Gizarte jurisdikzioaren berezitasunak eta emakumeen aurkako indarkeriaren arloko epaitegietara zuzendutako eskaerenak kontuan izanik, bi kasuetan izapidetutako espedienteak nagusitzat joko dira beti, espediente lotetsirik gabeak.

Nabarmendu behar da, 2012ko araudian konpentsaziorako moduluak beherantz eguneratu baziren ere ekonomia krisi orokorraren ondorioz, behin krisia gaindituta, 2018ko ekitaldian konpentsazio ekonomikoaren oinarriak eta moduluak eguneratu egin zirela berriro. Horri esker, esku hartzen duten profesionalei kalte-ordainengatik eta guardiengatik ordaintzen zaizkion zenbatekoak % 14 handitu dira batez beste. Gehikuntza hori Lehendakartzako, Funtzio Publikoko, Barneko eta Justiziako kontseilariaren abenduaren 29ko 140/2017 Foru Aginduak ezarri zen.

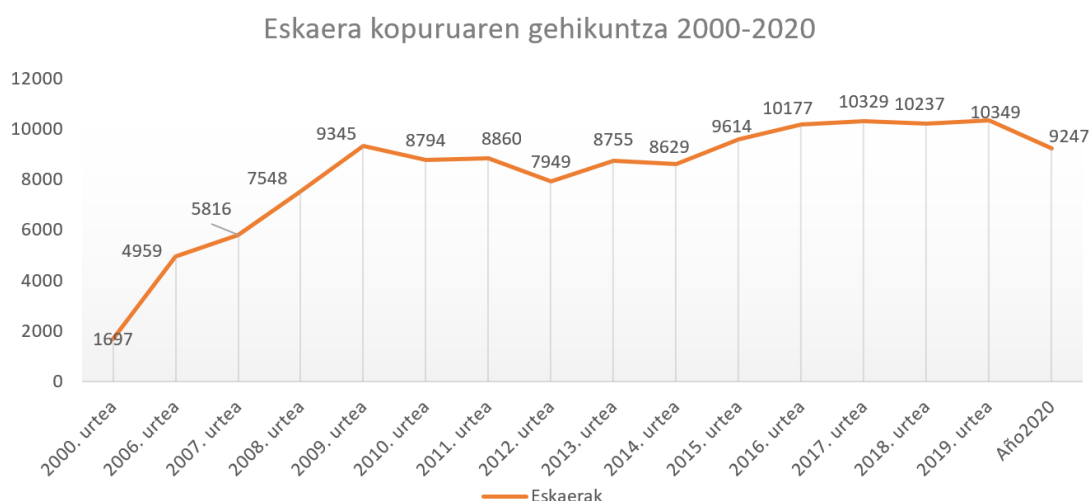
Bestalde, adierazi behar da Nafarroako Berdintasunerako Institutuaren (NABI) barneko Emakumeentzako Arreta Zerbitzua (EAZ) Justizia Zuzendaritza Nagusiari atxiki zitzaiola 2020ko ekitaldirako, eta horretarako lankidetzak hitzarmena sinatu zela Nafarroako Foru Komunitateko Migrazio Politiketako eta Justiziako Departamentuaren eta abokatuen elkargoen artean. Hala ere, ekitaldi horretarako eutsi zitzairen 2019an abokatuen elkargoen eta NABIren artean sinatutako hitzarmenaren baldintzei.

A) TRAMITAZIOA:

➤ ELKARGOEK ERREGISTRATUTAKO ESPEDIENTEAK, GUZTIRA.

2020ko ekitaldian Nafarroako Foru Komunitatean jarduten duten abokatuen elkargoei **9.247** espediente erregistratu zituzte, guztira, ASIGNA tresnan. 2019ko ekitaldian 10.349 eskaera erregistratu ziren eta, beraz, ekitaldi horrekin alderatuta, eskaerak **% 10** inguru murriztu dira. Murrizketa hori, funtsean, 2020ko martxoan dekretatu zen alarma-egoeraren ondorioz gertatu zen, epeak etetea ekarri baitzuen, baina ez funtsezko zerbitzuak. Haatik, 2000. urtetik izandako gehikuntza handia azpimarratzekoa da. Ekitaldi hori izan zen, hain zuzen, 1999ko urriaren 1ean justizia arloko eskumenak jaso ondorengo lehendabiziko ekitaldi osoa.

Jarraian, grafiko bat dago, doako justiziako espedienteek 2000ko ekitaldiaz geroztik izandako bilakaera erakusten duena.

Sexuaren arabera, aurkeztutako eskaera guztien artean, gizonek 5.142 espediente abiarazi zituzten (**% 55,60**) eta 4.105 dira emakumeek abiarazitakoak (**% 44,39**). Aurreko ekitaldiari dagokionez, sexuen arteko portzentajeak antzekoak dira.

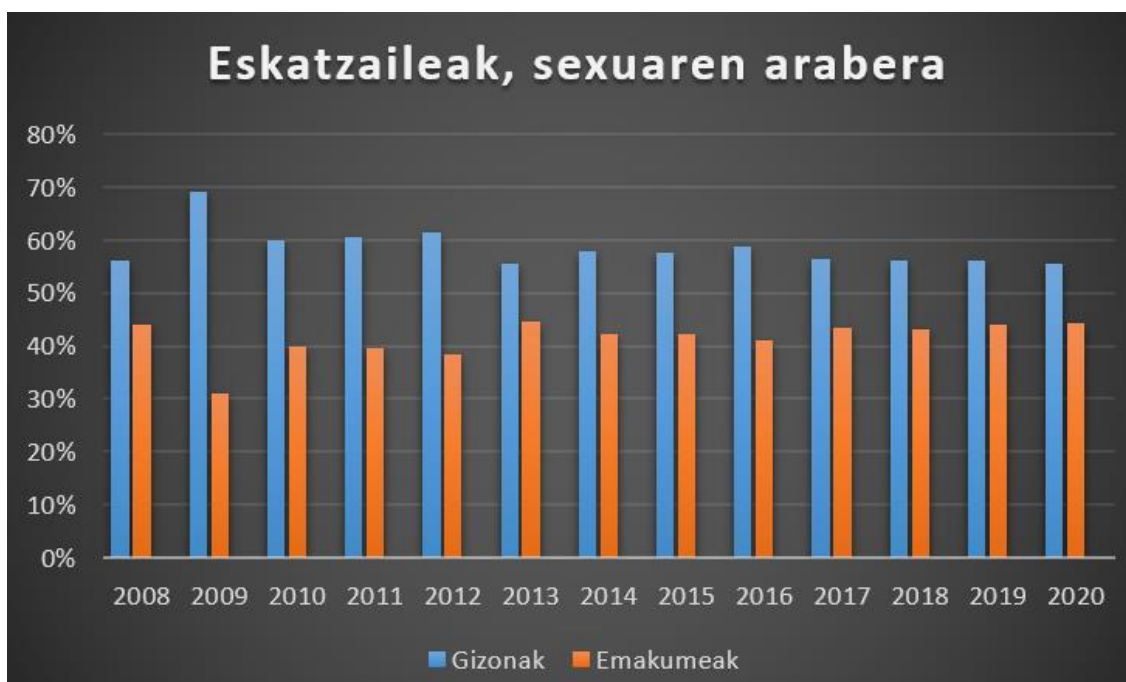
Eskatzaileen jatorriari helduta, 6.672 eskaera hemengo herritarrek egindakoak dira (**% 72**) eta 2.575, berriz, atzerriarrek egindakoak (**% 28**). Kasu honetan, hemengo herritarrek egindako eskaerak % 2 gehitu dira, eta atzerriarrek egindakoak, aldiz, % 2 murriztu dira. 2014ko ekitalditik aurrera irekitako arrakala mantendu egiten da, orduan hemengo herritarren eta

atzeritarren arteko aldea % 3 ingurukoa baitzen; 2015eko ekitaldian, ordea, arrakala % 30 baino pixka bat handiagoa zen, 2016an % 42, eta azken hiru ekitaldietan, arrakala % 40 ingurukoa izan da.

Espainiako nazionalitatea duten pertsonen hasitako espedientei (6.672) dagokienez, % **54,5** gizonen hasitako espedienteak dira, hots, 3.647, eta emakumeen hasitakoak, aldiz, % **45,5**, hau da, 3.025 espediente.

Beste nazionalitate batzuetako pertsonen hasitako espediente guztien (2.575) artean, 1.080 emakumeen hasitakoak dira, hots, % **42** (aurreko ekitaldian baino % 5 gehiago); gainerakoa, hau da, % **58**, gizonen hasitako espedienteak dira, hots, 1.496 espediente (aurreko ekitaldiko espedienteak baino ia % 5 gutxiago).

Jarraian, datuak agertzen dira sexuaren eta nazionalitatearen arabera.

Barruti judizialei dagokienez, gizon atzerritarrek egindako eskaerak Iruñean aurkeztu dira nagusiki: eskaera guztien % 65, hain zuzen (973 eskaera). Ondoren datoz Tuterako barruti judiziala (% 20, hau da, 296 eskaera), Lizarra (% 8, hau da, 125) eta Tafalla (% 7, hau da, 105).

Emakume atzerritarren kasuan, eskaera gehienak Iruñeko barruti judizialean egin dira (**% 64**); eta besteak Tuterako barruti judizialean (**% 22**), Lizarran eta Tafallan (**% 9 eta % 5**, hurrenez hurren).

Gizon nazionalak aurkeztutako eskaerei dagokienez, gehienak Iruñeko barruti judizialean aurkeztu dira (doako justiziako eskaera guztien **% 70**). Ondoren, Tuterako barruti judiziala dator (% 13), eta, jarraian, Lizarra eta Tafallako barruti judizialak (% 10 eta % 7, hurrenez hurren).

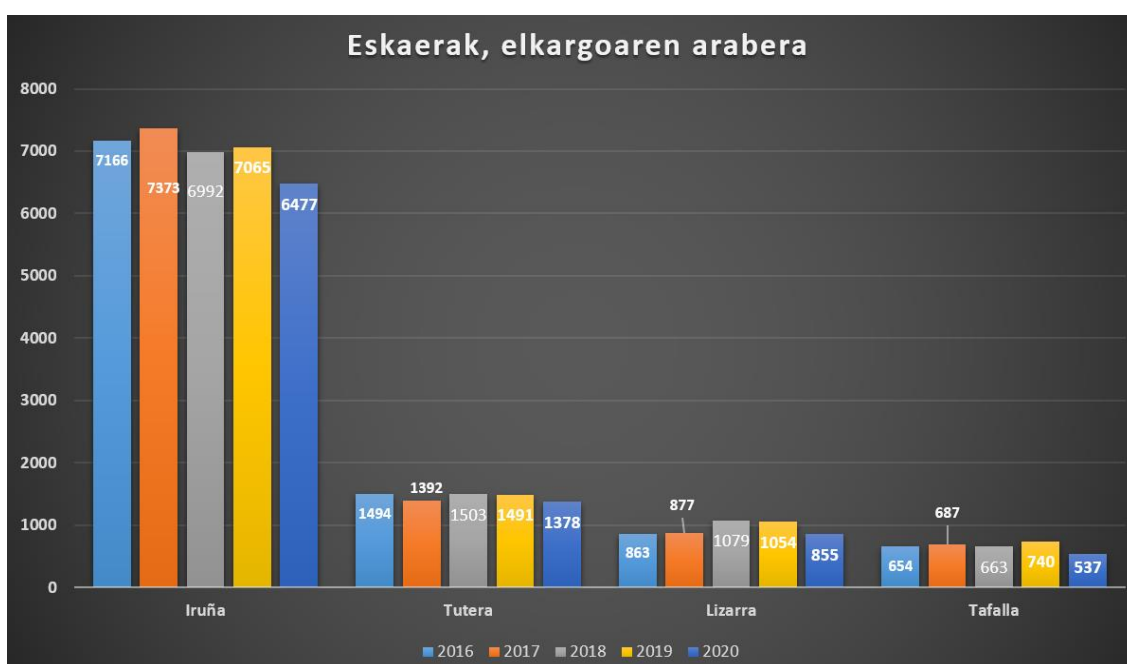
Espainiako nazionalitatea duten emakumeei dagokienez, **% 70ek** Iruñeko barruti judizialean egin dute doako justiziako eskaera, **% 14k** Tuterako barruti judizialean, % 10ek Lizarran eta, azkenik, % 6k Tafallan.

Barruti judizial bakoitzean izapidetu diren espedienteei heltzen badiegu, aurreko ekitaldian bezala, gizon atzerritarren eskaeren kopurua nabarmentzen da Tuteran, barruti judizial horretan eskaeren **% 21** aurkeztu baitira; Tafallako

barruti judizialean, berriz, % **19**; eta Iruñeko eta Lizarrako barruti judizialean gizon atzerritarrek egindako eskaerak % **15** ingurukoak izan dira.

Emakume atzerritarren eskaeren kasuan, kopuru handiena, berriz ere, Tuterako barruti judizialean dago, barruti judizial horretan eskaera guztien % **17,4** egin baitira; Iruña-Agoitz eta Lizarrako barruti judizialean, berriz, % **11**, eta Tafallako barruti judizialean % 9.

Elkargoez erregistratutako eskaerei dagokienez, datu hauek jaso dira:

2020ko ekitaldian modu adierazgarrian murriztu zen barruti judizial guztietan erregistratutako espediente kopurua. **Jaitsiera hori % 8koa izan zen Iruñeko eta Tuterako barruti judizialen kasuan, % 27koa Lizarrako barruti judizialean eta % 18koa Tafallako barruti judizialean. Jaitsiera hori, zalantzarik gabe, alarma-egoeraren lehendabiziko bi hilabeteen ondorio da, jardura ia eten egin baitzen.**

➤ **ESPEDIENTEAK, GUZTIRA, JURISDIKZIO-ORDENAREN ARABERA**

Erregistratutako auzigaien izaerari dagokionez, **arlo zibil eta familiakoan** 2017ko ekitaldian hasitako beheranzko joera mantendu egiten da, % **12** murriztu baitira; izan ere, 3.397 auzigai egon dira, 2019an 3.867 izapidetu zirela.

Zigor arloan, izapidetutako auzigaiak % **10** murriztu dira: 5.118 auzigai izapidetu dira, 2019an 5.712 izapidetu zirela.

Jurisdikzio sozialean % **18** inguruko murrizketa egon da 2019ko ekitaldiarekin alderatuta, orduan jurisdikzio horretan 552 espediente izapidetu baitziren, 2020ko ekitaldian 435 izapidetu direla.

Atzerritartasunari dagokionez, 2019an izandako goranzko joerak jarraitu egiten du, modu nabarmenagoan kasu honetan. Hala, hazkunde-portzentajea % **24** ingurukoa izan da, aurreko ekitaldian gehikuntza % **10ekoa** izan zela. 2020an arlo horri dagozkion 78 espediente izapidetu dira, eta 2019an 63 espediente erregistratu ziren.

Administrazioekiko auzien jurisdikzioan azken urteetako joera irauli egin da eta % 40ko gehikuntza izan da, aurreko urtearekin alderatuta. Hala, 218 espediente izapidetu dira eta 2019an 155 erregistratu ziren.

Azaldutako datuak zehaztasun gehiagoz aztertu behar badira ere, alarma-egoeraren ondorioz dekretatu zen konfinamenduko hilabeteek jurisdikzio zibilean, zigor jurisdikzioan eta jurisdikzio sozialean gatazka gutxiago izatea eragin dutela ondorioztatzen ahal da; atzerritartasunaren eta administrazioekiko auzien alorretan, aldiz, ez da eraginik nabaritu.

Arlo sozialean gertatu da murrizketa nabariena, ziurrenik aldi baterako enplegu-erregulazioko espedienteak azaleratu direlako enplegu-erregulazioko espedienteak ordezteko laneko neurri iragankor gisa.

Arlo zibilari dagokionez, jurisdikzio horretan izapidetutako espediente guztien artean, familiako auzigaiak % 11 murriztu dira gutxi gorabehera, eta auzigai zibiletan murrizketa % 14koa izan da ia, aurreko ekitaldiko joera irauliz; izan ere, orduan familiaren arloko espedienteek behera egin zuten eta zibilek,

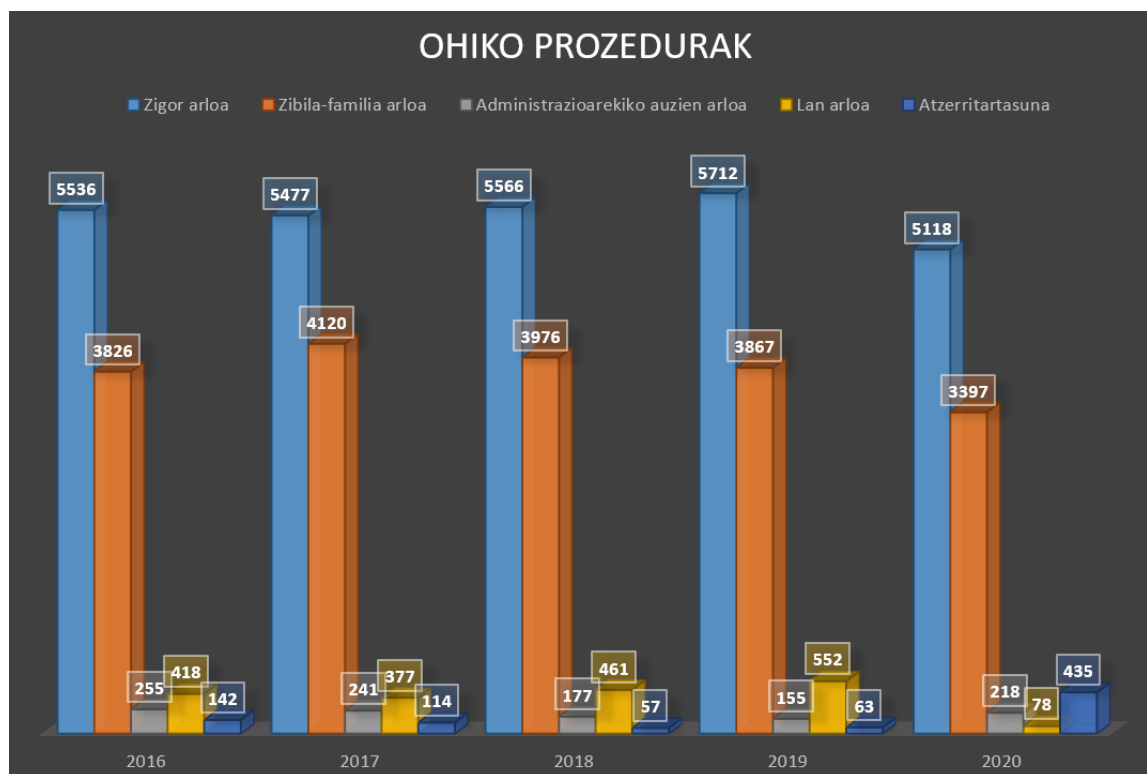
berriz, gora. Murrizketa hori dagoeneko azaldu diren arrazoi bidez justifikatzen ahal da, eta portzentajeak kontuan hartuta, osasunari lotutako alarma-egoeraren eraginez doako justiziako espedienteetan izandako murrizketa orokorrarekin dator bat.

Haatik, jurisdikzio berdinen barnean auzigai batzuen eta besteen portzentajeak 2019ko ekitaldian bezalaxe mantentzen dira. Hala, jurisdikzio horretan izapidetutako gaien **% 57** familiako prozedurei dagozkie (1.940 espediente) eta % 43 gai zibilei (1.457 espediente).

Familiako gaiekin lotutako eskaeren artean, banantze edo dibortzio hitzarmenak arautzen dituzten baldintza ekonomikoak aldatzearekin zerikusia duten prozedurak nabarmentzen dira (ezkontzaz kanpoko seme-alaben neurriak, neurrien aldaketa, jagoletza eta elikadura eta egikaritzea); osorik hartuta, prozedura horiek familia epaitegietan izapidetutako prozedura guztien erdia baino gehiago izan dira (**% 75**). Auzibidean izapidetzen diren familiako gaiek gora egin dute pixka bat eta elkarren arteko adostasunez izapidetzen diren gaiek behera.

Arlo zibilean, **% 2,5** murriztu dira etxegabetzeekin eta hipoteka-betearazpenekin lotutako prozedurak. Hala, 278 espediente izapidetu dira eta 2019an 285 gai izapidetu ziren.

Jarraian, azken bost ekitaldiei dagokien grafikoa azaltzen da:

Segidan, ohikoenak diren prozeduren eta dagokion jurisdikzioan izan duten intzidentziaren aipamen labur bat egiten da.

A) Jurisdikzio zibila-----	1.457
*Etxegabetzea-*Hipoteka-betearazpena-----	278 (% 19)
*Titulu judizialen betearazpena-----	218 (% 15)
*Ahozko epaiketa-----	444 (% 30)
*Epaiketa arrunta-----	331 (% 23)
* Epaiketa monitorioa-----	108 (% 7)
* Borondatezko jurisdikzioa-----	59 (% 4,5)
*Beste batzuk-----	19 (% 1,5)
 Familia-----	 1.940
*Adostasun gabeko dibortzioa-----	363 (% 19)
*Zaintza, jagoletza, elikadura-----	651 (% 33)
*Neurriak aldatzea-----	305 (% 16)
*Betearazpena-----	229 (% 12)
*Elkarrekin adostutako dibortzioa-----	56 (% 3)
*Adostasun gabeko banantzea-----	26 (% 1)
*Elkarrekin adostutako banantzea-----	9 (% 0,5)
*Beste batzuk-----	301 (% 15,5)
 B) Zigor jurisdikzioa-----	 5.118
*Aurretiazko eginbideak-----	2.825 (% 55)
*Laburtua-----	416 (% 8)
*Betearazleak-----	518 (% 10)
*Epaiketa azkarreko presako eginbideak-----	453 (% 9)
*Epaiketa azkarra -----	143 (% 3)
*Adin txikikoen erreforma-----	216 (% 4)
*Delitu arinen epaiketa-----	309 (% 6)
*Espetxe zainketa-----	233 (% 4,5)
*Beste batzuk- -----	5 (% 0,1)

C) Jurisdikzio soziala-----	435
*Gizarte Segurantzako erreklamazioak-----	107 (% 24,5)
*LI edo LG-gatiko zenbatekoaren erreklamazioa-----	22 (% 28,5)
*Kaleratzea-----	108 (% 25)
*Prozedura arrunta-----	43 (% 10)
*Beste batzuk-----	55 (% 12,5)
D) Auzi jurisdikzioa-----	218
*Prozedura laburtua-----	95 (% 43,5)
*Prozedura arrunta-----	73 (% 33,5)
*Beste batzuk-----	50 (% 23)
E) Atzerritartasuna-----	78

➤ **EBATZITAKO ESPEDIENTEAK, GUZTIRA**

Memoria honetako 1. eta 2. ataletan 2020an ASIGNA tresnan erregistratutako espediente guztiei dagozkien datuak agertzen dira. 2013ko ekitaldira arte, informazio-sistemak ez zituen bereizten doako justiziako espedienteak (onura emateko, dagokion administrazio espedientea izapidetzen zen) eta beste batzuk, zeinetan, eskakizun judizialaren bidez –eta, funtsean, zigor arloan–, ofiziozko profesionalak izendatzen ziren. Azken horiek doako justiziako espediente bilakatzen ahalko dira, behin interesdunak onura hori eskatuta. Erregistratutako espediente guztietatik (9.247), 8.013 (**% 87**) doako justiziako eskatzaileenak dira, eta 1.234 (**% 13**) eskakizun judizialekin lotzen dira.

Aurreko ekitaldiarekin alderatuta, doako justiziako espedienteek % 1,5 egin dute behera eta eskakizun judizialen bidez ofiziozko profesionalak izendatzeko gaiek, berriz, % 2,5 egin dute gora.

Espediente horiek informazio-sisteman erregistratzearen arrazoia da profesionalen txanda ofiziozko txandako profesionalen zerrenda berdinetatik abiatuz egiten dela eta, horrez gain, onura eskatze hutsak, eskakizun judizialetik

abiatuta, hura doako justiziako espediente bilakatzen duela, eskatzailearen interesen aldekoa edo kontrakoa izaten ahal dena.

2020ko ekitaldian, eta soilik doako justiziako espedienteetatik abiatuz, Nafarroako Doako Laguntza Juridikoaren Batzordeak **8.403** espediente ebatzi ditu guztira, hau da, **% 104**, ekitaldi horretan erregistratutako doako justiziako espedienteekin alderatuta (8.013). Portzentaje hori % 100etik gorakoa da, aurreko ekitaldietan hasi arren, 2020an ebatzi diren espedienteak sartzen direlako; funtsean, 2019ko azken hiletan sartu ziren espedienteak dira, edo dokumentazioa aurkeztu zain geratu zirenak.

Datuak, banakatuta, honako hauek dira:

Doako justiziako espedienteak, guztira	8.013
Ebatzitako espedienteak, guztira	8.403
Ebatzitako 2020ko espedienteak, guztira	7.234
Ebatzitako aurreko urteetako espedienteak	1.169
Ebatzi gabeko 2020ko espedienteak	779

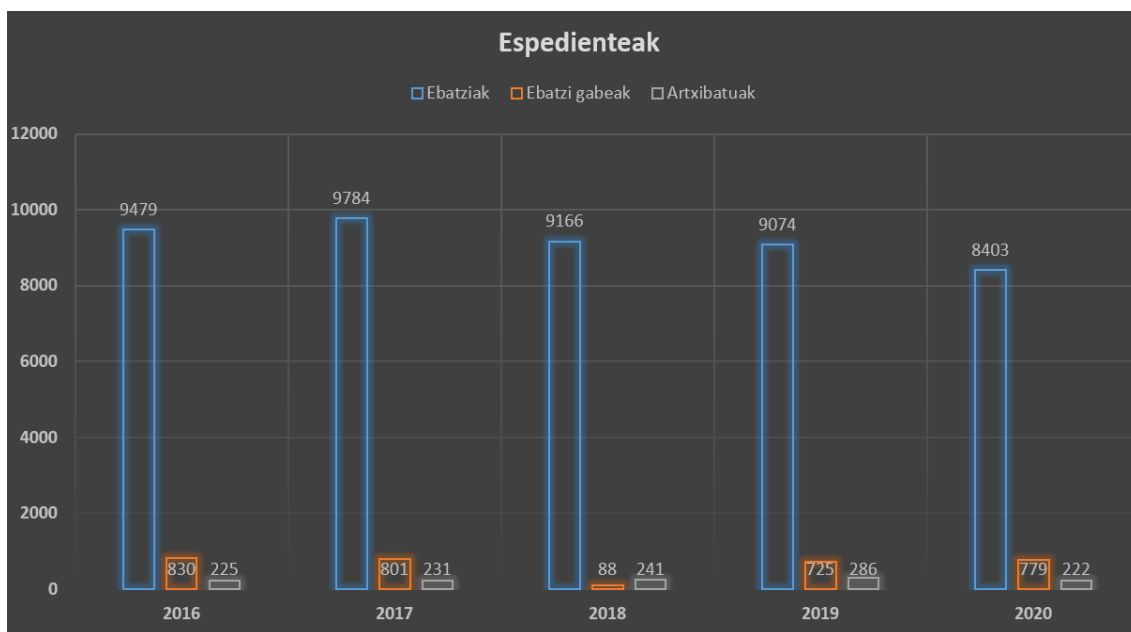
2020ko ekitaldian erregistratutako doako justiziako espedienteetara erreparatzen badiegu eskusiboki (**8.013**), urte horretan bertan **7.234** espediente ebatzi dira guztira, hau da, 2020an egindako eskaeren **% 90**, eta **779** eskaera geratu dira ebatzteke, hau da, **% 10**, dokumentazioa eskatu delako edo elkargoei 2019ko ekitaldiaren amaieran erregistratu baina Batzordera 2020ko ekitaldiko lehendabiziko egunetan eraman diren espedienteak direlako. Neurri txikiagoan, denboran luzatu diren prozedura judizialerako aurretiaz egindako eskaerak

dira. Aurreko ekitaldietakoak diren baina 2020an ebatzi diren espedienteak ekitaldi horretan ebatzitako espediente guztien % 14 dira.

Ebatzitako espediente guztiak kontuan izanik (**8.403**), honako hau izan da Batzordeak emandako behin betiko kalifikazioa:

- % 100ean emandakoak_____7.407 eskaera (% 88)
- Ukatuak_____714 eskaera (% 8,4)
- Soilik abokatua/bitartekaria_____282 eskaera (% 3,5)

Ebatzitako espedienteak eta ebazteke daudenak

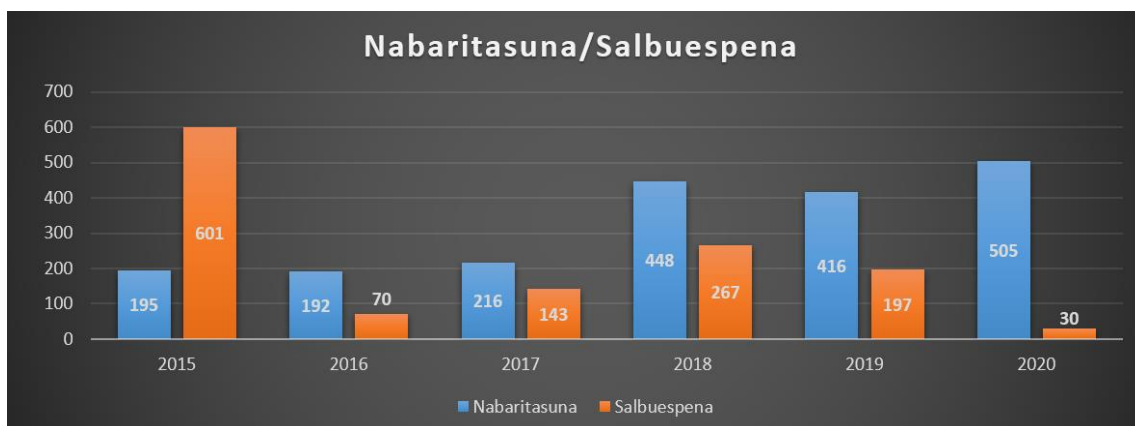

Atal honi amaiera emateko, **nabaritasunagatik** eman diren eskaerek aparteko aipamena merezi dute; horiek onartzen dira eskatzaileak inolako diru-sarrerarik egiaztatzen ez duenean, eta, bereziki, migratzaileei eta espetxeetako presoei lotuta daude. Era berean, **salbuespenez** ematen direnak aipatu behar dira, hau da, Ondorio Askotarako Errenta Adierazle Publikoaren (OAEAP) bikoitza gainditu arren, eskubidea ematea aholkatzen duten inguruabar pertsonal edo ekonomikoak egiaztatzen direnean (familia ugaria, desgaitasuna dutenak norberaren ardurapean izatea, betebeharrak ekonomikoak, etab.) ematen direnak, betiere, eskatzailearen diru-sarrerak OAEAP adierazlearen laukoitza gainditzen ez badute.

2020ko ekitaldian zehar, nabaritasunaren ondoriozko eskubidea aitortuta 505 ebazpen eman dira, hau da, ekitaldi horretan % 100ean onartutako eskaera guztien (7.407) % 7, gutxi gorabehera. 2019ko ekitaldiarekin alderatuta, % 2 gehitu dira.

Eskubidea salbuespenez onartzeari dagokionez, Nafarroako Doako Laguntza Juridikoaren Batzordeak aldeko 30 ebazpen eman ditu, hau da, 2020an emandako aldeko ebazpenen % 0,4. Kasu honetan, salbuespenaren onura

aitortutako emandako ebazpenak % 2 murriztu dira. Hori zenbaki absolututan emanda, 2020an 30 ebazpen eman dira, eta 2019an 197 eman ziren.

➤ SOSTENGAEZINTASUN ESKAERAK, GUZTIRA

2020ko ekitaldian, Nafarroako Doako Laguntza Juridikoaren Batzordeak asmo sostengaezineko 80 eskaera izapidetu ditu, hau da, 2020an ebatzitako eskaera guztien % 0,9; 2019an izapidetutakoen portzentaje berbera da, eta emaitza hau izan da: horietako 64 sostengaezin deklaratu dira, 3 ez dira onartu, 9 eskaera sostengarritzat jo dira, beste eskaera 1 baliogabetu da, eta beste eskaera 1 ukapenezko deklaratu da. Ezinezkoa izan da 2 eskaera ebaztea Abokatuen Elkargoaren edo fiskaltzaren txostenaren zain egoteagatik.

➤ AURKATUTAKO EBAZPENAK, GUZTIRA

Nafarroako Doako Laguntza Juridikoaren Batzordeak 2020an ebatzi dituen espediente guztien artean, interesdunek 102 aurkaratu egin dituzte, hau da eman diren ebazpen guztien % 1,2; aurreko ekitaldian, % 0,8 izan ziren.

Aurkeztutako aurkaratze guztiak kontuan izanik, dagokion organo judizialak % 100 ebatzi ditu: horietako 12k aurkaratzailearen asmoaren aldeko epaia jaso dute, eta 88k, berriz, aurkaratzailearen asmoaren kontrakoa. Gainera, beste 2 aurkaratze ezetsi dira, sostengaezintzat hartuta.

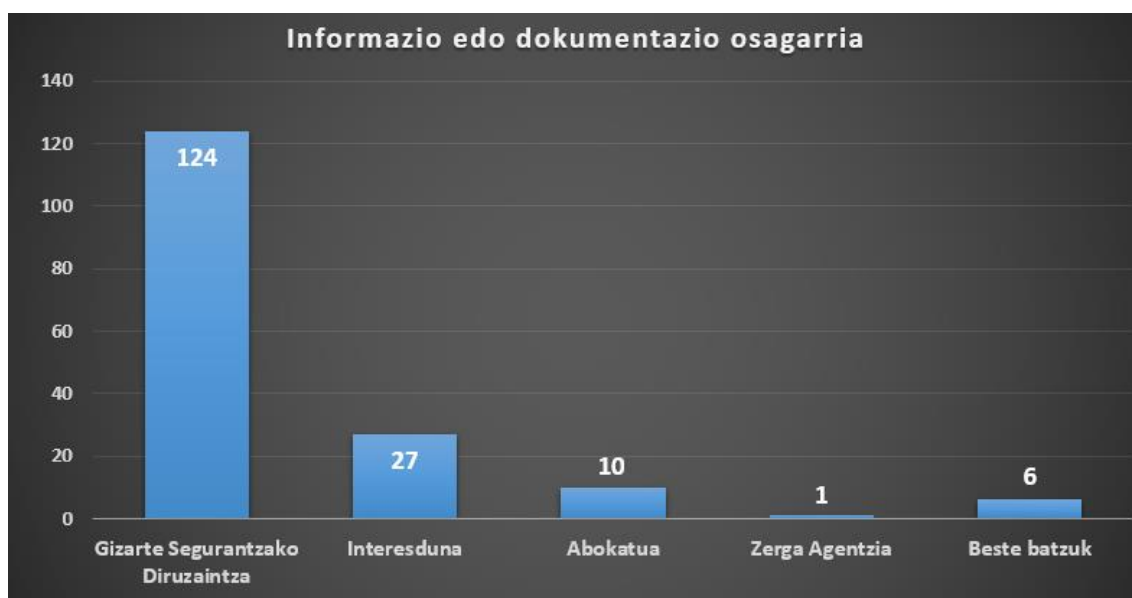
➤ DATUEN ESKAERAK, GUZTIRA.

Doako Laguntza Juridikoaren Batzordeak eskubidea onartu behar den ebazteko beharrezkoa den informazioa ez duenean, informazio gehigarria eskatzen zaie instantzia ezberdinei.

2020ko ekitaldian informazio edo dokumentazio osagarria jasotzeko 148 eskaera egin dira, aurreko ekitaldian baino gutxiago (152).

Atal honetan adierazi behar da espediente berean datu anitz eska daitezkeela. Beraz, eskatutako datu kopurua ez dator bat eskaera egitea beharrezkoa izan den espediente kopuruarekin.

Informazioa instantzia hauei eskatu zaie:

B) FAKTURAZIOA

Migrazio Politiketako eta Justiziako Departamentuak, Justizia Zuzendaritza Nagusiaren bidez, Abokatu eta Prokuradoreen Elkargoek doako laguntza juridikoa emateko zerbitzuak ezarri eta ematea laguntzen du diruz, aurrekontu-zuzkiduren kargura.

Dirulaguntza hori zehatz-mehatz arautua dago Nafarroako Foru Komunitaterako Doako Laguntza Juridikoaren Erregelamendua onesten duen martxoaren 21eko 17/2012 Foru Dekretuan.

Aipatu foru dekretuan ezarritako prozedura aplikatuta, elkargo profesionalek aurreko hiruhilekoan elkargo bakoitzak egindako esku-hartzeen kopuruari buruzko datuak jasotzen dituen ziurtagiri bat aurkeztu behar dute, hiruhileko bakoitza amaitu eta hurrengo hilabete naturalaren barnean, esku-hartze horiekin lotutako kostu ekonomiko osoaren egiaztagiriarekin eta funtzionamendu operatiboko gastuetara bideratutako zenbatekoaren egiaztagiriarekin batera.

Horrela, kapitulu ekonomikoan 3 kontzeptu bereizi behar dira:

1. Epaitegietan **ofiziozko txandako** abokatuak defendatzea eta prokuradoreak ordezteak, organo judizialen aurrean.
2. Atxilotu edo presoarentzako **lege laguntza**
3. **Azpiegiturako gastuak** edo funtzionamendu operatiboko gastuak.

Ofiziozko txandari dagokionez, foru dekretuan bertan, III. eranskinean, prozedura motaren arabera konpentsazio ekonomikoaren moduluak eta oinarriak finkatzen dira. Eranskin hori aldatu egin da 2018ko ekitaldian, Lehendakaritzako, Funtzio Publikoko, Barneko eta Justiziako kontseilariaren apirilaren 17ko 47/2018 Foru Aginduaren bidez. Aldaketa horrek batez beste % 14ko gehikuntza ekarri du konpentsazio ekonomikoaren oinarrietan, 2018ko uztailaren 1etik aurrerako ondorioekin.

Atxilotuarentzako lege laguntzaren zerbitzua bi modalitatetan egiten da:

- Guardia iraunkorreko zerbitzua, egunean 24 orduz presentzia fisikoa eskatzen duena. Zerbitzu horrek, bere dimentsioagatik, Iruñeko

Abokatuen Elkargoari soilik eragiten dio eta, 2018ko ekitaldian 190 euro ordaindu dira guardiako (2018ko uztailaren 1etik aurrera).

- Bana-banako laguntza edo lokalizatua, abokatuen gainerako elkargoei eragiten diena. 2018ko ekitaldian 100 euro ordaindu dira laguntzako (2018ko uztailaren 1etik aurrera).

Azkenik, martxoaren 21eko 17/2021 Foru Dekretuak dirulaguntza bat ezartzen du elkargoak doako laguntza juridikoa kudeatzeagatik dituen azpiegiturako gastuak ordaintzeko. Abokatuen elkargoen kasuan, 35 euro ordaintzen dira izapidetutako espediente nagusi bakoitzeko eta 18 euro lotetsitako espediente bakoitzeko; prokuradoreen elkargoaren kasuan, zenbateko horiek 6 euro eta 4 euro dira, hurrenez hurren.

Azkenik, aplikatu beharreko araudiak ere ordainketa bakarra aurreikusten du, ekitaldi bakoitzeko lehendabiziko hiru hilekoan egitekoa. Ordainketa hori aurreko ekitaldian ordaindutako zenbatekoen % 2,5ekoa da, guardiako zerbitzuagatik ordaindutako zenbatekoak alde batera utzita. Zenbateko horrekin, abokatu eta prokuradorea izendatzeko eskakizun judizialek eragindako gastuei aurre egitea aurreikusten da, hau da, eskakizun judizialaren ondorioz ofizioz izendatutako profesionalen esku-hartzeak, doako justiziako eskaerarik ez dagoenean eta izendatutako profesionalak ezin izan direnean halakorik izapidetzen hasi.

Jarraian, elkargoen araberako datuak eta zerbitzu guztiaren laburpen orokorra azaltzen dira.

IRUÑEKO ABOKATUEN ELKARGOA

Ofiziotxo txanda	Atxilotuare ntzako laguntza	Atxilotuaren tzako laguntza (Agoitz)	Guardiako soberakin ak 2019	Azpiegitura k	Aurreko ekitaldiko zenbateko aren % 2,5	Bitartekaritza prozedurak	GUZTIRA
------------------	-----------------------------	--------------------------------------	-----------------------------	---------------	---	---------------------------	---------

						(9.2 artikulua)		
1. HH	361.012,50	86.260,00	11.500,00	0,00	58.240,00	41.079,42		558.091,92
2. HH	194.398,00	75.620,00	11.000,00	-5.460,00	36.126,00			311.684,00
3. HH	267.087,50	83.410,00	14.600,00		62.940,00		3.300,00	431.337,50
4. HH	383.443,80	90.630,00	11.100,00		48.867,00			534.040,80
GUZ TIR A	1.205.941,80	335.920,00	48.200,00	-5.460,00	206.173,00	41.079,42		1.835.154,22

TUTERAKO ABOKATUEN ELKARGOA

	Ofiziozko txanda	Atxilotuarentzako laguntza	Azpiegiturak	Aurreko ekitaldiko zenbatekoaren % 2,5 (9.2 artikulua)	GUZTIRA
1. HH	85.071,60	39.600,00	13.494,00	5.133,85	143.299,45
2. HH	63.165,60	16.700,00	7.140,00		87.005,60
3. HH	59.991,50	33.900,00	13.125,00		107.016,50
4. HH	49.377,50	23.000,00	11.340,00		83.717,50
GUZTIRA	257.606,20	113.200,00	45.099,00	5.133,85	421.039,05

LIZARRAKO ABOKATUEN ELKARGOA

	Ofiziozko txanda	Atxilotuarentzako laguntza	Azpiegiturak	Aurreko ekitaldiko zenbatekoaren % 2,5 (9.2 artikulua)	GUZTIRA
1. HH	71.691,35	18.000,00	7.143,00	4.988,77	101.823,12
2. HH	29.585,65	9.600,00	4.327,00		43.512,65
3. HH	26.640,10	19.300,00	7.810,00		53.750,10
4. HH	30.262,20	12.300,00	7.526,00		50.088,20
GUZTIRA	158.179,30	59.200,00	26.806,00	4.988,77	249.174,07

TAFALLAKO ABOKATUEN ELKARGOA

	Ofiziozko txanda	Atxilotuarentzako laguntza	Azpiegiturak	Aurreko ekitaldiko zenbatekoaren % 2,5 (9.2 artikulua)	GUZTIRA
1. HH	38.784,50	10.900,00	4.625,00	4.179,07	58.488,57
2. HH	31.131,00	10.600,00	3.119,00		44.850,00
3. HH	27.596,50	13.700,00	5.957,00		47.253,50
4. HH	24.434,00	7.800,00	3.641,00		35.875,00
GUZTIRA	121.946,00	43.000,00	17.342,00	4.179,07	186.467,07

**PROKURADOREEN
ELKARGOA**

	Ofiziozko txanda	Atxilotuarentzako laguntza	Azpiegiturak	Aurreko ekitaldiko zenbatekoaren % 2,5 (9.2 artikulua)	GUZTIRA
1. HH	78.123,20		9.904,00	8.987,90	97.015,10
2. HH	76.543,05		6.906,00		83.449,05
3. HH	66.722,75		10.792,00		77.514,75
4. HH	65.676,95		7.968,00		73.644,95
GUZTIRA	287.065,95	0,00	35.570,00	8.987,90	331.623,85

Jarraian, zerbitzu guztiaren laburpen orokorra azaltzen da.

I. ABOKATUEN ELKARGOA

Abokatuen elkargoak					
	1. HH	2. HH	3. HH	4. HH	ELKARGOA, GUZTIRA
TUTERAKO ELKARGOA	143.299,45	87.005,60	107.016,50	83.717,50	421.039,05
TAFALLAKO ELKARGOA	58.488,57	44.850,00	47.253,50	35.875,00	186.467,07
IRUÑEKO ELKARGOA	558.091,92	311.684,00	431.337,50	534.040,80	1.835.154,22
LIZARRAKO ELKARGOA	101.823,12	43.512,65	53.750,10	50.088,20	249.174,07
GUZTIRA, HIRUHILEKOAREN ARABERA	861.703,06	487.052,25	639.357,60	703.721,50	2.691.834,41

Hau da azken hiru urteetako bilakaera:

	2018	2019	aldakuntza	2020	aldakuntza
Iruña	2.034.717,21	2.084.752,75	% 2,5	1.835.154,22	% -12
Tutera	395.176,61	321.415,47	% -18	421.039,05	% 31
Lizarra	274.132,32	270.548,48	% -1,3	249.174,07	% -8
Tafalla	214.418,84	223.120,35	% 4	186.467,07	% -16
<u>URTEAN</u>	2.918.444,98	2.899.837,05	% -0,6	2.691.834,41	% -7

2020ko ekitaldian elkargo guztietan gastua modu adierazgarrian murriztu zen, martxoaren erdialdetik aitzinera dekretatutako osasunari lotutako alarma-egoeraren ondorioz. Murrizketak urteko 4 hiruhilekoei eragin die eta nabariagoa izan da bigarren hiruhilekoan; izan ere, herritar guztien konfinamenduko hilabete gogorrenei dagokie, eta hilabete horietan herritarrek hasitako prozedurak eta guardiako zerbitzuetako laguntzak murriztu egin ziren. Aparteko aipamena merezi du Tuterako barruti judizialak; izan ere, soilik bigarren hiruhilekoan nabaritu da murrizketa, eta gainerako epealdietan eta beste barruti judizialen joeraren kontra, modu nabarian handitu da. Bereziki adierazgarria da, aurreko ekitaldietan Tuteran beheranzko joera nabaria baitzegoen.

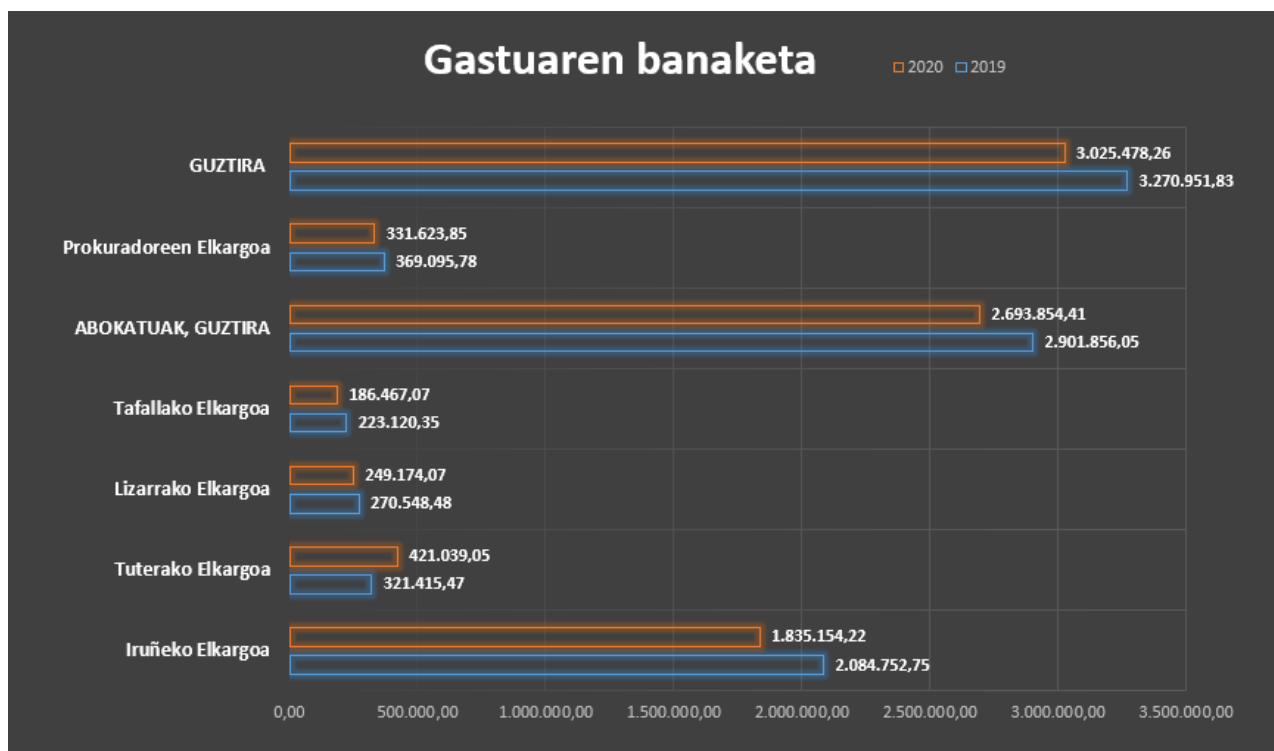
II. PROKURADOREEN ELKARGOAK

Nafarroako Prokuradoreen Elkargoaren urteko gastua 2020ko ekitaldian zehar **331.623,85 eurokoa** izan da, eta 2019ko ekitaldian 369.095,78 eurokoa izan zen zerbitzu horretan; hau da, **% 10eko** murrizketa egon da, aurreko ekitaldian jadanik hasitako jaitsiera bikoiztu egin dela. Inguruabar hori memoria honetan zehar jadanik azaldu diren arrazoiengatik azaltzen da.

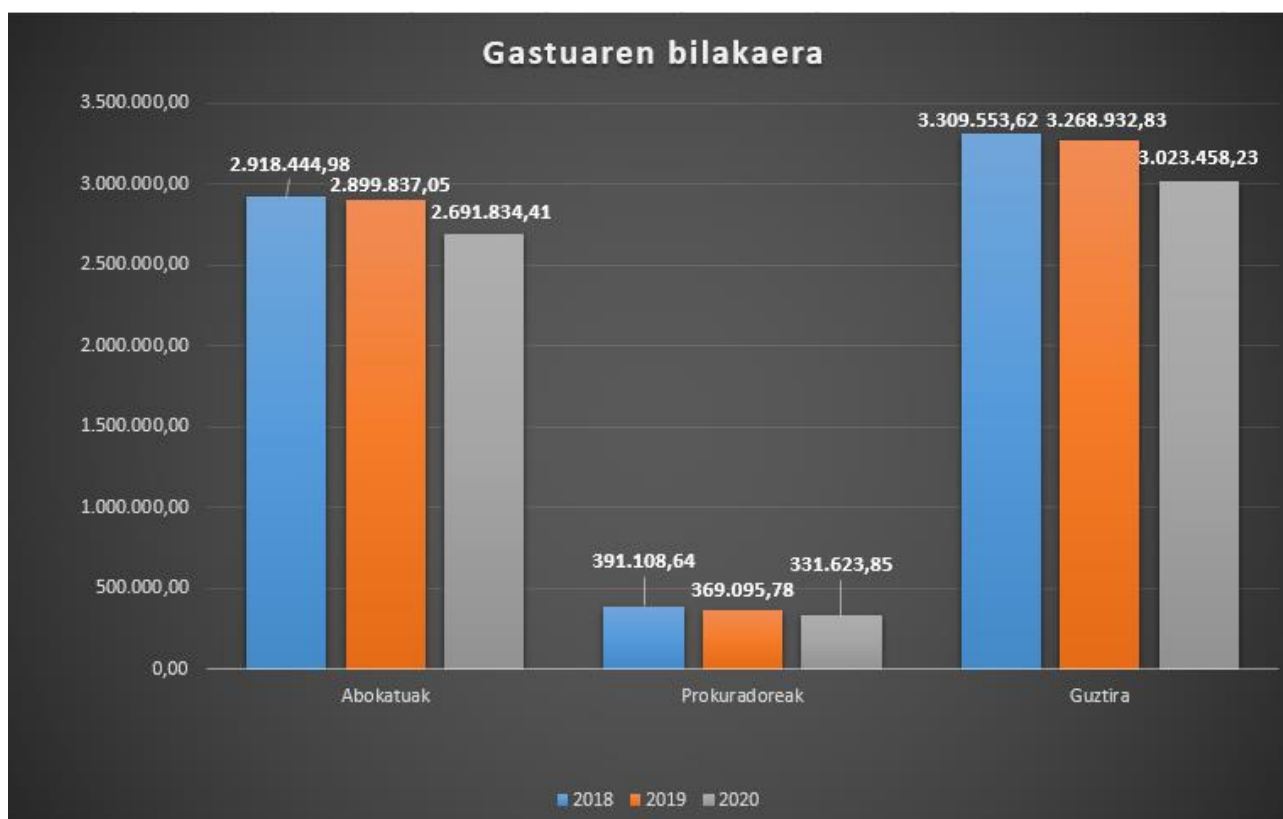
III. ZERBITZUAREN GASTU OSOA

Doako laguntza juridikoko zerbitzuaren finantzazioak 2020ko ekitaldian **3.023.458,26 euroko** gastu osoa ekarri du, eta **% 7,5eko** murrizketa egon da 2019ko ekitaldiarekin alderatuta. Izan ere, orduan zerbitzuaren finantzazioa 3.268.932,83 eurokoa izan zen, guztira. Murrizketa hori aurreko ekitaldian izandakoa baino % 6 handiagoa da, non % 1,2 murriztu baitzen.

Hona hemen kostuaren banaketa:

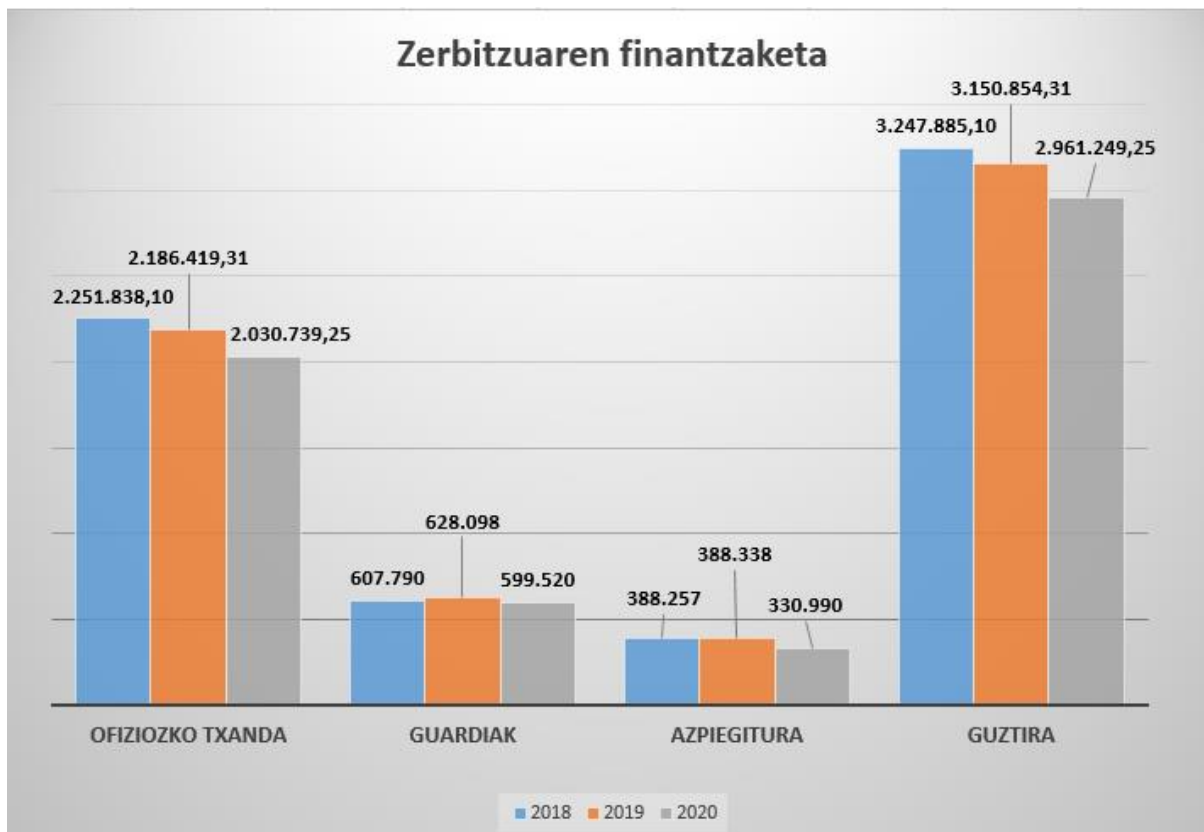

Kontzeptu horren ondoriozko gastuaren joera honako hau da:

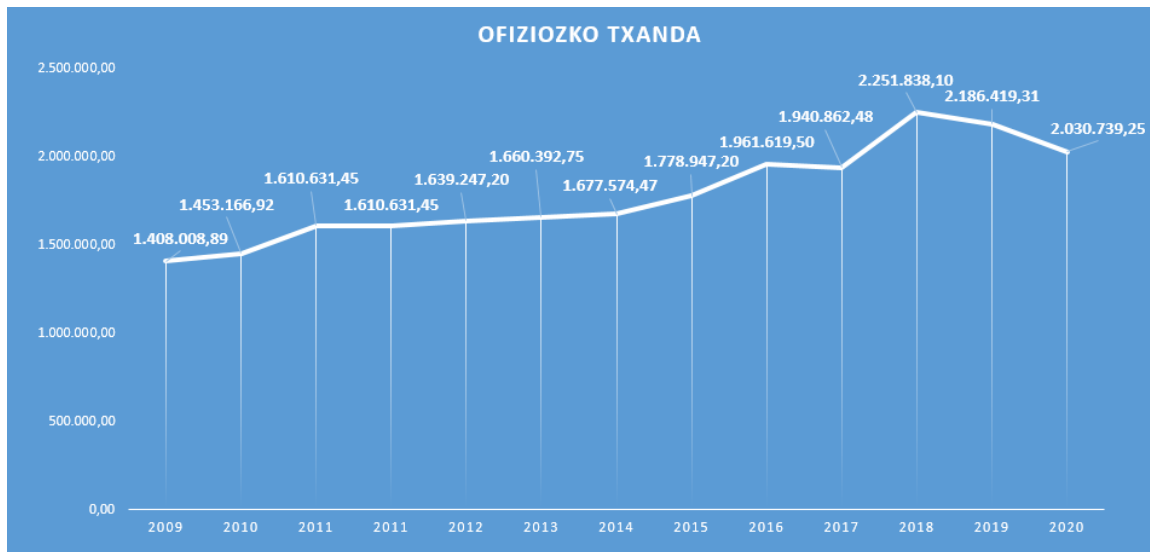
Jarraian, alderaketa bat egiten da, zerbitzuaren finantzazioa osatzen duten hiru kontzeptuak banatuta eta % 2,5eko portzentajea kenduta (64.369,01 euro). 2020an kontzeptu horrengatik ordaindutako kopurua % 3 murriztu zen, aurreko ekitaldiarekin alderatuta.

	2018	2019	%	2020	%
Ofiziozko txanda	2.251.838,10	2.186.419,31	% -3	2.030.739,25	% -7
Guardiak	607.790	628.098	% 3,3	599.520	% -4,5
Azpiegitura	388.257	388.338	% 0,02	330.990	% -15
GUZTIRA	3.247.885,10	3.150.854,31	% -3	2.961.249,25	% -6

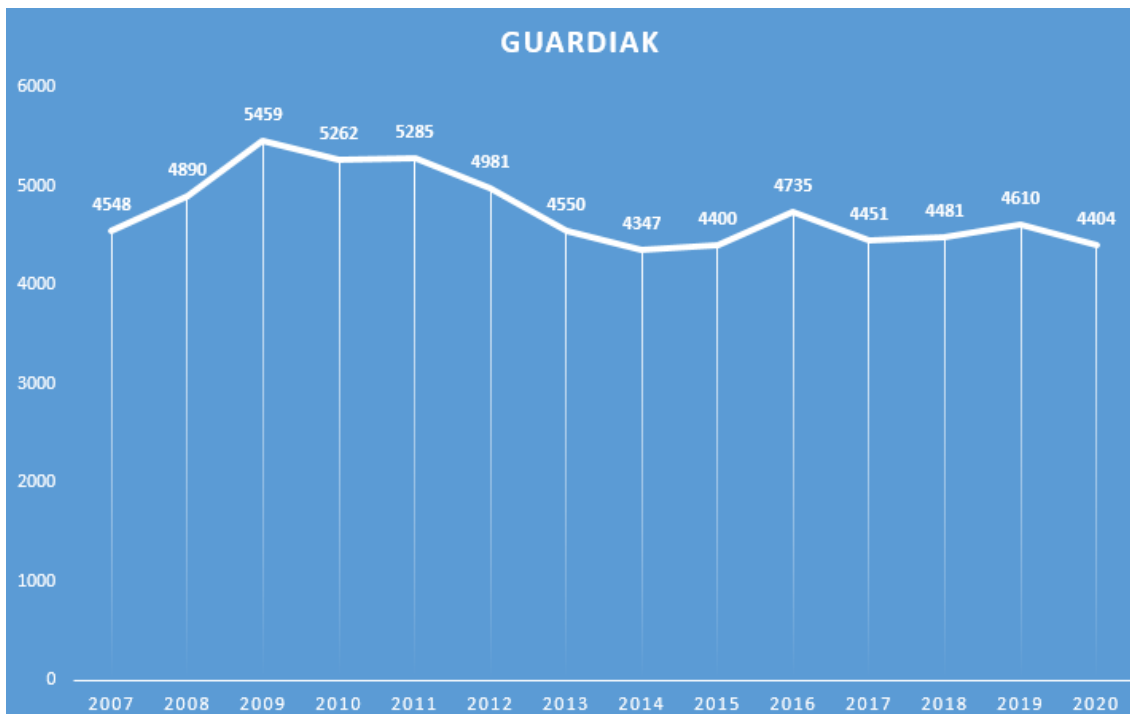
Egiazta daitekeen moduan, doako laguntza juridikoko zerbitzua osatzen duten hiru kontzeptuak kontuan izanik, ofiziozko txandan % 7ko murrizketa egon da, guardiei egozten ahal zaien gastua % 4,5 murriztu da, eta azpiegituren gastuetan dago jaitsiera handiena: % 15.

Kontzeptu horren ondoriozko gastuaren joera honako hau da:

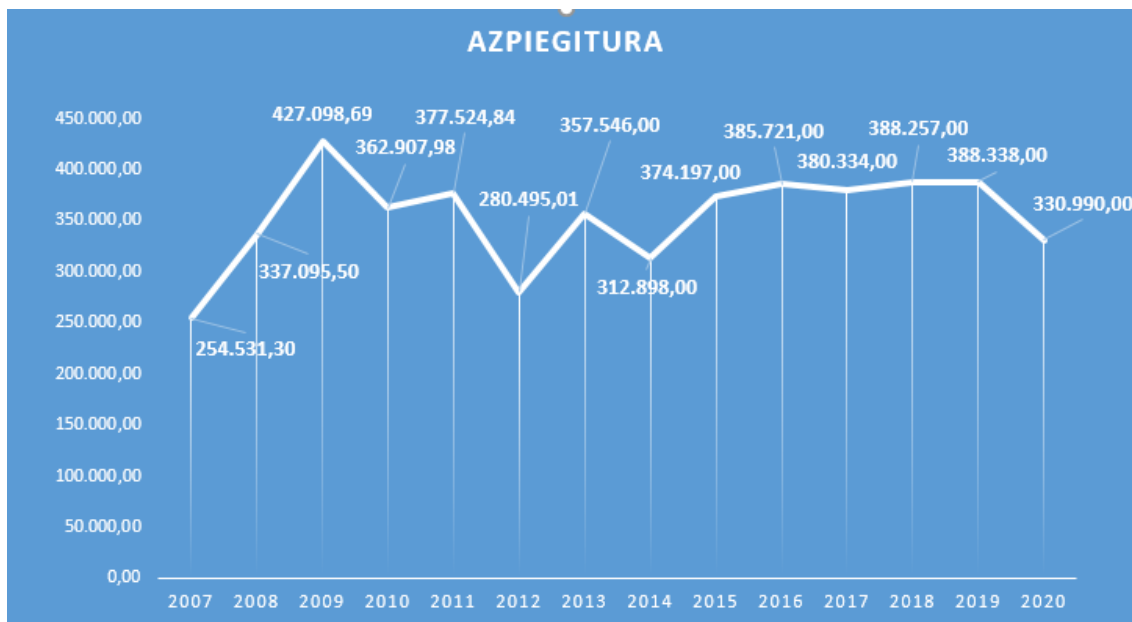
Guardia eta laguntzei dagokienez, 2020ko ekitaldian, guztira, 4.404 esku-hartze zenbatu dira, hau da, 2019an egindako guardia eta laguntzekin alderatuta, % 4,5 inguru murriztu dira, orduan 4.610 zenbatu baitziren.

2007ko ekitaldiaz geroztik, hau da bilakaera:

Azpiegitureko gastuak modu nabarian murriztu dira aurreko ekitaldiarekin alderatuta: % 15. Kasu horretan, azpiegitura zuzenean lotzen da elkargoetan erregistratutako espediente kopuruarekin.

Azpiegitureko gastuen bilakaera hau da:

Azkenik, eta bana-banako guardia eta laguntzen kapituluarekin lotuta, azpimarratu behar da 2016an Justizia Zuzendaritza Nagusiaren eta Iruñeko Abokatuen Elkargoaren artean sinatutako hitzarmena, Iruñeko espetxeko giltzaperatuei espetxeko laguntza juridikoko zerbitzu bat eta atzerritartasun arloko lege laguntza ematekoa. Hitzarmen hori 2020an berritu da eta **141.656,60 euroko** gastua ekarri du. Hitzarmen horretatik bereizi da espetxe zuzenbideari buruzko webgunea mantendu eta hedatzeari dagokion zatia, 18.343,40 euroko beste hitzarmen bat ekarri duena.

Memoria honetan jasotzen da Iruñeko Abokatuen Elkargoko Atzerritartasun Zerbitzuak eta Espetxe Orientazio Juridikoko Zerbitzuak aurkeztutako memorien laburpen bat.

2. ATZERRITARTASUN ZERBITZUA

Bertan, 65 abokatuk egiten dute lan, eta bi talde osatzen dituzte, zereginen edukiagatik zein osaeragatik beragatik.

1.- Atzerritarrentzako guardiako zerbitzua: Zehapen arloan etorkinak defendatzen ditu

Guardiako zerbitzua egiten dute urteko 365 egunetan, 24 orduko txandetan, goizeko 09:30etik hurrengo eguneko 09:30era. Pertsonak bilatzeko sistema baten bidez lokalizatuta daude. Sistema horren bitartez, Polizia Nazionaleko atzerritartasun brigadak deitzen die, Atzerritartasunari buruzko Legea eta Asilo eta Babesari buruzkoa urratzeagatik atxilotutako pertsonak artatzeko.

Atzerritarrentzako guardiako zerbitzu horretako kideak atzerritartasun txandakoak dira derrigor.

Guardian dauden abokatuek guardian zehar egindako laguntzen parte bat bete behar dute. Parte bakoitzean, artatutako atzerritarren datuak, egindako laguntza kopurua eta guardia bakoitzean egon diren gorabeherak jasotzen dira.

2.- Atzerritartasun txanda: Dokumentazioaren arloan etorkinak defendatzeaz arduratzen dira.

Abokatuen talde espezializatu hori atzerritartasun zerbitzuko kideek osatzen dute, eta horiei beste abokatu batzuk gaineratzen zaizkie, alta txanda horretan soilik ematen dutenak.

Bi taldeak koordinatuta eta elkarlanean aritzen dira, eta bertako kideen prestakuntza jarraitua egiten da, migrazio legeak askotan berritzen baitira.

Atzeritartasun Zerbitzuaren eta Atzeritartasun Txandaren helburuak Iruñeko Abokatuen Elkargoak horretarako onartu dituen funtzionamendurako protokoloetan jasota daude.

Hauek izanen dira Atzeritartasun Zerbitzuaren helburuak:

- Poliziaren bulegoetan laguntza, kaleratzeko zehapena ekartzen ahal duten espedienteen akordioaren hasiera jakinarazteko.
- Laguntza, asilo eskaeren arloan.
- Laguntza guardiako epaitegiaren aurrean, barneratzea onartzeko prozesuetan.
- Laguntza guardiako epaitegiaren aurrean, kaleratzea onartzeko prozesuetan
- Bakarrik dauden adin txikikoentzako laguntza, aberriratzeen kasuan.
- Atzeritarrentzako laguntza poliziaren bulegoetan, probintzia berean edo beste batean gobernu agintaritzak emandako ebazpen bat ezinbestean gauzatzeko prozeduran.
- Atzeritarrentzako laguntza poliziaren bulegoetan, itzultze prozedura irekitzeko akordioa jakinarazi ondoren.

Hauek izanen dira Atzeritartasun Txandaren helburuetako batzuk:

- Balizko kaleratzea dakarten administrazio-espedienteen administrazio-alegazioak egitea.
- Barneratzeko onarpenen aurrean errekurso administratibo eta judizialak.
- Kaleratzeko baimen judizialen aurrean errekurso judizialak.
- Errekurso administratibo eta judizialak bakarrik dauden adin txikikoen (BDAA) arloan.

- Atzerritartasun eta asilo arloetako ebazpen administratibo eta judizialen aurrean dagozkion errekurtsoak ipintzea, modalitate ezberdinetan:

3.- DATU ESTATISTIKOAK.

2020. urtean jasotako datuek agerian ipintzen dituzte ondorio hauek:

Laguntza kopuruak beheranzko joerarekin jarraitzen du. Horrela, 49 laguntza eman dira, eta aurreko urtean 63 eman ziren, hau da, murrizketa % 22koa izan da. Murrizketa horren arrazoi nagusia COVID-19ak eragindako osasun-krisian eta 2020ko martxoaren 15ean dekretatu zen alarma-egoeran bilatu behar da; berez, martxoaren 12tik ekainaren 8ra bitartean ez zitzaien laguntzarik eman atzerritarrei, eta egoera irregularrean egotearen ondoriozko atxiloketak edo jadanik dekretatutako kaleratze-aginduak gauzatzeko atxiloketak bertan behera geratu ziren. Egoera horretan, noski, eragina izan zuen barneratze zentroak eta mugak itxi izanak. Inguruabar berezi horiez gain, aurreko ekitaldiko memorian islatu zen eran, Polizia Nazionaleko Atzerritartasun Brigadak kalean egoera irregularrean zeuden atzerritarrak identifikatze hutsagatik egindako atxiloketa kopuru txikiagoak ere eragina izan zuen laguntzen beherakada horretan; izan ere, jardun hori baliogabetu egin da epai anitzetan eta, horren ondorioz, Atzerritartasun Brigadak, atxiloketaren ordeztu, poliziaren bulegoetan pasaportearekin agertzeko zitazioa egiten die. Horrenbestez, 2020an laguntza eman zaie aipatutako zitaziora bertaratu diren atzerritarrei, delituren bat egiteagatik eta egoera irregularrean egoteagatik atxilotutako atzerritarrei, espetxean dauden eta espetxearen esanetan egoera irregularrean daudenei, edo urtebetetik gorako zigorra jaso duten atxilotuei; edo guardiako epaitegiaren agerraldian atzerritarrak barneratzeko zentroan barneratzea eskatzen denean. Barneratzeko zentro horiek pandemiako lehendabiziko hilabeteetan itxita egon baziren ere, udan berriro ireki ziren.

2020. urtean zehar, era berean, behera egin dute abokatuek guardiako epaitegiaren aurrean egiten dituzten esku-hartzeek, epaileak ABZ zentroetan

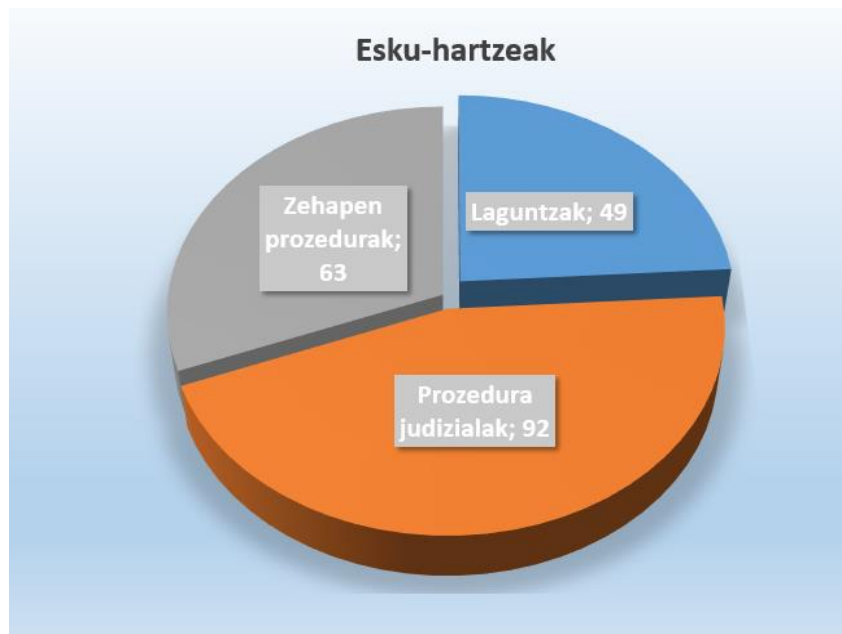
barneratzea onartzeko agerraldiei dagokienez. Hori horrela da pandemiaren ondorioz ABZ zentroak itxita egon direlako martxoaren erdialdetik irailaren amaierara bitartean. Atzerritartasun arloan atxilotetak aldi batez bertan behera geratu zirenez, 2020an kaleratze-aginduetan “habeas corpus” aurkeztearen ondoriozko esku-hartzeek ere behera egin dute.

Ekitaldi horretan, nazionalitateen arabera, laguntza gehienak marokoarrei bideratuak izan dira.

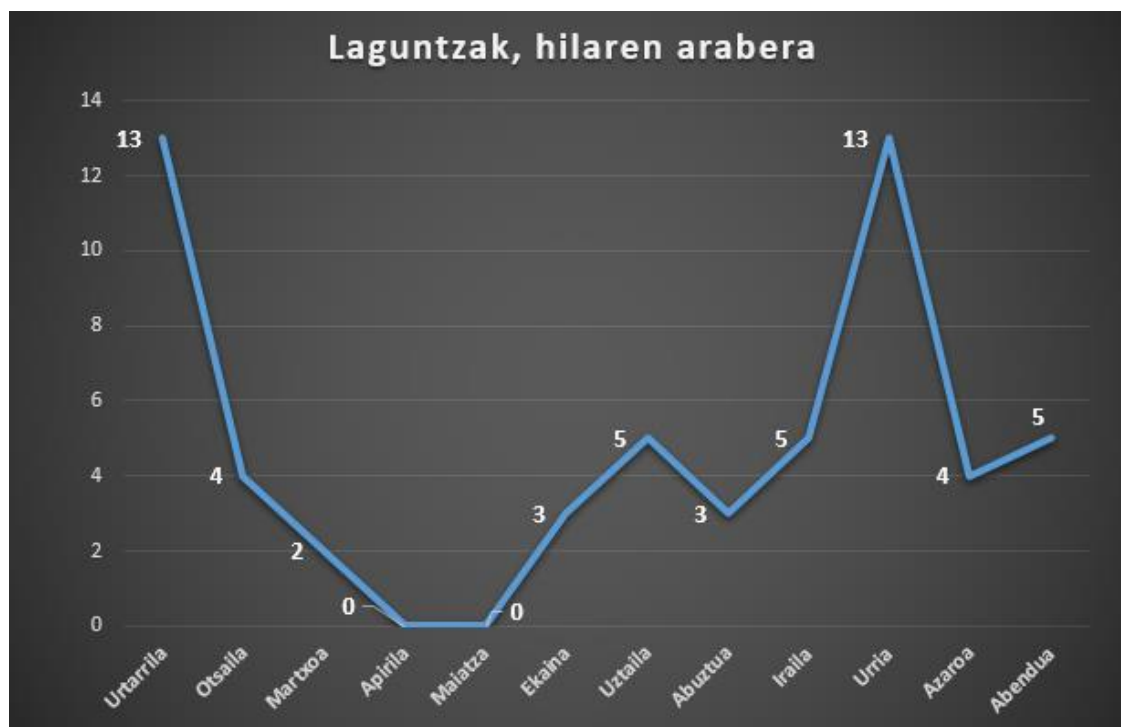
Atzerritartasuneko prozedura judizialei dagokienez, aurreko urtearekin alderatuz kopuruak gora egin du. Hala, ofiziozko 155 izendatze zenbatu dira, eta 2019an 107 prozedura hasi ziren. Haatik, oraindik 2018ko eta 2017ko ekitaldietan baino gutxiago dira, horietan 165 eta 202 prozedura hasi baitziren, hurrenez hurren.

Aipatutako 155 izendatze horietatik, erdia baino gehiago (92) berritzea edo baimena ukatzearen ondoriozkoak izan ziren. 2020an kaleratzearen kopuruak behera egin badu ere, ekonomia-krisiaren ondorioz bizilekua ukatzeagatik ipinitako errekurtsoek gora egin dute. Egoera horren ondorioz, atzeritar asko lanik gabe geratu ziren eta ezin izan zuten beren lan-baimena eta bizileku-baimena berritu, eta familia berrelkartzeko eskaerak ere ukatu egin zitzaizkien.

155 izendatze horiei eman diren 49 laguntzak gehitzen badizkiegu, ondorioztatzen ahal dugu txandako abokatuen eta Atzerritartasun Zerbitzuaren esku-hartzeek gora egin dutela, 204 kasu izan baitira. Beraz, kaleratzeek behera egin arren, atzerritartasun arloan ukapen administratiboen ondoriozko izendatzearen gehikuntzak esku-hartzeak gehiago izatea ekarri du, aurreko ekitaldian esku-hartzeak 170 izan baitziren.

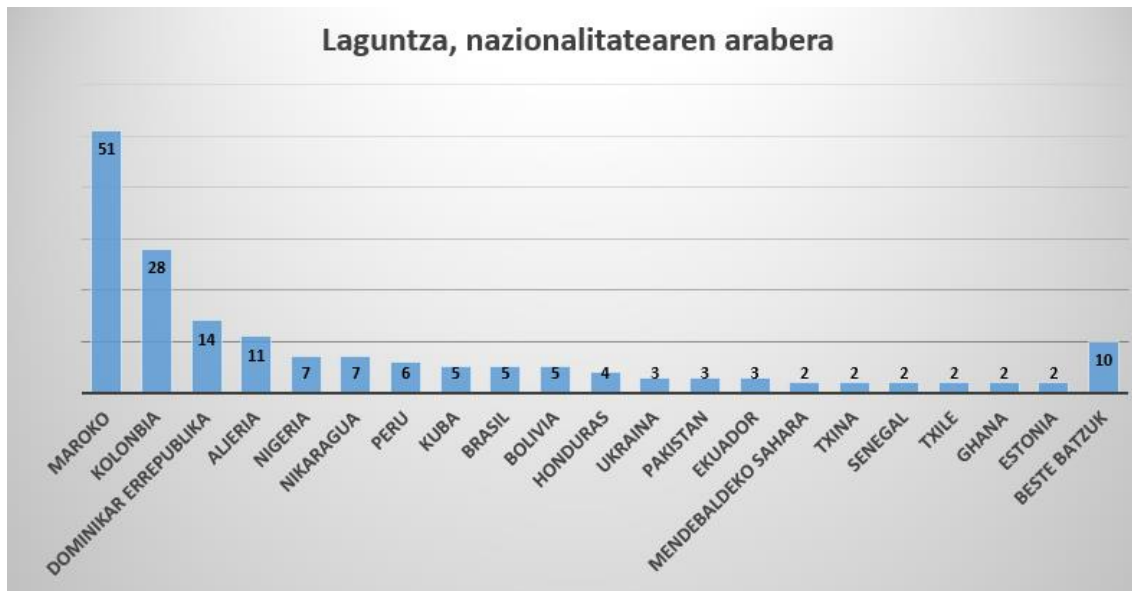
LAGUNTZAK: 49 (% 24,01)
PROZEDURA JUDIZIALAK: 92 (% 45,10)
ZEHAPE PROZEDURAK: 63 (% 30,88)

2020. urtean, urtarrilean eta urrian eman ziren laguntza gehien, eta nabarmendu behar da martxoaren 13tik ekainaren 7ra bitartean ez zela laguntzarik eman COVID-19ak eragindako egoeraren ondorioz. Are gehiago: epealdi horretan ez zen zerbitzua emateko deirik jaso. Uztailean laguntza

kopuruak behera egin zuen modu nabarian, nagusiki sanferminak bertan behera geratu zirelako.

LAGUNTZEN GRAFIKOA, NAZIONALITATEEN ARABERA

2019an hasitako joerari jarraituz, Europar Batasuneko herritarrentzako laguntzak murriztu dira, funtsean mugak itxi egin direlako, eta herritar marokoarrak kaleratzeko irekitako espediente kopuruak gora egin du. Atal honetan jatorriz Kolonbiakoak diren herritarren espedienteak azpimarratu behar dira; izan ere, gora egin du kopuru horrek, duela bi urte eskatutako asiloa ukatu ondoren kaleratzeko prozedurak abiatu baitira.

“Beste batzuk” atalean herrialde hauetako atzerritarrak sartu dira: Eritrea, India, Burkina Faso, Errusia, Argentina, Botswana, Bangladesh, Panama eta Errumania.

3. ESPETXE ORIENTAZIO JURIDIKOKO ZERBITZUA

Lehen presoentzako arretea egunerokoa zen, astelehenetik ostiralera eta 17:00 eta 19:00 bitartean. Hala ere, Iruñeko espetxe berria ireki zenetik, astean 3 egunekoa izatera pasa da, 17:00 eta 20:00 bitartean astelehen eta asteazkenetan eta 10:00 eta 12:00 bitartean ostiraletan, eta egun bakoitzean, bi abokatu daude.

Espetxe berriko azpiegitura eta antolaketa arrazoien ondorioz, giltzaperatuak artatzeko egunak, beraz, murriztu egin dira, eta hori ordutegia luzatuz eta bigarren abokatu bat gaineratuz arintzeko ahalegina egiten da.

Hauek izaten ahal dira, laburbilduta, zerbitzu horretan betetzen diren zereginak:

- Giltzaperatuek egindako eskaeren kudeaketa, eta guardiaren ondoren egiten direnak.

- Hogeita lau abokatuko taldea 2020an, giltzaperatuei espetxe arloko aholkularitza emateko.

- Abokatu taldearen koordinazioa, abokatu baten eskutik.

- Aholkularitzaz arduratzen diren abokatuen eta elkargoko koordinatzailearen arteko hileroko bilkurak, Zerbitzuaren dinamikarekin lotutako gaiak jorratu eta arlo juridikoko eta espetxe arloko gaietan sakontzeko.

- Espetxe zuzenbideari buruzko ataria mantentzea.

- Espainiako Abokatuen Kontseilu Nagusiko Espetxe Zuzenbideko azpibatzordera bertaratzea kide gisa.

Zerbitzuaren estatistikak eman aurretik, adierazi behar da, COVID-19ak eragindako alarma-egoeraren ondorioz martxoaren 14an espetxeak itxi eta jarduera eta bisitak bertan behera uztea dekretatu bazen ere, Iruñeko espetxeko presoentzako laguntza juridikoko zerbitzuak funtzionatzen jarraitu zuela, horretarako Iruñeko Abokatuen Elkargoan aretoak eta telefonoak gaituz guardiak bide horretatik egiteko xedez. Horrekin batera, espetxeak berak hainbat

erraztasun eman dizkie presoei harreman hori mantentzeko, modu horretan guardiako egun eta ordutegiei helduta. Horregatik, zerbitzu honek Iruñeko Abokatuen Elkargoari nahiz Iruñeko espetxeari prestutasun ona eskertu nahi die.

Berantago, espetxe erakundeek maiatzaren erdialdera konfinamendua arintzeko adostutako malgutasunari esker, presentziazko guardiak egin ziren berriro. Hala ere, egunak aldatu egin behar izan ziren, espetxeak erabaki baitzuen astelehenetan desinfekzio sakona egingen zela. Egoera horretan, abokatuak espetxera joaten ziren asteazken eta ostegunetan, arratsaldeko ordutegian, eta ostiraletan, goizeko ordutegian. Egun bakoitzean, modulu bakar bateko giltzaperatuak artatzen ziren, kontaktua saihesteagatik eta senideekiko bisitak lehenesteagatik.

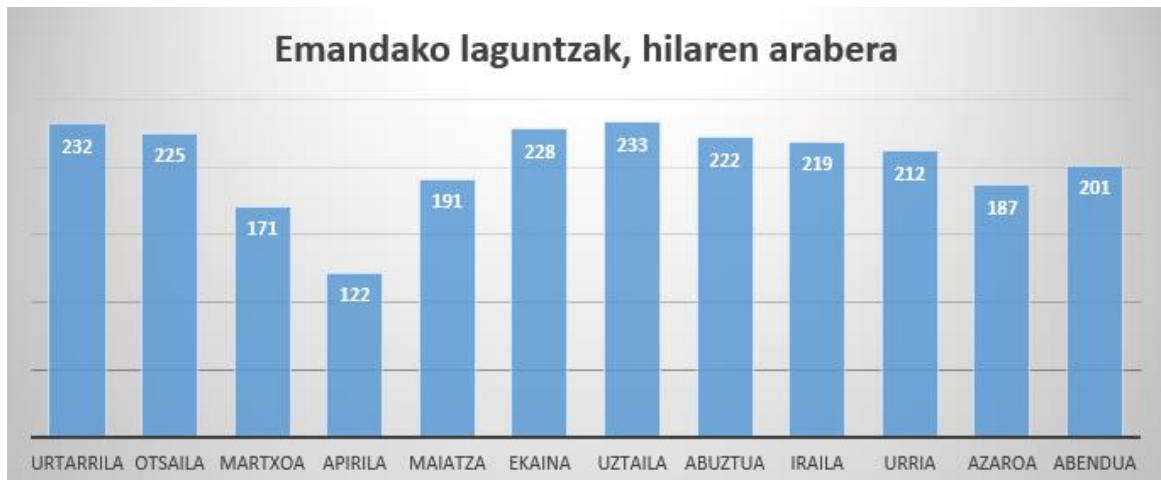
Azkenik, uztailaren 6an zerbitzua berriz ere normaltasun osoz abiatzea lortu zen, gure eginkizuna Iruñeko espetxe berria inauguratu zenetik egiten genuen bezala eginez.

ZERBITZUA ZENBAKITAN

Abokatuak: Espetxe zuzenbidean prestatutako hogeita lau abokatukosatzen dute zerbitzua.

Laguntzak: 2020. urtean zehar OEJZ zerbitzuko abokatuak 2.443 laguntza egin dituzte, eta aurreko ekitaldian 2.717 egin zituzten. Itxura batean laguntza kopuruak behera egin arren, nolabait egonkortu egin dela esaten ahal da. Izan ere, horietako asko espetxea itxita eta jarduera judiziala presako espedienteetara mugatuta egon zenean egin ziren. Badira gutxiagotze horretan eragina izan duten beste faktore zenbait; besteak beste, hasiera batean, alarma-egoeran telefono bidezko deiak ez ziren doakoak presoentzat, nahiz eta berantago espetxeak bere gain hartu zituen diru-sarrerarik ez zuten presoen deiak. Kontuan izateko beste faktore batzuk dira azaroan bertan behera geratu zirela irteteko baimenak 3 astez eta abuztutik aitzinera komunikazio pertsonal guztiak bertan behera geratu zirela. Horrez gain, kontuan izan behar dira

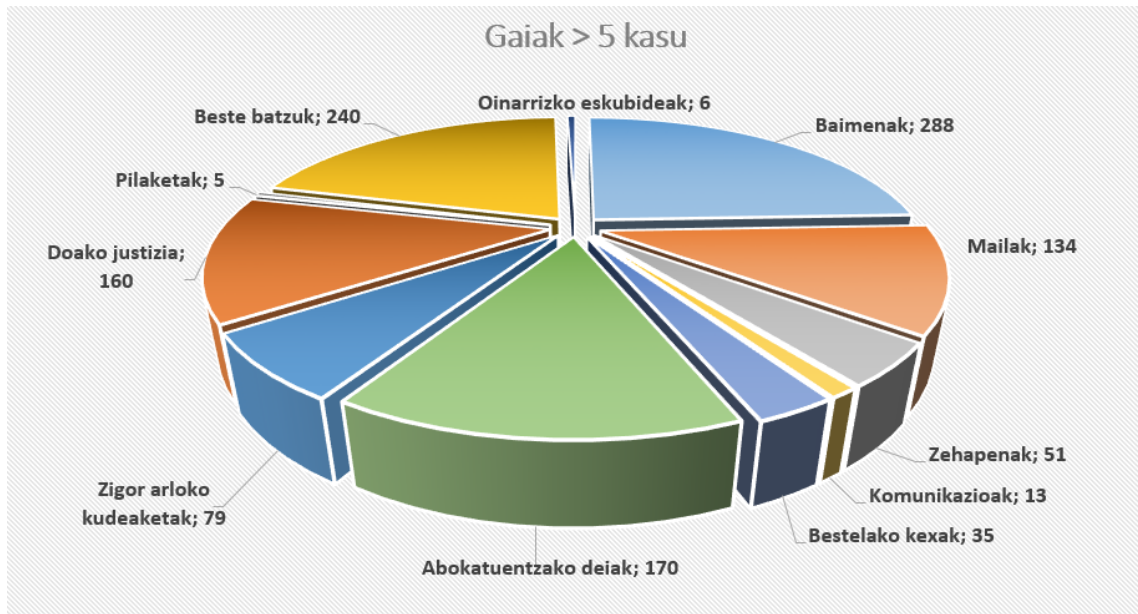
kanporako edozein irteeraren ondoren espetxeak hartutako prebentziozko neurriak: presoak bakartuta egon behar zuen 10 egunez.

Aurreko ekitaldian bezalaxe, udako hiletan eman dira laguntza gehiena, eta konfinamenduko hiletan, berriz, laguntza gutxien, arestian aipatu den moduan.

Espetxe kasuak: 2020. urtean OEJZ zerbitzuko abokatuek 1.181 espetxe kasu izapidetu dituzte, 2019ko ekitaldian baino 25 gehiago; horrek % 2 inguruko gehikuntza dakar.

Aurreko urteetan bezalaxe, kasu gehienak baimenekin lotutakoak dira (288).

Espetxean izapidetutako doako justiziak: 2020an espetxean OJZ zerbitzu modura jardunez, guztira, doako justiziako 160 espediente izapidetu dira, eta 2019an 164 izapidetu ziren; beraz, zenbakiak egonkor mantentzen dira.

Atal hau lotuta dago presoen dokumentazioa biltzearekin, ondoren abokatuen elkargoetara igortzeko eta horietan izapidetzeko, eta ez dira soilik espetxe arloko agiriak, giltzaperatuek espetxe zuzenbideaz aparteko gaietarako eskatutakoak ere jasotzen baitira (dibortzioak, zenbatekoen erreklamazioak, etab.).

Doako justiziako espedienteak espetxe arloan:

Kasu honetan, abokatuen elkargoak espetxe arloan irekitako doako justiziako espedienteak jorratzen dira.

2020. urtean doako justiziako 231 espediente izapidetu dira espetxe arloan, eta 2019an 251 izapidetu ziren; murrizketa % 8koa izan da, eta 2019an % 8ko gehikuntza egon zen 2018. urtearen aldean.

Irekitako espedienteak gai hauekin lotzen dira:

4. EMAKUMEARENTZAKO ARRETA ZERBITZUA

Emakumearentzako Arreta Zerbitzua ofiziozko txanda bat da, Doako Laguntza Juridikoari buruzko Legean ezarritako mandatuaren arabera abokatuen elkargoek derrigor txertatu behar dutena. Indarkeria sexista edo matxistako egoeratan dauden emakumeentzako eta mendeko adin txikikoentzako arretari heltzen dio eskusiboki.

Zerbitzu hori Nafarroako Berdintasunerako Institutuak kudeatu du 2019ko ekitaldira arte. Haatik, 2020an Migrazio Politiketako eta Justiziako Departamentura aldatu da. Azken kokagune hori logikoagoa da, doako laguntza juridikoko derrigorrezko txandetako bat baita, eta hartara sartu ahal izateko ez da beharrezkoa gutxieneko diru-sarrerak egiaztatzea.

Gaurdaino, zerbitzu hori NABlren eta Nafarroako abokatuen elkargoen artean hitzartzen zen, eta 2020ko ekitaldira ere hedatu da egoera hori. Dena den, aurreikusi da Nafarroako Foru Komunitatean aplikatu beharreko Doako Laguntza Juridikoko Erregelamendua onesten duen foru dekretuan sartzea, gaur egun hura aldatzeko prozesuan dagoela.

Egun duen konfigurazioan, elkargo bakoitzak emakumearentzako laguntza txanda bat badu ere, zerbitzuko koordinatzailearen figura dago, abokatuen 4 elkargoak hartzen dituen barnean. Bertatik, besteak beste, derrigorrezko prestakuntza komuna ezartzen da elkargo bakoitzeko txanda horretan parte hartzeko.

Zerbitzu hori eskuratzeko, SOS NAFARROA-112 telefonora deitu behar da. Zerbitzu hori abokatuarekin harremanetan jartzen da ondoren, lehendabiziko unetik biktimari lagundu, informatu eta aholkatu ahal izateko edo Nafarroan eta Foru Komunitateko epaitegietan jarduten duten polizia-gorputz ezberdinekin eskatuta.

Era berean, tratu txarren edota sexu erasoek kasuaren informazio, orientazio eta aholkularitza guztia jasotzea lehenesten da. Emakumeak esparru ezberdinetan (soziala, penala, zibila) pairatzen duen diskriminazioarekin lotutako

alderdien inguruko aholku eskeak artatzen dira, eta balizko banantze edota dibortzio prozesuekin lotutako gaiei buruzko informazioa eskaintzen da, baita doako laguntza juridikorako eskubideari buruzkoa ere, beharrezkoa denean.

Guardia iraunkorreko zerbitzuaz gain, hala eskatzen duten emakumeak genero-indarkeriari lotutako alderdietan aholkularitza espezifikoko eta doakoa eskuratzera bertaratzen ahal dira.

Jarraian, zerbitzu horren datuak azaltzen dira elkargo bakoitzerako zein modu bateratuan.

1- IRUÑEKO ABOKATUEN ELKARGOA

2020ko ekitaldian, 55 profesionalek (emakumezko 39 abokatuk eta gizonezko 16 abokatuk) artatu dute laguntza iraunkorreko zerbitzu hori, urteko 365 egunetan zehar emandako eguneroko guardiako zerbitzu baten bidez.

Laguntzen kopurua eta Iruñeko eta Agoizko barruti judizialeko hedadura kontuan izanik, 2016ko ekainean laguntza guardia bat ezarri zen, goizez. Modu horretan, egun horretatik aurrera goizez guardiako bi abokatu daude, 13:00ak arte. Horietako bat Iruñeko barruti judizialaz arduratzen da, eta bestea, berriz, ordutegi horretako beste abisu batzuk artatzeaz, barruti judizial horietako epaitegietan nahiz polizia bulegoetan laguntzak egiteko.

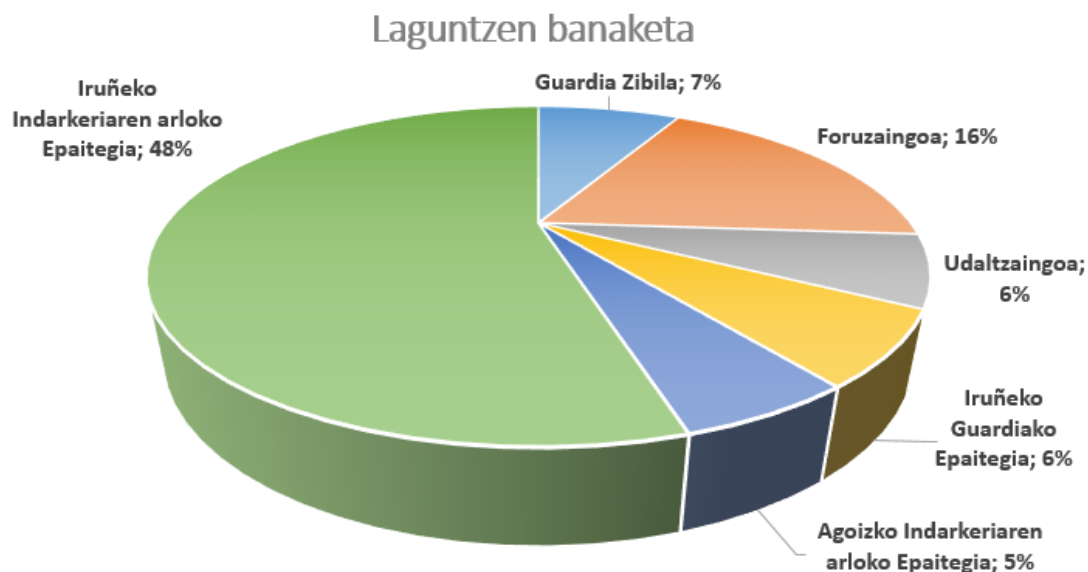
Iruñeko Abokatuen Elkargoak e1.146 esku-hartze egin ditu ekitaldi horretan. Horietatik, 649 aholkularitzarekin lotuta egon dira, eta 497 laguntzekin. Epealdi horretan 549 emakume artatu dira, eta horietakoren batek laguntza edo aholkularitza bat baino gehiago jaso du.

Aurreko ekitaldiarekin alderatuta, artatutako emakume kopuruak % 4,5 egin du gora, ekitaldi horretan 525 emakume artatu baitziren.

LAGUNTZAK: 497

Laguntzak epaitegietan eta estatuko segurtasun indar eta gorputz ezberdinetako komisarietan ematen dira.

Horrela, Iruñeko eta Agoizko barruti judizialei dagokienez, 497 laguntzak honela banatzen dira:

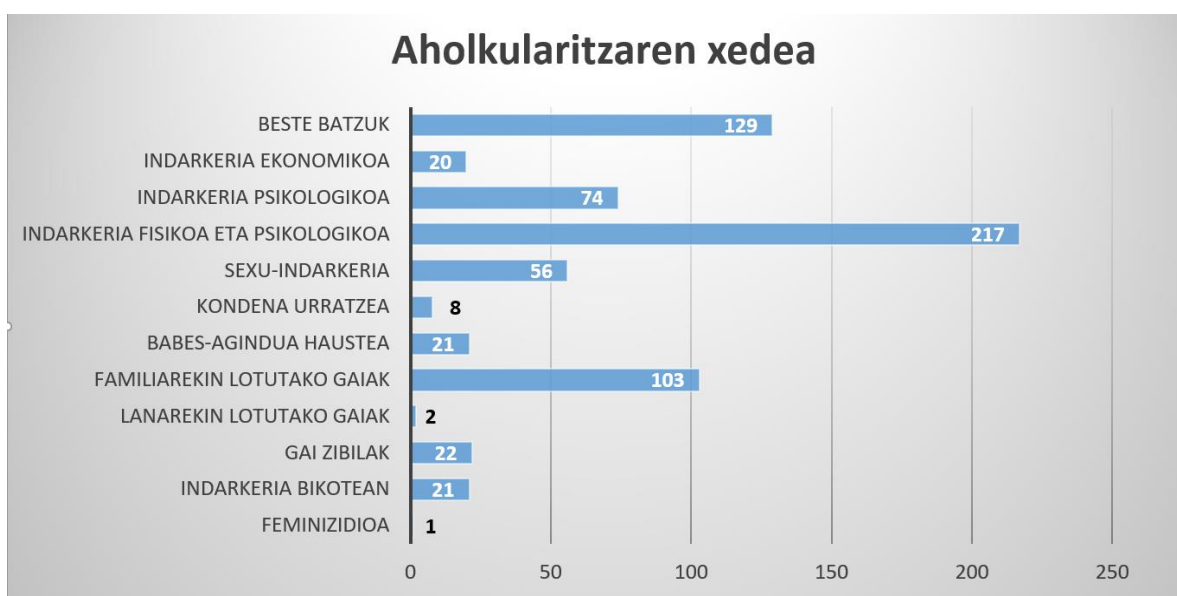
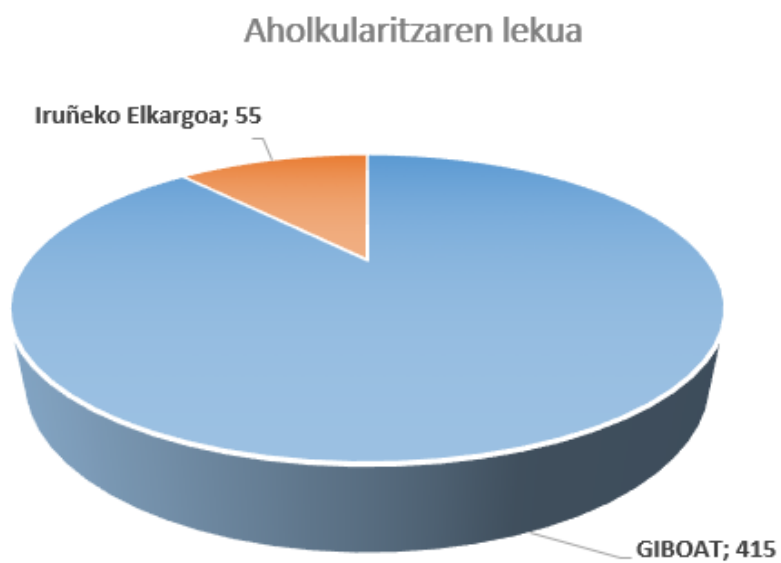
Laguntzaren xedeari helduta, hauek dira balioak:

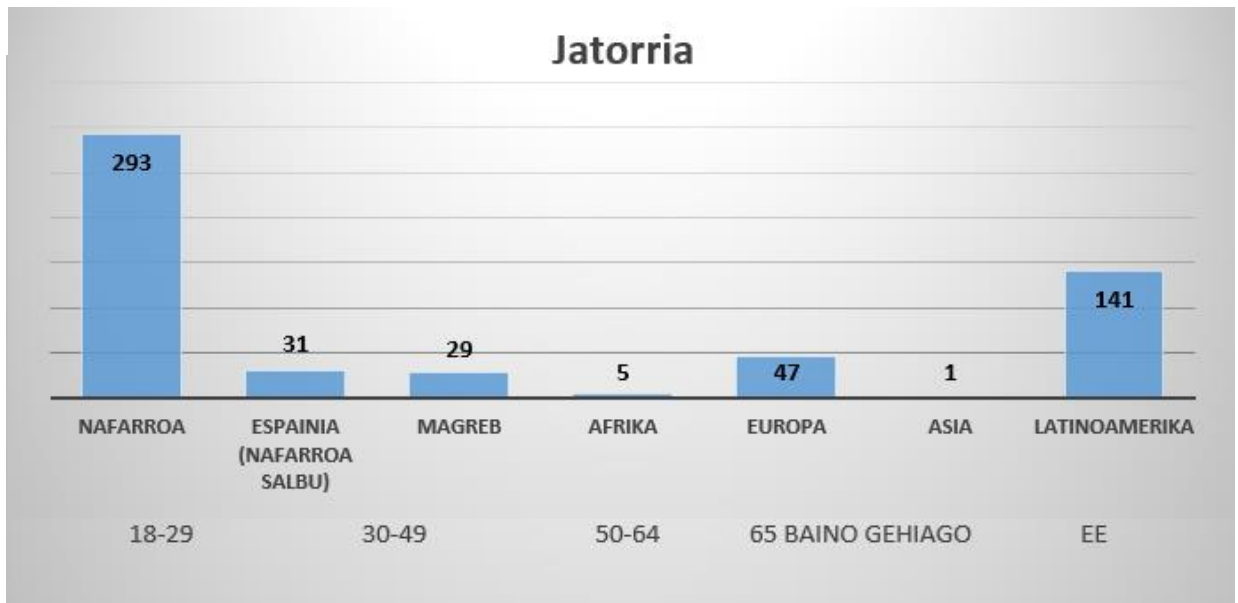
AHOLKULARITZA

Halako arreta eskatzen duten emakumeei aholkularitza ematen zaie elkargoaren egoitzan edo genero-indarkeriaren biktima diren emakumeentzako arreta osorako taldeen (Nafarroako Berdintasunerako Institutuaren mendekoak) egoitzetan.

Iruñearen eta Agoitzen kasuan, horrela banatuta dago:

ARTATUTAKO EMAKUMEEN PROFILA

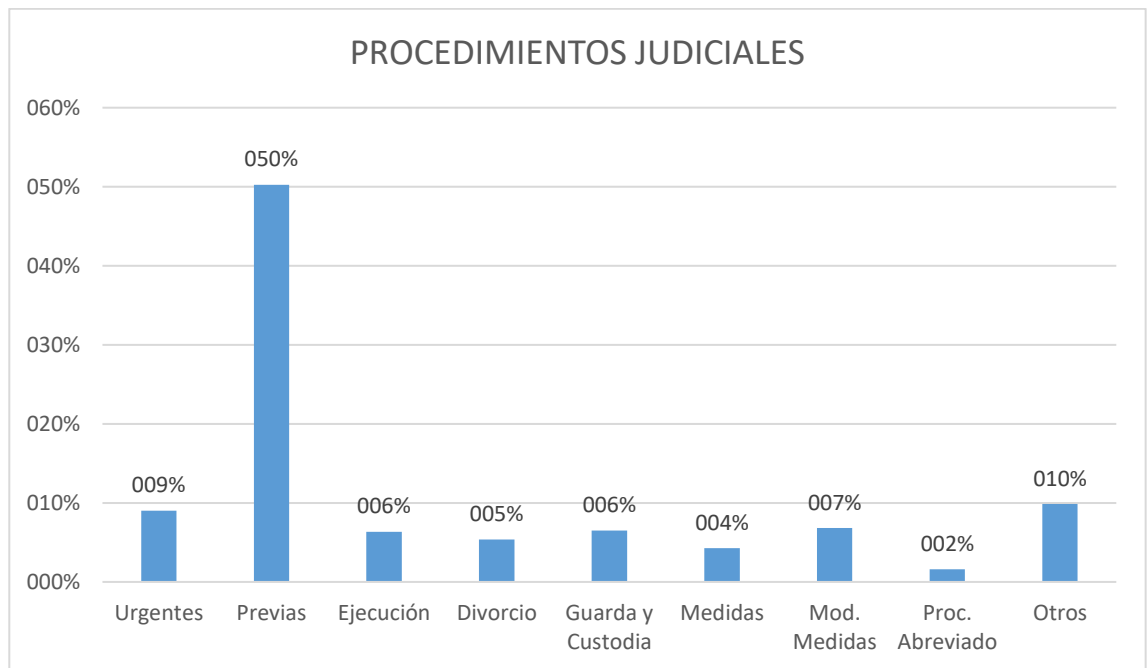

PROZEDURA JUDIZIALAK

2020ko ekitaldian zehar, Iruñeko Abokatuen Elkargoak genero-indarkeriaren biktima izandako emakumeek irekitako eta pairatutako indarkeriarekin lotutako doako justiziako 631 espediente izapidetu ditu. Iruñeko Abokatuen Elkargoak irekitako doako justiziako espediente guztien artean, indarkeria sexistarekin lotutako gaiak % 9,44 dira.

Hasitako espedienteetatik, 405 zigor arloan hasitako gaiei lotuta daude, eta 226 jurisdikzio zibileko gaiei (familia).

Auzigai guztiak kontuan izanik, 64 Agoizko barruti judizialekoak dira.

2- TUTERAKO ABOKATUEN ELKARGOA.

Tuterako Elkargoko Emakumearentzako Arreta Zerbitzuan 27 abokatuk (gizon zein emakume) ematen dute arreta.

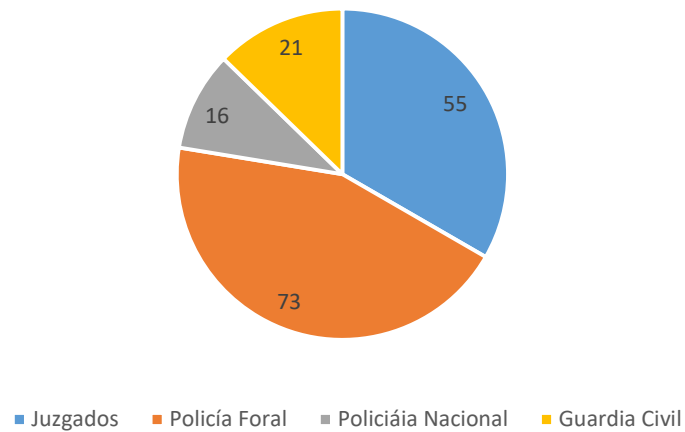
Tuterarako Abokatuen Elkargoko Emakumearentzako Arreta Zerbitzua 27 abokatuk (gizon zein emakume) osatzen dute, eta, guztira, 239 emakume artatu dituzte 2020an.

Jarraian, egindako zerbitzuei buruzko datuak azaltzen dira:

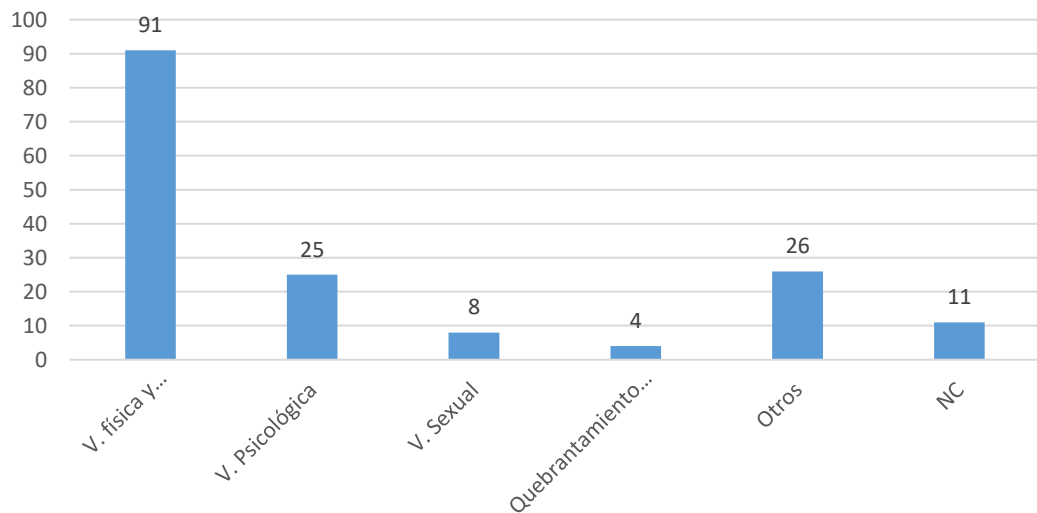
LAGUNTZAK

Tuterako Abokatuen Elkargoak 165 laguntza eman ditu, guztira.

LUGAR DE REALIZACIÓN DE LAS ASISTENCIAS

OBJETO DE LA ASISTENCIA

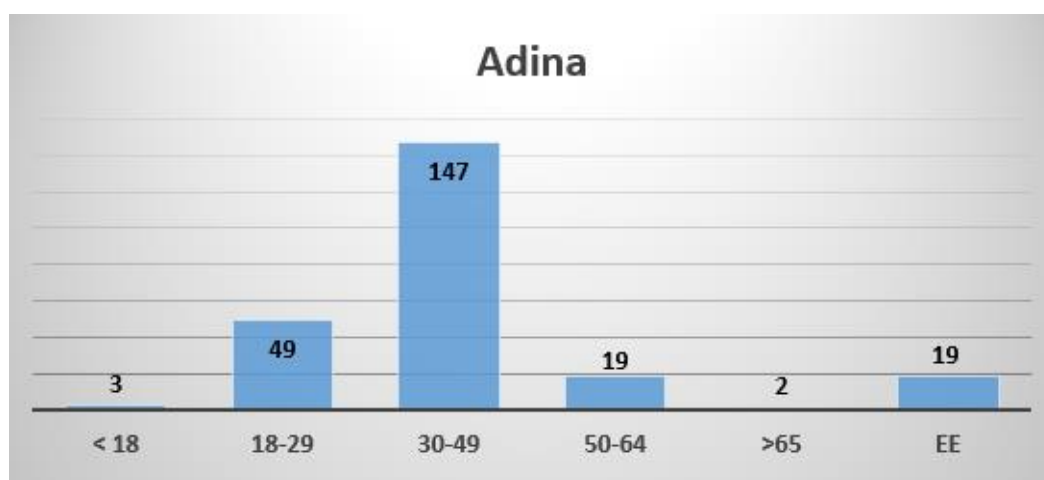

AHOLKULARITZA

Tuterako Abokatuen Elkargoak 74 aholkularitza eman ditu, guztira.

 ARTATUTAKO EMAKUMEEN PROFILA.

3- LIZARRAKO ABOKATUEN ELKARGOA

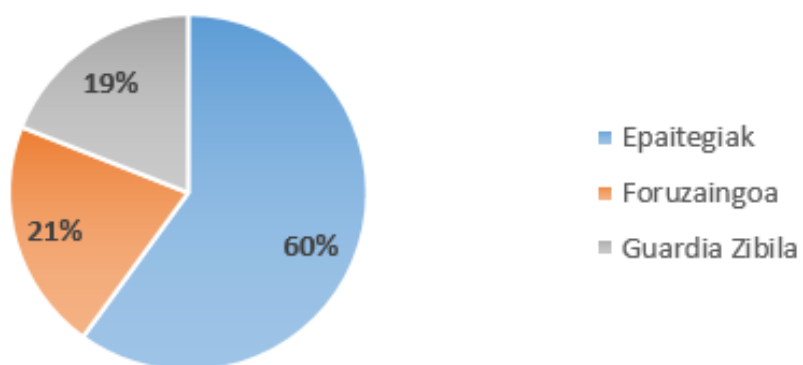
Lizarrako Abokatuaren Elkargoak 125 emakume artatu ditu 2020ko ekitaldian, guztira.

Hona hemen zerbitzuaren datuak:

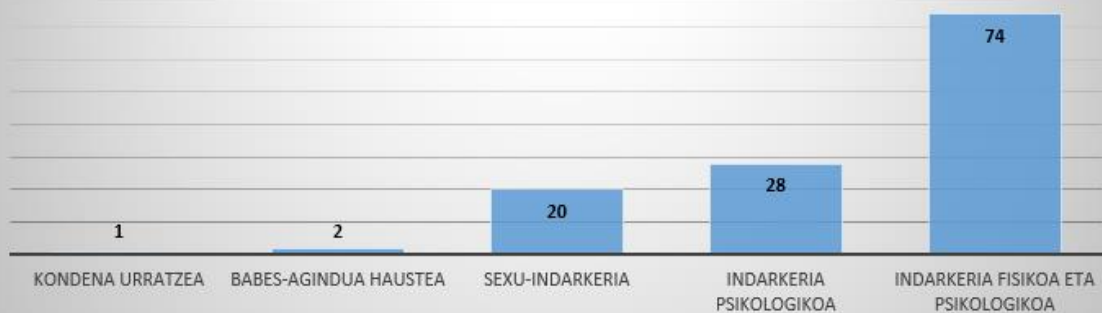
LAGUNTZAK.

Guztira 125 laguntza eman dira, gehienak Lizarrako epaitegietan.

Laguntzak gauzatzeko lekua
Aholkularitzaren xedea

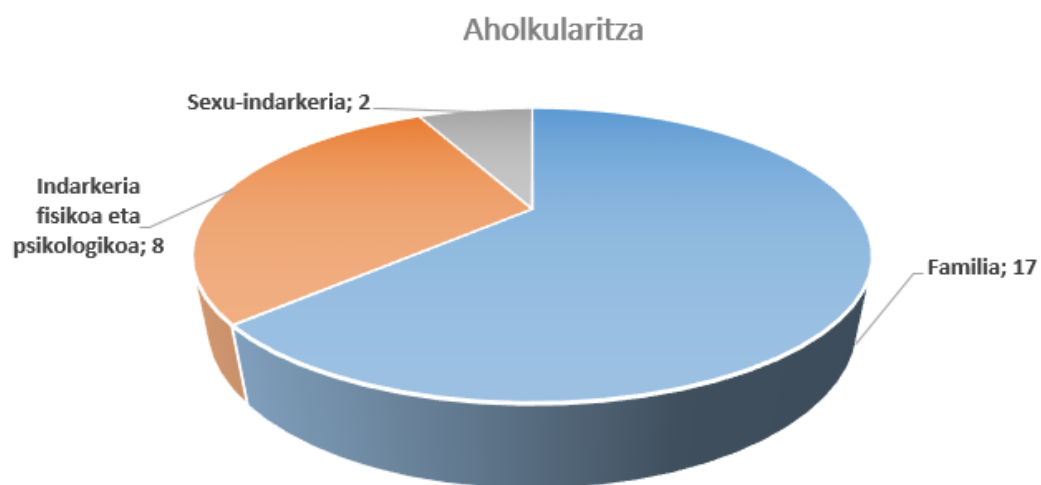

Laguntzaren xedea

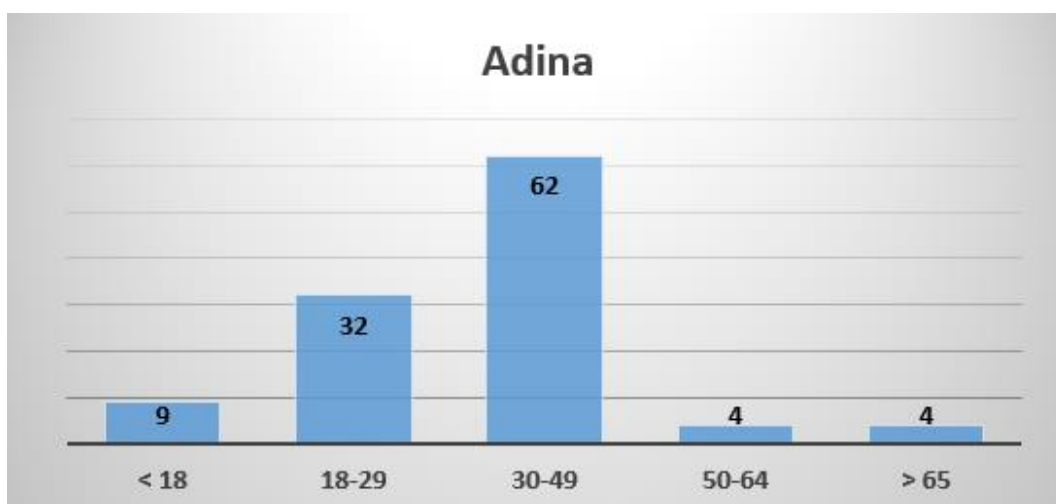

AHOLKULARITZA

Lizarrako Abokatuen Elkargoak epealdi horretan 27 aholkularitza eman ditu.

ARTATUTAKO EMAKUMEEN PROFILA

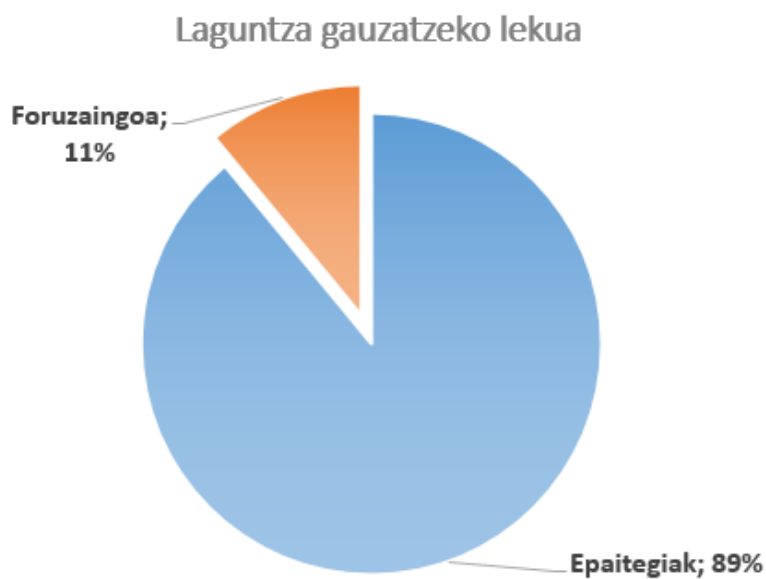
4- TAFALLAKO ABOKATUEN ELKARGOA

Tafallako Abokatuen Elkargoak epealdi horretan 84 emakume artatu ditu.

Hona hemen zerbitzuaren datuak:

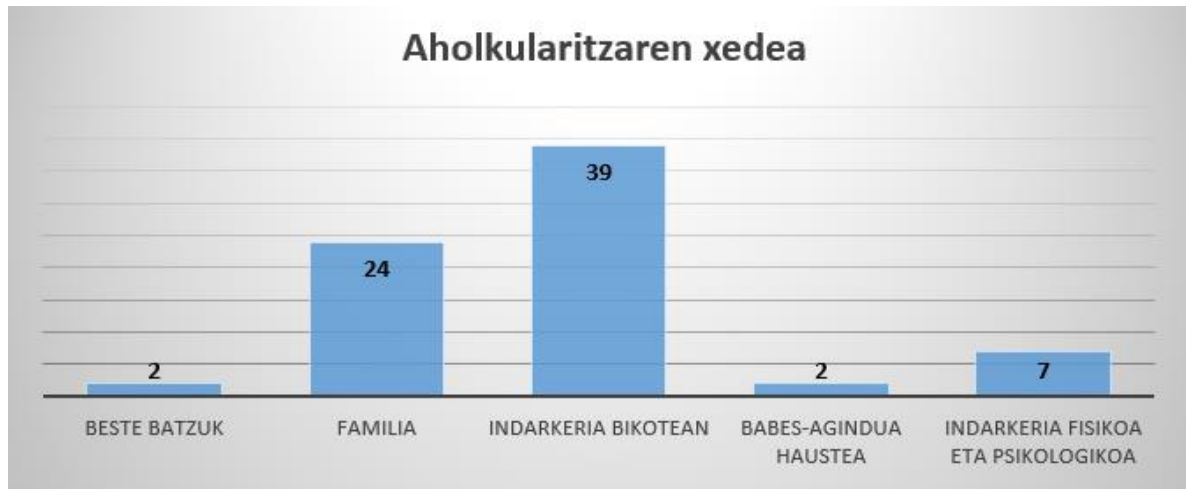
LAGUNTZAK.

Zerbitzuko abokatuek (gizon zein emakume), guztira, 53 laguntza eman dituzte, funtsean Tafallako epaitegietan.

AHOLKULARITZA

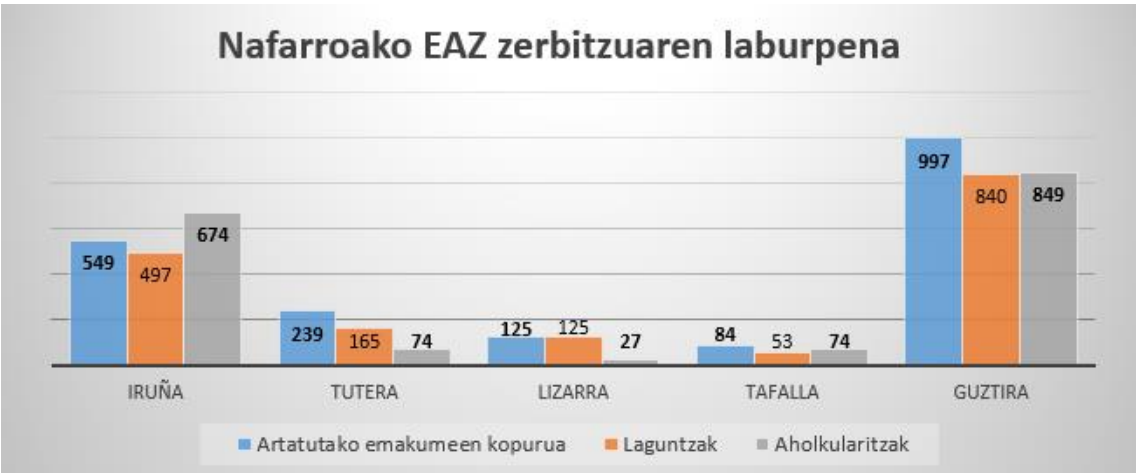
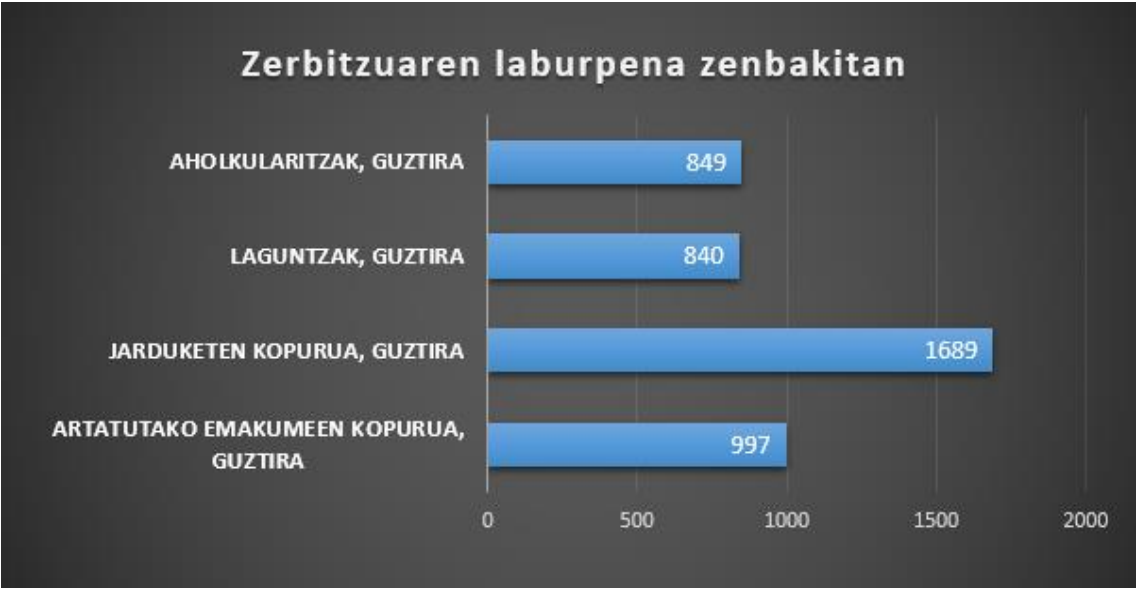
Tafallako barruti judizialean 74 aholkularitza eman dira, gai hauekin lotuta:

ARTATUTAKO EMAKUMEEN PROFILA

5- ZERBITZUAREN LABURPENA ZENBAKITAN.

5. EPAITEGIEN ARTEKO BITARTEKARITZA

A) ZIGOR BITARTEKARITZA

HITZAURREA.

Zigor bitartekaritza metodoaren bidez, biktimak eta arau-hausleak, beren borondatez eta zigor-prozesuaren barnean, delituzko gatazkaren ebazpenean parte hartzeko ahalmena aitortzen diote elkarri, bitartekaria deitzen dugun hirugarren inpartzial baten laguntzari esker. Zigor arloko arau-haustea Justizia Administrazioaren esku-hartzea ekartzen duenez, ezinbestekoa da gatazkaren ebazpen alternatiboa zigor arloko justiziako sistema formalarekin bateratzea.

Kaltea konpontzeko bitartekaritzak, prozedura judizialaren osagarri den formulatzat hartuta (hartan inkardinatua), tradizionalki hainbat abantaila nabarmen ditu, esate baterako, biktimak hari eragiten dion gatazkaren ebazpenean duen protagonismoa, ebazpen-prozesuaren aberasgarritasuna (aldean arteko komunikazioa eta haien aldetik zigor-prozedura formalean bazterrean geratu ohi diren alderdi subjektiboak sartzea), arau-hausleak erantzukizuna bere gain hartzea, Justizia Administrazioaren lan-larga murriztea, zehapen hutsaren inguruan adostutako irtenbidearen sakontasun handiagoa, eta bi aldeek prozesu osoa ulertzea.

Bitartekaritza prozesuak printzipio informatzaile hauek ditu:

- Aldeen **borondatea**. Bitartekaritza prozesu honek biktimaren eta arau-hauslearen parte-hartze aske, borondatezko eta informatua ezartzen du. Horrenbestez, bi aldeek baimen informatua eman beharko dute.
- **Doakotasuna**. Prozesua erabat doakoa izanen da aldeentzat.
- **Konfidentzialtasuna**. Bitartekaritza prozesuan eskuratzen den informazioaren konfidentzialtasuna bermatu egingen da. Epailak ez du prozesuaren garapenaren berririk izanen, salbu azkenik hartutako ebazpena (azken akta), aldean arteko akordioak eta ahozko ikustaldiko egintzan adierazi nahi dutena.

- **Ofizialtasuna.** Epaileari dagokio, aldez aurretik fiskaltzarekin adostu ondoren, kasuak Kalteak Konpontzeko Zigor arloko Bitartekaritza Zerbitzura (ZBZ) bideratzea, auto bidez. Prozesuak ez dakar, inolaz ere, Prozedura Kriminalaren Legeak eta Zigor Kodeak aldeei aitortzen dizkien eskubideak mugatzea. Defentsarako eskubidea zeharo bermatuta geratzen da.
- **Malgutasuna.** Bitartekaritza prozesua malgua da, banakako elkarrizketak egiteko eta prozesua amaitzeko epe zehatzei dagokienez. Bestalde, egiazko konponketa lehenetsiko da sinbolikoaren aitzin eta, edozein kasutan, aldeek prozesua gauzatzeko modurik egokienari buruz dituzten irizpideak.
- **Bialdekotasuna.** Bi aldeek dute iritzia eman eta beren asmoak adierazteko parada, denbora aldetiko mugarik gabe. Biktima edo biktimarioaz aparteko beste pertsona batzuek esku hartzeko parada emanen da, gatazka egoerari lotuta badaude, eta simetria eta helburuak balioetsiko dira.

Bitartekaritzaren inguruabarrak kontuan izanik, nekeza da hasieratik zehaztea zein diren bitartekaritza prozesuetara eramateko delitu mota egokienak. Hasteko, hauek baztertu behar dira

- Atentatu eta erresistentziako delituak, aldeak erakundeen aurrean desberdinkeria egoeran egonik.
- Genero-indarkeria, pertsonen arteko aldez aurreko harremanaren ondorioz aldeak desberdinkeria egoera berezian egoten ahal direlako. Gainera, legeriak bitartekaritza gaitzetsi egiten du berariaz.
- Funtzionario publikoek beren kargua betez egindako delituak, hain justu, akusatuak funtzionario publikoak izateagatik.

Orientazio modura, bitartekaritza prozesua aplikatzen ahal da delitu hauetan: ondarezkoak (ebasketa, indarra erabiliz egindako lapurretak, larderiaz egindako lapurretak, iruzurrak, bidegabeko jabetzea, motordun ibilgailua erabiltzearen lapurreta eta ebasketa); mehatxuak eta hertsapenak, kalte delituak; lesio delituak; mantenu-pentsioa ez ordaintzea; osasun publikoa; kasu

horietan, kaltea sinbolikoki edo materialki konpontzen ahal da drogazaleak birgaitzeko erakundeekin.

Delitu arinei dagokienez, kasu guztietan bitartekaritza aplikatzekoa da, salbu interes orokorren eta ordena publikoko interesen kontrakoetan.

Botere Judizialaren Kontseilu Nagusiak, bere Plangintza Zerbitzuaren bidez, esperientzia pilotuen programa bultzatu zuen eta, horren barnean, Nafarroa aitzindaria izan zen Iruñeko Instrukzioko 3. Epaitegian esperientzia pilotu bat hartu baitzuen Nafarroako Gatazken Bitartekaritza eta Bakegintza Elkartearekin lankidetzan.

Esperientzia mantendu egin zen 2007an zehar eta, haren bilakaera ikusirik, zigor arloko epaitegietara hedatzea erabaki zen. Une horretan, Nafarroako Gobernuak Justizia Zuzendaritza Nagusiak Zigor arloko Bitartekaritza Zerbitzu hori instituzionaltzea erabaki zuen, dagokion aurrekontu-zuzkidurarekin.

ZERBITZUA EZARTZEA.

Zigor arloko Bitartekaritza Zerbitzua Iruñeko Epaitegietan ezartzeko bideari ekin zitzaion 2008ko urtarrilaren 1ean ofizialki, eta Nafarroako Gobernuak Justizia Zuzendaritza Nagusiaren eta Nafarroako Gatazken Bitartekaritza eta Bakegintza Elkartearen (ANAME) arteko hitzarmenaren sinaduran oinarritzen da.

Hasieran, zerbitzua Iruñeko Instrukzioko 1., 2. eta 3. Epaitegietan eta Zigor arloko 1., 2. eta 3. Epaitegietan eman zen, baina azken urteotan jadanik hedatu da Iruñeko barruti judizialeko Instrukzio eta Zigor arloko epaitegi guztietara, Agoizko barruti judizialera eta Iruñeko Probintzia Auzitegira.

Era berean, azpimarratu behar da, zerbitzu hori sendotzearen eraginez eta Iruñeko eta Agoizko barruti judizialean zigor arloko bitartekaritza zerbitzura bideratu diren espediente judizialak etengabe areagotu direnez, 2018ko ekitaldian erabaki zela hurrengo lau ekitaldietarako zerbitzua esleitzeko lizitazio publikoa egitea. ANAME izan zen lehiaketa publikora aurkeztu zen erakunde bakarra eta, horrenbestez, zerbitzuaren esleipenduna izan zen.

Saioak Iruñeko Justizia Jauregiaren egoitzan egin dira, horretarako prestatutako aretoan goiz eta arratsaldez astelehenetik ostiralera eta arratsaldez larunbatetan, jauregia jendaurrera ireki den egunetan.

Bitartekaritza Zerbitzuak diziplina anitzeko lantalde bat du, justizia errestitatiboan eta bitartekaritza teknikan espezializatuta dauden eta esparru juridikotik nahiz gizarte zientzietatik datozen 12 pertsonen osatua ekitaldi honetan, eta tartean dira abokatuak, psikologoak, gizarte langileak eta kriminologoak.

Bideokonferentziak

Zerbitzuaren datu estatistikoak azaldu aurretik, adierazi behar da bitartekaritza taldearen jarduna ez dela eten 2020ko martxoan COVID-19aren ondorioz dekretatu zen alarma-egoeraren eraginez. Aitzitik, jarduna egoera horrek sorrarazitako egoerara egokitu da, erabilgarri zegoen teknologia erabiliz, esate baterako, bideodeiak, bideokonferentziak, whatsapp aplikazioa, etab.

Bestalde, presentziazko saioak berreskuratu ondoren (nahiz eta, posible denean, saio birtualak erabiltzen jarraitzen den), bitartekari bakarraren esku-hartzea lehenetsi da, hau da, bitartekari indibiduala lehenetsi da bitartekari ugariren arteko esku-hartzearen aitzinetik, ageriko arrazoen ondorioz.

DATU ESTATISTIKOAK

2020ko ekitaldian 314 espediente ireki ziren eta aurreko ekitaldian 397 izan ziren ireki zirenak. Horrela, **% 20ko** murrizketa izan da, 2017ko zenbakietara gerturatuz. Haatik, murrizketa hori erlatiboa da eta ñabardura bat eskatzen du. Horrela, 2018an zenbatu ziren zenbait espediente 2017an bideratu ziren, baina aurrekontuekin lotutako arrazoen ondorioz edo 2017ko azken hilabeteetan bideratzeagatik, ezinezkoa izan zen ekitaldi horretan zenbatzea, eta 2018an ebatzi ziren.

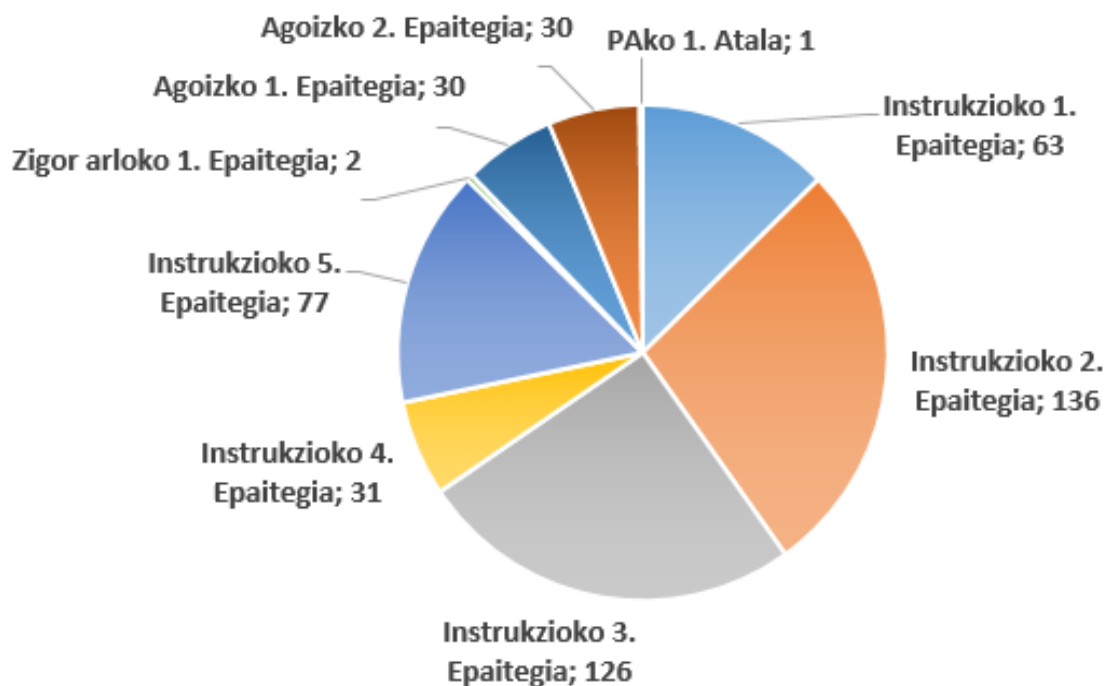
Gainera, kontuan izan behar da aurreko ataletan alarma-egoerari buruz deskribatutako egoera, jarduera etetea ekarri ez badu ere, hartan eragina izan baitu, espero baino neurri txikiagoan.

Zerbitzura bideratutako espediente guztien artean, 297 itxi egin ziren, hau da, igorritako gai guztien **% 94,5**, eta 17 espedientek (hau da, **% 5,4**) irekita egoten jarraitzen zuten abenduaren 31n.

Espediente horiei zerbitzura bideratu baina bitartekaritza hasi gabe itxi direnak batu behar zaizkie (130 gai).

Jarraian, espedienteei buruzko datuak azaltzen dira:

Espedienteei buruzko datuak

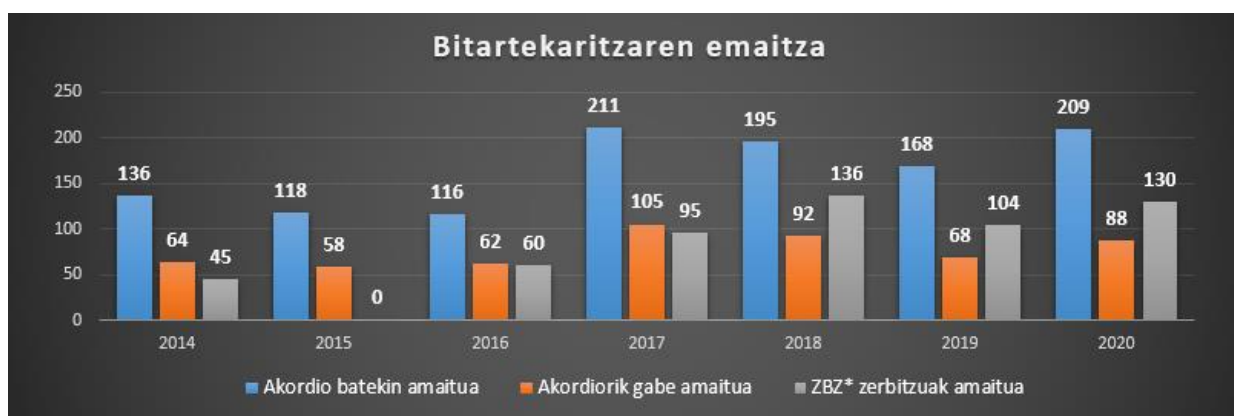

Goiko grafikoan ikus daitekeen moduan, instrukzioko epaitegiek bideratzen dituzte kasu gehien Zigor arloko Bitartekaritza Zerbitzura, eta nabarmena da Instrukzioko 2. Epaitegia, bertatik 136 kasu bideratu baitira, aurreko ekitaldian baino 66 gehiago. Era berean, Instrukzioko 3. Epaitegia nabarmentzen da, 126 kasu bideratu baitira bertatik, eta aurreko ekitaldian epaitegi horretatik 55 kasu bideratu ziren. Instrukzioko 1. Epaitegia izan zen aurreko ekitaldian bitartekaritzara gai gehien bideratu zituena (83 kasu). Ekitaldi honetan 20 kasu gutxiago bideratu ditu, hau da, 63.

Gainerako organo judizialei dagokienez, 2019ko zenbakien antzekoak mantentzen dira, Agoizko Epaitegian jaitsiera txiki bat izan bada ere. Bertan gehikuntza jarraitua gelditu egin da, ziurrenik, COVID-19aren ondorioz. Dena den, esaten ahal da zigor bitartekaritza jadanik Iruñeko eta Agoizko instrukzio epaitegietan sendotuta dagoen alternatiba bat dela, Zigor arloko Epaitegiari

dagokionez oraindik bide luzea geratzen delarik jorratzeko. Bertan dauden 5 organoetatik soilik Zigor arloko 1. Epaitegia da kasuak bideratu dituen ekitaldi honetan: 2 kasu. Haatik, egia da Zigor arloko 5. Epaitegian horretarako zailtasun gehiago daudela, genero-indarkeriako gaiak jorratzen baititu.

* Aldeetako bat lokalizatzea ezinezkoa izan den edo bitartekaritza ukatua izan den kasuekin lotzen da.

Zerbitzura igorritako espedienteek dagokienez (314), guztira 297 gai itxi dira (**% 94,5**), eta 17 gai bitartekaritza prozesuan daude (**% 5,5**).

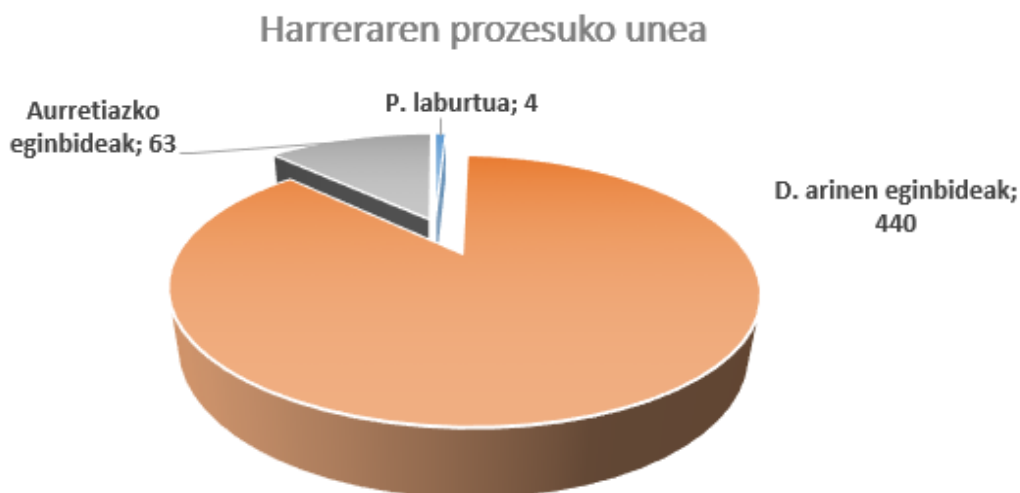
Itxitako 297 kasuen artean, guztiak bitartekaritzara eraman dira, eta 209 gaitan emaitza positiboa lortu da (**% 70**), eta 88 kasutan emaitza negatiboa izan da, adostasunik erdietsi gabe (**% 30**). Portzentaje horiek aurreko ekitaldian izandakoen antzekoak dira.

Horri guztiari gehitu behar zaizkio 130 gai, bideratu arren bitartekaritzarik izan ez dutenak, bai aldeak lokalizatzea ezinezkoa izan delako, bai haiek bitartekaritzarik nahi ez zutelako.

Parametroak 2019ko ekitaldian eskuratuen oso antzekoak dira, % 1 edo % 2ko aldea egonda.

BITARTEKARITZAREN HASIERA ETA AMAIERA DENBORA

HILABETE	BAINO	156	% 53
1-2 HILABETE		99	% 33
2 HILABETE	BAINO	42	% 14
GUZTIRA		297	% 100

2011n hasitako joerak jarraitu egiten du, delitu arinen gertaera gehiago eraman direlarik bitartekaritzara. 2020eko ekitaldian soilik 19 gertaera falta eratzaile eraman ziren bitartekaritzara eta delitu eratzaileak 70 izan ziren, eta 2011ko ekitaldian organo judizialetatik 85 gertaera falta eratzaile bideratu ziren bitartekaritzara eta delitu modura tipifikatutako 75 gai, 2012an arrakala areagotu egin zelarik, 128 izan baitziren gai falta eratzaileak eta 63 delitukoak.

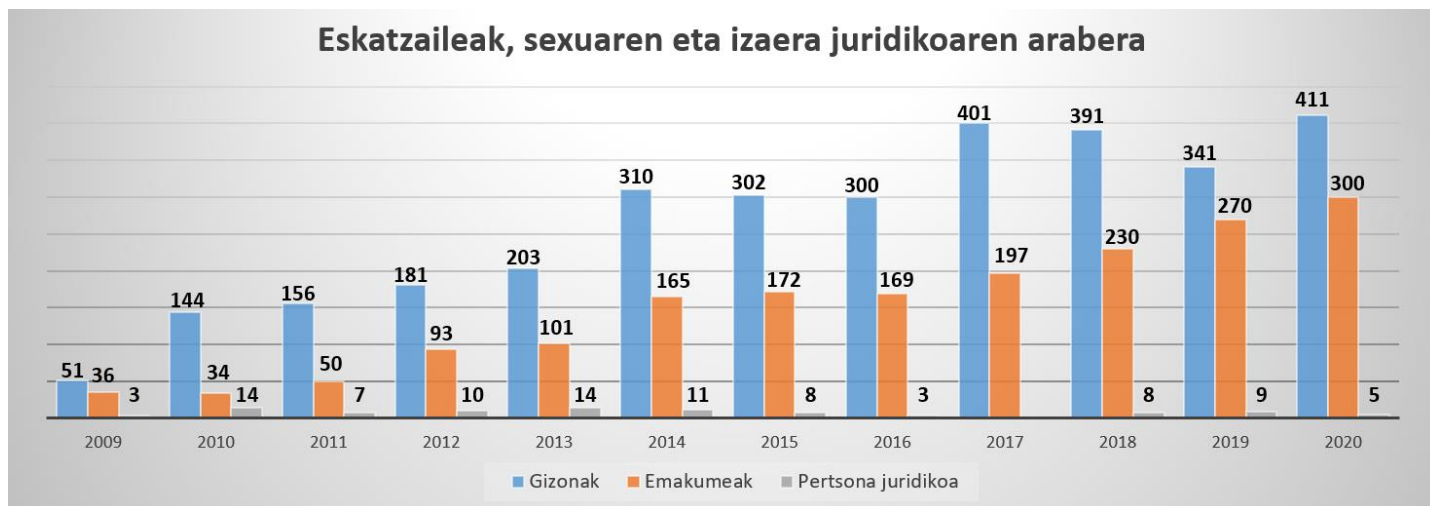
2013ko ekitaldian arrakala hori nabariagoa izan zen; izan ere, 224 gai falta eratzaile izan ziren eta soilik 10 delitu modura tipifikatuak. Eta 2014an are gehiago ireki zen arrakala; izan ere, delitu modura tipifikatutako gaiak berriz ere 10 izan ziren eta gertaera falta eratzaileak 286. 2015eko ekitaldian falta modura 230 gai tipifikatu ziren, delitu arinak barne, eta delitu modura 34 tipifikatu ziren. 2016an arrakalak gora egiten jarraitu zuen 271 delitu arinekin, faltak barne, eta 43 deliturekin. 2017ko ekitaldian bideratutako gai kopuruak gora egin arren, tipifikazioaren arabera delitu arin modura edo delitu gisa bideratutako gaien

arteko proportzionaltasuna mantendu egin zen, eta joera hori errepikatu egin zen 2018an, 2019an eta baita 2020an ere.

Arau-hauste motak	2016	2017	2018	2019	2020
Iruzurra	4	11	5	7	8
Etxeko indarkeria	7	12	14	11	10
Mehatxuak	123	179	145	123	144
Lesioak	123	280	245	183	263
Hertsapenak	26	33	30	31	23
Irainak	6	10	0	0	0
Jazarpena	3	9	7	0	5
Ondarearen aurkakoa	1	0	1	0	0
Kalteak	17	10	27	26	44
Ebasketa	7	9	6	12	15
Bidegabeko jabetzea	9	5	8	16	11
Intrusismoa	3	0	0	0	0
Lapurreta	4	8	1	3	1
Sekretuak agerraraztea	1	0	0	0	0
Sexu-erasoa	1	1	0	0	0
Atentatua	3	0		1	1
Legez kanpoko atxiloteta	1	0	0	0	0
Usurpazioa	1	1	1	2	3
Informatikoa	1	0	0	0	0
Tratu txarrak	1	13	19	6	10
Desobedientzia	1	4	0	0	0
Faltsutzea			1	0	0
Bizitza pribatuaren aurkakoa			2	3	0
Lege-haustea			1	0	0
Hitzarmena ez betetzea			1	0	0
Amore ematea			2	0	0
Salaketa faltsua			1	0	0
Okupazioa				1	1
Sozietarioa				1	0
Zehaztu gabea				5	0

Aurreko ekitaldian bezalaxe, lesio eta mehatxuekin lotutakoak dira bitartekaritzara gehien eramaten direnak, eta ekitaldi honetan 2019ko zenbakiak gainditu egiten dira.

ESPEDIENTE ITXIETAN ARTATUTAKO PERTSONEI BURUZKO DATUAK

Sexuaren arabera, 411 gizonezko artatu dira (**% 58**), 2019ko ekitaldian baino % 2 gehiago. Emakumeei dagokienez, guztira 300 artatu dira (**% 42**), aurreko ekitaldian baino % 2 gutxiago.

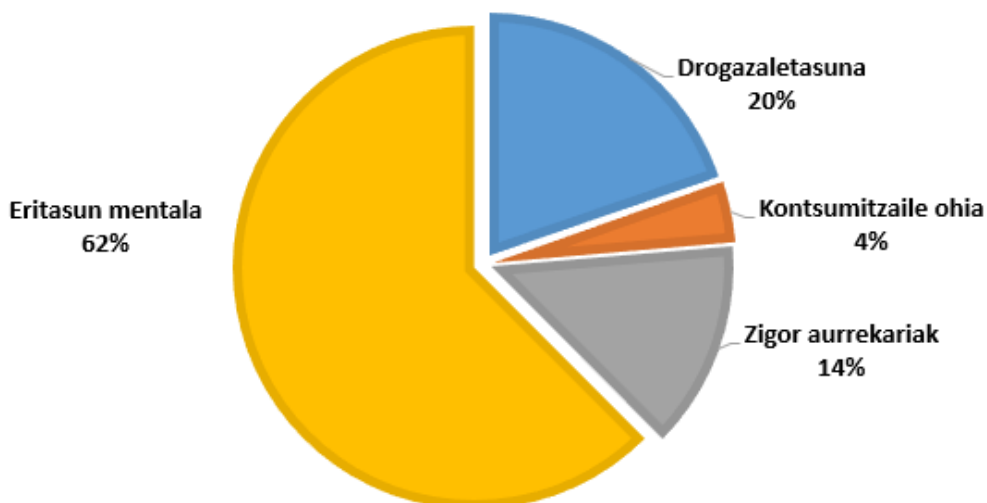
Ekitaldi honetan bost erakunde juridikorekin ez da bitartekaritzarik egin, eta aurreko ekitaldian bederatzi erakunderekin esku hartu zen.

JATORRIA/NAZIONALITATEA

ESPAINIARRA	498
ATZERRIKOA	213

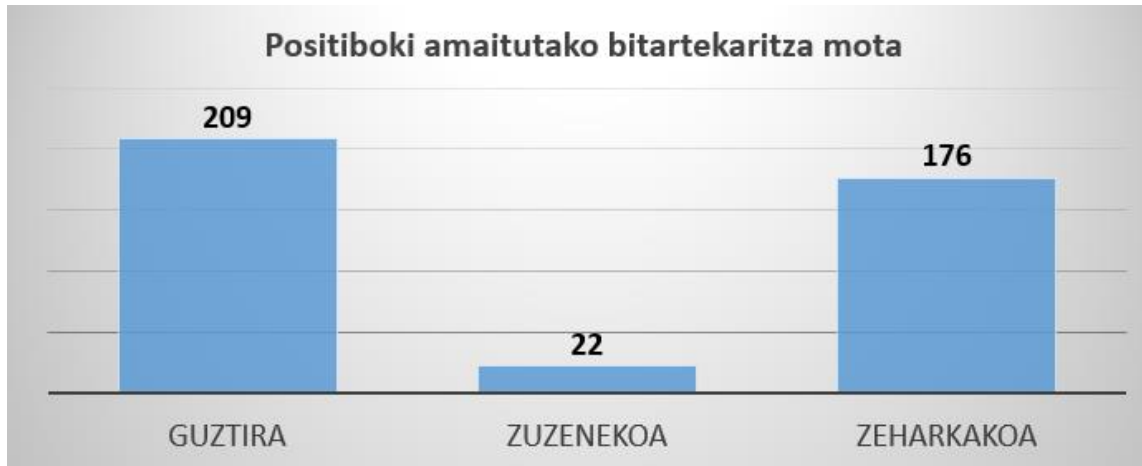
Atal honetan bitartekaritza prozesuetan atzerriko pertsonen parte-hartze handiagoa nabarmendu behar da; izan ere, 2016ko ekitaldian 9 izan ziren eta 2017an 148, kopuruak gora egin zuen 2018an eta 166 atzerritar izan ziren bitartekaritzan, eta 2019an 207, eta kopuruak berriro gora egin du bitartekaritza prozesu batean parte hartu duten atzerritarrak 213 izateraino.

HAUTEMANDAKO ERAGIN HANDIKO INGURUABARRAK

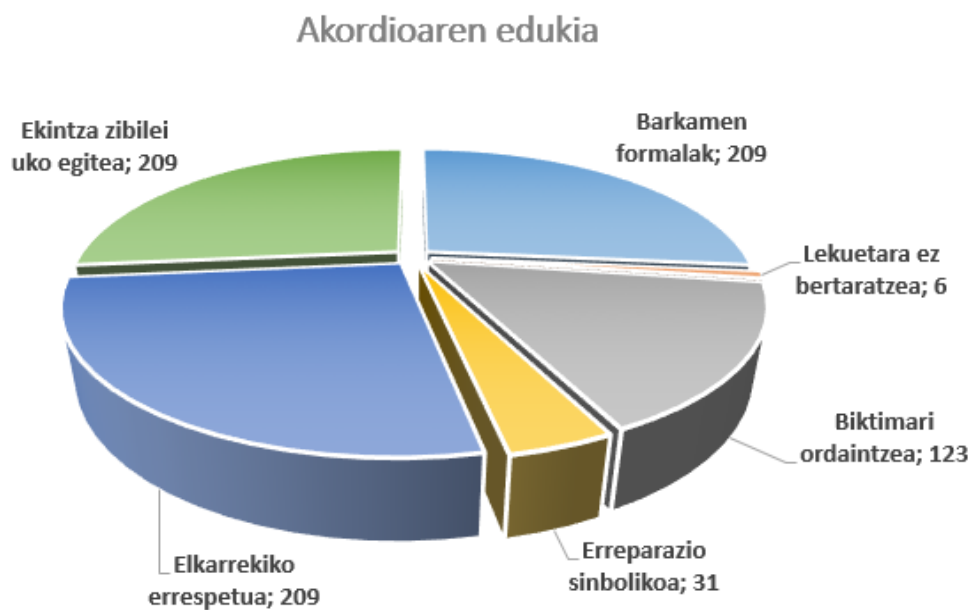

Arlo honetan, soilik nabarmendu behar da drogazaletasun egoeran ziren pertsonen kopuruak behera egin zuela modu nabarian 2018an; izan ere, 2017an 39 kasu antzeman ziren eta 2018an 24, eta ekitaldi honetan 21. Dena den, 2020an kopuruak gora egin du berriz ere, inguruabar horrek eragindako pertsonak 30 direla. Buruko gaixotasuna duten pertsonen kopuruak gora egin du zertxobait, 82tik 95era pasatuz, eta neurri handiagoan egin du gora zigor aurrekariak dituzten pertsonen kopuruak; izan ere, aurreko ekitaldiarekin alderatuta, ia bikoiztu egiten da kopurua, 11 pertsona izan baitziren eta orain, berriz, 21. Drogen kontsumitzaile ohien kasuan, parametroak eta aurreko ekitaldikoak antzekoak dira.

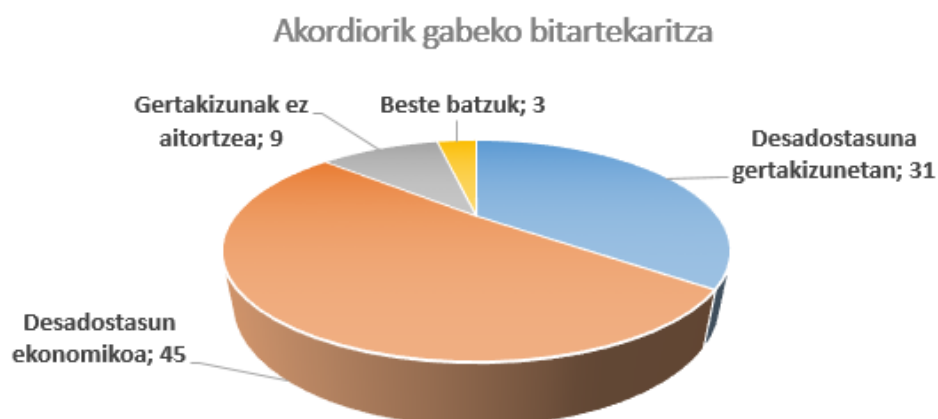
AMAITUTAKO BITARTEKARITZEI BURUZKO DATUAK

Ekitaldi honetan, berritasun modura, 3 zirkulu errestauratibo egin dira, eta zirkulu errestauratiboaren bidezko 8 bitartekotza ere bai, esku-hartze terapeutikoarekin.

Atal honetan nabarmendu behar da ekintza zibilei uko egitea, elkarren arteko errespetua eta barkamen formalak izan direla erdietsitako akordioetan gehien errepikatu diren arrazoiak; arrazoi horiek dira, hain zuzen ere, ekitaldian modu positiboan itxi diren kasuen % 100.

2019ko ekitaldiari dagokionez, aldean arteko desadostasuna dakarten arrazoiak antzekoak dira, desadostasun ekonomikoa izanik bi ekitaldietan desadostasunaren arrazoi nagusia.

B) BITARTEKARITZA ZIBILA, ZIGOR ARLOKOA ETA MERKATARITZA ARLOKOA

Gai Zibil eta Merkataritzakoetako Bitartekaritzari buruzko uztailaren 6ko 5/2012 Legean ezartzen denez, administrazio publikoen ardura da, bitartekaritzako erakundeekin lankidetzan, bitartekarien hasierako eta etengabeko prestakuntza sustatzea, portaera kode boluntarioak eratzea eta haiek eta bitartekaritzako erakundeak kode horietara atxikitzea lortzea.

Lege testu bereko bigarren xedapen gehigarrian adierazten denez, Justizia Administrazioaren zerbitzua bitarteko materialez hornitzeko eskumena duten administrazio publikoek jurisdikzio organoen eta pertsonen eskura jarri behar dute bitartekaritzari buruzko informazioa, prozesu judizialaren alternatiba baita, eta saiatu behar dute bitartekaritza sartzen Doako Laguntza Juridikoari buruzko 1/1996 Legearen 6. artikuluan aurreikusten diren prozesuaren aurreko doako aholkularitza eta orientazioaren barnean.

Bestalde, 2015eko apirilaren 27an, Nafarroako Gobernuak bitartekaritza sustatzeko lankidetzak-hitzarmen bat sinatu zuen Botere Judizialaren Kontseilu Nagusiarekin. Bertan bi alderdiek gatazkak modu adiskidetsuan konpontzen

laguntzeko edo bide hori sustatzeko interesa agertu zuten, eta, horretarako, jurisdikzio guztietan horretarako ezarritako prozesu judizialean bitartekaritzaren erabilera sustatzen zuten.

Horren guztiaren ondorioz, eta zigor arloko jurisdikzioan eskuratutako emaitzak ikusirik, Nafarroako Gobernuak, Justizia Zuzendaritza Nagusiaren bidez, esperientzia hori jurisdikzio zibil eta merkataritzakora eramatea erabaki zuen Iruña, Agoitz, Tuter eta Lizarrako barruti judizialean eta zigor arloko jurisdikziora, Tuter eta Lizarrako barruti judizialean.

Horretarako, 2016ko apirilaren 26an, Nafarroako Gobernuak hitzarmen bana sinatu zuen Iruña, Tuter eta Lizarrako abokatuen elkargoekin, beren barruti judizialean 2016ko ekitaldian bitartekaritza lan horiek egiteko. Hitzarmen hori, era berean, Nafarroako Merkataritza, Industria eta Zerbitzuetako Ganbera Ofizialarekin sinatu zen 2016ko uztailaren 29an. Hitzarmen horiek 2017an berritu ziren, eta ekimen horretara batu zen Tafallako Abokatuen Elkargoa.

Esperientzia horren ibilbideko lehendabiziko urteko emaitzak ez ziren bereziki asebetegarriak izan, lehenik eta behin, hitzarmenak ekitaldia jadanik oso aurreratua zegoela sinatu zirelako eta, bigarrenik, organo judizialak, beren jurisdikzioetan esperientzia berri bat izanda, nolabaiteko mesfidantza erakutsi dutelako zerbitzu horretara bideratzeari dagokionez. Egoera hori hobetuz joan zen 2017ko ekitaldian, nahiz eta oraindik eskuratutako emaitzak urriak diren Iruñeko barruti judizialean 2007az geroztik garatzen den zigor arloko bitartekaritzarekin alderatuta. Haatik, baikorrak eta pazienteak izan behar dugu, eta pentsatu behar dugu, ibilbide luzeago batekin, zigor arloko bitartekaritzarekin gertatu zen moduan, epaitegien arteko bitartekaritza gainerako jurisdikzioetan sendotu egingen dela denbora igaro ahala.

Halere, 2018ko ekitaldian hitzarmen horiek ez ziren berritu; aitzitik, Lehendakaritzako, Funtzio Publikoko, Barneko eta Justiziako kontseilariaren abenduaren 29ko 140/2017 Foru Aginduaren bidez, bitartekaritza prozesuak Nafarroako Foru Komunitaterako Doako Laguntza Juridikoaren Erregelamendua

onesten duen martxoaren 21eko 17/2012 Foru Dekretuaren 3. eranskinean ezarritako baremoan sartu ziren.

Jarraian, Iruña, Tuter, Lizarra eta Tafallako abokatuen elkargoko datuak azaltzen dira:

IRUÑEKO ABOKATUEN ELKARGOA

Iruñeko Abokatuen Elkargoa 2014an eratu zen bitartekaritza erakunde gisa, haren barnean Iruñeko Abokatuen Elkargoko Bitartekaritza Zentroa (IAEBZ) sortuta, bitartekaritza bultzatu eta garatzeko legezko bere betebeharrak betearazteko tresna gisa. Zentroak bitartekaritza antolatu eta kudeatzen du elkargoaren barnean, eta elkargoan bertan Bitartekarien Erregistroa sortu du. Bertan ageri dira bitartekari modura beren prestakuntza egiaztatu duten abokatuak, eta urtero berritzen da, Bitartekaritzari buruzko 5/2012 Legean ezarritako betekizunak betetzen direla egiaztatu ondoren.

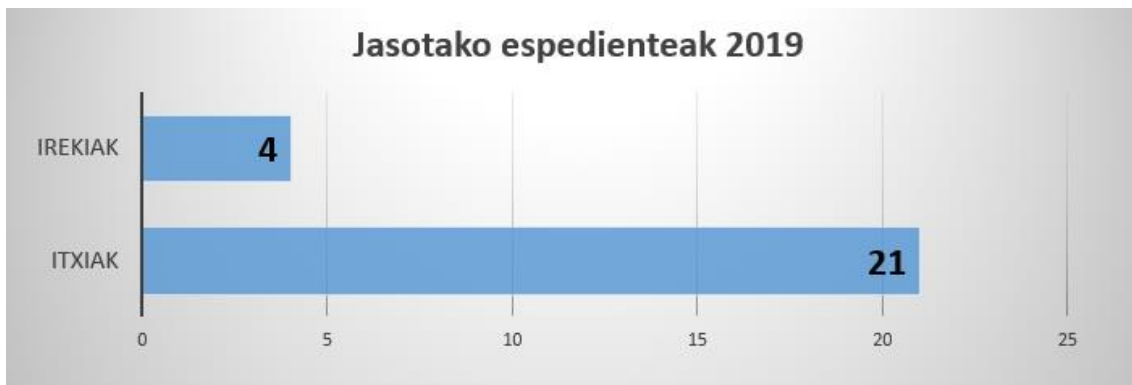
Iruñeko Abokatuen Elkargoak, bertako Bitartekaritza Zentroaren bidez (IAEBZ), Iruñeko eta Agoizko epaitegietatik bideratutako 104 espediente jaso ditu, 2019ko ekitaldiko goranzko joerarekin jarraituz (90 espediente orduan). Azken ekitaldi horretan, zerbitzura bideratutako espedienteen kopurua bikoiztu egin zen 2018ko ekitaldiarekin alderatuta, orduan IAEBZ zentrori 45 gai iritsi baitziren.

Ekitaldi honetan gehikuntza ez da izan aurreko ekitaldian bezain handia, baina kontuan izan behar dira 2020an inguruabar bereziak egon direla, alarma-egoera deklaratu eta, horren ondorioz, martxoan, apirilean eta maiatzean konfinamendua aplikatuta eta, horrekin batera, epe eta prozedura judizialak etenda. Edozein kasutan, eta zigor arloko bitartekaritzarekin gertatu den eran, kasu honetan ere jardura ez da eten, eta zegoen egoerara egokitu da, saioak bideodei edota Whatsapp aplikazioaren bidez eginez.

Memoria honetan datuak jurisdikzioen arabera ematen dira, zigor arloa alde batera utzita. Izan ere, barruti judizial horretan eta jurisdikzio horren kasuan

kontratu espezifiko bat dago Nafarroako Bitartekaritza Elkartearekin (ANAME), zeinen emaitzak aurreko atalean azaldu baitira.

Bitartekaritza zibila

2016ko ekitaldian, Iruñeko eta Agoizko barruti judizialetan jurisdikzio zibilean bitartekaritzara bideratutako gai guztiak familia arlokoak ziren. Beraz, oso garrantzitsutzat eta, aldi berean, itxaropentsutzat jo zen 2017ko ekitaldian Epaitegien arteko Bitartekaritzara 36 gai zibil bideratu izana, familiako gaiak bazter utzita, memoria honetan atal espezifiko bat izanen dutenak. 2018ko ekitaldian bideratze horiek nabarmen murriztu ziren, nagusiki lehen auzialdiko epaitegi batzuetako titulartasunean izandako aldaketen ondorioz. Hala ere, 2019ko ekitaldian susperraldi apal bat abiatu zen, aurreko ekitaldian baino 4 gai gehiago bideratu baitziren, eta aurtengo ekitaldian horrek jarraitu egiten du oso modu apalean, aurreko ekitaldian baino bideratze bat gehiago egon baita: 25 gai izatetik 26 izatera pasatu dira.

Jasotako 26 espediente horiei aurreko ekitaldian hasi ziren eta ekitaldi honetan irekita egoten jarraitzen zuten 6 espediente batu behar zaizkie.

Espediente guztien artean, 29 itxi dira, eta ekitaldia amaituta 3 gai geratu dira ixteke.

Itxitako 29 espediente horien artean, 8 IAEBZ zentroak berak itxi ditu aldeetako bakar batek ere ez baitzuen bitartekaritzara jo nahi, eta beste 6

espedientetan, informazio saioa egin zen arren, bitartekaritza ez zen azkenik gauzatu.

EPAITEGI BIDERATZAILEEN ZERRENDA

EPAITEGIAK	ZIBILA
Agoizko 1. Epaitegia	6
Agoizko 2. Epaitegia	19
Auzialdiko 9. Epaitegia	1
GUZTIRA	26

Atal honetan nabarmendu behar da Agoizko Lehen Auzialdiko eta Instrukzioko 2. Epaitegiak bitartekaritzaren alde egindako apustua; izan ere, 19 gai bideratu ditu eta 2019an 2 soilik bideratu zituen. Barruti judizial bereko Lehen Auzialdiko eta Instrukzioko 2. Epaitegian kontrakoa gertatu da; izan ere, 2019an 20 gai bideratu zituen eta ekitaldi honetan 6 baino ez ditu bideratu.

Iruñeko barruti judizialari dagokionez, aipatu behar da lehen auzialdiko epaitegietan 2017an 18 gai bideratu zirela, 2018an bi gai, 2019an 3 eta 2020an gai bakar bat. Egoera horrek gogoeta merezi du, zehazteko zergatik murriztu den barruti judizial horretan bitartekaritza zibila eta zergatik den hain txikia.

*Aldeak lokalizatu ez diren edo bertaratu ez diren kasuak dira, edo bitartekaritza ukatu dutenak.

Prozesua ez abiatzeko arrazoiak honako hauek dira:

Aldeak ez lokalizatzea.	0
Bi aldeetako bakar bat ere ez bertaratzea.	8
Aldeetako bat ez bertaratzea	0
Informazio saioa jaso baino bitartekaritza hasi ez duten espedienteak	6

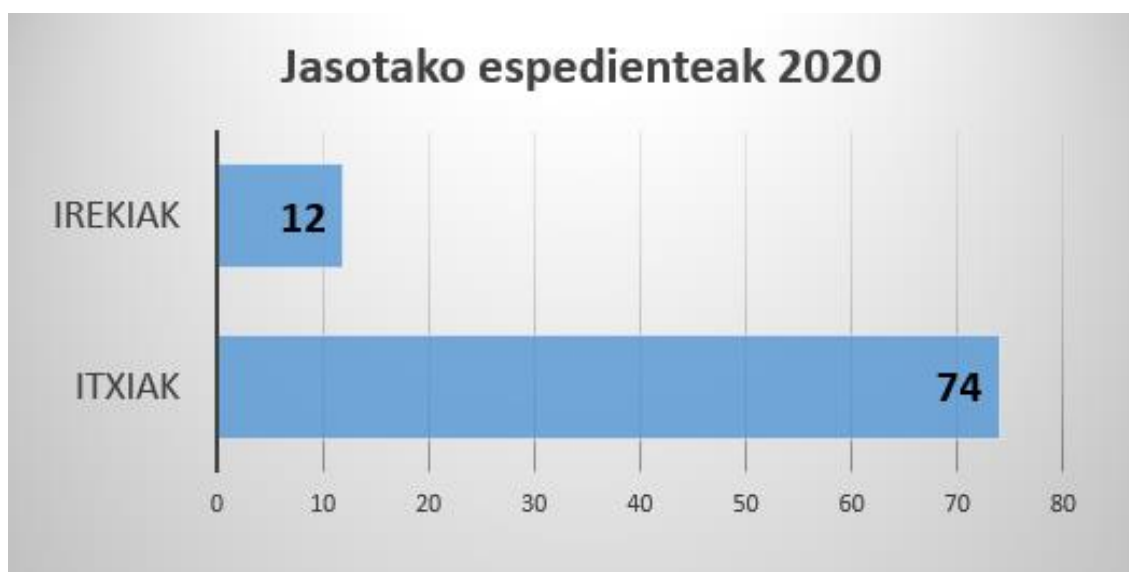
BITARTEKARITZARA BIDERATUTAKO ESPEDIENTE MOTAK

PROZEDURAK	
Diru kopurua erreklamatzeari	3
Herentziaren banaketa	1
Beste batzuk (betebeharrak, trafikoa, kontratuak, errentamenduak, etab.)	25

BITARTEKARITZA PROZEDUREN IRAUPENA

15 egun baino gutxiago	10
15 eta 30 egun bitartean	5
Hilabete bat eta bi hilabeteren artean	4
B hilabete baino gehiago	10

Familia bitartekaritza

Familiako jurisdikzioan 72 gai bideratu dira IAEBZ zentroko Bitartekaritza Zerbitzura, eta 2019an 62 gai bideratu ziren, hots, gutxi gorabehera % **16ko** gehikuntza gertatu da.

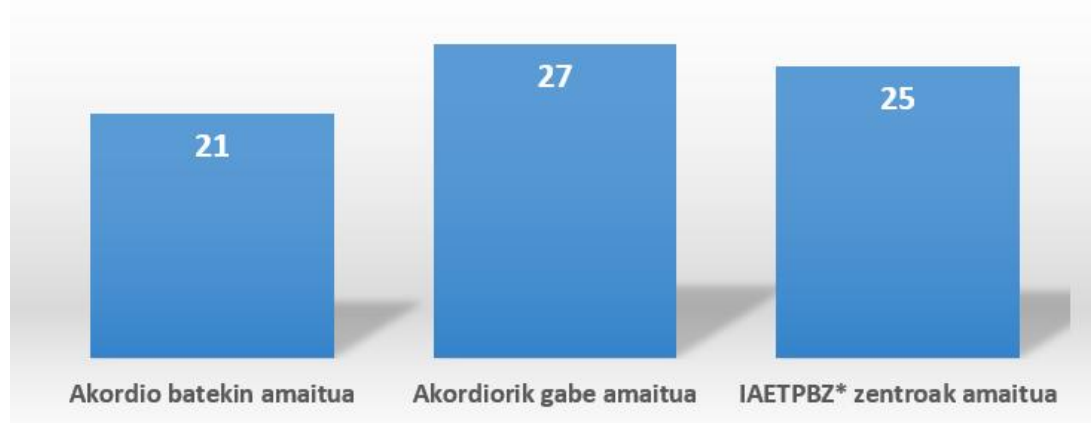
2020an bideratutako 72 gaiei urtarrilaren 1ean irekitako 14 gai gaineratu behar zaizkie, aurreko ekitaldikoak.

EPAITEGI BIDERATZAILEEN ZERRENDA

EPAITEGIAK	ZIBILA
Agoizko 1. Epaitegia	5
Auzialdiko 3. Epaitegia	6
Auzialdiko 8. Epaitegia	21
Auzialdiko 10. Epaitegia	40
GUZTIRA	72

Atal honetan nabarmendu behar da berriki eratu den Lehen Auzialdiko 10. Epaitegia, 40 gai bideratu baitira bertatik jurisdikzio honetan, hau da, bideratutako gai guztien % 55. Aurreko ekitaldian gai gehien bideratu zituen organoa Lehen Auzialdiko 8. Epaitegia izan zen. Ekitaldi honetan bigarren postuan dago, 21 gai bideratu baititu. Epaitegi horri dagokionez, aipatu behar da 2019ko ekitaldira arte familia eta desgaitasun arloko eskumenak zituela, eta 2020an desgaitasun arloko eskumenarekin geratu dela eskusiboki. Halere, familia arloko gaiak jorratzen ditu oraindik, epaitegi horretan bertan landutako espedientei lotuta; gehienbat, aldaketak dira. Agoizko Lehen Auzialdiko eta

Bitartekaritzaren emaitza

Instrukzioko 1. Epaitegiari dagokionez, ekitaldi honetan 5 gai bideratu ditu, eta 2019an 19 bideratu zituen.

IAEBZ-K ITXITAKO ESPEDIENTEAK

Aldeetako bakar bat ez bertaratzea informazio saiora	11
Informazio saiora bertaratu arren ez dute bitartekaritzara joan nahi	15
Atzera egitea	10

BITARTEKARITZARA BIDERATUTAKO ESPEDIENTE MOTAK

PROZEDURA	ESPEDIENTE KOP.
Dibortzioa	24
Izatezko bikotearen haustura	10
Neurrien aldaketa	13
Ezkontza-sozietatearen likidazioa	1
Epaia betearaztea	1
Aitona-amona eta biloben arteko harremanak	2
Beste batzuk (neurriak, betebeharrak, zaintza, jagoletza, etab.)	22

BITARTEKARITZA PROZEDUREN IRAUPENA

15 egun baino gutxiago	15
15 eta 30 egun bitartean	13
Hilabete bat eta bi hilabeteren artean	15
B hilabete baino gehiago	28

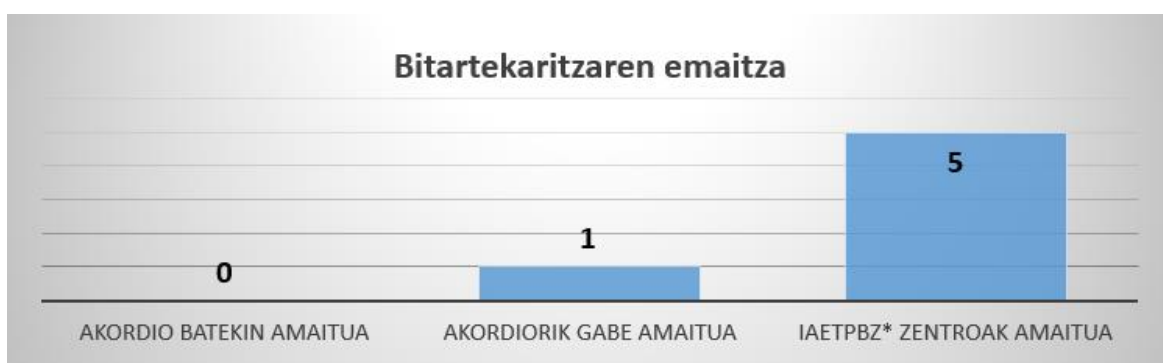
Merkataritza arloko bitartekaritza

Jurisdikzio zibil eta merkataritzakoaren kasuan, tresna hau gutxi erabiltzen bada ere, nabarmendu behar da ekitaldi honetan bideratutako gaiak bikoiztu egin direla; hala, ekitaldi honetan bideratutako gaiak 3tik 6ra pasatu dira.

EPAITEGI BIDERATZAILEEN ZERRENDA

EPAITEGIAK	ZIBILA
Merkataritzak o 1. Epaitegia	6
GUZTIRA	6

IAEBZ-K ITXITAKO ESPEDIENTEAK

Aldeetako bakar bat ez bertaratzea informazio saiara	1
--	---

Bertaratu egin dira baina ez dute bitartekaritzarik nahi	3
Data atzeratzea	1

BITARTEKARITZARA BIDERATUTAKO ESPEDIENTE MOTAK (ITXIAK)

PROZEDURAK	ESPEDIENTE KOP.
Beste batzuk (merkataritzako sozietateak)	4

BITARTEKARITZA PROZEDUREN IRAUPENA (ITXIAK)

15 egun baino gutxiago	2
15 eta 30 egun bitartean	1
Bi hilabete baino gehiago	1

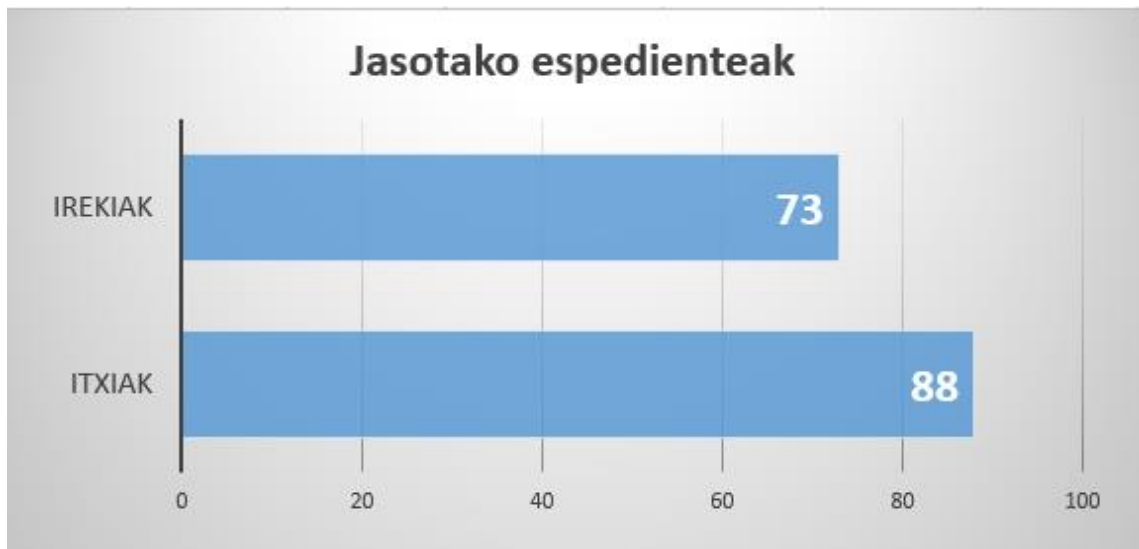
LIZARRAKO ABOKATUEN ELKARGOA

Iruñeko Abokatuen Elkargoa bezalaxe, Lizarrako Elkargoa ere bitartekaritza erakunde modura eratu da, eta haren barnean sortu du Lizarrako Abokatuen Elkargoko Bitartekaritza Zentroa.

Lizarrako barruti judizialean familia, zibil eta zigor arloko gaiak bideratu dira bitartekaritzara. Ez da merkataritza arloko gairik bideratu.

Jarraian, elkargo horri dagozkion datu estatistikoak azaltzen dira:

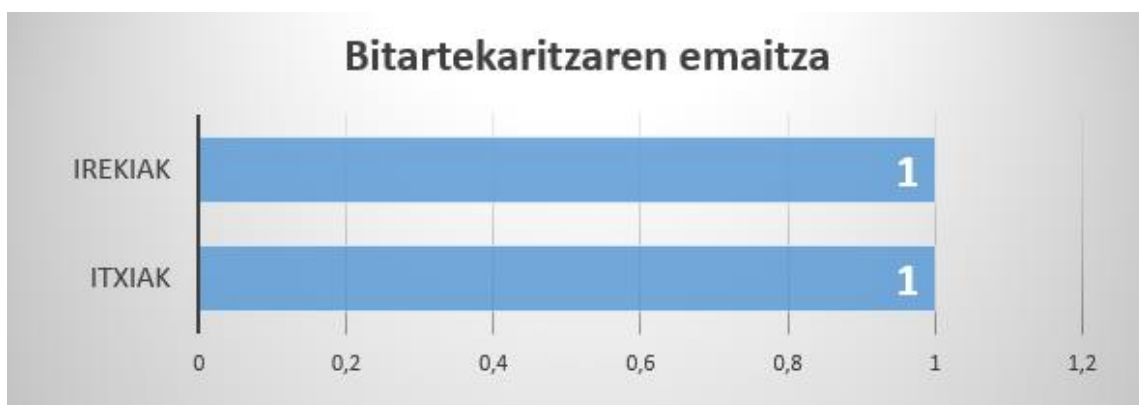
Lizarrako barruti judizialeko epaitegiek 136 gai bideratu dituzten bitartekaritzara. Horrek **% 7ko** gehikuntza dakar, aurreko ekitaldiarekin alderatuta, orduan 147 gai bideratu baitziren Bitartekaritza Zerbitzura.

2020an 100 espediente jaso badira ere, irekitako eta itxitako espedienteen zenbaketa orokorrean 2019an bideratu arren 2020an amaitu diren gaiak barneratzen dira.

Jarraian, jurisdikzio ezberdinei buruzko datuak azaltzen dira:

Familia bitartekaritza

Ekitaldi honetan bi ekitaldi bideratu dira bitartekaritzara, eta 2019an espediente bakarra bideratu zen.

EPAITEGI BIDERATZAILEA

Epaitegi bideratzailea

■ Lehen Auzialdiko eta Instrukzioko 1. Epaitegia

2020an Lizarrako Lehen Auzialdiko eta Instrukzioko 1. Epaitegiak gai bakarra bideratu du bitartekaritzara, eta aurreko ekitaldian ez zuen bat bera ere bideratu.

*Bitartekaritzara eramandako bigarren gaiak irekita jarraitzen du 2020ko abenduaren 31n.

Bideratutako prozesuen tipologia

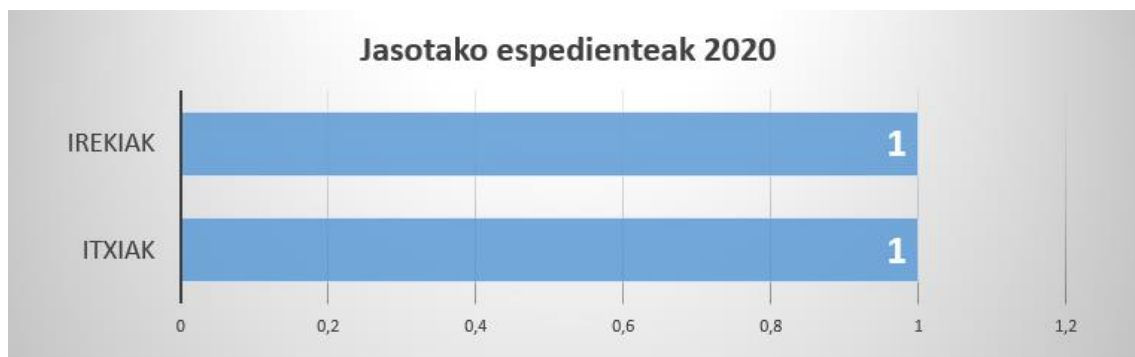

■ Neurrien aldaketa ■ Neurri garaikideak

BITARTEKARITZAREN HASIERA ETA AMAIERA DENBORA

15 eta 30 egun bitartean	1
1 eta 2 hilabete bitartean	0
GUZTIRA	1

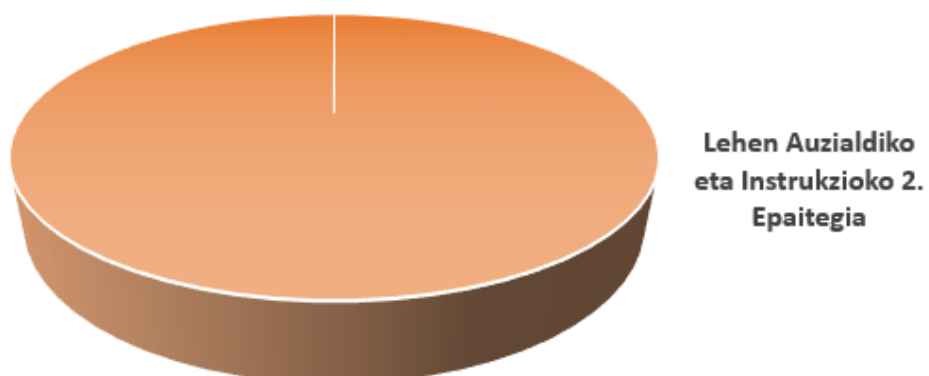
Bitartekaritza zibila

Arlo zibilean, bitartekaritzan beherakada nabaria izan da. Hala, 2019an 13 gai bideratu ziren, eta 2020an 2 baino ez.

EPAITEGI BIDERATZAILEA

Epaitegi bideratzailea

Bitartekaritzaren emaitza

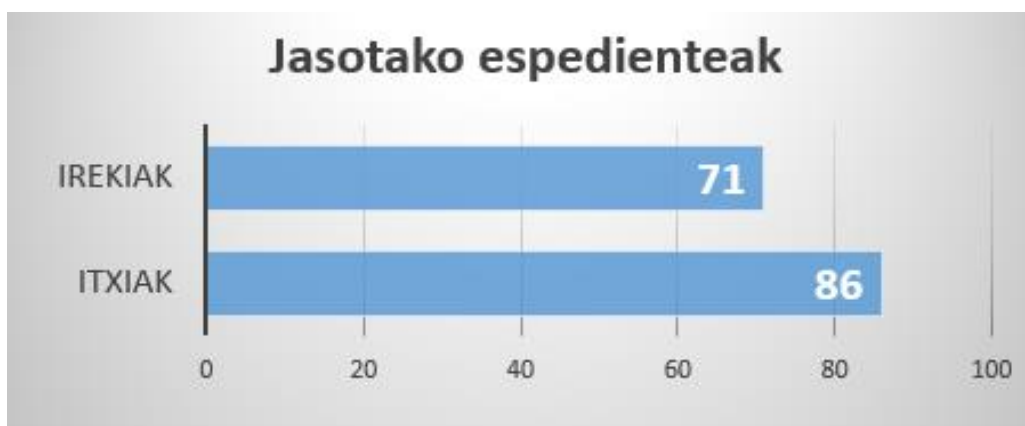
*Aldeetako batek edo biek ez bertaratzea erabaki zuten edo ez dute bitartekaritzara joatea onetsi.

BITARTEKARITZAREN HASIERA ETA AMAIERA DENBORA

15 egun baino gutxiago	1
15 eta 30 egun bitartean	0
1 eta 2 hilabete bitartean	0
GUZTIRA	0

Zigor arloko bitartekaritza

Zigor arloko jurisdikzioa da aurreko ekitaldiaren antzeko zenbakiekin mantentzen den bakarra, nahiz eta 2020an alarma-egoera eta konfinamendua izan diren. Egoera horrek, ordea, eragin gehiago izan du arlo zibil eta familiako jurisdikzioan zigor arlokoan baino. Kontuan izanik COVID-19aren ondorioz Lizarrako barruti judizialean hiruhileko oso batean ez zela kasu bakar bat ere bideratu, ondorioztatzen ahal dugu progresioa ona dela zigor arloko bitartekaritza, Lizarrako barruti judizialari dagokionez.

EPAITEGI BIDERATZAILEA

Epaitegi bideratzailea

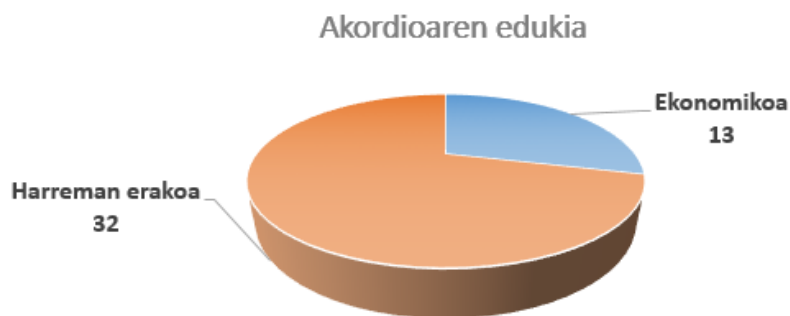

*Aldeetako batek edo biek ez bertaratzea erabaki zuten, ez dute bitartekaritzara joatea onetsi edo ezinezkoa izan da haiek lokalizatzea.

Epaitegi bideratzaileei dagokienez, Lizarrako barruti judizialeko bi epaitegiek ia gai kopuru bera bideratu dute. Dena den, nabarmendu behar da Lehen Auzialdiko eta Instrukzioko 1. Epaitegiak kasu gehiago bideratu dituela; izan ere, % 60 areagotu da bideratzeen kopurua. Hala, 2019an 36 gai bideratu zituen, eta ekitaldi honetan 58 gai.

Lehen Auzialdiko eta Instrukzioko 2. Epaitegiari dagokionez, 87 kasu bideratzetik 59 kasu bideratzera pasatu da; hau da, % 32ko beherakada gertatu da.

Zigor arloan, eta itxitako gaiei dagokienez, kasu guztien % **40n akordioak** erdietsi dira.

Eduki ekonomikoko akordioak diruaren itzulketarekin lotzen dira, eta harremanetan oinarritutako edukia duten akordioak harremanei dagozkien portaerekin lotzen dira, leku jakin batzuetara ez bertaratzea, kasu. Azkenik, eduki moral edo etikoa agertzen duten akordioak barkamenekin edo tratamendu terapeutikora joateko konpromisoarekin lotzen dira.

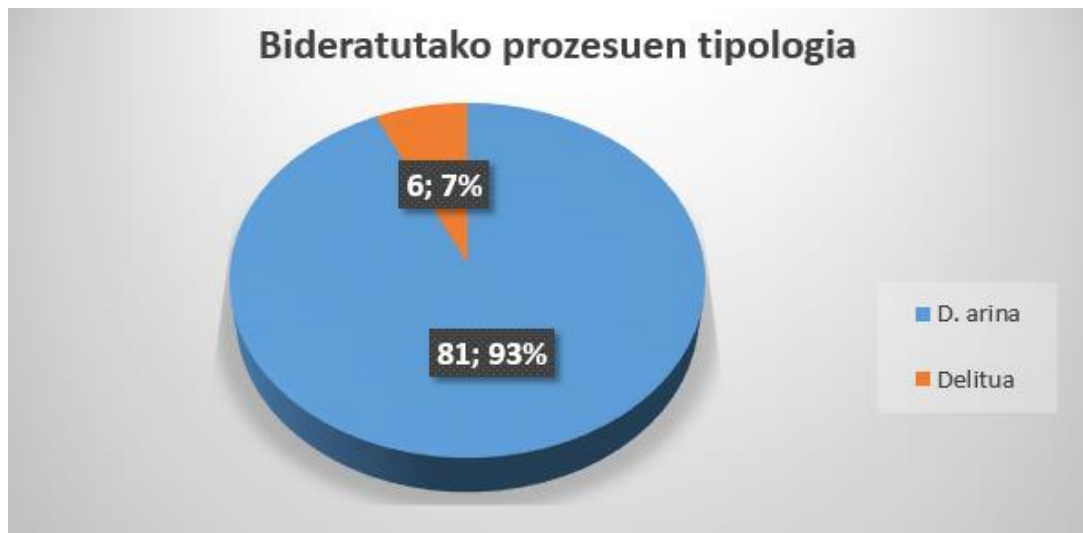
- Gai beraren barnean eduki ugari gaineratzen ahal dira.

ARAU-HAUSTE MOTA*

	Delituak	Delitu arinak (faltak)
Hertsapenak	0	12
Mehatxuak	0	29
Kalteak	1	7
Ebasketa/bidegabeko jabetzea	2	3
Jazarpena	0	0
Lesioak	3	23
Tratu txarrak	0	3
Iruzurra	0	3
Usurpazioa	0	0
Langileen aurkakoa	0	0

Erasoa	0	0
Sekretuak agerraraztea	0	0
Mugak		1

* Espediente berean hainbat arau-hauste mota jasotzen ahal dira.

BITARTEKARITZAREN HASIERA ETA AMAIERA DENBORA

15 eta 30 egun bitartean	43
1 eta 2 hilabete bitartean	11
2 eta 3 hilabete bitartean	0
GUZTIRA	88

TUTERAKO ABOKATUEN ELKARGOA

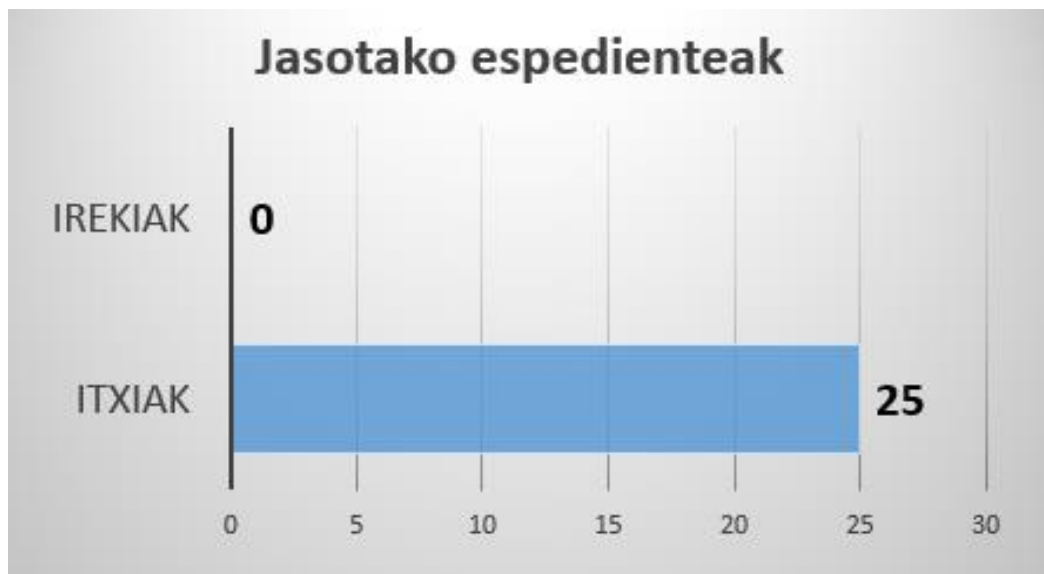
Iruñeko Abokatuen Elkargoa bezalaxe, Tuterako Elkargoa ere bitartekaritza erakunde modura eratu da, eta haren barnean sortu du Tuterako Abokatuen Elkargoko Bitartekaritza Zentroa.

Tuterako barruti judizialean familia eta zigor arloko gaiak bideratu dira bitartekaritzara. Ez da familiaz aparteko gai zibilik bideratu, ezta merkataritza arloko gairik ere.

Jarraian, elkargo horri dagozkion datu estatistikoak azaltzen dira.

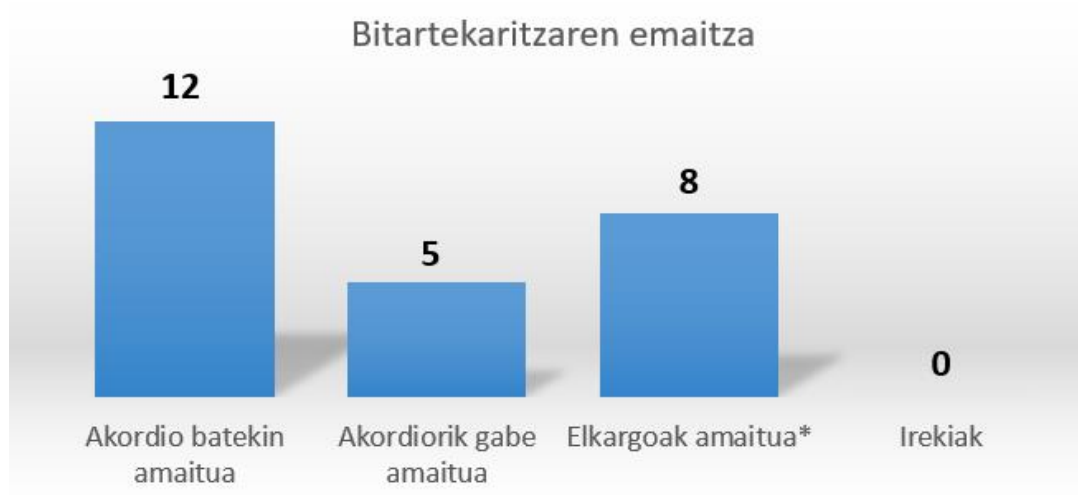
Tuterako barruti judizialeko epaitegiek 25 gai bideratu dituzte, 2019ko ekitaldian baino hiru gehiago. Bideratu diren 25 gaietatik, 20 zigor arloko arloari dagozkio (aurreko ekitaldian baino 5 gehiago), eta 5 familia arloko gaiak dira (2019an baino 2 gutxiago).

Bideratutako gai kopurua urria denez, Tuterako Abokatuen Elkargoak emandako datuak modu bateratuan tratatuko dira.

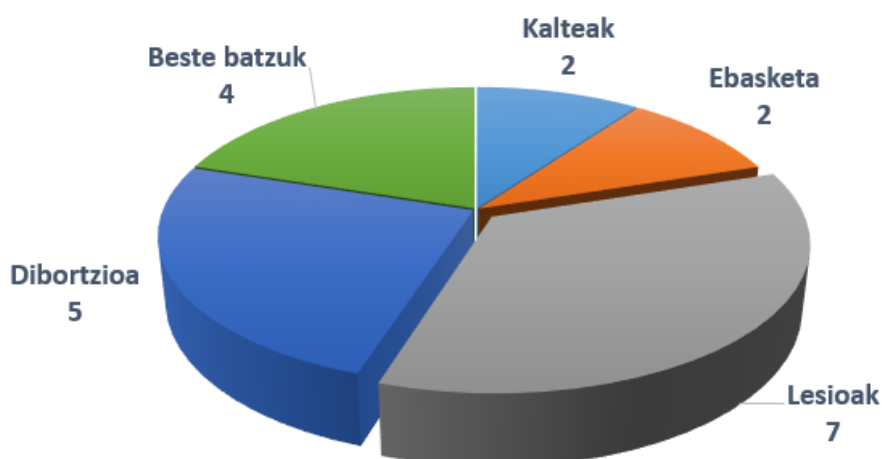
BIDERATUTAKO PROZESUEN JATORRIA

BIDERATUTAKO ESPEDIENTEAK	GAI KOPURUA
Familia	5
Zigor arloa	20
GUZTIRA	25

* Kasu honetan, aldeek ez zuten bitartekaritza onetsi.

BIDERATUTAKO PROZESUEN TIPOLOGIA

* (Iruzurra, jazarpena, hertsapenak)

BITARTEKARITZAREN HASIERA ETA AMAIERA DENBORA

15 egun baino gutxiago	4
15 eta 30 egun bitartean	4
30 eta 60 egun bitartean	12
60 egun baino	5
GUZTIRA	25

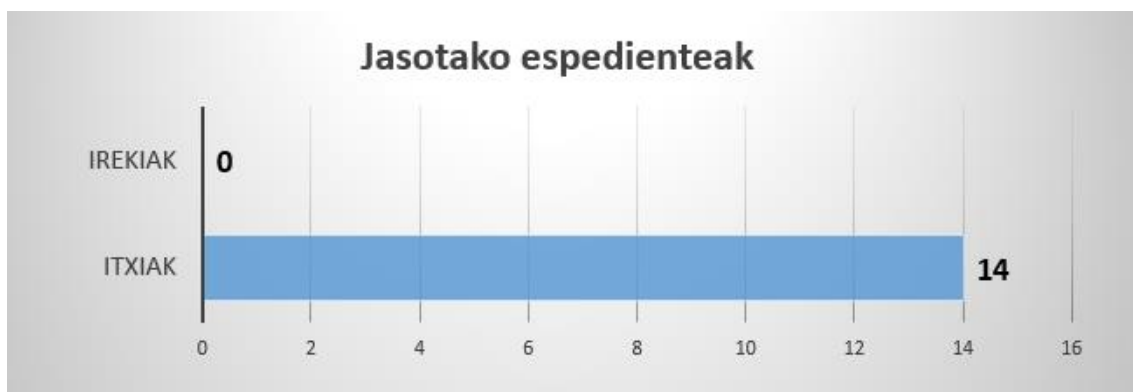
TAFALLAKO ABOKATUEN ELKARGOA

Tafallako Abokatuen Elkargoak 2016ko hirugarren hiruhilekoan egin zuen bat bitartekaritzaren esperientziarekin. Orduan bitartekaritza erakunde gisa eratu zen, eta haren barnean sortu zuen Tafallako Abokatuen Elkargoko Bitartekaritza Zentroa.

Tafallako barruti judizialean zigor arloko jurisdikzioarekin lotutako gaiak bideratu dira eskusiboki bitartekaritzara. Gainerako jurisdikzioetan ez da bideratzerik izan.

Tafallako Elkargoak gaurdaino daturik eman ez badu ere, doako justiziako prozeduretan bitartekaritzarekin lotutako 39 gai ageri dira, guztiak zigor arlokoak, arestian aipatu den moduan.

Edozein kasutan, zenbaki horiek aurreko ekitaldiarekin alderatuta gehikuntza nabaria erakusten dute, orduan 14 gai baino ez baitziren bideratu. Beraz, zenbakiak oso handiak ez badira ere, portzentajeari begira gehikuntza % 178koa da.

Jarraian, espedientei buruzko datuak azaltzen dira:

PSIKOLOGOEN ELKARGOA

Nafarroako Psikologia Elkargoak arlo zibileko eta merkataritza arloko bitartekaritza prozesuen garapenean bere lankidetzak eskaintzen du, Iruñeko eta Agoizko barruti judizialean. Lankidetzak hori abokatuen elkargoekin egindako hitzarmenen bidez gauzatzen da, gatazkaren izaerari erreparatuz egokitzen edo komenigarritzat jotzen denean elkarren arteko bitartekaritza egiteko.

2020ko ekitaldian, Psikologia Elkargoak elkarren arteko 30 bitartekaritzatan esku hartu du, Iruñeko Abokatuen Elkargoarekin batera. Jarraian, lankidetzak horren xehetasunak ematen dira:

BITARTEKARITZEN EMAITZAK

Akordio batekin amaituak	7
Akordio partzial batekin amaituak	1
Akordiorik gabe amaituak	10
Saioa hasi gabe itxiak	8
Irekiak	4
GUZTIRA	30

EPAITEGI ESKATZAILEA

Iruñeko Lehen Auzialdiko 10. Epaitegia	15
Iruñeko Lehen Auzialdiko 8. Epaitegia	6
Iruñeko Lehen Auzialdiko 3. Epaitegia	3
Agoizko Lehen Auzialdiko eta Instrukzioko 1. Epaitegia	3
Agoizko Lehen Auzialdiko eta Instrukzioko 2. Epaitegia	1
Judizioz kanpoko	2
GUZTIRA	30

GAI MOTAK

Dibortzioa	12
Neurrien aldaketa	7
Zaintza, jagoletza eta elikadura	7
Behin-behineko neurriak	1
Nahitaezko betearazpena	1
Banantzea	1
Prozedura arrunta	1

BITARTEKARITZAREN HASIERA ETA AMAIERA DENBORA

15 egun baino gutxiago	4
15 eta 30 egun bitartean	6
30 eta 60 egun bitartean	5
60 egun baino gehiago	3

GIZARTE LANEKO ELKARGOA.

Psikologiako Elkargoa bezalaxe, Nafarroako Gizarte Laneko Elkargoa Iruñeko eta Lizarrako abokatuen elkargoekin elkarlanean aritzen da, arlo zibil eta familiakoan nahiz zigor arloan elkarren arteko bitartekaritzak eginez.

2020ko ekitaldian elkargo profesional horretako bitartekariak elkarren arteko 49 bitartekaritzatan esku hartu dute bi elkargoetako abokatuekin. Bitartekaritza horien artean, 35 kasutan prozesua ireki zen, 15 espedientetan akordioak erdietsi ziren (% 42,8) eta 19 akordiorik gabe amaitu ziren (% 54,2).

Bestalde, 14 kasutan ez da bitartekaritza prozesurik abiatu.

Egin diren 49 esku-hartzeetatik, 47 Iruñeko barruti judizialekoak ziren eta 7 Lizarrako barruti judizialekoak.

6. ORGANO JUDIZIALEI LAGUNTZA EMATEKO LANAK

Maiatzaren 14ko 813/1999 Errege Dekretuak Nafarroako Foru Komunitateari transferitu zizkion Estatuko Administrazioaren eginkizunak, Justizia Administrazioaren funtzionamendurako baliabide materialen eta ekonomikoen horniduraren arloan.

Transferitzen diren zerbitzuen eta Nafarroako Foru Komunitateak bere gain hartzen dituen zereginen artean identifikatzen dira, besteak beste, ofiziozko txandan auzitegietako abokatu bidezko defentsari eta prokuradore bidezko ordezkaritzari dagozkion esku-hartzeen dirulaguntza eta atxilotuari ematen zaion lege laguntza, funtzionamenduko gastuen kontuen azterketa, egiaztapen eta ordainketa, ofiziozko irteeren, autopsien eta eginbide judizialen ondoriozko kalte-ordainak eta perituei dagozkienak Nafarroako Foru Komunitatean egoitza duten Justizia auzitegien aurrean.

Ofiziozko txandan auzitegietako abokatu bidezko defentsari eta prokuradore bidezko ordezkaritzari dagozkien esku-hartzeen dirulaguntzak alde batera utzita, horren inguruko datuak arestian eman baitira, Justiziako Gizarte Zerbitzuari esleitutako zeregin horiek Kudeaketa eta Laguntza Administratiborako Bulegoaren laguntzaz egiten dira. Azken hori, era berean, jarraian azaltzen diren administrazio-eginkizunez arduratzen da; hiru kapitulutan multzokatu daitezke eginkizun horiek:

- I. Perituak.
- II. Itzulpengintza eta interpretazio zerbitzuak
- III. Zerbitzuen fakturazioa

I- PERITUAK

Hiru egoeratan hartu beharko du bere gain Nafarroako Foru Komunitateko Administrazioak peritu-frogaren kostua:

- Froga ofizioz eskatzen dutenean organo judizialek edo fiskaltzak.
- Peritu-froga eskatzen duen aldea doako laguntza juridikorako eskubidearen titular denean.

- Kondenatua ebazpen judizial bidez kaudimengabe deklaratzeko denean.

Dohaineko peritu-laguntza arautzen duen uztailaren 8ko 158/2014 Foru Aginduan, doako justiziaren esparruan jarduten duten beste profesional batzuek jasotzen dituzten konpentsazio ekonomikoaren modulu eta oinarriekin neurri handiagoan bat datozenak ezarri ziren lehen aldiz profesional horientzat.

Era berean, Nafarroako Gobernuak beste departamentu batzuek prestutasun ona eta lankidetzaz agertzen jarraitzen dute, peritu funtzionarioak izendatzeko proposamenetan. Aparteko aipamena merezi dute, esate baterako, Ekonomia eta Ogasun Departamentuak eta Landa Garapeneko eta Ingurumeneko Departamentuak, oso modu aktiboan laguntzen baitute, ahal duten neurrian, izendapen horietan.

Jarraian, 2013ko ekitaldiaz geroztik peritu-frogan izandako bilakaera azaltzen da:

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Eskatutako probak	1023	931	927	921	1057	964	1007	699
Kostu ekonomikoa	172.327	149.712	146.865	146.097	135.828	94.253	140.898,53	90.972,47

Kapitulu honetan, peritu-frogen kopuruak behera egin du 2019. urtearekin alderatuta, aurreko ekitaldian eskatutakoak % 30 gehiago izan baitziren.

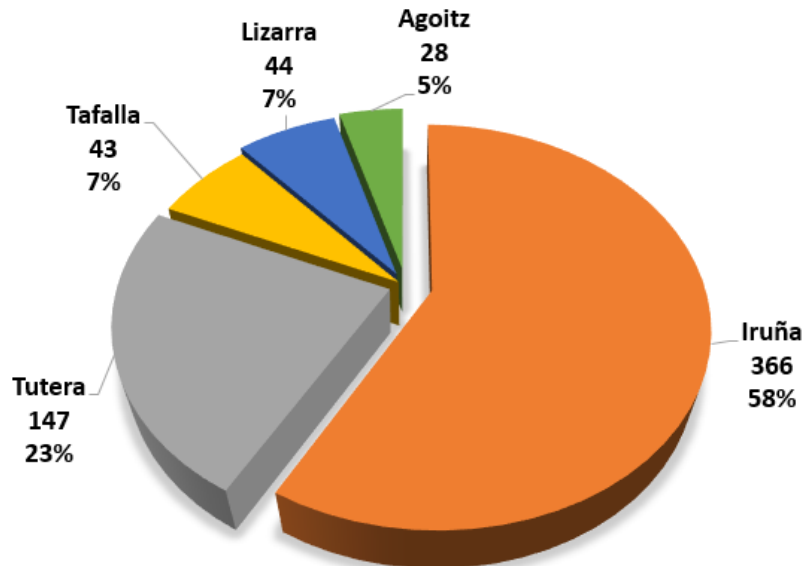
Kapitulu horrekin lotutako gastuari dagokionez, murrizketa % 35etik gorakoa izan da, aurreko ekitaldiarekin alderatuta. Bi murrizketa horien arrazoia izan daiteke jarduera modu nabarian murriztu izana gure herrialdean COVID-19aren ondoriozko pandemia hastearekin lotutako alarma-egoeraren harira dekretatu zen hasierako konfinamenduan.

Oso zenbaki horietan egindako peritu-froga guztiak jasotzen dira, indarkeriazko peritu-froga psikologikoak barne. Dena den, azken horiek banaka aztertuko dira, haien berezitasuna dela medio.

PERITU-FROGEN DATUAK, INDARKERIAREN ARLOKO EPAITEGIETAKO
PERITU-FROGA PSIKOLOGIKOAK KONTUAN IZAN GABE.

Portzentajetan eta barruti judizialen arabera emanda, 2020an peritu-froga hauek eskatu dira:

PERITU-FROGAK, BARRUTI JUDIZIALAREN ARABERA

			2019	
PERITU-FROGAK 2020AN, BARRUTI JUDIZIALEN ARABERA		Kop.		Aldea 2019/2020
Iruña	366	% 58,28	524	-43,17
Tutera	147	% 23,41	207	-40,82
Tafalla	43	% 6,85	81	-88,37
Lizarra	44	% 7,01	55	-25,00
Agoitz	28	% 4,46	36	-28,57
GUZTIRA	628		903	

2020an barruti judizial guztietan beherakada ikusten da, funtsezkoa edo premiazkoa ez zen jardura judiziala, hein batean, etenik egon baitzen

denboraldi batez. Barruti judizialaren arabera % 88 eta % 25 arteko beherakadak ikusten dira. Haatik, guztiarekin alderatuz, barruti bakoitzeko portzentajeak egonkor mantentzen dira gutxi gorabehera.

Eskatutako peritu-frogei dagokienez, Iruñeko barruti judiziala azpimarratu behar da; izan ere, 366 peritu-froga eskatu dira eta 2019an 524 eskatu ziren; hau da, % 43tik gorako (% 43,17) beherakada izan da, aurreko urtearekin alderatuta. Eskaera horiek eskaera guztien % 58 dira.

Tuterako barruti judizialean ere eskaera kopuruak behera egin du, aurreko ekitaldiarekin alderatuta. Hala, 2019an 207 eskaera egin ziren eta 2020an 147, eskatutako peritu-frogen % 23ko portzentajeari eutsita, aurreko ekitaldietan bezalaxe.

Tafallan ere eskaera kopuruak behera egin du, barruti judizial horretan aurreko ekitaldietan ematen ari zen goranzko joera hautsita; izan ere, 2019an 81 eskaera egin ziren, eta 2020an 43, egindako eskaera guztien ia % 7.

Agoizko barruti judizialari dagokionez, 2019an 36 peritu-froga eskatu ziren eta 2020an 28 eskatu dira. Beraz, kasu horretan ere, aurreko ekitaldiarekin alderatuta, eskaeren kopuruak behera egin du. Halere, oraindik guztira eskatutako peritu-frogen % 4 baino zertxobait gehiago eskatu da, aurreko urtean bezalaxe. Eskaera gutxien egin dituen barruti judiziala izaten jarraitzen du.

Lizarrako barruti judizialean ere eskaeren kopuruak behera egin du; izan ere, aurreko ekitaldian 55 eskaera egin ziren, eta 2020an 44 eskatu dira.

Jarraian, organo eskatzaileei buruzko datuak azaltzen dira:

PERITU-FROGAK 2020AN, ORGANO JUDIZIALEN ARABERA				
ORGANOA	PERITU-FROGAK	%, kopuruari dagokionez	KOSTUA	%, €-tako kopuruari dagokionez
Adingabeen fiskaltza	16	% 2,55	986,15	% 1,75
Probintzia auzitegia	4	% 0,64	1452,00	% 2,57
Lehen auzialdia	15	% 2,39	6128,06	% 10,87
Instrukzioa	561	% 89,33	44579,24	% 79,04
Indarkeria arloa	11	% 1,75	1318,90	% 2,34
Zigor arloa	20	% 3,18	1331,00	% 2,36
Lan arloa	1	% 0,16	605,00	% 1,07
GUZTIRA	628	% 100,00	56400,35	% 100,00

Azaldutako koadrotik argi ondoriozta daitekeenez, doako peritu-froga, nagusiki, instrukzioko epaitegietan erabiltzen da, eta ondoren, oso urrun, zigor arlokoetan, adingabeen fiskaltzak, lehen auzialdikoetan eta, amaitzeko, indarkeria arlokoetan. Fiskaltzak 2019an 51 peritu-froga eskatu zituen eta 2020an 16 eskatu ditu; horrela, aurreko urtean ikusitako beheranzko joera mantendu egiten da, orduan jadanik % 25eko beherakada izan baitzen, 2018. urtearekin alderatuta. Kasu honetan, aldea % 68tik gorakoa da.

Ondorioztatzen ahal da zigor arloko jurisdikzioa dela peritu-froga gehien eskatzen dituen eta, horrenbestez, kontzeptu horretan kostu gehien sorrarazten duena da (561+20), gainerako jurisdikzioetan gastua ezdeusa delarik. Halere, aipagarria da lehen auzialdiko epaitegiek eskatutako peritu-frogen beherakada; izan ere, 28 eskaeratik 15 eskaerara pasatu da, aurreko urtean gertatu zenaren kontra, orduan 14 eskaeratik 28 eskaerara pasatu baitzen. Aipatu behar da peritu-froga horietako gehienetan eskatzaileak doako justiziako onuradun direla

–zehazki eskatzaile guztien % 80–, eta gainerako % 20 dagokion epaileak ofizioz eskatzen ditu.

Gainera, kontzeptu horrengatik xahututako aurrekontua aztertuz, jaitsiera berdina ikusten da. Jaitsiera hori martxotik maiatzera bitartean dekretatu zen alarma-egoeraren ondoriozko konfinamendu zorrotzagoak azaltzen ahal du, neurri batean bederen, hil horietan epaitegietako jarduna modu nabarian gutxitu baitzen.

Probintzia auzitegian izan ezik (datu hori ez da garrantzitsua, txikia izateagatik), gainerako organo judizialetan beherakada egon da, hurrengo taulan ikus daitekeen eran.

AURREKO URTEAREKIKO			PORTZENTAJEZKO	
ALDERAKETA KOPURUAN			ALDERAKETA	
ORGANOA	2019	2020	%, kopuruari dagokionez	%, €-tako kopuruari dagokionez
Adingabeen fiskaltza	51	16	-68,63	-69,81
Probintzia auzitegia	2	4	100,00	9,08
Lehen auzialdia	28	15	-46,43	-54,02
Instrukzioa	776	561	-27,71	-24,62
Indarkeria arloa	20	11	-45,00	-0,64
Zigor arloa	25	20	-20,00	-29,49
Auzi arloa	1	0		
Lan arloa	0	1		
GUZTIRA	903	628		

Adingabeen fiskaltzan dago beherakada handiena, hala kopuruan nola zenbateko osoan, % 68 eta % 69 artekoa. Lehen auzialdiko kopuruari dagokionez % 46ko beherakada ikusten da eta, zenbateko ekonomikoari dagokionez, aldiz, zertxobait handiagoa, % 54tik gorakoa, hain zuzen. Egiazko prezioan beherakada egon dela ondorioztatzen ahal da. Hori argiago ikusten da organo horren peritu-frogen batez besteko prezioa aztertuz. 408,54 €/peritu-froga 2020an eta 476 €/peritu-froga 2019an.

Instrukzioan beherakada ikusten ahal da, hala peritu-frogen kopuruari dagokionez nola zenbateko ekonomiko osoari dagokionez, % 28 eta % 25ekoa, hurrenez hurren.

Indarkeria arloko Epaitegietako datuetan bitxikeria bat ikusten da; izan ere, peritu-frogena kopurua % 45 murriztu da eta, zenbateko ekonomikoaren murrizketa, aldiz, % 1 eskasekoa da, hau da, ia zenbateko bera ordaindu da peritu-frogen kopurua ia erdia izanik. 2020an indarkeria arloan peritu-frogen batez besteko zenbatekoa 119,9 eurokoa da peritu-frogako, eta aurreko urtean 66,37 eurokoa zen. Datu hori xehetasun gehiagoz aztertuz ikusten ahal denez, eskatu ziren bi peritu-frogek (bata ofiziokoa eta bestea doako justiziako onuradun batek eskatua) peritu-froga txikietarako ohikoa den zenbatekotik gorako fakturak ekarri zituzten, peritu-froga konplexuagoak baitziren. Bi kasuetan zenbateko handixeagoak azaltzen du organo horren peritu-frogen batez besteko prezioaren igoera.

Zigor arloko epaitegietan, gainerakoetan bezalaxe, aipatzen ari garen moduan, peritu-frogen kopuruan beherakada bat dago, % 20koa, hain zuzen: 25 peritu-froga izatetik 20 izatera pasatu dira, eta ordaindutako zenbatekoa ia % 30 murriztu da.

Administrazioekiko auzien arloan ez da peritu-frogarik izan eta, lan arlokoan, aldiz, bat eskatu zen, baina datu horrek ez du azterketarik eskatzen.

Peritu-frogen batez besteko balioaren alderaketa aurreko urtearekiko

ORGANOA	2019 (€)	2020 (€)	Aldea %
Adingabeen fiskaltza	64,06	61,63	-3,78
Probintzia auzitegia	665,54	363,00	-45,46
Lehen auzialdia	476,01	408,54	-14,17
Instrukzioa	76,21	79,46	4,27
Indarkeria arloa	66,37	119,90	80,66
Zigor arloa	75,50	66,55	-11,86
Auzi arloa	1815,00	0,00	
Lan arloa	0,00	605,00	

Bestalde, organo judizial bakoitzaren peritu-frogako batez besteko gastua erakusten duen koadroan eta aurreko ekitaldiarekiko portzentajeazko alderaketan erreparatuz ondorioztatzen ahal denez, lan arloko epaitegietan ageri da batez besteko kostu handiago bat, eta hori horrela da peritu-froga bakarra egin delako, eta peritutza hori ez delako sinpleetakoa izan, baizik eta zailtasun ertainekoa; horrenbestez, haren kostua aztertutako beste edozeinena baino dezente handiagoa da. Jadanik aipatu dugun eran, peritu-froga bakarra egotean, datu hori ez da interesgarria datu guztiak aztertzerako orduan, auzien arloko aldakuntzan gertatzen den moduan; izan ere, aurreko ekitaldian peritu-froga bat egin zen eta aurten ez da bakar bat ere egin.

Aurreko urtearekin alderatuta gehikuntza handiena indarkeria arlokoan ikusten da argi eta garbi, eta datu hori jadanik aipatu da.

Gainerako organo judizial gehienetan peritu-frogako batez besteko prezioak behera egin duela ikusten da, Instrukziokoan izan ezik, bertan ia % 4ko gorakada apal bat ikus baitaiteke, 2019ko ekitaldiarekin alderatuta.

Batez besteko prezioan izandako beherakada hori % 45ekoa da probintzia auzitegian egindako peritu-frogetan, eta ia % 4koa adingabeen fiskaltzaren kasuan, nahiz eta, aurreko urteetan, datu horrek goranzko joera agertzen zuen.

Zigor arloan, era berean, aurreko urtean baino batez besteko kostu txikiagoa ikusten da, erdia baino gehiagora murriztu dela nabarmenduz, 2020an 75,5 eurokoa izan baita peritu-frogako.

Horrenbestez, ondorioztatzen ahal da ohikoagoak diren peritu-frogen kasuan, hau da, balioespen txikiekin zerikusia dutenetan, joera ezberdinak egon direla. Esate baterako, Instrukziokoan egin direnen kasuan batez besteko prezioak gora egin du pixka bat, peritu-frogako 76,21 eurotik 79,49 eurora pasatuz. Lehen auzialdikoa da hurrengo ugariena, eta hartan prezioa 476,01 eurotik 408,54 eurora murriztu da; beraz, batez besteko prezioa % 14 baino zertxobait gehiago murriztu da. Antzeko zerbait gertatzen da zigor arloan, peritu-frogako 75,50 eurotik 66,55 eurora pasatu baita (ia % 12).

Oro har, batez besteko gastuak behera egin du.

INDARKERIA	ARLOKO	EPAITEGIETAKO	PERITU-FROGA
<u>PSIKOLOGIKOAK</u>			

Aipamen berezia merezi dute indarkeria arloko epaitegietan egindako peritu-froga psikologikoen. 2018. urtean hasi ziren egiten balioetsi gabe zeuden eta berezko bitartekoekin artatu ezin ziren kasu anitzei bide emateko. 2019ko ekitaldian familia eta indarkeria arloko epaitegiek eskatutako txosten psikologikoen kasuan asko eta asko etenik zeuden, nagusiki, eskatutako txosten kopurua handia zelako eta, Funtzio Publikoko araudian hutsik geratutako lanpostuak betetzeko moduari buruz ezartzen denaren ondorioz profesional espezializatuak falta zirelako. Kasu honetan, Justiziako Gizarte Zerbitzuan psikologiako 5 lanpostu daude. Horietako 2 langile finkoek betetzen dituzte, beste 2 prestakuntza-zerrendetatik datozen langileek bete dituzte, eta bat kanpoko kontratazioko zerrendak baliatuz. Hutsik geratutako lanpostuak betetzeko modu hori ez da egokia langile espezializatuak eskatzen dituzten lanpostuetarako, garatu beharreko eginkizunak kontuan izanik. Gainera, aldi baterako lanpostuak

dira. Arrazoi hori dela medio, eta parlamentuaren bidez, 75.000 euroko zuzenketa bat onartu zen genero-indarkeriarako. Diru hori kanpoko peritu-frogak egin eta, modu horretan, indarkeria arloko epaitegietan zegoen etetea arintzeko erabili zen; izan ere, peritu-froga horiek azkar eta arinak izan behar dute, familietako egoerak asko aldatzen ahal baitira denbora urrian, batez ere tartean adin txikikoak badaude. Horrenbestez, data jakin batean egindako elkarrizketa batek balio urria du peritu-txostena urtebete edo bi urte geroago egiten bada. Egoera hori denbora-tarte laburrean zuzenduko da; izan ere, aldi baterako hiru lanpostuak urtearen amaieran bete dira psikologikoen azken oposiziotik iritsitako langile funtzionarioekin. Hortaz, behin horiek prestatuta, ez da beharrezkoa izanen kanpoko peritu-frogetara jotzea, edo ez, bederen, egungo baldintzetan.

Indarkeria arloko epaitegiek zuzenean agintzen dizkiete peritu-frogak Nafarroako Psikologo Elkargoko zerrenda batean izena emanda dauden pertsonen. Elkargo horrek, aldez aurretik, pertsona horiek eskatzen diren titulazioa eta esperientzia dituztela egiaztatu du.

Behin peritu-froga bat aginduta, Justiziako Gizarte Zerbitzuko Kudeaketa eta Laguntza Administratiborako Bulegoari jakinarazten diete kontuan izan dadin, dagozkien erreserba ekonomikoei begira.

Gehieneko epean txostenak egin eta epaitegietan entregatu ondoren, faktura igortzen dute, kobratze aldera.

Hauek dira peritu-froga horiek egiteko ezarritako prezioak (BEZik gabe):

450 €, biktimen edo erasotzaileen peritu-frogak egiteagatik

600 €, biktimaren eta erasotzailearen peritu-frogak egiteagatik

50 €, saiorik egin gabe prozesua uzteagatik

150 €, saioa egin ondoren prozesua uzteagatik (ezinezkoa da txostena helaraztea)

Hauek dira peritu-froga horiei dagozkien datuak 2020. urtean:

PERITU-txostenak		
	Aginduak	Eginak
Biktimaren balioespena	57	49
Biktimaren eta erasotzailearen balioespena	9	8
Erasotzailearen balioespena	1	1
Agindutako peritu-txostenak, guztira	67	(76 pertsona)
Entregatutako txostenak, guztira	58	
Peritu-frogapean jarritako pertsonak, guztira	66	Peritu-frogapean jarri gabeko pertsonak (prozesua utzi da)

Guztira, 67 peritu-froga psikologiko enkargatu ziren; horietatik 57 biktimen peritu-frogak ziren, 9 biktimaren eta balizko erasotzailearen peritu-frogak egiteko eskatu ziren eta balizko erasotzailearen peritu-froga 1 bakarra egiteko eskatu zen. Guztira, 76 pertsonaren balorazioa eskatu zen (66 biktima eta balizko 10 erasotzaile).

UTZIAK				
	Kostua €-tan	Kop.	--	€
Saioa egin ondoren utzi direnak	181,5	4	% 5,97	726
Saiorik egin gabe utzi direnak	60,5	4	% 5,97	242

Saiorik egin gabe utzi direnak	60,5	1	% 1,49	60,5
		9	% 13	1028,5

Peritu-froga horiei dagokienez aipatu behar dugu 9 kasutan ezinezkoa izan zela zegozkion txostenak entregatzea peritu-frogapean jarri beharreko pertsonak prozesua uztearen ondorioz, zenbait kasutan (4) saioaren bat egin ondoren, eta 5 kasutan saiorik hasi gabe. Peritu-frogetarako azken "saialdi" horietako gastua 1.028,5 eurokoa izan zen, orotara. Aurreko urtearekin alderatuta ikusten denez, 5 pertsona gutxiagok utzi zuten prozesua. Haatik, portzentajezko datuei erreparatuz ia ez dago alderik, bi ekitaldietan egindako eskaera guztien % 13tik gorakoa baita.

Agindutako peritu-frogetatik egin eta ordaindu direnak		€/txosten	Guztira
Biktimaren balioespena	49	544,5	26680,5
Biktimaren eta erasotzailearen balioespena	8	726	5808
Erasotzailearen balioespena	1	544,5	544,5
			33033
		Eskatutako txostenak, guztira	34061,5
Egindako txostenen batez besteko prezioa	569,53 €		
Batez besteko prezioa, peritu-frogapean jarri den pertsonako	500,50 €		

2020an egiaz helarazitako txostenen ondoriozko gastua 33.033 eurokoa izan zen (amaitu gabeko peritu-frogen gastua zenbatu gabe). Horrenbestez, entregatutako txosten bakoitzeko batez bestekoa gastua 569,53 eurokoa da.

Koadro honetan aurreko urtearekin alderatutako datuak ikusten ahal dira:

	2019				2020			
	Aginduak	Eginak	Proba egin gabe utzi direnak	Utzitako kasuen portzentajea (%) kasu guztiekin alderatuz	Aginduak	Eginak	Proba egin gabe utzi direnak	Utzitako kasuen portzentajea (%) kasu guztiekin alderatuz
Txostenak	104	90	14	% 13	67	58	9	% 13
Pertsonak	116	102	14	% 12	76	66	10	% 13
Txosten bakoitzeko batez besteko prezioa (€)		562,29 €	103,71 €			569,53 €	114,28 €	
€		57.354,00 €	1.452,00 €			33.033,00 €	1.028,50 €	
		58.806,00 €				34.061,50 €		

ALDEAK 2019-2020 bitartean (%)				
	Aginduak	Eginak	Proba egin gabe utzi direnak	Utzitako kasuen portzentajea (%) kasu guztiekin alderatuz
Txostenak	-35,58	-35,56	-35,71	-0,21
Pertsonak	-34,48	-35,29	-28,57	
Txosten bakoitzeko batez besteko prezioa (€)		1,29	10,19	
€		-42,41	-29,17	
		-42,08		

Ikusten ahal denez, 2020an peritu-frogak egiteko inbertitutako zenbatekoa 34.061,50 euro (33.033+1.028,5) izan zen, guztira. Horrek % 42ko murrizketa dakar, 2019ko ekitaldiarekin alderatuta.

Orokorrean, ikusten ahal denez, txosten kopuruak, hala agindutakoak nola egindakoak, eta modu koherentean utzitako kasu kopuruak % 35 egin dute behera, gutxi gorabehera.

Beherakada horiek, ziurrenik, epaitegietan orokorrean izandako jarduera eskasarekin lotuko dira, nagusiki, alarma-egoerako lehendabiziko hilabeteetan.

Egindako txostenaren batez besteko prezioan baino ez da igoera txiki bat ikusten, % 1 baino zertxobait handiagoa (horrenbestez, garrantzi gutxikoa), eta eskatu arren entregatu ez den txostenaren batez besteko prezioan, aurten % 10 garestiagoa baita aurreko urtearekin alderatuta (103,71 € versus 114,28 €). Datu

hori azaltzen da saioa egin ondoren utzitako kasuak gehiago direlako saiorik egin gabe utzitako kasuak baino, saioa egin ondoren utzitakoek zenbateko handiagoa agertzen baitute fakturan.

Peritu-froga horiek guztiak indarkeria arloko epaitegietan eskatu ziren.

						ALDERAKETA	
BARRUTI JUDIZIALEN ARABERA 2020			BARRUTI JUDIZIALEN ARABERA 2019			Kopuruaren arabera	Ehunekoen (%) arabera
Iruña	52	% 78	Iruña	92	% 88	-40	% -11
Tafalla	4	% 6	Tafalla	4	% 4	0	% 2
Tutera	4	% 6	Tutera	3	% 3	1	% 3
Lizarra	2	% 3	Lizarra	2	% 2	0	% 1
Agoitz	5	% 7	Agoitz	3	% 3	2	% 5
67			104			-37	

Barruti judizialaren arabera aipatu behar dugu, aurreko urtean gertatu bezala, peritu-froga gehienak Iruñeko indarkeria arloko epaitegiak eskatu zituela: eskatutako guztien % 78, hain zuzen. Haren atzetik, oso urrun, eta antzeko portzentajeetan, indarkeria arloko gainerako epaitegiak daude, 2019an gertatzen zen bezalaxe. Haatik, Iruñean beherakada txiki bat ikusten da, gainerako epaitegien alde. Hala, portzentajeazko balioetan % 1 eta % 5 arteko igoerak ikusten dira guztiarekiko.

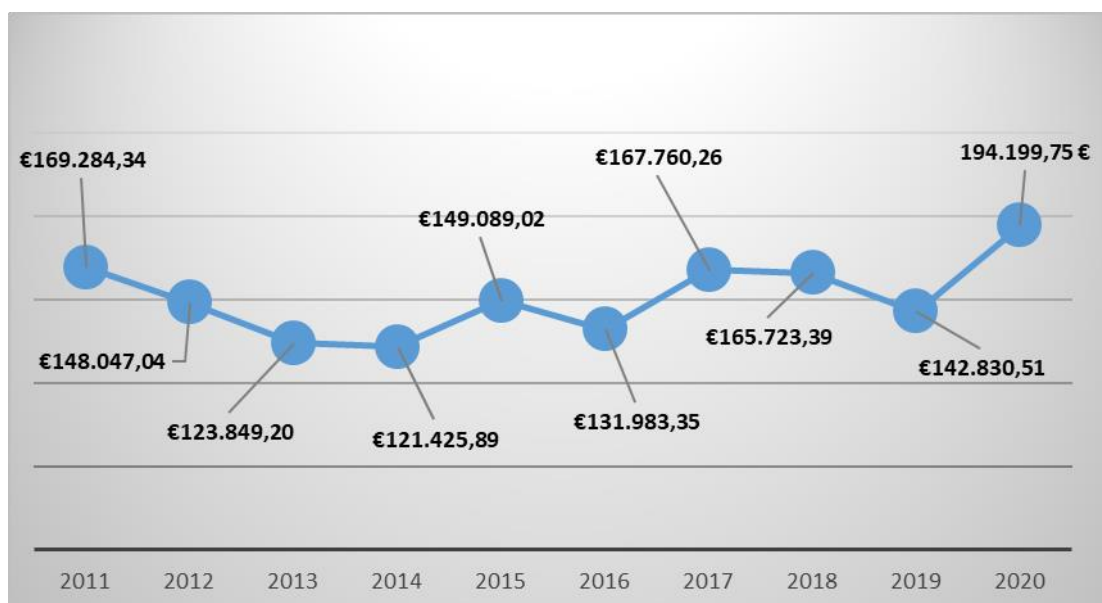
Ikusten ahal dugunez, Agoitzen, adibidez, portzentajea % 7koa da guztiarekiko, eta aurreko urtean portzentajea % 3koa zen. Gauza bera gertatzen da Tuteran; izan ere, eskatutako peritu-froga guztien % 6 egin ditu berak, eta aurreko urtean, berriz, % 3 bakarrik. Eta, hala, Tafallan ere gauza bera gertatzen da; izan ere, 2019an portzentajea % 4koa zen eta 2020an % 6koa da. Azkenik, Lizarran, eskatutako peritu-frogen % 3 egin dira, eta aurreko urtean, berriz, % 2.

II- ITZULPENGINTZA ETA INTERPRETAZIO ZERBITZUAK

Justizia Zuzendaritza Nagusiak itzulpengintza eta interpretazio zerbitzu bat du kontratatuta duela jadanik urte anitz, gaztelaniaz aparteko hizkuntzetan egin behar diren eginbideetan organo judizialei laguntza emateko helburuarekin. Zehazki, CCI, Centro de Comunicación Internacional SL enpresa du kontratatua. Kontratazio hori 2015eko ekitaldiaren amaieran berritu zen, 2016-2019 bitarteko ekitaldietarako. 2020. urterako berriro lizitazioa atara zen, eta berriz ere CCI enpresa da zerbitzua ematen duena aztergai den ekitaldirako.

Kapitulu horretan 2020an egotzitako gastua 194.199,75 eurokoa da. Haatik, kontabilitatea ixtearen ondorioz, zenbateko horren zati bat (abenduko fakturari zegokiona) 2021eko aurrekontuarekin ordaindu zen (5.380,96 €).

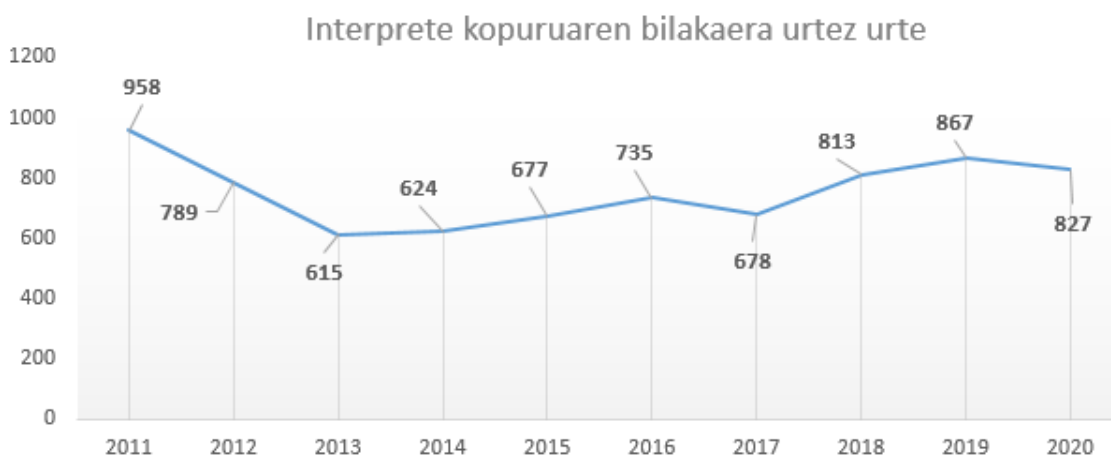
2019ko ekitaldiarekin alderatuta, % 35,9ko igoera egon da. Horrela, 2017az geroztik zegoen joera hautsi da. Lizitazio berrian prezioak eguneratu eta hizkuntzak berregituratu egin ziren eta hori izaten ahal da, neurri batean, ikusitako igoeraren azalpena, bereziki oso luzeak izan diren itzulpen asko eskatzeaz gainera. Beste 17 eskaera daude, 7.000 hitz baino gehiago itzultzeko, eta itzulpen bakoitzeko 1.000 eta 3.000 euro artean fakturatu dira.

INTERPRETEAK 2020

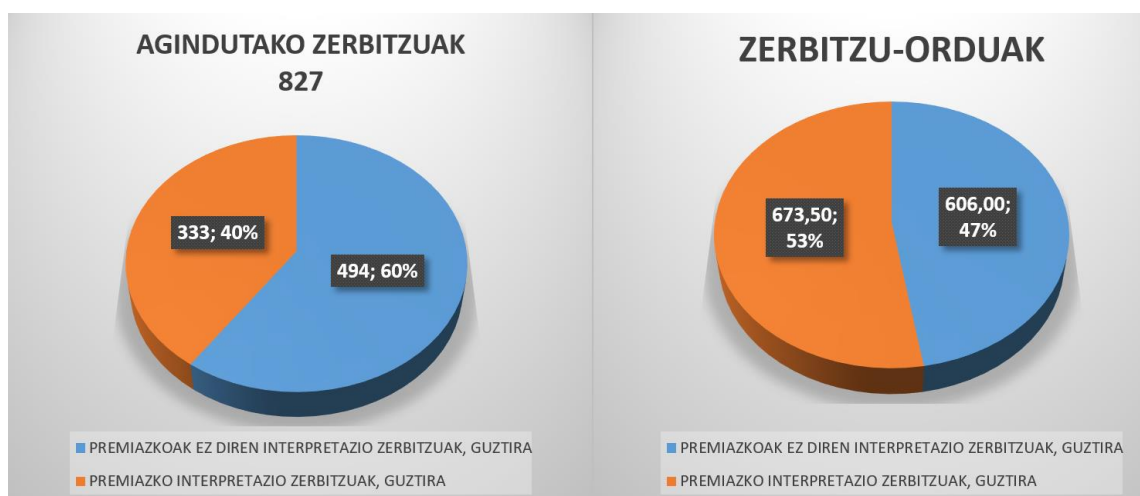
2012, 2013 eta 2014an interpretazioan emandako zerbitzu kopuruak behera egin zuen, 2015ean gora egin zuen, eta 2016an joera hori mantendu egin zen; izan ere, berriz ere gehitu ziren, aurreko ekitaldiarekin alderatuta. 2017ko ekitaldiari dagokionez, % 7,8ko beherakada ikusi zen. 2018. urtean kopuruak gora egin zuen berriz ere; izan ere, 813 zerbitzu egin ziren, guztira, hau da, 135 gehiago. Horrenbestez, gehikuntza ia % 20koa izan zen. Hala, datua aztertzen denetik ekitaldien arteko gehikuntza handiena gertatu zen. 2019an, berriz ere, gehitu egin ziren: % 6,6, 867 zerbitzu eginda, artean interpretazio zerbitzuen zenbaki handiena ageri duen datutik urrun. Hori 2011n izan zen, 958 zerbitzu egin baitziren. 2020. urterako beherakada ikusten da berriz ere, datua 827 zerbitzutan kokatuta.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
GUZTI	958	789	615	624	677	735	678	813	867	827
RA										

Zerbitzu bakoitza haren denboraren arabera ordaintzen denez, beti lehendabiziko ordua osorik eta ondoren ordu erdiko tartetan fakturatuz, datu hori zehaztea ezinbestekoa dela uste dugu.

Guztira egindako zerbitzuen artetik, 494 premiazkoak ez ziren zerbitzuei dagozkie, eta 333 premiaz eskatutako zerbitzuei (24 ordu baino lehenago ohartarazita).

Grafikoetan, bai eskatutako zerbitzu kopurua, bai zerbitzu bakoitzari dagokion ordu kopurua ikusten ahal dira. Datu horietan zuzenketa bat egin beharko litzateke; izan ere, zerbitzua emateko 24 ordu baino gehiago falta direla ezeztatzen denean fakturatzen ez den arren, epe murriztago batekin ezeztatzen diren zerbitzuetan ordu 1 (minimoa) fakturatzen da. Horrela, 2020an 109 zerbitzu ezeztatu ziren 24 ordu baino gehiago falta zirela eta 15 kasutan zerbitzua 24 ordu baino gutxiagoren faltan ezeztatu zen (beraz, zerbitzua egin izan balitz bezala fakturatu zen). Bi kasuetan, atzean lanketa bat dago eginda eta, horregatik, hemen aipatzea merezi du.

Hala, esaten ahal dugu egiaz emandako interpretazio zerbitzuak 718 izan zirela: horietatik 391 ez premiazkoak eta 327 premiazkoak. Haatik, zerbitzuaren batez besteko kostua kalkulatzeko, kontuan izanen ditugu 24 ordu baino gutxiagoaren faltan bertan behera utzi diren eta, beraz, egindakoen modura fakturatu diren eskaerak datua errealagoa izan dadin. Hala, jarraian ageri den koadroa dugu. Bertan, zerbitzuez gain, orduak eta zerbitzuko batez besteko denbora ikusten dira. Horren arabera, ez premiazko zerbitzuetan 606 ordu eman dira eta premiazko interpretazio zerbitzuetan, berriz, 673,5 ordu, guztira. Beraz, guztira, 1.279,5 ordu eman dira.

EGINDAKO/ORDAINDUTAKO ZERBITZUAK	ORDU KOP.	ZERBITZUKO BATEZBESTEKO A
PREMIAZKOAK EZ DIREN INTERPRETAZIO ZERBITZUAK, GUZTIRA	391 606	1 h 33 min
PREMIAZKO INTERPRETAZIO ZERBITZUAK, GUZTIRA	327 673,50	2 h 4 min
GUZTIRA	718 1279,00	1 h 47 min

Datu horiek oinarri hartuta zerbitzuaren batez besteko denbora kalkulatuta, premiazkoak ez diren zerbitzuetan batez besteko denbora ordu 1 eta 33 minutukoa da eta premiazkoetan, aldiz, 2 ordu eta 4 minutukoa. Zerbitzu guztien batez besteko denbora ordu 1 eta 47 minutukoa da. Argi ikusten denez, premiazko interpretazio zerbitzuek batez beste % 34 gehiago irauten dute premiazkoak ez direnek baino. Adierazi behar da azken horien orduko prezioa % 40 handiagoa dela premiazkoak ez direnena baino, eta, aitzinerago ikusiko den bezala, horrek eragin handia izanen du zerbitzuaren batez besteko prezioan.

ZERBITZUAK	BATEZ BESTEKO KOSTUA	KOSTUA, GUZTIRA
Guztiak	118,64 €	85.182,68 €
Premiazkoak	130,44 €	42.655,41 €
Ez premiazkoak	81,44 €	31.841,39 €

Zerbitzuaren batez besteko kostua 118,64 eurokoa da zerbitzuko, hau da, % 32 handiagoa, aurreko urtearekin alderatuta. Zerbitzu motaren arabera banakatuta, premiazko zerbitzuen kasuan batez besteko kostua 130,44 eurokoa da (% 10 handiagoa) eta premiazkoak ez diren zerbitzuen kasuan 81,44 eurokoa (% 22 handiagoa).

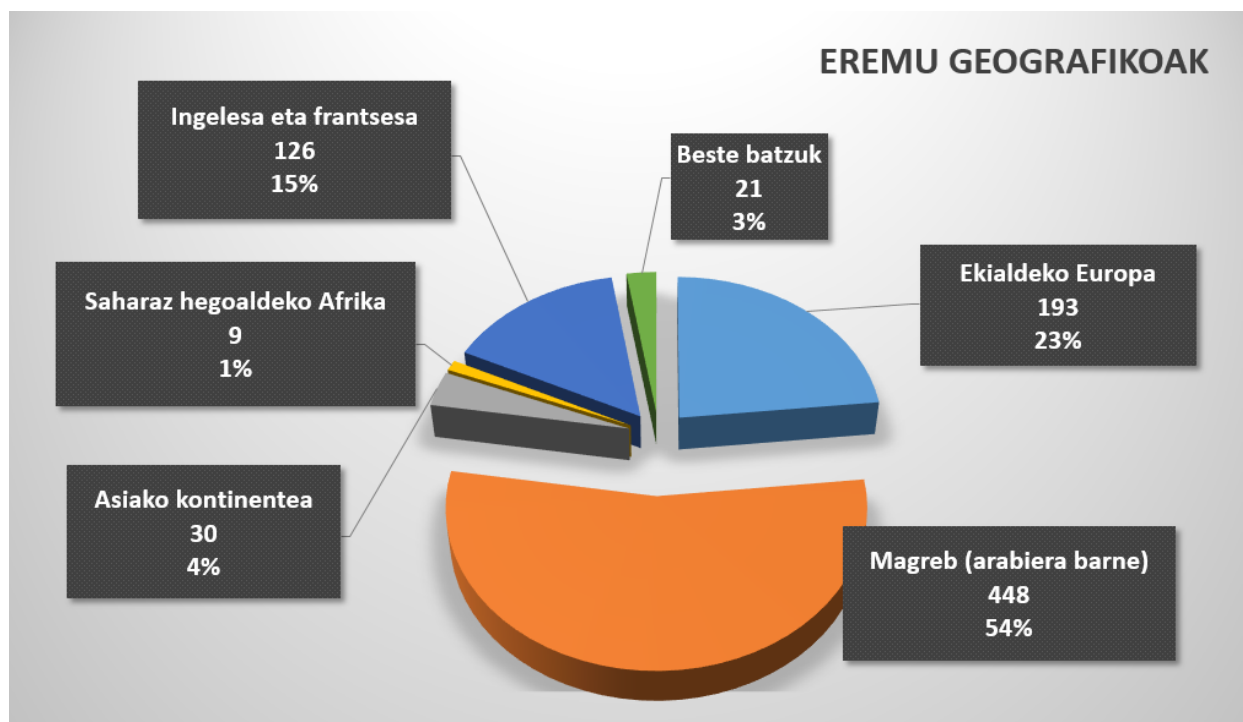
Aurreko urtearekin alderatuta, igoera horiek kontratu berriarekin azaltzen ahal dira; izan ere, bertan hizkuntza ezberdinetako prezioak eguneratu egin dira eta tarifak berrantolatu, aurreko urteetako maiztasunaren arabera. Azalpena, neurri batean, zerbitzuaren batez besteko denbora areagotzearekin azaltzen ahal dugu, batez ere, premiazko zerbitzuen kasuan.

Ekitaldi honetan hizkuntza hauek eskatu ziren:

HIZKUNTZA	Zerbitzuak 2019	Zerbitzuak 2020	Aldea
ARABIERA	366	448	82
FRANTSESA	89	43	-46
INGELES	85	83	-2
ERRUMANIERA	77	56	-21
BULGARIERA	46	56	10
PORTUGESA	33	11	-22
TXINERA	30	23	-7
GEORGIERA	28	12	-16
WOLOFERA	27	6	-21
ERRUSIERA	19	37	18
POLONIERA	17	10	-7
URDUA	13	6	-7

UKRAINERA	8	15	7
MOLDAVIERA	6	4	-2
ITALIERA	4	3	-1
LITUANIERA	4	1	-3
LINGALA	3	0	-3
ALBANIERA	2	1	-1
ALEMANA	2	1	-1
NEDERLANDERA	2	1	-1
JAPONIERA	2	0	-2
BERBERERA	1	0	-1
BIELORRUSIERA	1	1	0
TXEKIERA	1	1	0
KOREERA	1	0	-1
EUSKARA	0	4	4
MANDINGA	0	1	1
PANYABIA	0	1	1
TWIA	0	2	2

Eremu geografikoaren arabera, eskatutako hizkuntzak honela banatzen dira:

Eremu geografikoaren arabera banaketa ez da anitz aldatzen aurreko ekitaldiekiko, eskatzaileen jatorriari dagokionez, lehen eta bigarren postuak bere horretan mantentzen baitira. Hala, 2020an gehien eskatutako zerbitzuei dagokionez, artatuak magrebtarrak dira 448 zerbitzuren kasuan, hau da, zerbitzu guztien % 54n, aurreko ekitaldian baino 81 zerbitzu gehiago egin direla.

Bigarren postuan, 193 zerbitzurekin, Ekialdeko herrialdeetako hizkuntzak daude (eskatutako zerbitzu guztien % 23). 2019ko ekitaldian baino 21 zerbitzu gutxiago egin dira.

Ingelesak eta frantsesak osatutako multzoari dagokionez, 126 eskaera daude, hau da, 49 gutxiago. Beraz, kasu horretan, portzentajeak behera egin du; izan ere, 2019an zerbitzu guztien % 20 hizkuntza horietan ematen ziren, eta 2020an portzentaje hori % 15ekoa da.

Gainera, adierazi behar da jatorri afrikarra duten herritarrek erabiltzen dituztela ingelesa eta frantsesa gehienbat, beren herrialdeetan hizkuntza koofizialak edo bigarren hizkuntzak baitira. Horrek Magrebeko (frantsesa) eta Saharaz hegoaldeko Afrikari (ingelesa) esleitutako portzentajeak gora egitea dakar.

Asiako kontinenteko hizkuntzen kasuan, bi ekitalditan portzentajeak gora egin ondoren aurten behera egin du berriz ere, 46 zerbitzutik 30 zerbitzura

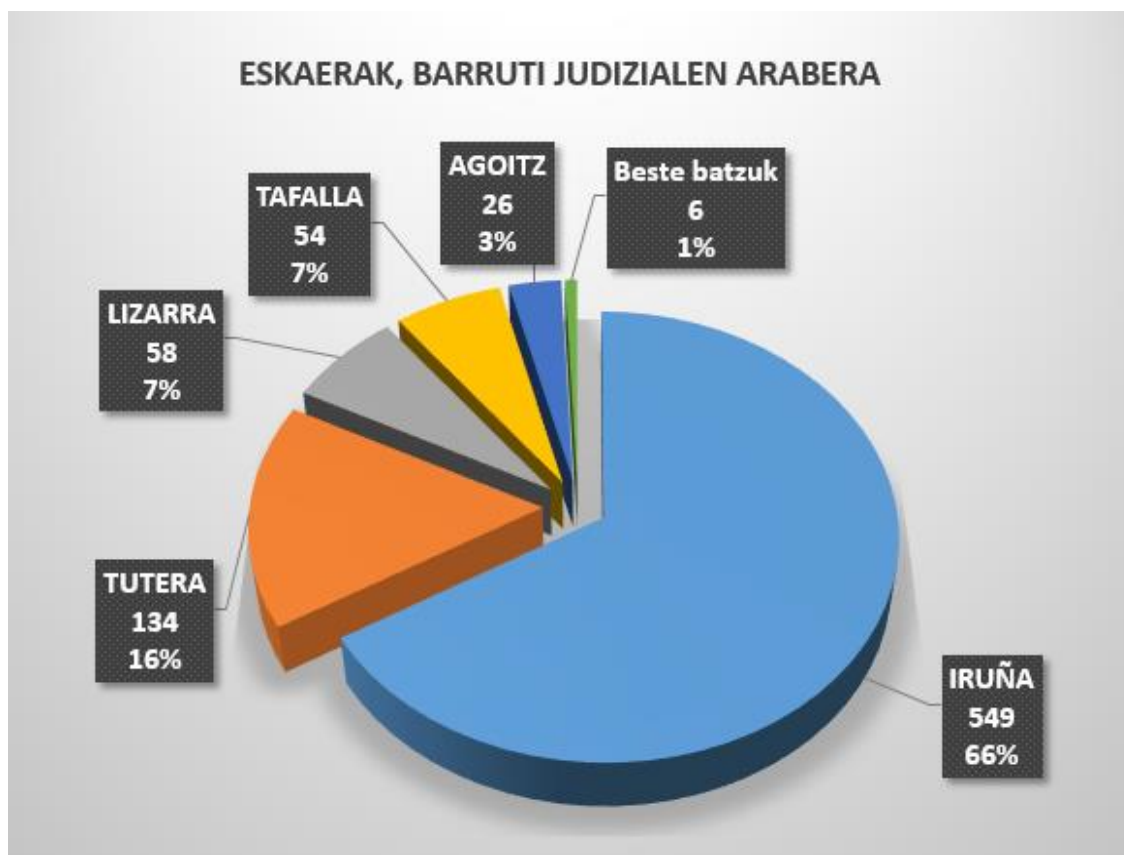
pasatuz. Zerbitzu guztien artean, portzentajezko puntu bat egin du behera, eta, beraz, % 4koa izan da.

Saharaz hegoaldeko Afrikako hizkuntzak hartzen dituen multzoan 2019an 30 zerbitzu eman ziren eta 2020an 9 eman dira. Hala, aurten zerbitzu guztien % 1 da horien portzentajea, eta aurreko urtean % 3 zen.

“Beste batzuk” multzoan Mendebaldeko Europako hizkuntzak daude (portugesak, italiar, aleman, euskara, etab.). Horietan 2020an 21 zerbitzu eskatu dira eta 2019an 43 eskatu ziren, hau da, % 5 izatetik % 3 izatera pasatu dira. Horien artean, portugeseko 11 zerbitzuak nabarmendu behar dira, multzo horren barnean banakako balio handiena islatzen baitute.

Multzo guztietan beherakada egon da, aurreko urtearekin alderatuta, Magrebeko hizkuntzen multzoan izan ezik. Aurten arabiera baino ez da agertzen multzo horretan, eta % 22 handitu da, kopuru osoa murriztu egin bada ere.

Barruti judizialen arabera eskareei dagokienez, honela dago banatuta:

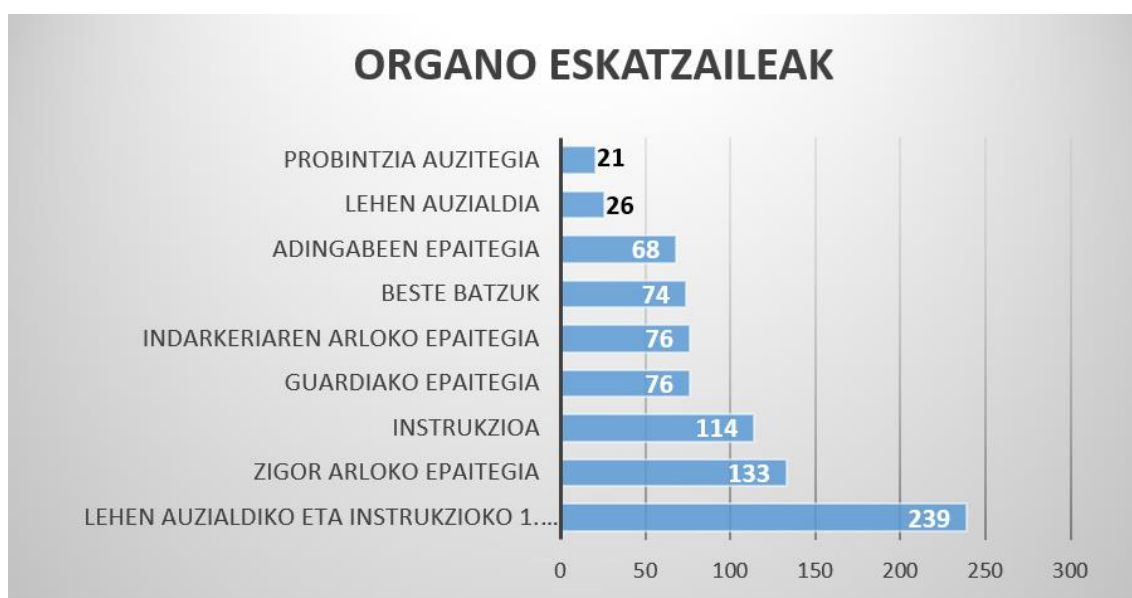

Iruñeko barruti judiziala da oraindik zerbitzu horren eskatzaile nagusia, Tuter eta Lizarraren aurretik; azken hori Tafallaren aurretik jartzen da, eskaeren

kopuruari dagokionez. Azkenik, Agoitz eta “beste batzuk” deritzon talde txiki bat daude, non bake epaitegiak dauden gehienbat.

Lizarrako eta Agoizko barruti judizialetan eskaera kopuruak gora egin duela adierazi behar da. Tafallaren kasuan 2019. urteko balioen antzekoak ageri ditu eta, gainerakoan, Iruña barne, beherakada egon da, aurreko urtearekin alderatuta. Zehazki, Iruñearen kasuan, % 6ko beherakada egon da: 581 eskaeratik 549 eskaerara pasatu da. Tuteran % 14ko beherakada egon da; izan ere, 2019an 153 interpretazio zerbitzu eskatu zituen, eta 2020an, berriz, 134. “Beste batzuk” multzoan, 2019an 10 eskaera egin ziren eta 2020an 6 egin dira.

Jarraian, zerbitzu horren eskatzaile diren organoei buruzko datuak azaltzen dira:

Aipatu behar da guardiako epaitegiek eskatutako interpretazio zerbitzu guztiak zigor arloarekin lotzen direla. Horixe bera gertatzen da kopuru handian epaitegi mistoen kasuan; izan ere, gehienetan zerbitzu horiek eskatzen dira aurretiazko eginbideetan esku hartzeko prozeduretan.

Azaldutako datuei begiratuta ondorioztatzen ahal denez, zigor arloko organoak (Instrukzioa, Guardia, Zigor arloa eta Indarkeria arloa) dira oraindik zerbitzu horren erabiltzaile nagusiak, eskaera guztien (399) % 48 egiten baitituzte. Horri lehen auzialdiko eta instrukzioko epaitegien datua gaineratzen badiogu, esan bezala gehienbat zigor arloko prozedurekin lotzen dena, datuak

gora egiten du 638 eskaeretara arte, hau da, eskatutako peritu-froga guztien % 77, aurreko urtean baino portzentajezko 4 puntu gutxiago izanda.

“Beste batzuk” kategoriaren barneko organoei dagokienez, aurten adingabeen fiskaltza baztertu egiten da, kopuru handia eta eskaera guztien gaineko portzentajea kontuan izanik. Hori dela eta, berezko organo gisa sartu da. Aurreko urtean 32 eskaera izan ziren bertan eta aurten 68. Orain bai, “Beste batzuk” multzoari helduz eta kopuruari eta ageri duen portzentajeari so eginez, lan arloko epaitegiek eta erregistro zibilek egindako eskaerak (bi kasuetan, 18 eskaera) nabarmendu behar dira, baita Delituen Biktimen Arretarako Bulegoak eskatutakoak ere; izan ere, azken horrek interpretazio zerbitzuak eskatu ohi ditu epaitegien arteko bitartekaritzako saioetarako, horren premia dagoenean (2020an 13). Multzo horretan, era berean, bake epaitegien eskaerak (5), administrazioekiko auzienak (1), merkataritzakoak (1) eta Auzitegiko Medikuntzaren eta Auzitegiko Zientzien Institutuarenak (9) jasotzen dira.

ITZULPENAK 2020

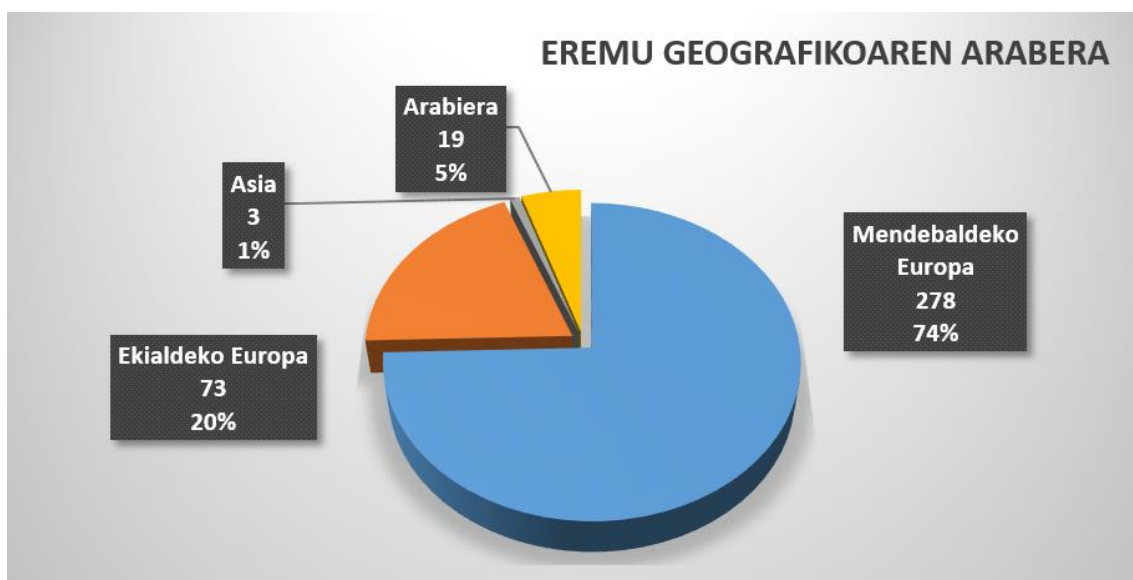
Organo judizialek 2020. urtean 373 zerbitzu eskatu dituzte. Horrek ia % 19ko gehikuntza dakar.

Honela daude banaturik:

	2019	2020
ALEMANA	28	59
ARABIERA	12	19
BULGARIERA	7	6
KATALANA	1	1
TXEKIERA	4	5
TXINERA	3	1
KOREERA	1	0
DANIERA	1	0
ESTONIERA	1	2

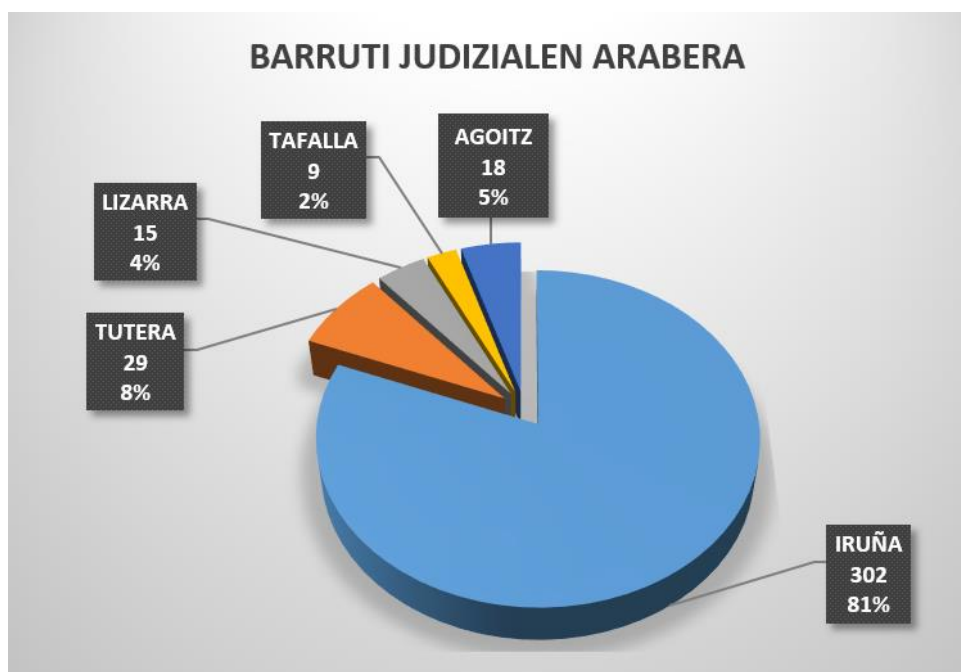
EUSKARA	4	3
FRANTSESA	83	79
GREKOA	1	0
NEDERLANDERA	5	26
INGELESA	59	81
ITALIERA	14	6
JAPONIERA	3	2
LITUANIERA	0	2
MOLDAVIERA	1	0
POLONIERA	32	19
PORTUGESA	23	22
ERRUMANIERA	25	19
ERRUSIERA	3	3
SUEDIERA	1	1
UKRAINERA	1	4
ALBANIERA	0	1
GEORGIERA	0	2
HUNGARIERA	0	5
ESLOVAKIERA	0	5
GUZTIRA	314	373

Hizkuntzei dagokienez, alemanean, nederlanderan eta ingelesean ikusitako gorakada nabarmendu behar da, polonieratik egindako itzulpen kopuruaren beherakadarekin batera.

Interpretazio zerbitzuen eskaeretan ez bezala, itzulpenen kasuan, ia guztiak Mendebaldeko Europako hizkuntzekin lotzen dira (egindako eskaera guztien % 74 baino pixka bat gehiago), eta 2019an egindako eskaerekin alderatuta, % 3 gehitu dira. Bigarren lekuan daude Ekialdeko Europako hizkuntzak (eskaera guztien % 19), eta 2019an egindako eskaerekin alderatuta, % 3 murriztu dira, horrela azken urteetako goranzko joera hautsita.

Idatzizko itzulpenen eskaerak, barruti judizialen arabera, honela banatzen dira:

Iruñeko barruti judiziala da zerbitzu horren eskatzaile nagusia, 302 eskaera eginda, aurreko ekitaldian baino 51 gehiago, baina guztiaren gainean ia portzentaje berari eutsita: Aurreko urtean portzentajea % 80koa zen eta aurten % 81ekoa da.

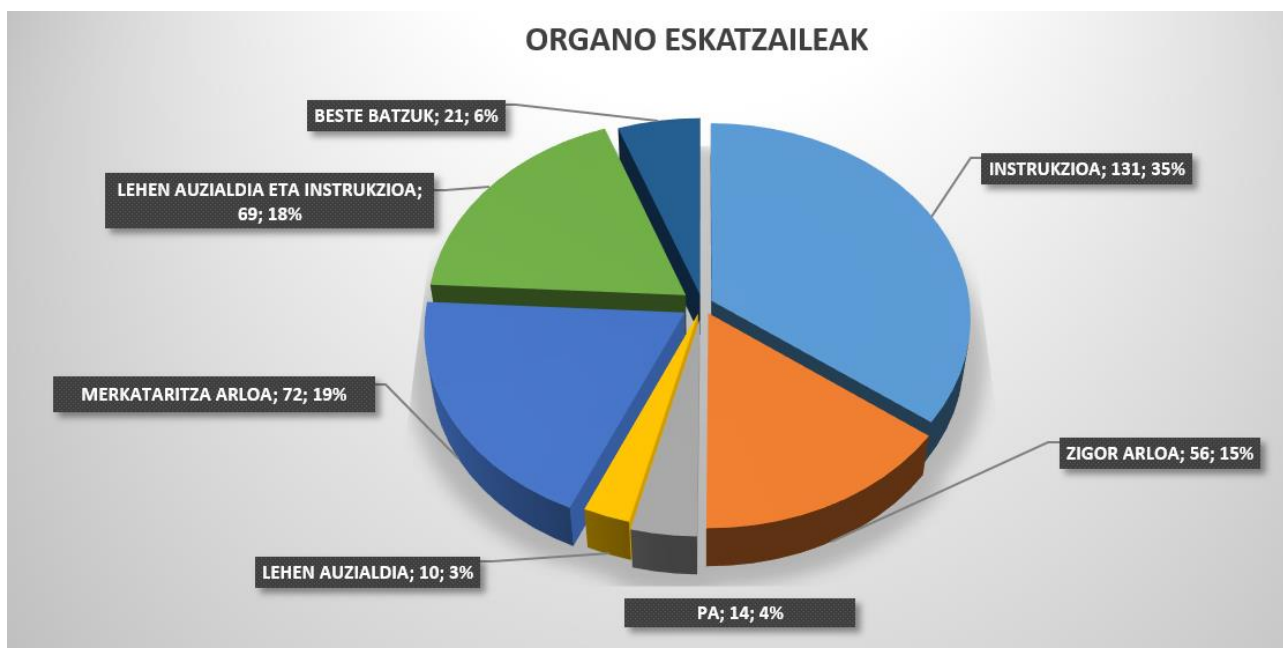
Tuterako barruti judizialean eskaera 1 gehiago baino ez da egin, 2019. urtearekin alderatuta. Haatik, guztiaren gaineko portzentajeak behera egin du % 9tik % 8ra.

Lizarrako barruti judizialean 6 zerbitzu gehiago egin dira, eta guztizkoaren gaineko portzentajea % 4 da, eta 2019an % 3 zen.

Tafallako barruti judizialari dagokionez, guztiaren gaineko portzentajea % 2 da, 2 eskaera gehiago egin badira ere. Hala, itzulpengintzan 9 eskaera zenbatu dira eta 2019an 7 eskaera egin ziren.

Azkenik, Agoizko barruti judiziala bere horretan mantentzen da ia; izan ere, 2019an 19 eskaera egin ziren eta 2020an 18 eskaera egin dira, hau da, aurten egindako itzulpen zerbitzuen % 5; datu hori % 1 inguru baino ez da aldatzen.

Azkenik, idatzizko itzulpenen zerbitzuaren organo eskatzaileei buruzko datuak azaltzen dira:

Parametroetan aldaketa gertatu da aurreko ekitaldiarekin alderatuta, nahiz eta zigor arloko jurisdikzioa den zerbitzu horren eskatzaile nagusia, guztira 187 zerbitzu eskatuta (Instrukzioa + zigor arloa), hau da, eskatutako itzulpen zerbitzu guztien % 50. Adierazi behar da datu horien arabera 2019. urtean baino 47 zerbitzu gutxiago eskatu direla; beraz, portzentajezko 25 puntu gutxiago daude. Beheranzko joera hori duela zenbait urtetik hona ikusten ahal da. Instrukzioak zein zigor arloak, biek, beren ekarpena egin dute beherakada horretan.

Probintzia auzitegiak egindako eskaeretan ere beherakada ikusten da; izan ere, 2019an 21 eskaera egin zituen eta 2020an 14 egin zituen, aurten guztiaren gainean portzentajezko 3 puntu gutxiago, beraz.

Adierazi behar da, aurten berriz ere, eta eskaera kopuruak etengabe gora egitearen ondorioz, merkataritza arloa “beste batzuk” kategoriatik aparte agertzen dela berriz ere; izan ere, portzentajezko 11 puntu handitu da: 2019an % 8 ageri zuen, eta 2020an % 19 agertzen du, 2018an balio hori % 3 eskasera iristen zela aherentzi gabe. 2019an 24 itzulpen egin ziren eta 2020an 72 eskatu dira. Hori ekitaldi honetako gorakada handiena da. Datu hori iaz aurreikusi egin zen jadanik, epaitegi horretan Europar Batasunak kamioi fabrikatzaileei ipinitako zehapen batekin lotuta jasotzen ari ziren eskaera zenbaiten ondorioz kopurua gora egiten hasi zenean; izan ere, ibilgailu horien erosleek fabrikatzaileak auzitara eramateko aukera ekarri zuen zehapenak.

Epaitegi mistoen itzulpenei dagokienez 69 eskaera ikusten dira, eta horietako gehienak zigor arloko jurisdikzioak dira, epaitegi horiek jurisdikzio zibilarekin lotuta egindako eskaerak oso gutxi direla. Datu horrek, beraz, are gehiago puzten du instrukzioaren kategoria.

Puntu horretan, eta amaitzeko, garrantzitsua iruditzen zaigu itzulitako hitzen kopuru guztia adieraztea, baita aplikatutako tarifa ezberdinak ere.

Lizitatutako lehiaketa berrian, hauek dira tarifak:

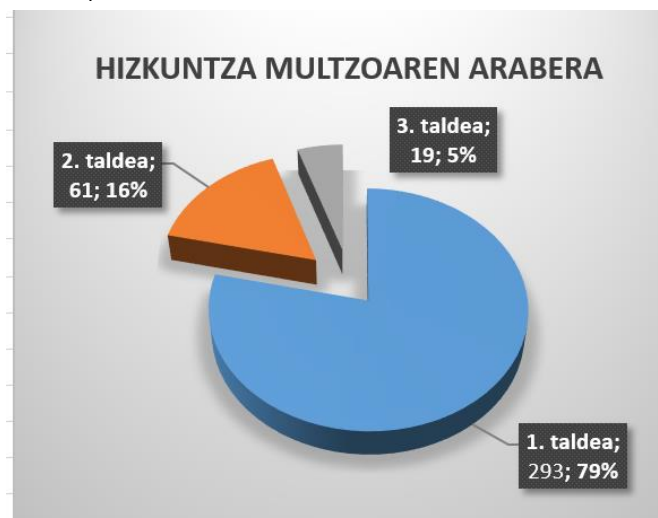
ITZULPEN PREZIOEN KOADROAK (hitzeko)

	1. MULTZOA (0,108 €)	2. MULTZOA (0,126 €)	3. MULTZOA (0,153 €)
	Frantsesa	Bulgariera	Gainerako hizkuntzak eta dialektoak
	Ingelesa	Txinera	
	Arabiera	Poloniera	
	Alemana	Nederlandera	
	Italiera	Txekiera	
	Portugesa	Georgiera	
	Errumaniera	Ukrainera	
	Errusiera	Wolofera	
	Euskara	Urdua	
Gutxieneko prezioa (<300 hitz)	33 euro	39 euro	45 euro

- *Prezio guztiak BEZik gabe adierazten dira*

Hizkuntza edo dialekto multzo bakoitzaren hitzeko zenbatekoaz gain, gutxieneko prezioa ezartzen da. Gutxieneko prezioa ordaintzeko itzulpenak dira 300 hitzetik beherakoak. Kasu horretan, kopuruari erreparatu gabe, koadroan adierazten den gutxienekoa ordaintzen da. Aurten 80 izan dira 300 hitzetik beherako eskaerak. Kontuan izanik gutxieneko zerbitzu horietan, guztira, 16.051 hitz zenbatu direla, batezbestekoa 200 hitzekoa da.

2020an, guztira, 734.011 hitz itzuli dira, eta, beraz, honako hau da itzulpenen banaketa, kontratuan ezarritako multzoen arabera:

Gehienak 1. multzoan sartzen dira (guztien % 79); ondoren 2. multzoko itzulpenak daude (% 16), eta, azkenik, 3. Multzokoak (% 5).

Hala ere, hitz kopuru handiko itzulpenek aparteko aipamena merezi dute, aurten bereziki ugariak izan baitira: Adibidez, hungarierara egindako itzulpen bat aipatu behar da, esan bezala 50.000 hitzetik gorakoa izan delako; horrenbestez, faktura 10.000 euro ingurukoa izan da. Horrez gain, 2.000 eta 3.000 euro arteko kostua izan duten beste 5 itzulpen eskaera egin dira, 1.000 eurotik gorako kostua ekarri duten 10, eta 500 eta 1.000 euro arteko kostua izan duten 24. Zenbateko horiek itzulitako hitz kopuru handiaren ondorio dira. Adierazi behar da eskaera horietako gehienak instrukzioko epaitegiek egin dituztela.

III- ZERBITZU EZBERDINEN FAKTURAZIOA.

Eskaeren kudeaketaz eta, horrenbestez, doako peritu-laguntzan egindako peritu-frogen zerbitzuen eta interpretazio eta itzulpengintza zerbitzuen fakturazioaz gain, Kudeaketa eta Laguntza Administratiborako Bulegoa delituen biktimei zuzendutako laguntza psikologikoaren fakturazioaz arduratzen da; egun PSIMAE enpresari esleitura dago kontratu publikoaren bidez. Era berean, epaitegien arteko bitartekaritza zerbitzuen fakturazioa kudeatzen du, bi kasuetan horien kudeaketaz arduratzen direnek erkatu eta aldeko txostenak eman ondoren.

Aparteko aipamena merezi dute, era berean, epaitegiek zeinuen hizkuntzako interpreteen zerbitzuak eskuratzeko egindako eskaerek eta dokumentazio judiziala irakurketa errazera edo lengoaia arruntera egokitze lanketek; egun ANFAS elkarteak egiten ditu.

Halaber, bulego hori atxikita dagoen zerbitzuaren barnean sor daitezkeen fakturez (kudeaketa administratiboa) edo Justizia Zuzendaritza Nagusiaren barnean agintzen ahal diren beste edozein fakturaz arduratzen da.

II- DELITUEN BIKTIMEI LAGUNTZEA ETA ORGANO JUDIZIALEKIN ARITZEA.

AURKEZPENA

Nafarroan, Delituen Biktimei Laguntzeko Bulegoa apirilaren 20ko 128/1998 Foru Dekretuaren bidez sortu zen, Nafarroako Gobernuko Lehendakaritza, Justizia eta Barne Departamentuko Barne Zuzendaritza Nagusiaren mende.

Lehendakaritzako, Funtzio Publikoko, Barneko eta Justiziako Departamentuaren egitura organikoa ezartzen duen irailaren 9ko 198/2015 Foru Dekretuan atalaren zereginak ezarri ziren, baina ekainaren 7ko 224/2004 Foru Dekretuak zehatz-mehatz ezarri zituen atal horri esleitutako zereginak:

- Biktimen eskubideak sustatu eta zaintzea eta haiei, haien senideei eta haien ingurukoei laguntza ematea esparru juridiko, psikologiko eta sozialean.
- Ardura izatea biktimek eta haien ahaideek laguntzak benetan eskura ditzaten eta haiek babesteko jarduketak bultzatzea.
- Biktimekiko gizartearen sentsibilizazio eta elkartasuna sustatzea eta horretan diharduten erakundeen artean koordinatu eta horiekin elkarlanean aritzea, biktimei behar duten erantzuna eman ahal izateko moduan.
- Babes aginduei loturiko ekintza administratiboak Nafarroako Foru Komunitatean koordinatzea.
- Eskatzen zaizkion txosten eta irizpen guztiak egitea.
- Bortizkeria bidezko eta askatasun sexualaren kontrako delituen zuzeneko nahiz zeharkako biktimen aldeko laguntza publikoen espedienteak tramitatzea.
- Delituen biktimei laguntzen dieten profesionalen prestakuntza, birziklapen eta gaurkotzea.

- Biktimei laguntza eman diezaieketen zerbitzu publiko eta pribatuen bilduma egin eta eguneraturik edukitzea, ematen dituzten zerbitzuak agertaraziz.
- Nafarroako larrialdietako psikologo taldeen ekintzak koordinatzea.
- Delituen biktima eta famili erasotzaileekiko erakundeen arteko ekintza protokoloak sortu, hedatu eta koordinatzea.
- Zerbitzuko Zuzendaritzak aurrekoekin loturik esleitzen dizkion gainerakoak.

Nafarroako Delituen Biktimei Laguntzeko Atala doako zerbitzu bat da, langile kualifikatuek artatua. Pertsona bat esparru juridikoan aholkularitza emateaz arduratzen da 2015. urtearen amaieraz geroztik, eta 2016ko otsailean bi gizarte langile gehituta, gizarte izaerako arreta gehiago emateko aukera dago biktimen arretaz aparteko esparruetan. Era berean, emakumezko psikologo batek ere egiten du lan atalaren barnean, biktimak zerbitzuan bertan artatzeko.

Atalaren funtsezko helburua da biktimari arreta osoa ematea, jarduketa hauen bidez:

- Kasu jakin bakoitzean zer egin eta nora jo jakiteko informazioa eta aholkularitza.
- Laguntza psikologikoko baliabidea.
- Aholkularitza juridikoa.
- Nafarroan erabilgarri dauden gizarte arloko prestazio eta baliabideei buruzko orientazioa.
- Koordinazioa beste gizarte zerbitzu nahiz zerbitzu juridiko batzuekin eta, behar izanez gero, kasuak hara bideratzea.
- Legeak ezarritako izapideak betetzeko laguntza.
- Epaiaketetara lagun egitea, eskumeneko organoak edo biktimak berak hala eskatuz gero.

Hauek dira, gaur egun, maizen lantzen diren delituak: genero-indarkeria, emakumeen eta adingabeen aurka egindako sexu-erasoak, etxeko indarkeria, eta lapurreta eta erasoak larderia edo indarra erabiliz.

- 2016an zehar bi protokolo jarri ziren martxan. Alde batetik, protokolo bat, Iruñeko Epaitegi Dekanoarekin, bulegoaren eta Iruñeko barruti judizialeko instrukzioko eta zigor arloko epaitegien arteko harremanak finkatzeko.
- Beste aldetik, barne laneko protokolo bat prestatu da. Bertan Delituen Biktimei Laguntzeko Atalean artatzen aritzen diren pertsonen helburu, zeregin eta profil profesionalak zehazten dira, beren jardunean profesionalen jarduketak pixkanaka homogeneizatzen joan daitezkeen eta laneko eskemak eta estiloak iraun dezaten, atalean lan egiten duten pertsonak aldatu arren.

7. BIKTIMENTZAKO ARRETARI BURUZKO ARAUDI **ESPEZIFIKOA**

Erkidegoko legeria:

1. **14/2015 Foru Legea**, apirilaren 10ekoa, Emakumeen kontrako indarkeriari aurre egitekoa.

Lege hori garatuko da une hauetan prestatzen ari diren jarduketa planen bidez, eta berak zehaztuko ditu administrazio publikoek emakumeen aurkako indarkeria mota ororekin lotuta etorkizunean gauzatuko diren jarduketak.
2. **234/2015 Foru Agindua**, apirilaren 13koa, genero indarkeriaren biktimaren egiaztapena arautzen duena, etxebizitza babestuen erreserban sartzeko eta etxebizitza arloan babes daitezkeen beste jarduketan ondorioetarako.
3. **8/2017 FORU LEGEA, EKAINAREN 19KOA, LGTBI+ PERTSONEN BERDINTASUN SOZIALARI BURUZKOA**
4. 2010/12/17 Emakumeen aurkako indarkeriaren arretan eta prebentzioan eraginkortasunez koordinatzeko erakundearteko akordioa sinatzea.
5. 10/2010 Foru Legea, Nafarroan etxebizitza izateko eskubideari buruzkoa.
6. 15/2006 Foru Legea, abenduaren 14koa, Gizarte Zerbitzuei buruzkoa.
7. 198/2015 Foru Dekretua, irailaren 9koa, Lehendakaritzako, Funtzio Publikoko, Barneko eta Justiziako Departamentuaren egitura organikoa ezartzen duena.
8. 17/2012 Foru Dekretua, martxoaren 21ekoa, Nafarroako Foru Komunitaterako Doako Laguntza Juridikoaren Erregelamendua onesten duena.
9. 69/2008 Foru Dekretua, ekainaren 17koa, gizarte zerbitzu orokorren Zorroa onesten duena. H.- Genero indarkeriaren biktima direnentzako arreta.
10. 270/2010 Foru Agindua, abuztuaren 26koa, genero indarkeriaren biktimentzako gizarte larrialdiko laguntzak onesten dituen.
11. 297/2009 Foru Agindua, irailaren 15ekoa, baliabide ekonomikorik eza eta lanpostu bat erdiesteko zailtasun bereziak dituztela frogatzen duten genero-indarkeriaren biktimentzako dirulaguntzen araubidea ezartzen duena.
12. 1936/2010 Ebazpena, uztailaren 19koa, Funtzio Publikoko zuzendari nagusiak emana, lan ingurunean indarkeria eta jazarpen egoeren (moral, sexuala eta diskriminaziokoa) prebentzioa, ebazpena eta jarraipena egiteko prozedura onesten duena, Nafarroako Foru Komunitateko

Administrazioaren eta haren erakunde autonomoen zerbitzura dauden langile guztiei aplikatzekoa.

Estatuko legedia:

- **4/2015 Legea, apirilaren 27koa, Delituaren Biktimaren Estatutuari buruzkoa.** 2015eko azaroaren 28an sartu zen indarrean, eta 2015eko abenduaren 30ean onartutako ondoko erregelamenduan garatu zen.

Lege hori berritasun handia izan da azken urteotan. Estatutu horretan biktimaren eskubideetan sakontzen da, bereziki prozedura judizialari dagozkion eskubide guztietan, hizkuntza mailan, haren intimitatea babesteari dagokionez edo hura ukitzen duten prozedura guztien barnean gertatzen denari buruzko informazioarekin lotuta, biktimari orain arte ezagutzen ez zen protagonismoa eman nahian.

Estatutuan, era berean, biktimen arretarako bulegoen zuzkidurak, eginkizunak eta jarduketa-ildoak zehazten dira, aurreko erregelamenduetan jadanik ezarri zirenak eta honetan berriz ere azpimarratzen direnak.

- **9/2018 Errege Lege Dekretua, abuztuaren 3koa, Genero indarkeriaren aurkako Estatu Hitzarmena garatzeko premiazko neurriei buruzkoa.** Kode Zibilaren 156. artikuluari eragiten dio, eta, zenbait kasutan, adingabeentzako laguntza psikologikoa uzten du guraso-ahala erabiltzeko baterako erabakia eskatzen duten egintzen katalogotik kanpo.
- 29/2011 Legea, irailaren 22koa, terrorismoaren biktimei aitorpena eta babes integrala ematekoa.
- 1/2004 Lege Organikoa, abenduaren 28koa, genero indarkeriaren aurka babes integrala emateko neurriei buruzkoa.
- **11/2003 Lege Organikoa, irailaren 29koa,** herritarren segurtasunaren, etxeko indarkeriaren eta atzerritarrak gizarteratzearen arloan neurri zehatzak hartzeari buruzkoa.
- 27/2003 Legea, uztailaren 31koa, etxeko indarkeriaren biktimak babesteko agindua arautzeari buruzkoa.
- 35/1995 Legea, abenduaren 11koa, Indarkeriazko delituen eta sexu askatasunaren aurkako delituen biktimentzako laguntzei eta asistentziari buruzkoa.
- 10/1995 Lege Organikoa, azaroaren 23koa, Zigor Kodeari buruzkoa.
- 19/1994 Lege Organikoa, abenduaren 23koa, auzi kriminaletan lekukoak eta adituak babesteari buruzkoa.
- 1109/2015 Errege Dekretua, abenduaren 11koa, Delituaren Biktimaren Estatutuari buruzko Legea garatzen duena eta Delituen Biktimei Laguntzeko Bulegoak arautzen dituen.

- 660/2007 Errege Dekretua, maiatzaren 25ekoa, etxeko indarkeriaren biktimen babeserako erregistro nagusia arautzen duen martxoaren 5eko 344/2004 Errege Dekretua aldatzen duena, erregistro nagusian dagoen informazioa eskuratzeari dagokionez.
- 1452/2005 Errege Dekretua, abenduaren 2koa, genero indarkeriaren aurka babes integrala emateko neurriei buruzko abenduaren 28ko 1/2004 Lege Organikoaren 27. artikuluan aurreikusitako dirulaguntza arautzen duena.
- 738/1997 Errege Dekretua, maiatzaren 23koa, Indarkeriazko delituen eta sexu-askatasunaren aurkako delituen biktimei laguntzeko Erregelamendua onartzen duena.
- Ebazpena, 1997ko abuztuaren 1ekoa, Langileen Kostuen eta Pentsio Publikoen Zuzendaritza Nagusiarena, sexu-askatasunaren aurkako indarkeriazko delituen biktimentzako laguntzen arloan eskumenak eskuordetzan emateari buruzkoa. (Ekonomia Ministerioa)

Nazioarteko legedia:

- I. **Europako Kontseiluaren Hitzarmena, emakumearen aurkako indarkeriaren eta etxeko indarkeriaren aurkako prebentzioari eta borrokari buruzkoa (Istanbuleko Hitzarmena).** 2011ko maiatzaren 11n sinatu zen Istanbulen, eta **2014ko abuztuaren 1ean** hartu zuen indarra orokorrean eta Espainiarako.
- II. 2001/220/JAI Esparru Erabakia, Kontseiluarena, 2001eko martxoaren 15ekoa, zigor-prozesuko biktimaren estatutuari buruzkoa.
- III. (87) 21 Gomendioa, 1987ko irailaren 17koa, Europako Kontseiluko Ministroen Batzordearena, biktimentzako laguntzari eta biktimizazioaren prebentzioari buruzkoa.
- IV. (85) 11 Gomendioa, 1985eko ekainaren 28koa, Europako Kontseiluko Ministroen Batzordearena, biktimak zigor zuzenbidearen eta zigor prozesuaren esparruan duen egoerari buruzkoa.
- V. Europako Parlamentuaren Ebazpena, 1986ko ekainaren 11koa, emakumearen aurkako erasoei buruzkoa.
- VI. Europako Konbentzioa, 1983ko azaroaren 24koa, indarkeriazko delituen biktimentzako konpentsazioari buruzkoa.
- VII. Nazio Batuen Konbentzioa, 1984ko abenduaren 10ekoa, torturaren eta bestelako tratu edo zigor krudel, anker edo umiliagarrien aurkako borrokari buruzkoa.
- VIII. (77) 27 Ebazpena, 1977ko irailaren 28koa, Europako Kontseiluko Ministroen Batzordearena, delituen biktimentzako indemnizazioei buruzkoa.

PANDEMIA URTEA, urte ahaztezina

2020. urte hau KORONABIRUSAREN urtea izan da, eta ezin da memoria hasi horri buruzko aipamenik egin gabe; horrela, hor geratuko da etorkizunerako, eta gure atalean beti geratuko da gogoan iltzatuta.

Alarma-egoeraren deklarazioak eta horren ondoren epaitegiak ia hiru hilabetez itxita egoteak, erabiltzaileei sarrera galarazita (salbuespen urri batzuetan izan ezik), lan egiteko eta, batez ere, lana ulertzeko gure modua baldintzatu zuten erabat.

Alarma-egoeraren lehendabiziko egunetan, birus ezezagunari genion beldurrak geldiarazten gintuen, gizarte osoa bezalaxe, eta erreakzioa egitean jarri genituen ahalegin guztiak. Ia ez zen gure zerbitzurik eskatu, larriagoa zen gairen bat ez bazen, edo pandemiaren ondorioetatik etorritako zenbait gorabehera salbu. Gure egunerokoan, ohiko lanekin zerikusi gutxi dutenak egin ziren. Guardiako edo zaintzako epaitegiek laguntza eskatu ziguten, COVID-19ak kutsatuta eta etxerik gabe zeuden pertsonak, biktimak zein erasotzaileak, hartzeko baliabideak bilatzeko orduan.

Eta telefono bidezko arreta eta arreta telematikoa eskaintzen hasi ginen. Horiek aurretik ere egiten ziren, baina, egun haietan, biktimekin eta beste erabiltzaile batzuekin harremanetan jartzeko modu bakarrak ziren. Zerbitzua emateko eredu horri eutsi zitzaion alarma-egoera amaitu zen arte, eta, egiaztatu da ondoren ere, aurrez aurreko arretari ekin bazitzaion ere, telefono bidezko hitzorduek eta posta elektronikoz erantzundako kontsultek gora egin zutela.

Bulegoko langileek telelana egiteari dagokionez, gogorarazi behar da presentzia fisikoa ez zela une bakar batean ere arretarik gabe utzi, eta beti egon zirela langileak zerbitzuko egoitzan, Justizia Epaitegian; izan ere, telefonoek joka jarraitzen zuten eta, epaitegiek ere, minimoekin izan arren, lanean jarraitu zuten, instrukzioko epaitegiek guardiak mantentzen zituzten, indarkeriaren arloko epaiketa azkarrak egiten ziren, etab.

Udan aurrez aurreko arreta itzuli ondoren, uztaila eta abuztua oso ezohikoak izan ziren guretzat, data horietan izaten den lan-kargarekin alderatuta, askoz handiagoa genuelako, eta ahal izan genuen moduan egin genion aurre egoerari. Izan ere, egun horietan, gainera, lankide bat Nafarroako Gobernuko beste departamentu batera joan zen.

Ondoren, zenbait langilerentzat telelana finkatuta geratu da, 60 urtetik gorako langileentzat, hain zuzen. Administrazioak dira, eta beren etxeetatik egiten ahal dute lan, laneko telefono zenbakiak beren mugikorretara desbideratuta. Hala ere, elkarren artean txandakatzen dira, aurrez aurreko arreta estalita egon dadin. Gainera, zerbitzuko psikologoak ere arreta telematikoko modalitate horretan egiten du lan astean behin edo bitan, eskaeren arabera.

Halaber, teknologiak aukera eman du pandemiaren fase guztietan biktimentzako arretari eusteko, baita konfinamenduaren garairik gogorrean ere. Izan ere, bideo-deiak egiten hasi ziren horretarako erabiltzen diren aplikazioen bidez. Horri esker, biktimgandik hurbil egon eta tentsio handieneko unetan haiek babestea lortu zen, batez ere erasotzaileekin bizi zirenen kasuetan.

Justizia errestituatiboaren zerbitzua ere ez zen eten. Bertan, presentzialtasunaren orde digitalizazioa eta bideo-deiak erabili ziren, eta arreta emateko denbora ohikoa baino askoz laburragoa izan zen, jendea oso harkor eta eskuragai agertzen baitzen, eta une horietan ere arreta jasotzea eskertu egiten zuen.

Hori dela eta, urte honetako memorian oso garrantzitsua da artatutako erabiltzaile kopurua nabarmentzea, aurreko urteetan izandakoaren antzekoa edo, kasuren batean, handiagoa izan dena, nahiz eta delitu kopuruan beherakada orokorra egon den, % 20 ingurukoa. Horrek atalak inguruabar zailenetan ere egokitzeko duen gaitasuna berresten du, baita gure taldeek zerbitzutik koordinatzen diren esparru ezberdinetan laneko urte hauetan erdietsitako heldutasuna ere.

8. 2020AN IREKITAKO BIKTIMEN ESPEDIENTEEI BURUZKO DATUAK

Nafarroako Delituen Biktimei Laguntzeko Atalean jarduketa hasi edo espedientea irekitzen da soilik biktimak berariazko baimena ematen badu, bai berak eskatuta, bai edozein teknikari espezialistak igorrita. Betiere, borondatezkotasuna da zerbitzuaren printzipio bat, funtsezko zutabea baita biktimak bere egoerarekin lotuta arreta jasotze aldera zerbitzura jotzea erabakitzen duen une egokira egokitzeko.

Biktima batek atalean espediente bat irekita izatea asistentziako esparru ezberdinetatik (legezkoa, soziala eta terapeutikoa) jarduketak egiteko premiarekin lotzen da Horrenbestez, behin espedientea irekita, biktimarekiko kontaktua eta horren iraupena oso aldakorak dira; izan ere, biktimen premien eta egoerak ebazteko dituzten zailtasunen arabera dira.

Gainera, kontuan izan behar da artatutako kasu guztietan ez dela espedientea irekitzen; arreta batzuk oso bakanak eta unean unekoak dira. Zenbaitetan, ziurtagiriak igortzeak edo zalantza zehatzak ebazteak, bestelako premiarik gabe, ez dakar gure datu-basean espedientea irekitzeko moduko jarduketa. Halere, gure lanaren zati hori islatzeko ahalegina egiten da, jendarteari berehalako zerbitzua ematea dakarrena eta kuantifikatzen nekezagoa dena. Hori dela eta, 2016. urteaz geroztik jaso egiten dira artatzen diren telefono bidezko deiak, espedientea irekitzea z dakarten arretak nolabait jasota uzteko.

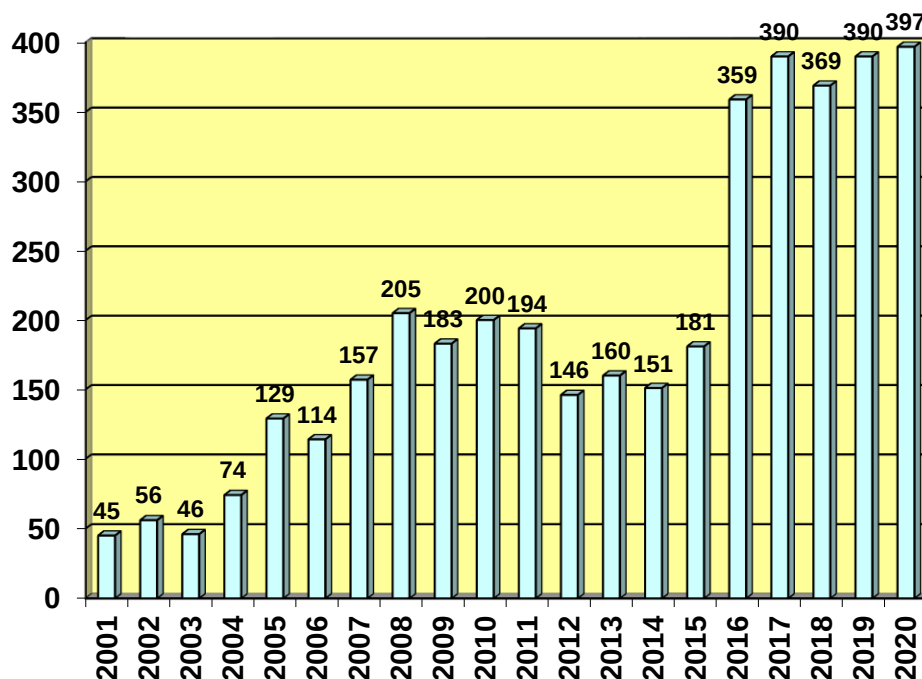
Horregatik, 2017. urtetik egin ohi dugun eran, 2020an ere arlo horiek artatutako bigarren mailako biktima guztiei espedientea ireki diegu.

Zerbitzuaren Bulegoa Justizia Jauregiaren barnean kokatzearekin eta 2015. urtearen amaieran argitaratu zen biktimaren Estatutua aldarrikatzearekin erabiltzaile kopuruan izandako gorakada aurreko urteetan izandakoaren antzekoa da; izan ere, orain arte zerbitzuan arreta horiek ez ziren biktima bereizien modura islatzen. Espedienteak ireki, eta lehen mailako biktimak

zenbatu baino ez ziren egiten, baina kontuan izan behar da erabiltzaileen % 10 inguru bigarren mailako biktimak direla.

2020an irekitako espedienteak, guztira: 397

Bilakaera

2020. urte honetan artatutako pertsona kopuruan gorakada bat ikusten da, 7 espediente gehiago bideratu baitira. Horregatik, 2016an abiatu zen joera mantendu egiten da, 2015. urtean eta aitzinekoetan izandako gehikuntza bikoiztu egiten zuena. Gehikuntza hori azpimarragarria da, esparru guztietan delitu kopuruak modu nabarian behera egin duen urte honetan. Hala, aurreko urtean aipatu genuen eran, 2016. urtearen amaieran Tafallan eta Nafarroako iparraldean emakumea artatzeko bi zerbitzu integral eta espezifikiko (GIBOAT) inauguratzeak, Tuteran eta Lizarrakoak ahaztu gabe, genero-indarkeriaren biktima gehiago iristea geldiarazi du nolabait, urte hauetan sendotu diren talde horiek artatzen baitituzte orain. Halere, urte hauetan talde berriak sendotu dira. Haatik, genero-indarkeriaren biktimezako arretan hobekuntza orokorrak egin badira ere, argi dago bulegoaren biktimen jomugak baduela bere “merkatu habia”, batez ere, Justizia Jauregiaren beheko solairuan duen kokapen estrategikoagatik. Horrek edozein epaitegitik erraz eta azkar sartzea dakar eta, era berean, abokatuei eta beste profesional batzuei laguntzen die biktimekin batera gure

instalazioetara etortzen, haiekin eta haientzat gauzatzen duten lanaren beste zeregin bat delarik. 2020. urte honetan, bulegoaren egoitza epaitegietan ireki zela bost urte betetzen diren honetan, adierazten ahal da sektoreko profesionalek zerbitzua ezagutzen dutela eta gero eta maizago erabiltzen dutela.

ARTATUTAKO GIZON KOPURUA.

Garrantzitsua da azpimarratzea bulegoa dela Foru Komunitatean biktimei laguntzeko baliabide bakarra, eta biktima diren gizonak zein emakumeak artatzen dituela baldintza berdinetan. Hala, orientazio juridiko eta sozialeko eta laguntza psikologikoko zerbitzu antzekoak eskaintzen zaizkie gizonei, nahiz eta zenbait arlotan unean uneko ezberdintasun batzuk izan, kolektiboari azaltzen zaizkionak. Adibidez: ezin du jo doako justiziako txanda espezifikoetara, esate baterako, EAZ zerbitzura, eta ezin da biktimatzat jo soilik genero-indarkeriaren biktimetzat irisgarri diren izapide jakin batzuk egiteko.

Urtetik urtera zerbitzuan artatutako gizonen portzentajea adierazgarria izaten da, nahiz eta urte honetan beherakada izan den, aurreko urteekin alderatuta. Horrela, 2020an 54 gizon artatu ziren, 2019an 71 artatu ziren eta 2018an 61. Oso bide ezberdinetatik iristen dira, hau baita gizonezko biktimak jasotzen dituen baliabide bakarra. Horietako anitz artatzen dira 016 zenbakira deitu ondoren edo GIBOAT taldera jo ondoren, bertan ezin baitituzte artatu, psikologia edo gizarte laneko profesionalek bideratzen dituzte, eta beste zenbaitetan senide edo ezagunen bidez iristen dira.

Era berean, boluntario gisa, familia eremuko indarkeriako eta, bereziki, genero-indarkeriako erasotzaileen programa egin nahi duten gizonen eskaerei erantzun zaie bulegoan. Horiek aitzinerago jasotako beste atal estatistiko batean zenbatzen dira.

2020an artatutako biktimen tipologia, delituen arabera

Genero indarkeria	193
Bigarren mailako indarkeria	53

Sexu jazarpen edota erasoen biktima diren adingabeak	46
Sexu-askatasunaren aurkako delituen biktimak	24
Etxeko indarkeria	16
Seme-alaben gurasoenganako / gurasoen seme-alabenganako indarkeria	15
Beste batzuk	50
GUZTIRA:	397

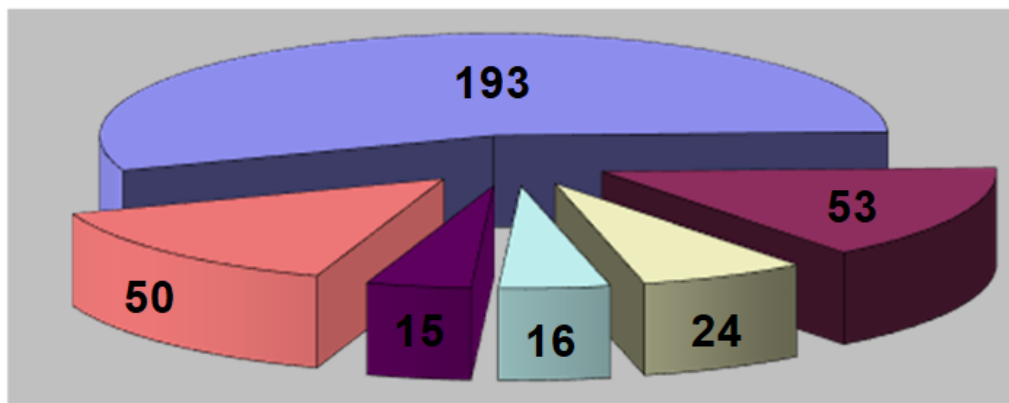
2020. urtean artatu dira pertsona gehien, 2019. eta 2017. urteekin batera, zeinetan 390 kasu artatu baitziren. 7 espediente gehiago ireki dira, 2019. urtearekin alderatuta. 2016an (359) eta 2018an (369) ireki ziren espediente gutxien.

Zenbait delitutan gorakada egon da: genero-indarkerian 193 kasu izan dira eta aurreko urtean 187 izan ziren (+6), bigarren mailako indarkerian 53 kasu izan dira eta 2019an 35 izan ziren (+18), sexu-askatasunaren aurkako delituetan 24 kasu izan dira eta 2019an 14 izan ziren (+10) eta beste delitu batzuetan 50 kasu izan dira eta aurreko urtean 45 izan ziren. Eta adingabeen aurkako sexu jazarpen/eraso kopuruak behera egin du; izan ere, 46 kasu artatu dira eta aurreko urtean 52 artatu ziren (-6), etxeko indarkeriak ere behera egin du 16 kasurekin, 2019ko 19 kasuekin alderatuta (-3), eta bereziki adierazgarria da seme-alaben gurasoenganako edo gurasoen seme-alabenganako indarkerian izandako beherakada, aurten 15 kasu artatu baitira eta iaz 39 artatu baitziren (-24).

2019ko memorian seme-alaben gurasoenganako edo gurasoen seme-alabenganako indarkeriari dagokion datu bereizita jasotzen hasi zen: aurten 15 kasu artatu dira eta iaz, berriz, 39, nahiz eta aurten kopuruak behera egin duen, ziurren konfinamenduaren ondorioengatik eta familiek konfinamenduan ezin izan zutelako salaketarik ipini edo laguntza jasotzera joan.

Bulegoan kontsulta anitz jasotzen dira gai horrekin lotuta eta, zenbaitetan, eta gure zerbitzuan jorratzen diren gaien ezaugarriengatik, azkenik zigor bidetik

ipinitako salaketara ez, baizik eta beste bide batzuetara bideratzen dira, esate baterako, behartutako barneratzera, edo kautelazko neurrietara eta jokabidea aldaraztera. Izan ere, askotan halako izapideak eraginkorragoak dira buruko gaixotasunak edo bestelako nahasmenduak dituzten pertsonen indarkeria jasaten duten senideen eskaeren aurrean.

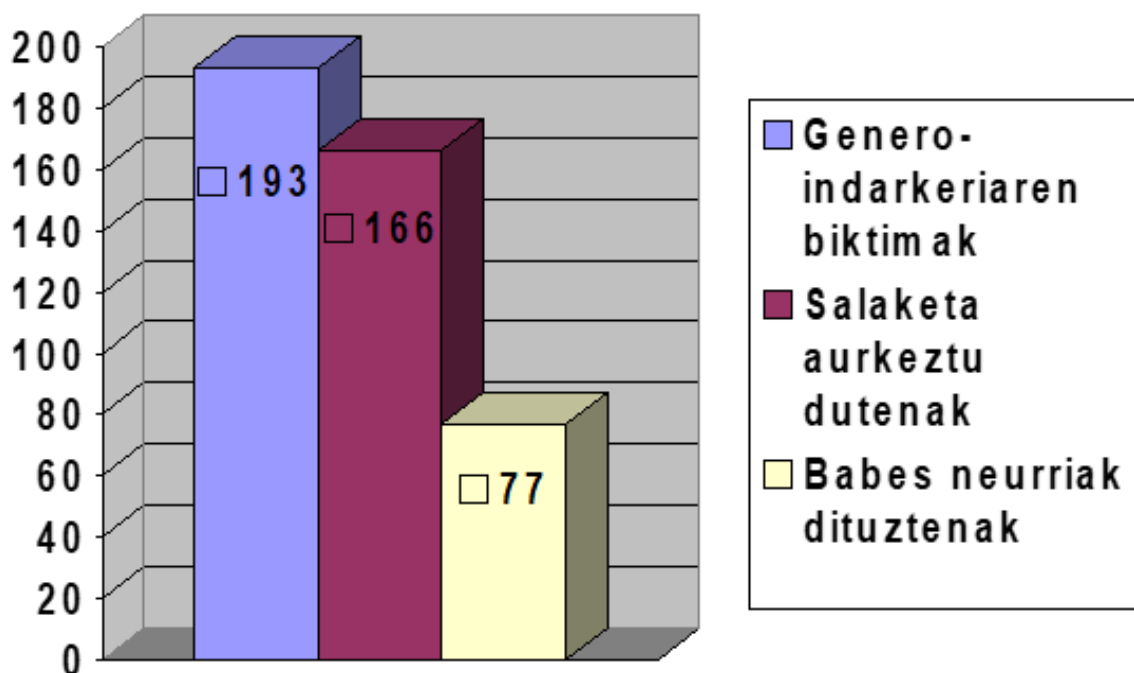
■	Genero-indarkeria
■	Bigarren mailako indarkeria
■	Sexu-askatasunaren aurkako delituen biktimak
■	Etxeko indarkeria
■	Seme-alaben gurasoenganako / gurasoen seme-alabenganako indarkeria
■	Beste batzuk

✓ Genero-indarkeriaren biktimak: **193**

Aurten artatutako biktima kopuruak gora egin du, aitzineko urteekin alderatuta. Guztira 193 kasu berri izan dira: 2019an (184) baino 6 gehiago eta 2018an (137) baino 57 gehiago. 2017an ikusitako beherakada mantendu egiten da; izan ere, ez da 2016ko zenbakia berreskuratu, 208 biktimakoa. Dena den, azken bi urteekin alderatuta gorakada handia ikusten da. Azalpena genero-indarkeriaren emakumezko biktimaren arretarako zentro espezifikoak (EIVS) zeharo finkatuta daudela izaten ahal da, eta, zenbaitetan, psikologiako profesionalek artatzeko bi hilabetetik gorako itxarote-zerrendak daude. Horregatik, arreta premiazkoagoa behar duten emakumeen eskaera batzuk jasotzen ditugu.

Genero-indarkeriarekin lotutako arazoengatik artatutako pertsonen artetik, 166 (% 86) izan ziren salaketa aurkeztu zutenak epaitegian, eta agintaritza judizialak babes-neurriak adostu zituen 77 kasutan (% 60). Aurten salaketa ipinita artatutako biktimei dagokien datuak gora egin du; izan ere, % 86koa da datu hori eta iaz % 74koa izan zen, baina babes-neurriak emateari dagokionez beherakada adierazgarria izan da. 2020an kautelazko neurriak adostu ziren espedienteen % 46n eta portzentaje hori % 60koa izan zen 2019an.

Biktimetako batzuek, salaketa ipini ez zuten % 26k, hain zuzen, arreta, tratamendu terapeutikoa edo beste mota bateko aholkularitza jaso ahal izan dute, beren egoera auzitara eraman beharrik gabe. Jakina, salaketa ipinitako kasuetan, nahiz eta ondoren hura kendu, edo erasotzailea kondenatua izan ez den kasuetan, arreta mantendu egiten da, zigor-prozedurak duen bilakaera gorabehera. Kontuan izan behar da, zenbaitetan, terapia hasi ondoren, eta prozesu horretan zehar, biktima anitzek salaketa judizialera iristeko indarra aurkitzen dutela, akonpainamendu terapeutikoak hori errazten baitu.

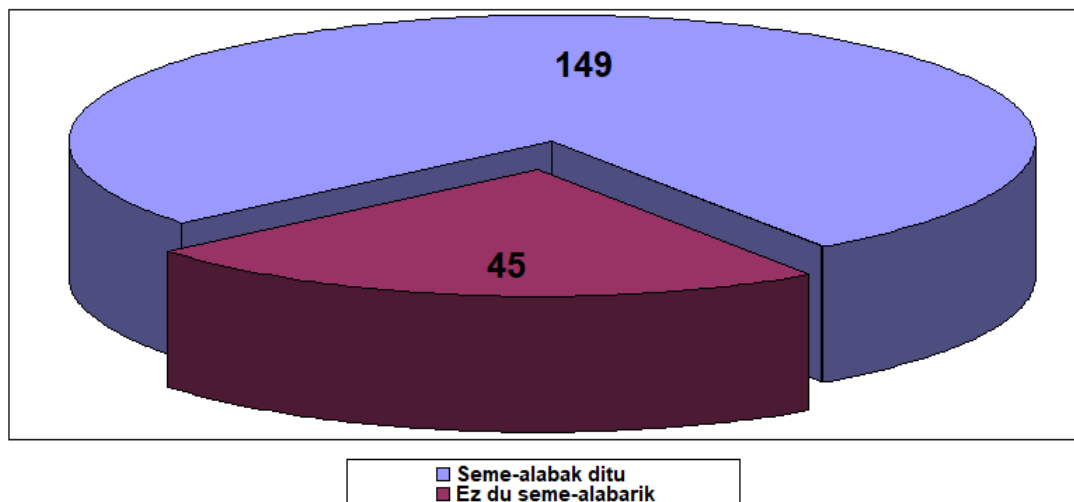

Joan den urtean genero-indarkeriaren ondorioz artatutako biktimen % 77,20k seme-alabak dituzte beren ardurapean, 2019an beren ardurapean adin txikikoak zituztenekin alderatuta % 2 gehiago. Argi dago indarkeriaren biktimen

seme-alabak diren adingabeak ere biktimak direla, eta halakotzat artatu behar dira, eskatzen dutenean, indarkeriak utzitako arrastoak gainditzeko. Emakume anitzek laguntza terapeutikoa eskatzen dute adingabeentzat norberarentzat baino lehenago. Oro har, genero-indarkeriaren biktima diren amak artatu eta tratatu ohi dira lehendabizi eta ondoren, beharrezkoa eta egoki denean, adingabeak; izan ere, sarritan, adingabe horien egoera haiekin zuzenean esku hartu gabe hobetzea lortzen da, amekin lantzeko jarraibideen bidez.

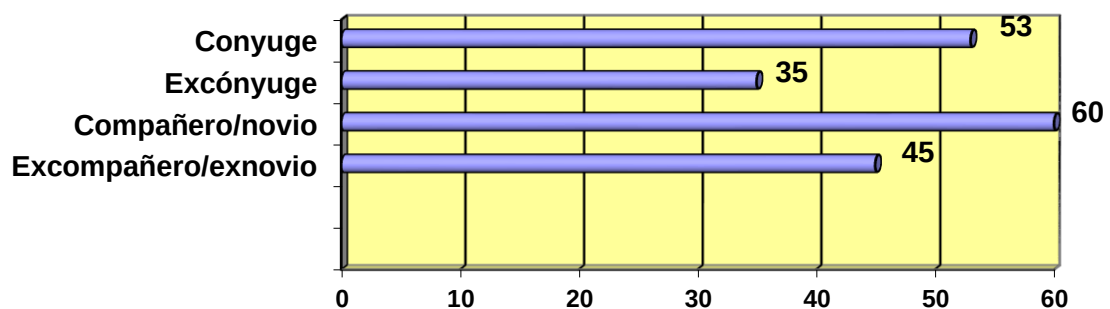
Adingabe horiek sarritan tratamendua eskuratzeko zailtasunak dituzte, psikologoek haurrak artatzeko aitaren baimena behar baita eta ez baitu ematen, nahiz eta laguntza hori beharrezkoa izan, haurren egoera kontuan hartuta. Gauzak horrela, batzuetan epaitegietara jo behar izaten da tratamendurako baimen judiziala eskatzeko. Zerbitzutik gurasoei informazioa ematen zaie baimena sina dezaten, baina azkenik gurasoaren onespena lortu ezin bada, eta betiere adingabea 16 urtetik beherakoa baldin bada (adin horretatik aurrera ez baita beharrezkoa baimen hori), gaia bide judizialera bideratzen da borondatezko jurisdikzioko prozedura baten bidez edo esku hartzen duen abokatuaren bidez, dagokion baimena eska dadin epailearen aurrean.

Dena den, egoera hori hein batean arindu ahal izan da 2018ko abuztuan 9/2018 Errege Dekretua argitaratu zenetik, zeinaren bidez guraso-ahala erabiltzeko baterako erabakia eskatzen duten jarduketetatik kanpo uzten ahal baita adingabeentzako laguntza psikologikoa. Modu horretan, aipatu baimena eskatzeko epaitegira jo beharra dakarten egoerak saihestu edo murrizten dira. Horrela, genero-indarkeriako epai kondenatzaile irmo bat edo arlo horretan indarreko kautelazko neurri bat dagoenean, kasu horiek zuzenean artatu dira, baimen horren beharrik gabe, eta epaitegira jo beharrik gabe. Arazoa salaketarik ipintzen ez denean sortzen da, ezin baita bide horretara jo.

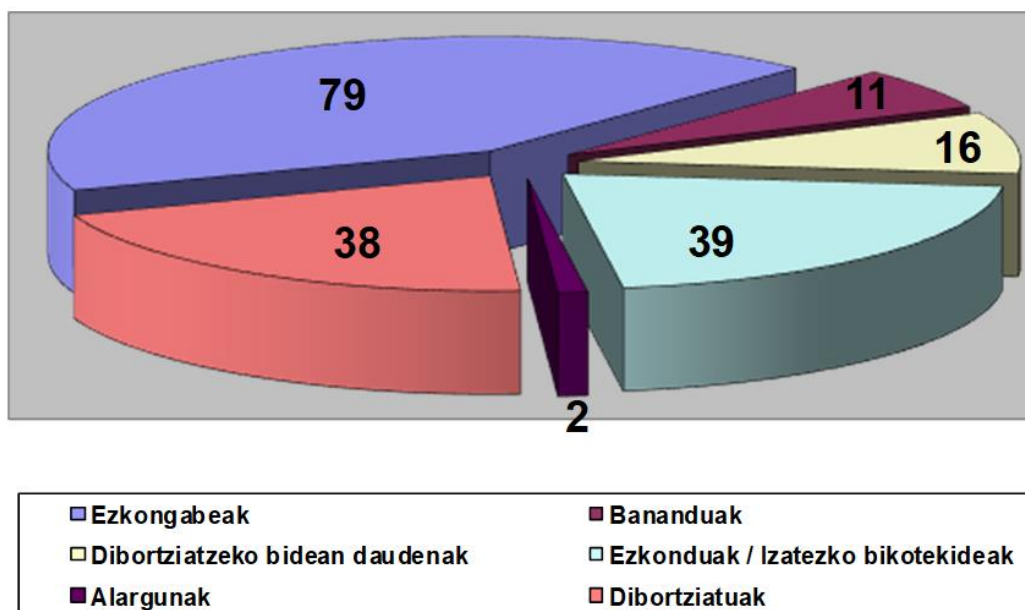

Biktima guztiek dute edo izan dute harreman afektiboa erasotzailearekin; baldintza hori egon gabe, ezin daiteke genero-indarkeriaz hitz egin 1/2004 Legearen arabera. Iazko urtearekin alderatuta azpimarratzen ahal da gehiago izan direla beren bikotekide eta bikotekide ohiekin legezko loturarik ez zuten biktima artatuak (105) ezkontide edo ezkontide ohiekin lotura hori zutenak baino (88). Hori ere bilakaera soziologikoaren beste adibide bat da; izan ere, egungo gizartean gero eta ugariagoak dira pertsonen arteko bestelako lotura afektiboak, ezkontzarik gabekoak. Gogorarazi behar da, era berean, Nafarroan Foru Berria indarrean sartzeak lotura horien legezko inskripzioa ahalbidetuko duela, ezkontza zibiletako kideek dituzten eskubide berdinak bermatuta.

Egilearen eta biktimaren arteko harremana:

Egoera zibila:

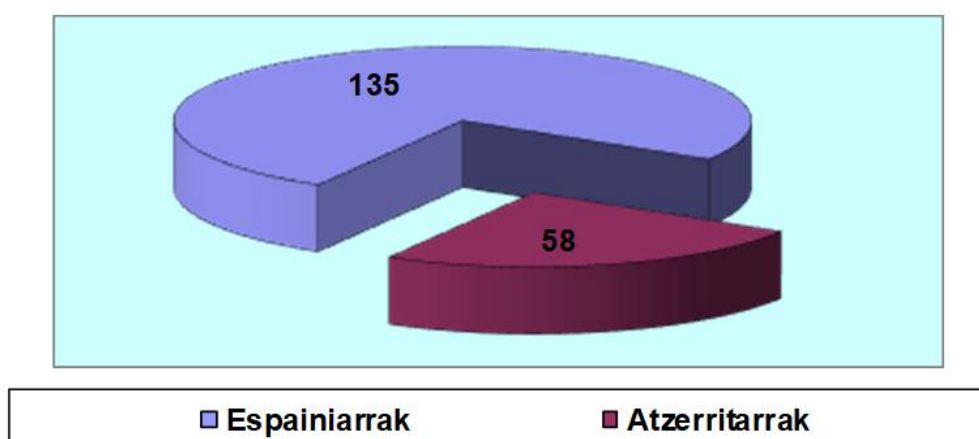

Nazionalitatea:

Nazionalitateari dagokionez, emakume atzerritarren kopuruak modu nabarian egin du gora: erabiltzaile guztien % 30 dira, hau da, % 5 gehiago, 2019. urtearekin alderatuta. Datu horrek nabarmen gainditzen du Nafarroako populazio atzerritarren tasa, herritar guztien % 14koa baitira. Gorakada hori pandemian zehar bizi izan diren muturreko egoeren ondorio izaten ahal da: etxeko indarkeria azaleratu da, pertsona askok etxeetan oso espazio txikiak partekatzearen ondorioz.

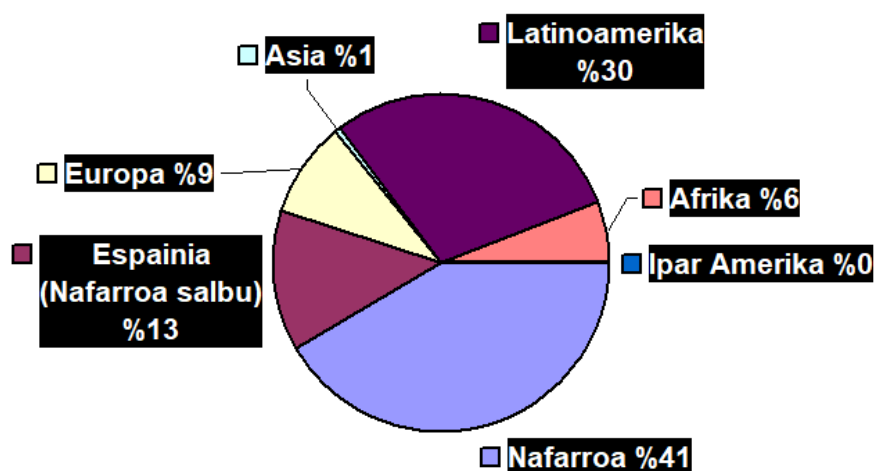
Datu horri dagokionez aurreko urteetan bezala jardun da; izan ere, Espainiako NAN agiria zuen biktima oro espainiar modura zenbatu da, kontuan hartu gabe jatorriz halakoa zen edo nazionalitatea berriki eskuratua duen. Haatik, aurren, aitzinetiko urteetan egin genuen moduan, datu hori biktimaren jatorrizko herrialdearen eskualdearen datuarekin erkatu da, artatutako biktimei dagokienez analisi errealistago bat egiteko.

Genero-indarkeriaren biktimen jaiolekua:

Grafiko hau bereziki argigarria da; izan ere, bertan ikusten denez, **artatzen ditugun pertsonen erdia baino gutxiago da Nafarroan jaiotakoa, % 41;** Espainiako beste eskualde batzuetakoak dira % 13 inguru, eta baliabidean artatutako biktimen % 46 atzerritarra da jatorriz, nahiz eta horietako zenbaitek Espainiako nazionalitatea eskuratu duten.

Aurten datu horrek modu nabarian egin du gora. Horrela, % 46 dira estatutik kanpo jaiotakoak, eta portzentaje hori % 28koa zen 2019an, eta % 37koa 2018an.

Adina:

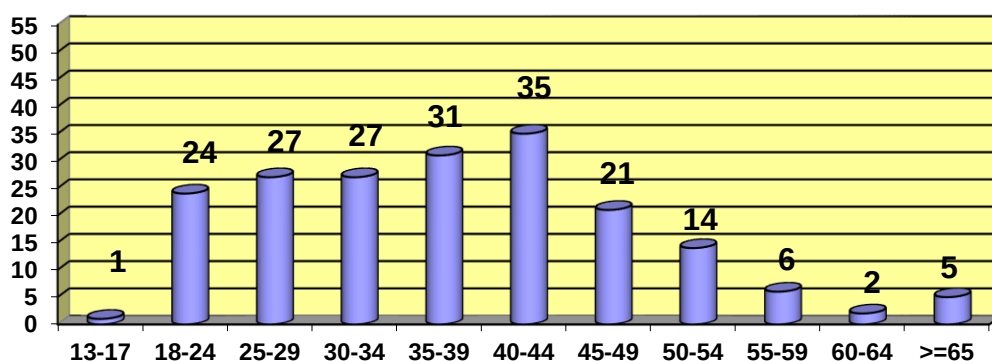
2017an adin-multzoak aldatu egin ziren NABIk eskatutako estatistikara egokitzeko. Horrenbestez, orain gehiago doitzen da adina, bosnaka zenbatzen baitira hamarnaka zenbatu beharrean, aitzinetiko urteetan egiten zen eran.

Talde ugariena 40 eta 44 urte bitartekoa da, bi urtez jarraian multzo nagusia izanik. Aurten 35 kasurekin eta 2019an 44 kasurekin. Kasu kopuruari erreparatuz, 35 eta 39 urte bitarteko adin-tartea dago ondoren, 31 kasurekin, eta 30 eta 34 urte bitartekoa, 27 kasurekin.

Aitzinetiko urteetako joera mantendu egiten da. Biktima asko 30 urtetik gorako adin-multzoetan kokatzen dira, familia mailan zailtasun gehien agertzen dira orduan, eta belaunaldi horietan familia-nukleoak sortu, finkatu eta aldatu ohi dira.

Aitzinetiko urteetan ikusten zen goranzko joerak jarraitu egiten du; 18 eta 24 urte bitarteko multzoa eta 25 eta 29 urte bitartekoa Lehendabiziko adin-tartean aurten 24 kasu artatu dira, (+2) 2019. urtearekin alderatuta eta (+8) 2018. urtearekin alderatuta; eta bigarren adin-tartean aurten 27 kasu artatu dira, (+9) 2019. urtearekin alderatuta eta (+16) 2018. urtearekin alderatuta. Oso albiste ona da gazteen artean dagoen indarkeria azaleratzea, salatzen zailagoa izaten baita: sarritan uko egiten zaio bide judizialari eta absentismo maila handia izaten da terapia psikologikoetara bideratzean.

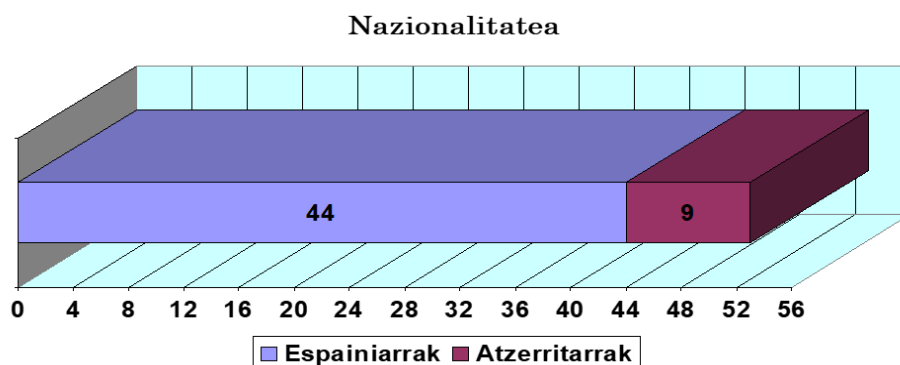
55 urtetik gorako multzoa nahiko murrizta da oraindik, eta aurten zenbakiak mantendu egin dira 2019. urtearekin alderatuta. 50 eta 54 urte bitarteko multzoan kasu kopuruak gora egin du; izan ere, 2019an 7 kasu artatu ziren eta aurten 14 artatu dira. Genero-indarkeriaren biktima diren adingabe txikikoei dagokienez, aurten kasu kopuruak behera egin du pixka bat; izan ere, iaz 5 kasu artatu ziren eta aurten bakarra (-4).

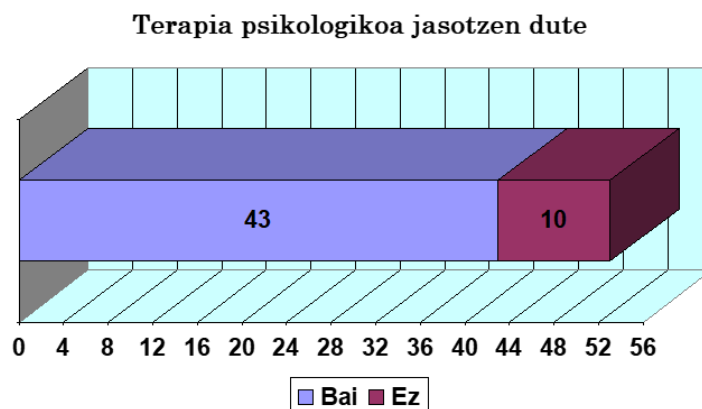
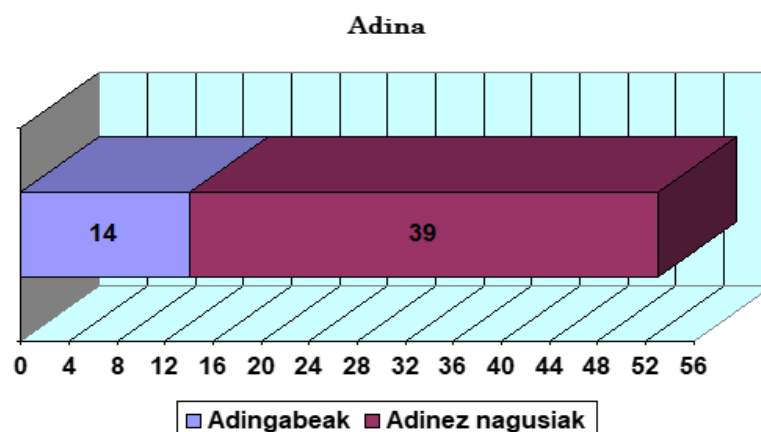
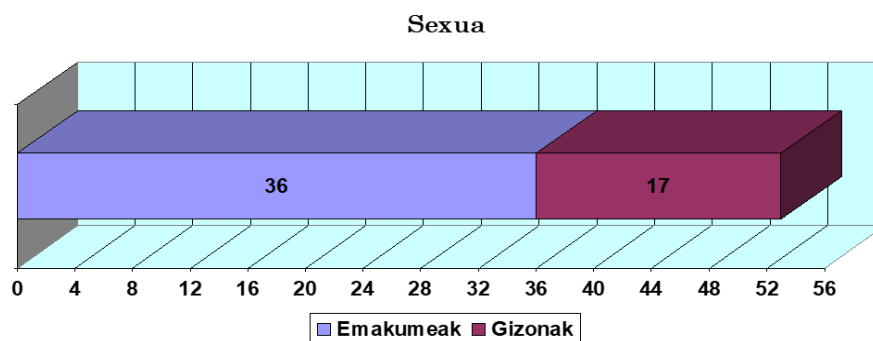

✓ **Bigarren mailako biktimak: 53**

Bigarren mailako biktimatzat jotzen da indarkeria zuzenean askotan pairatu gabe, indarkeriaren ingurunean dagoen eta indarkeria horren ondorioak pairatzen dituen. Aurten artatutako bigarren mailako biktima anitz sexu kutsuko delituen ondoriozkoak dira, bereziki adin txikikoei egindako jazarpenak, beren inguruneko senideek eragindakoak.

Artatutako pertsona kopuruak gora egin du, aitzinetiko urtearekin alderatuta. Horrela, 2019an 35 artatu ziren eta aurten 53 artatu dira; 2017an 51 artatu ziren, 2018an 43 eta 2019an 35. Dena den, kontuan izan behar da zenbaitetan senideekin egindako esku-hartze oso unekoak ez daudela erregistratuta; izan ere, estatistiketan soilik jasotzen dira senide horiekin ondorengo asistentzia terapeutikoa egitea eskatzen duten esku-hartzeak.

Bigarren mailako biktimei laguntza psikologikoa eskaintzen zaie kasu guztietan, zenbaitetan bulegoko psikologoaren bidez, baina gehienetan kanpoko baliabidera (Psimae) bideratzen dira, bertan biktima nagusia ere artatzen denean, erabiltzaile horiei ingurune egokiago eta atsegina emate aldera, epaitegietatik kanpo. Halaber, zenbaitetan zalantza juridikoak soilik artatzen dira (6 iaz), terapiara bideratzerik nahi ez dutenak.

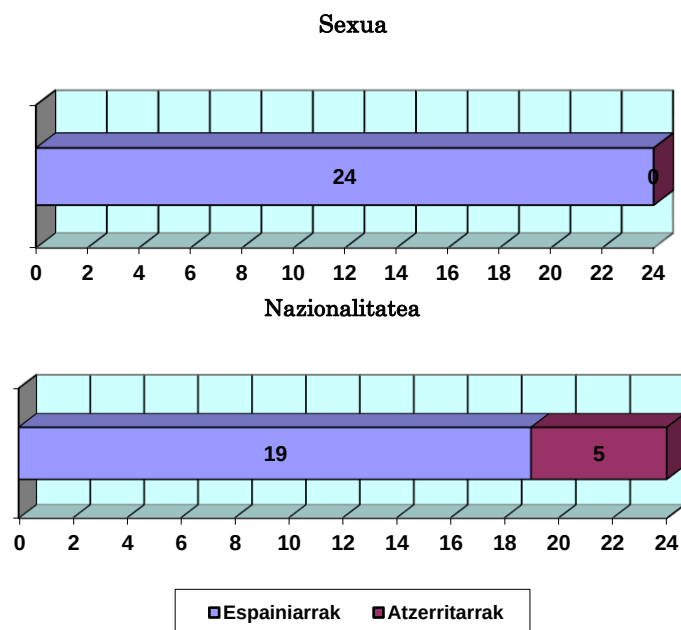
Era berean, ikusten ahal denez, 14 dira adin txikikoak diren bigarren mailako biktimak; gehienak genero-indarkeriaren biktimen seme-alabak dira, nahiz eta batzuetan sexu eraso edo jazarpenen biktimen ahizpak ere izan. Haien kasuan, gurasoen aldetik edo, noizbait, norberaren ekimenez, laguntza psikologikoa eskatu da. Esparru horretan, eta aurretik aipatu den legediako aldaketari esker, amak aitaren aurka indarreko neurriren bat izanez gero, adin txikiko horiek guztiak arazorik gabe artatu ahal izan dira, nahiz eta aitak baimenik ez eman.

Azpimarragarria da, era berean, laguntza psikologikoa jasotzen duen gizonen kopurua, zenbait saio gauzatuta, bederen, emakumeen kopurutik oso hurbil. Horietako anitz sexu jazarpen eta erasoen biktimen aitak dira.

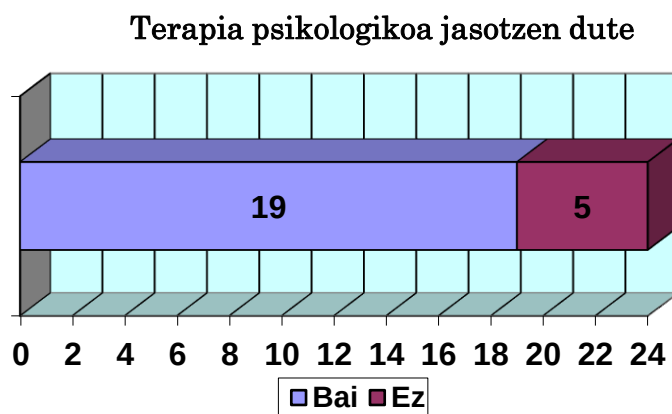
✓ **Sexu-askatasunaren aurkako delituen biktimak: 24**

Sexu-askatasunaren aurkako delituen ondoriozko arreta kopuruak modu nabarian egin du gora. Hala, 2019an 14 kasu artatu ziren eta aurten 24 kasu izan dira artatu direnak. Oso litekeena da hemen ere pandemiak akuilu lana egin izana biktimek konfinamenduak iraun zuen hilabeteetan gogoeta egin eta arlo horretan bizitakoak konta zitzaten, ondoren salaketak ipintzeko. Hori argi geratzen da gure zenbakietan; izan ere, ez dute behera egin, hainbat hilabetez aisiarik eta bizitza sozialik gabe egotearen ondorioz zenbakiek beherantz egin arren.

Bulegoak artatutako biktimen kopuru horrek ez du derrigorrean bat etorri behar delitu horiekin lotuta epaitegietan ipinitako salaketa kopuruarekin; izan ere, zenbaki hori anitzez handiagoa izaten ahal da. Eta gerta daiteke salatzaile horietako askok nahiago izatea zerbitzutik ez igaro edo ez dutela jakin bertatik nola igaro, agian diskrezio handiagoa duten edo haientzat irisgarriagoak diren beste zerbitzu batzuetan dagoeneko artatuak direlako edo agian nahiago dutelako arreta espezializatu bat ez jaso arrazoi pertsonalak direla medio. Nolanahi ere, egoera horiek errespetatu behar dira oinarrian. Garrantzitsuena da jakin dezatela hor gaudela eta zerbitzura jo dezatela egokitzen dutenean.

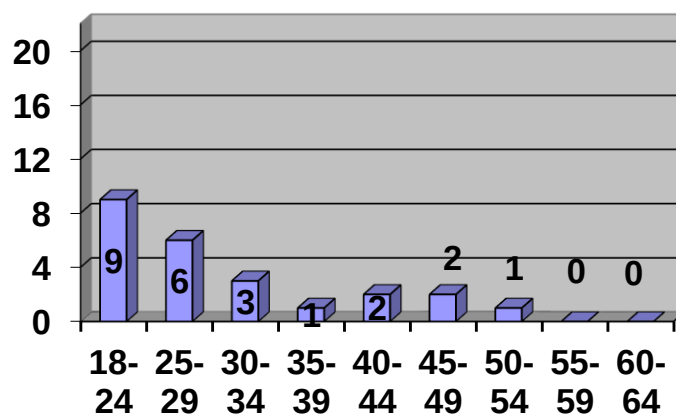
Beste behin ere, artatutako populazio atzerritarren portzentajeari dagokion datua, 5 pertsona baino ez, biktimen jatorrizko herrialdearekin erkatuz aztertu beharko litzateke; izan ere, horietako zenbait Latinoamerikakoak dira jatorrian, nahiz eta Espainiako nazionalitatea izan.

Era berean, garrantzitsua da nabarmentzea delitu mota horren biktimak guztiei tratamendu psikologikoa eskaini zaiela, eta gehienetan terapia jaso dute. Multzo horren barnean, psikologoaren hitzorduetako absentismoa askoz ere txikiagoa da beste talde batzuetan baino, genero-indarkeriaren biktimen kasuan baino, esate baterako; izan ere, talde horretan anitzez ere gehiagotan uzten dira terapiak eta anitzez gehiagotan gertatzen da terapietara ez bertaratzea. Haatik, era berean, badira terapia uzten duten biktimak edo hasi ere egiten ez dutenak.

2020. urte honetan, noski, aurreko urteetan gauzatu den AUTODEFENTSAKO tailerra ez da egin. Datozen urtetan berriro abiaraztea espero dugu.

Biktimaren senideak bigarren mailako biktimak dira, eta biktimarengan eragindako delituek kaltetuak ere izaten ahal dira. Horiek ere artatuak izaten dira biktimak artatzen dituen psikologoek taldeak hala eskatzen duenean, kontuan izanik, gainera, sarritan erasotzailea biktimak ezagutu egiten duela, eta horrek hurbileko senideengan kaltearen maila areagotu egiten duela. Dena den, kasu horietan laguntza neurri handiagoan bideratzen da senitartekoak bizi duen egoera ulertu eta hobeki bereganatzeko jarraibideetara, terapiara baino.

Delitu mota honetan, adinaren prebalentzia irauli egin ohi da, eta 30 urtetik beherakoek adin-tartean agertzen da gehien.

Erasotzailearekiko harremana

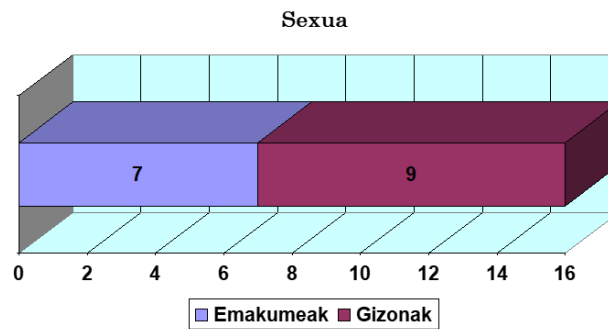
Ezaguna edo senitartekoa		18
Ezkontidea/bikotekidea	4	
Ezezaguna		2
GUZTIRA	24	

2020. urte honetan, berriz ere, **erasotzaile “ezagunak” anitzez ere gehiago izan dira “erasotzaile ezezagunak” baino**, gure baliabidean laguntza eskatzeko urratsa eman duten biktimen kasuan, bederen, eta zenbatu egin ahal izan ditugunak kontuan izanik. Hori ez da horren ohikoa izaten erasotzailea ingurunean dagoenean; izan ere, egoera hori anitzetan isilpean gordetzen dute biktimek. Horren adibide modura, erasotzailea ezkontide edo bikotekidea izatearen lau kasu islatzen dira soilik.

✓ **Etxeko indarkeria: 16**

Bi ezkontideen edo antzekoen arteko indarkeria	8
Ahaideen arteko tratatu txarrak	8
GUZTIRA	16

Etxeko indarkeria emakumeek beren gizonezko bikoteengan eragindakora, edo sexu bereko bikotekideen arteko (gizonezkoen artean zein emakumezkoen artean) indarkeriazko egoeretara, nahiz bestelako senideengan (anaia-arrebak, osaba-izebak, lehengusu-lehengusinak, aitona-amonak familia politikoa) eragindako indarkeriara murriztuko litzateke, baina arbasoak eta ondorengoak izan gabe, aparte zenbatu direnak, memoriaren hastapenean azaltzen den eran. Horrek azaltzen du azken urteotan izandako beherakada; izan ere, 2019an 24 kasu zenbatu ziren eta 2018an 44 kasu, datu hori 2019an zenbatzen hasi zen moduan banakatu arte.

Arrunt logikoa da kasu honetan gizonezkoei zuzendutako arreta gehiago egotea emakumezkoei zuzendutakoak baino; izan ere, bulegoa da gizonezkoa delituen biktima modura artatzeko administrazioaren baliabide bakarra, eta horrek bideratze horiek ugaritzea dakar. Hala eta guztiz ere, zenbakiak arrunt apalak dira; izan ere, soilik 9 gizon artatu dira arrazoi hori dela medio. Horrek baieztatzen du zentzu horretan salaketak anitz urriak direla, eta oso ezkutuko errealitate bat dela, kasu bakan batzuk azaleratzen direlarik.

✓ **Seme-alaben gurasoenganako edo gurasoen seme-alabenganako**

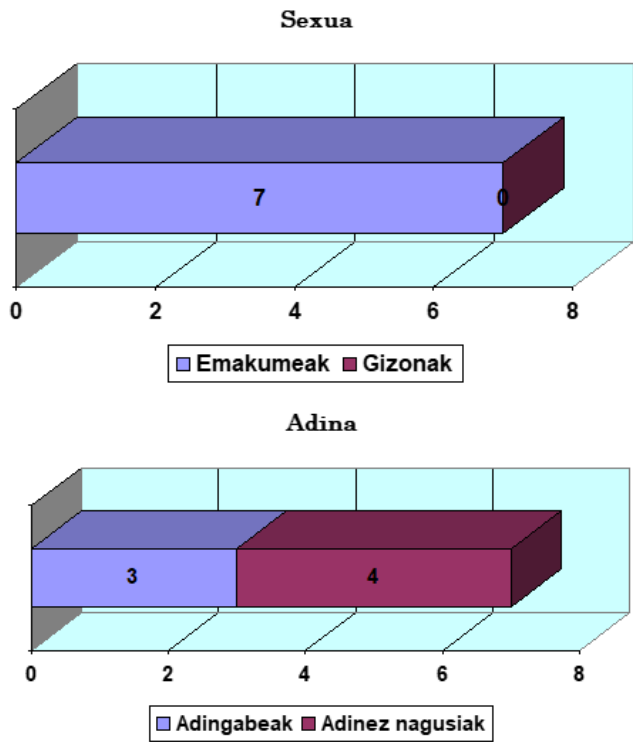
indarkeria: 15

Iaz datu hori banakatu eta bereizita aztertzeari ekin zitzaion, areagotzen doan errealitatea dela ulertuta. Hori guraso eta seme-alaben arteko eta alderantzizko familia barneko indarkeriazko egoerekin lotuta artatzen diren kasu eta kontsulta kopuruan islatzen da. Kurioski, azken urte honetako zenbakiak, aitzinetiko urtearekin alderatuta arras apalak izan direnak, antzekoak dira erabiltzaileei dagokienez; 7 dira gurasoek seme-alabengan eragindako indarkeriazko kasuak eta 8 alderantzizko norabidean emandakoak, ondorengoek arbasoengan eragindakoak.

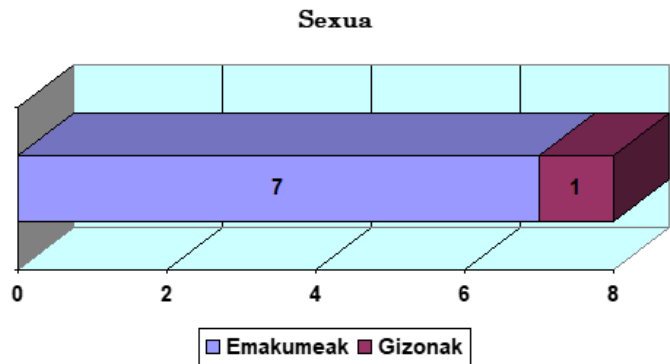
Kasu horietako anitzetan, gainera, gurasoek ez dute nahi izaten seme-alaben aurka salaketa ipintzerik, edo atzera botatzen dituzte epaiketara iritsi aurretik, nahiz eta maila juridikoan aholkularitza ematen ahal zaien. Arrunki zigor arloko bitartekaritzara bideratzen dira, eta zenbaitetan gaitasuna aldatzeko prozesuak irekitzen ahal dituzten kasuetan amaitzen dira, buruko osasun larriagoko kasuetan. Horrenbestez, gure baliabidetik eskaintzen zaien aholkularitza oso osatua da, atal hau bi gaiez arduratzen baita. Beste batzuetan,

erasotzaileen borondatezko barneratzera ere bideratzen ahal da, diagnosirik gabeko buruko gaixoak direnean. Erabiltzaile askok ez dute baliabide hori ezagutzen.

Gurasoek seme-alabengan	7
-------------------------	---

Seme-alabek gurasoengan	8
-------------------------	---

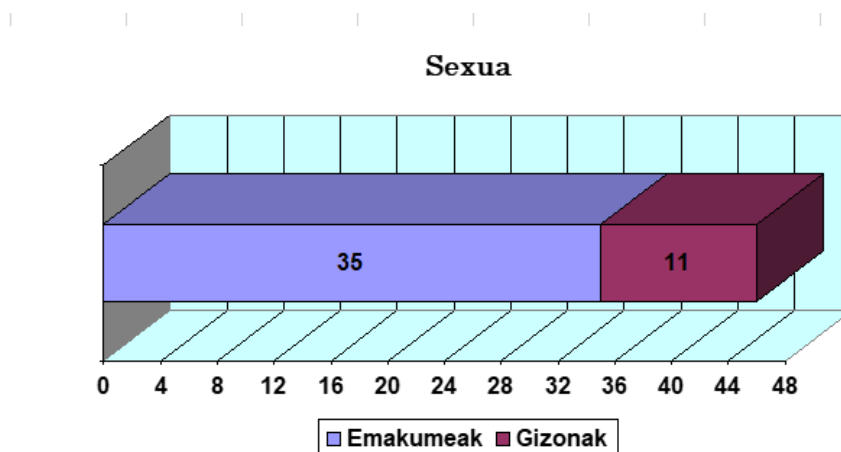

✓ **Sexu jazarpen edota erasoen biktima diren adingabeak: 46**

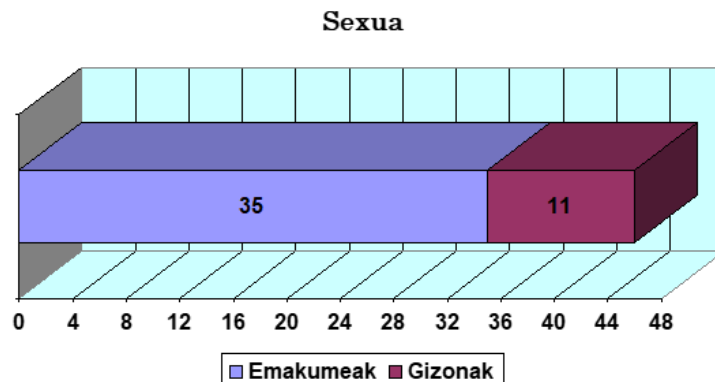
Deigarria da artatutako kasu kopurua, orokorki mota horretako delituetan izandako gorakadarekin bat datorrena, eta aitzinetiko urteetan ikusi zen joera mantentzen duena, non dagoeneko gorakada hori antzeman baitzen.

Adierazi behar da zenbaitetan biktimek loturak dituztela elkarren artean: senideak, lagunak, ahizpak zenbait kasutan, lagunak beste batzuetan, erasotzaile beraren biktimak.

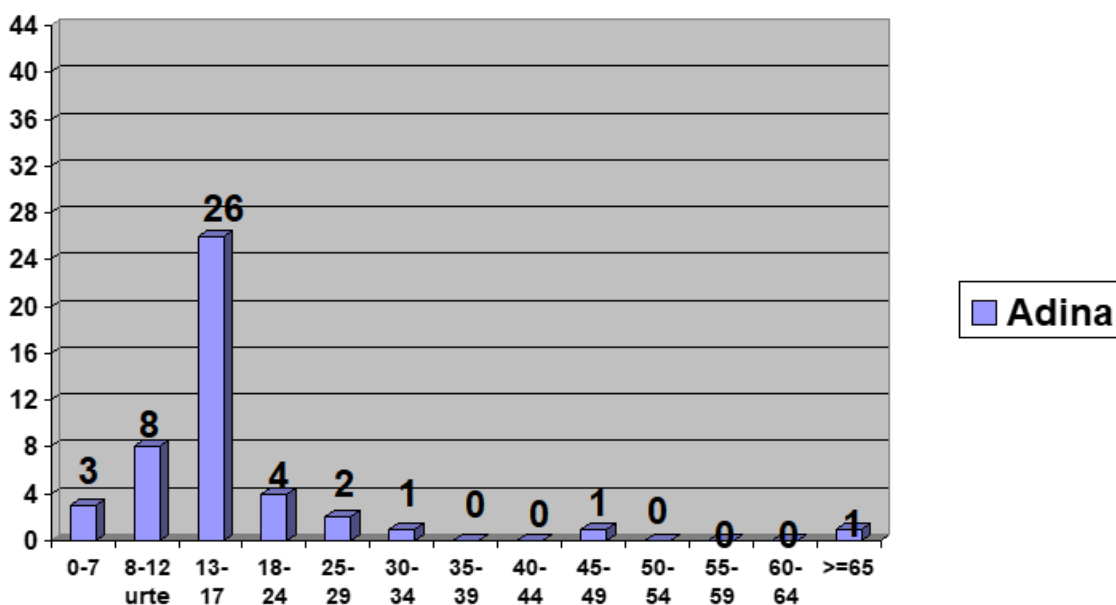
Kasu horiek, era berean, zenbaitetan egoera hautematen duten ikastetxe edo osasun-zentroetatik iristen dira, edo erakundeetatik, Gurutze Gorritik edo Gizarte Zerbitzuetatik kasu, anitzetan hasierako egoera batean, edo are salaketa ipini aitzinetik. Lehendabiziko harrera adingabeen gurasoekin izaten da, maila juridikoko zalantzak izan eta alor horretan aholkularitza behar dutenean. Adingabeak, oro har, ez dira gure zerbitzuan behatzen. Harrerako elkarriketan gurasoei azaltzen zaie adingabeak ezin direla terapia psikologikora bideratu forentse taldeak bere ebaluazioa amaitu eta aitzinetik eratutako proba egiten duen arte. Baina gurasoek edo beste senide batzuek, beren premiaren berehalakotasunaren arabera, hala eskatzen baldin badute, terapia psikologikora bideratzen ahal dira hasiera batetik, nahiz eta biktima ondoren artatu edo, are, artatzen ez bada ere.

Halako delituetan artatu ohi diren pertsonak neskatoak izan ohi dira, baina 2020. urtean zehar 11 mutil ere artatu dira, 2019an baino bat gutxiago, orduan 12 mutil artatu baitziren, eta 2018an baino 3 gehiago, 8 kasu artatu ziren eta orduan .

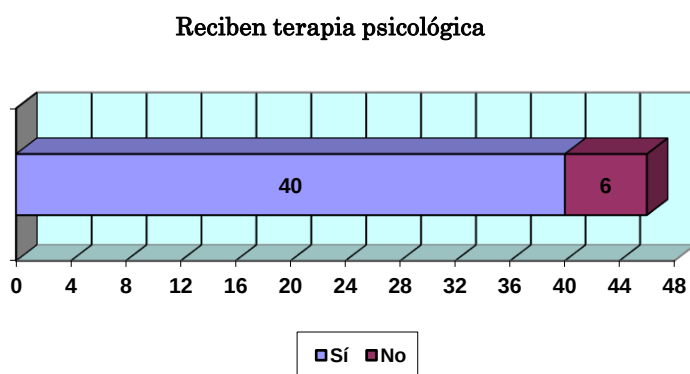

Atal honetan, era berean, aintzat hartu behar da, adin txikikoen senideen jatorrizko herrialdea kontuan izanik, Espainiako nazionalitatea izateak datu horri begira hurbilketa errealistagoa egiten duela; izan ere, ez da kontu erreala 46 kasuetatik soilik 9 izatea atzerritarrek. Haurrak espainiarrak izan arren, garrantzitsua da familiaren jatorria kontuan izatea; izan ere, 37 espainiarren artean, kasu anitzetan, jatorrizko familiak etorkinak dira, gehientsuenak Latinoamerikatik etorriak.

Halaber, azpimarragarria da aurten artatutako 9 pertsona 18 urtetik gorakoak direla. Kasu horietan adin txikikoak zirenean pairatutako delituen ondorioz artatuak izatea eskatzen dute. Zenbaki hori aurreko urtekoa baino txikiagoa da, orduan 16 izan baitziren antzeko kasuak. Delitu horien arrastoak, gehienak aurretik salaketarik ipini gabe eta delitua gauzatu zenetik igarotako denboraren ondorioz preskribatuak, urte frankoan mantentzen dira.

Aurten, atal honetan berritasun modura, Eliza katolikoarekin lotutako sexu jazarpenen lehendabiziko biktimak agertu dira, delituak pairatu zituztenak erlijio ikastetxe ezberdinetan, bi gizonezko artatu direlarik. Hain zuzen, grafikoan islatzen diren adin nagusieneko bi kasuak dira, (55-59) eta (≥ 65 urte) horrenbeste urteren buruan pausoa ematera ausartu direnak.

Zerbitzuan artatzen diren adin nagusiko biktima anitzek, haurtzaroan pairatutako delituak salatu ez zituztenek, egun delitu horiek preskribatuta daudelarik, laguntza psikologikoa baino ez dute nahi, eta askotan terapia horiek franko luzatzen dira denboran. Elizaren biktima diren pertsonen kasuan, justizia aldarrikatzeko beren nahia hedabideetan edota kalte-dunen elkarteetan salaketa publikoa ipiniz bideratzen da; izan ere, pairatutako delituak aspaldian zeuden preskribatuta eta zigor arloko bideak ez du beren nahia asetzen.

Erasotzailearekiko harremana

Aita	4
Ahaidea/Senidea	18
Ezaguna	14
Ezezaguna	6
Senargaia/Bikotekidea	0
Senargai ohia/Bikotekide ohia	1
Lankidea	2
Ez dago jasota	1
Guztira	46

Ohikoa da jazarpenak oso hurbileko senitartekoek gauzatu izana. Horrek mina eta konplexutasun emozionaleko egoerak areagotu egiten ditu, esku-hartze profesionala eskatzen dutenak kaltetutako familien barnean delituaren ondorioak arintzeko. Berezi deigarria da gurasoek adin txikikoengan eragindako jazarpen kasuak, 4 zehazki. Zenbaki hori mantendu egin da, 2019. urtearekin alderatuta, orduan 5 kasu artatu baitziren. Berriz ere berretsi egiten da erasotzaile gehienak ingurune hurbilekoak direla; izan ere, 46 kasuetatik 6 baino ez ziren erasotzaile ezezagunak eta 39 kasutan senitartekoak, senargaiak, bikotekideak edo ezagunak ziren.

✓ Beste arrazoi batzuen ondoriozko espedienteak: **50**

Zenbakia 2016. urteko zenbakietatik hurbil kokatzen da. Urte hartan 53 kasu artatu ziren, 2017an baino 20 kasu gutxiago ia, orduan 70 artatu baitziren. Kasu bakoitzean delitu edo egoera zehatza ñabartzeko ahalegina egin da.

Feminizidio eta pertsonen salerosketako delituak aparte zehaztu dira, estatistikan modu esplizituan jasotze aldera, horien larritasun eta aintzatespen maila kontuan izanik.

Bulegora bideratutako delituaren kasuistika oraindik sobera anitza dela ikusten ahal da. Atal honetan estatistikara gaineratutako zenbait delitu berri mantendu egiten dira, orain arte aintzatesten ez ziren gaiekin lotuta egindako kontsultak jaso eta egindako arreten zenbaketa zehatzago batera hurbiltze aldera.

Aurten bullyingarekin lotutako bi esku-hartze jaso dira. Esparru hori jorratzen hasi dira beste baliabide zehatz zenbait ere, Nafarroako Gobernuko Hezkuntza Departamentukoak diren baliabideez gain. Horrek gai hauetan izandako beherakada azalduko luke.

“Buruko osasuneko” atala mantendu egiten da, aitzinetiko urteekin alderatuta artatutako kasu kopuruak behera egin duelarik; izan ere, pertsona batzuek buruko osasuneko profil argia dute, delituari dagokionez bestelako inplikaziorik gabe, baina profil horiek kontrolatuta mantentzea interesgarria da, asko ohiko eskatzaileak baitira, behin eta berriz deitu ohi dutenak.

Haatik, delituren baten biktimak osasun mentaleko diagnosiren bat izaten ahal duenean, baina delituaren biktima denean, halakotzat jasotzen da, hala badagokio, datu-baseko bere fitxan egoera hori adierazita. Kasu horietan egoera xehetasunez aztertzen da, premiara egokitzen saiatze aldera, anitzetan Psimaeko psikologoak osasun mentalarekin koordinatzen direlarik kasua artatzeko; izan ere, kasu bakoitzak oso berezitasun zehatzak ditu, eta zaurgarritasun handiagoko biktimak izan arren, arrunki horien espezifikotasunak jardun terapeutikoa zaildu egiten du.

“Beste batzuk” atalean, aurten 4 kasu baino ez daudelarik haren barnean, biktima modura artatzen diren arren, DBLBn halakotzat sartzen direlako, pertsona horien kasuan ez da delitua egiaztatu (adibidez, adin txikikoen zaintza eta jagoletzarekin lotutako gaiak), baina bulegoan esku-hartzea gauzatzen da orientazio, bideratze edota aholkularitza alorrean.

Jazarpenak/mehatxuak	16
Lesioak	9
Erailketa	1
Feminizidioa	0
Bullyinga	2
Ondarearen aurkako delituak	10
Osasun Mentala	1
Terrorismoa	0
Pertsonen salerosketa	1
Deliturik ez	6
Beste batzuk	4
GUZTIRA	50

9. LARRIALDIKO ESKU-HARTZEAK

Larrialdiko esku-hartzea da psikologoak laguntza jazoera gertatu den lekuan bertan eman behar duenean: poliziaren komisariak, guardiako edo instrukzioko epaitegia, jarduten ari den zerbitzu profesionalarekin elkarlanean eta hura indartuz. Halaber, erasotzaile baten arrisku maila balioesteko eskatzen ahal da. Zerbitzu hori SOS Nafarroa-112 telefono zenbakiaren bidez aktibatuko da beti.

Hauek dira eskatzen ahal duten profesionalak:

- Foruzaingoa, Udaltzaingoa, Polizia Nazionalea eta Guardia Zibila.
- Nafarroako Suhiltzaileak.
- Osasun arloko profesionalak: SOS Nafarroako medikuak.
- Epaileak, Fiskalak eta arlo judizialeko langileak.
- **Larrialdiko 174 esku-hartze** gauzatu dira, iaz baino bat gutxiago, eta hauek dira esku-hartzea eskatzearen arrazoiak:
 - Genero-indarkeria, 149
 - Etxeko indarkeria, 3
 - Sexu-askatasunaren aurkako indarkeria, 19
 - Beste batzuk, 3

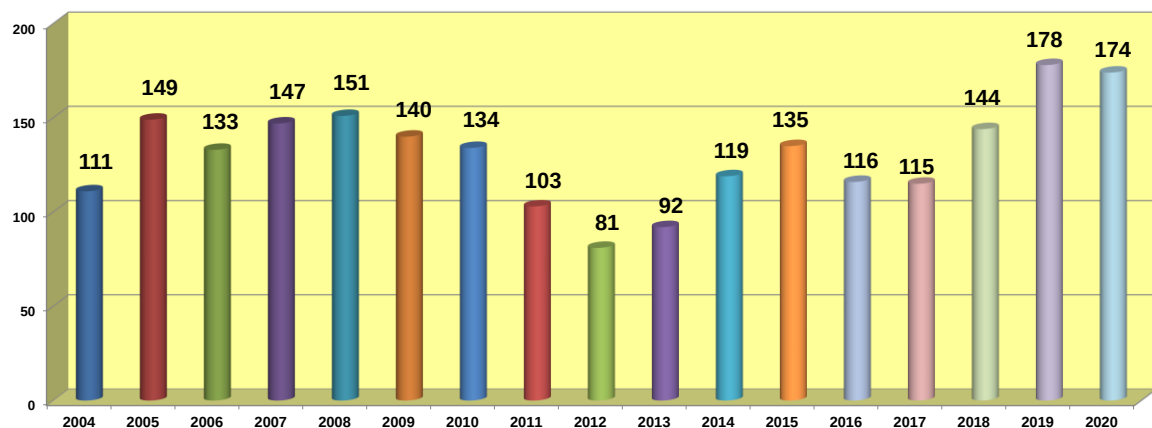
Larrialdiko esku-hartze gehienak (% 86) genero-indarkeriaren ondoriozko delituengatik eskatu dira; segidan, urrun, sexu-askatasunaren aurkako indarkeriaren ondoriozkoak (% 11) eta beste batzuk (% 2) daude. Nabarmendu behar da aurten ez dela esku-hartzerik gauzatu etxeko indarkeriako delituengatik.

Udaltzaingoa 69 bider eskatu du larrialdiko esku-hartzea, Guardia Zibila 60 aldiz, Polizia Nazionalea 38 aldiz, Foruzaingoa 6 aldiz eta “Beste batzuk” ataletik eskaera 1 iritsi da. Deigarria da Foruzaingoa datua, kurioski zerbitzua gutxien

eskatzen duena delarik, genero-indarkeriako salaketa gehien jasotzen dituenak izan arren.

Larrialdiko esku-hartzeak asteko zein egunetan eskatu diren aztertuta, jarduera handiena astelehen, astearte eta igandetan izaten da, nahiz eta orokorki gutxi gorabehera era uniformean banatzen diren eskaerak asteko egun guztietan.

Larrialdiko esku-hartzeetan, artatutako pertsona espainiarrak 88 izan dira, pertsona atzerritarrak baino gehiago, beraz, azken horiek 86 izan baitira.

Larrialdiko esku-hartzeetara bideratutako aurrekontua urtean 50.000 eurokoa da. Horrek hilean 4.160 euroko batezbestekoa dakar, eta aurten 10.000 euro gehigarri aktibatu ziren urteko lehendabiziko hilabeteetan gauzatu ziren esku-hartzeak ikusirik, 2020ko azken sei hilabeteetan banatu zirenak.

10. BABES-AGINDUAK

Babes-agindua biktima babestu eta zaintzeko tresna judizial bat da, instrukzioko edo emakumearen aurkako indarkeriaren arloko epaitegiaren aurrean funtsatutako prozedura judizial baten bidez gauzatzen dena. Horrela, biktimak babeserako estatutu integral bat eskuratzen du, izaera zibil eta zigor arloko kautelazko ekintza bat barneratzen duena modu koordinatuan.

Babes-agindu bat onetsita izateak genero-indarkeriaren biktimentzat zehazki dauden asistentziako laguntzak eta laguntza ekonomikoak eskuratzeko aukera ematen du.

Delituen Biktimei Laguntzeko Atalaren zereginen artean dago Nafarroan Babes Aginduen Koordinazio Puntua izatea.

Hori dela eta, zigor arloko epaitegi batetik babes-agindu bat jasotzen denean, informazioa datu-basean sartzen da. Dena den, ezin dugu ziurtatu Komunitateko auzitegi ezberdinetatik emandako agindu guztiak modu eraginkorrean iristen direnik. Horrenbestez, litekeena da basean islatzen diren datuek urtean zehar eman ahal izan diren agindu eta epai guztiak zehatz-mehatz ez jasotzea. Halaber, beste autonomia erkidego batzuetatik igortzen diren datuak jaso ohi dira, Nafarroara joan eta bertan bizi direla egiaztaturik dagoenean, biktima horiekin lotuta genero-indarkeriako ebazpen judizialak helarazten dizkiguten zerbitzuetatik iristen direlarik.

Datu-base horretan, aginduaren egilea den epaitegiaren datuak, prozeduraren zenbakia, biktimaren datuak, inputatuaren datuak, ezarritako neurriak eta horien indarraldia adierazten dira.

Babes-aginduak koordinatzearekin lotutako zeregin artean dago segurtasun gorputz eta indarren deiak erantzutea. Bereziki, Guardia Zibilak biktimen inguruko kontsultak egin ohi ditu, eta baita NABIk ere, hartako zerbitzura

hurbiltzen diren emakumeak egiaztatzeko babestutako etxebizitza eskuratze aldera.

Era berean, 2020. urtean mantendu egin da Eskubide Sozialetako Departamentura informazioa bidaltzeko egitekoa, departamentu horretan Iberdrolako tarifetan deskontuak erdiesteko akreditazioa edo kontsumitzaile zaurgarrientzako bono bereziak eskatzen dituzten genero-indarkeriaren balizko biktimei buruzko kontsultak egiten dituenen. Ziurtagiria Gizarte Ongizaketik igortzen baldin bada ere, hemen eskatzaileak indarrean neurririk ote duen edo azken 5 urtetan epai kondenatzailearen bat izan ote duen begiratzeaz arduratzen gara, NABIrako egiten den lanaren ildotik, Nafarroako Gobernu modura genero-indarkeriaren biktimen ziurtapenerako antzeko irizpideak egoten daitezten. Ildo beretik, Enplegu Zerbitzuarekin lankidetzan mantentzen da, beken atalarekin, hain zuzen, enpleguko prestakuntza-ikastaroetara joaten diren laguntza eskatzaileen genero-indarkeriako egoera berresteko.

Modu berean jardun zen Funtzio Publikotik iritsi ziren kontsulten kasuetan, genero-indarkeriaren biktimei eszedentziak edo bestelako baimenak oneste aldera. Departamentu horretan genero-indarkeriako egoera zein oposizio-prozesutan egiaztatzen ahalko den jakinarazi ziguten. Beraz, bereziki interesaturik daude gai horrekin.

Gai horrekin lotuta kontsulta egin diguten entitate ezberdinei orientazioa ematen zaie, gaiari dagokion arauzko erantzun ofizial bat emateko konpromisoarekin, ahal balitz 2021. urte honetan bertan.

Gainerakoan, ez da aginduen koordinazioarekin zerikusia duen bestelako jarduketarik gauzatzen; izan ere, ez da modu proaktiboan jarduten eta, orain arte bederen, biktimei ez zaie dei egiten zerbitzuak eskaintzeko, baizik eta biktimak zerbitzura bertara daitezten itxaroten da, beren premien eta arreta jasotzea nahi duten edo horretarako prest dauden unearen arabera. Hori dela eta, ebazpen horiek jaso eta zenbatzen jarraitzeari utzi, eta Botere Judizialaren Kontseilu Nagusiak genero-indarkeriarekin lotutako agindu eta epaiei dagokienez

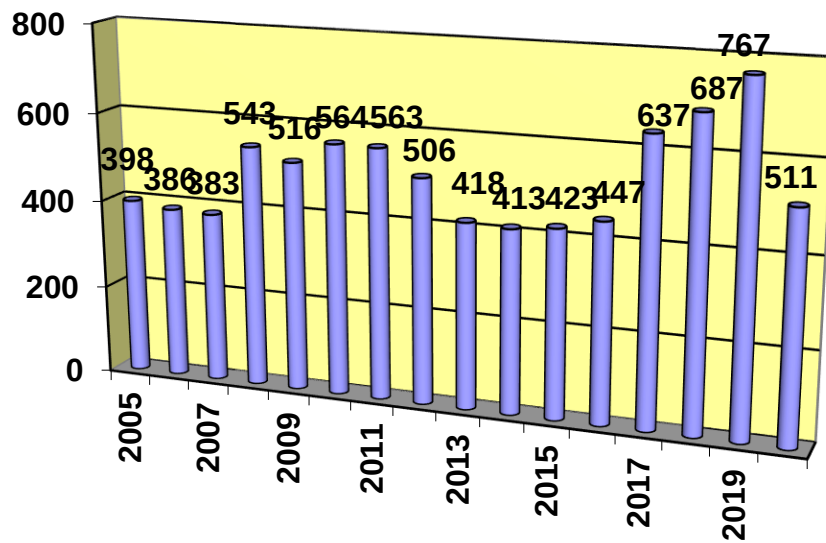
argitaratutako estatistiketara jotzea aztergai da. 2021. urterako proposatu den ekintza bat da hori.

Hurrengo taulan epaitegietatik iristen diren eta babeserako neurri judizialekin eragina duten ebazpen mota ezberdinak jasotzen dira.

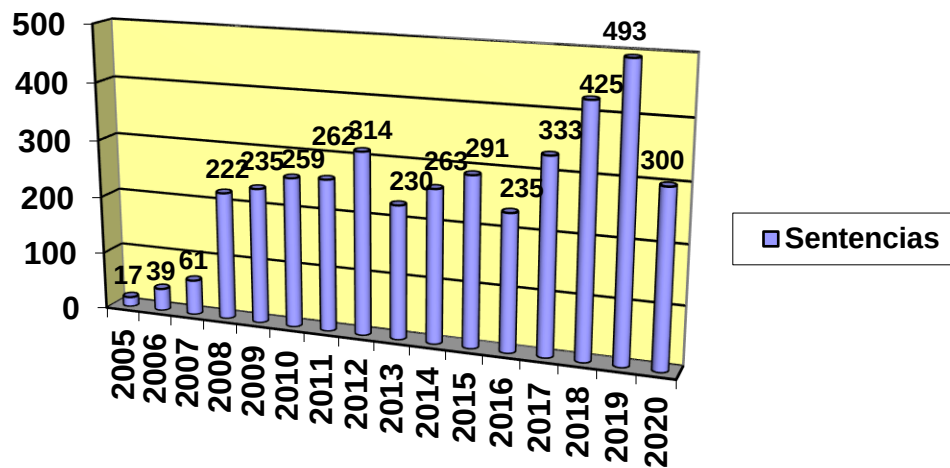
2020. urtea		
	Epaiak	300
	Aginduak	211
	Eteteak	73

2020. urtean babeserako 584 neurri judizial agindu dira: Epai kondenatzaileak: 300, askoz ere gutxiago **2019an emandako 493 epaiekin alderatuta, beste behin COVID-19AREN eta gaixotasun horren arrastoen ondorioz.** Babes-aginduak 211 izan dira, 2019an emandako 274 aginduen azpitik kasu honetan ere, eta eteteak 73. Betiere, kontuan izanik analisia zerbitzuan jasotako ebazpen kopuruaren gainekoa dela, ez igorritako guztien gainekoa.

Babes-neurri eta epai kopurua urtean:

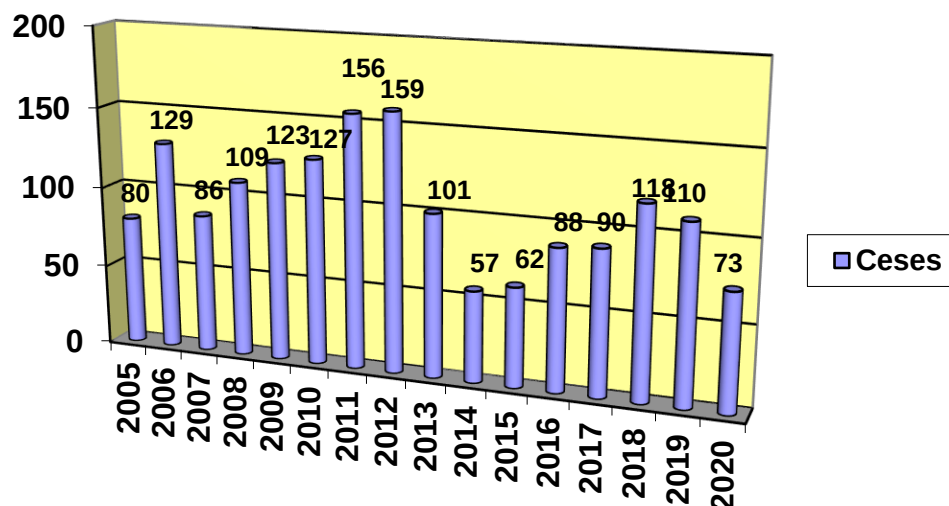

Epai kopuruaren bilakaera.

Epaien kasuan, babes-neurriak behin betikoak dira; izan ere, epaiketa burutu da, zenbaitetan epaiketa azkarra.

Eteteen kopuruaren bilakaera

Eteteekin amaiera ematen zaie babeserako neurri judizialei, zigorra bete delako, kautelazko neurriak kendu egin direlako edo biktimak berak salaketa baztertu egin duelako.

11. DELITUAREN BIKTIMENTZAKO TERAPIA PROGRAMAK

PSIMAE

2019. urtearen amaieran, emakidaren 4 urteko epea amaitu baino urtebete lehenago, agerian zegoelarik partida zerbitzua estaltzeko behar bestekoa ez zela, zerbitzua lizitaziora atera zen berriro hurrengo 5 urteetarako lizitazio batekin, eta enpresa berak eskuratu zuen berriz ere lizitazioa.

Delituen biktimentzako terapia programa gauzatzen duen erakundea PSIMAE da. Psikologia Juridiko eta Forentseko institutu hori 12 psikologok (3 psikologo langile eta 8 psikologo kolaboratzaile), bi mediku psikiatrak eta gizarte langile batek osatzen dute. Talde hori familia barneko eta sexuaren esparruko delituen biktima direnek eta erasotzaileek laguntza terapeutikoarekin lotuta dituzten premiak asetzeaz arduratzen da.

Delituen biktimei laguntzeko taldea 10 psikologok osatzen dute (7 Iruñean, 1 Burlatan eta 2 Tuteran). Horrez gain, talde horrek psikiatriaren arloko bi profesionalen eta gizarte langile baten laguntza du Iruñean.

Orokorki tratamendu psikologikoa egiten da eta, behin prozesua amaituta, bereganatutako ikaskuntzak sendotzeko jarraipena.

Terapia programaren kasuistika

Arreta jasotzen duten pertsonen kopurua

Biktimei zuzendutako arreta terapeutikoko programetan 2020an zehar 361 pertsona artatu ziren, horietako 156 programan lehendabizikoz sartuak, eta beste 205 aitzinetiko urtetik programetan zeudenak. Guztira 3.847 terapia saio egin dira, beraz, artatutako 361 pertsonekin zatituta, batez beste pertsonako 10 terapia saio.

Kasuistikari dagokionez, % 37 genero-indarkeriaren biktimak dira; ondoren, urrun, sexu-askatasunaren aurkako indarkeriaren biktimak (% 25) eta bigarren mailako biktimak (% 20) daude. Proporzio horiek aitzinetiko urteetan ematen ziren proporzioen oso antzekoak dira, genero-indarkeriaren biktimen kasuan salbu; izan ere, aurten, egindako bideratze kopuru handiaren ondorioz aurrekontua doitzeko arazoen aitzinean, urteko azken hiruhilekoan genero-indarkeriaren biktima horiek tokiko beste baliabide batzuetara bideratzearen alde egin da (GIBOAT eta ELUZ).

Adina

Adinari dagokionez, 2020an terapia programetan sartu diren pertsonen herena (% 40) 31 eta 50 urte bitarteko pertsonak dira. Datu garrantzitsu eta oso kezkagarri modura, nabarmendu behar da adin txikikoen adin-tartea (< 18 urte), tratamendu psikologikorako programetan sartutako pertsona berrien portzentaje berdinarekin (% 25). Eta ondoren daude 18 eta 30 urte bitartekoak (% 21). Horrenbestez, datu horietatik ondorioztatzen da 2020an zehar tratamendurako programetan sartu diren pertsonen portzentaje sobera handi bat (% 46) jende

gaztea dela oso, 30 urtetik beherakoak. Datu horiek aitzinetiko urteetan (2010 eta 2017 bitartean) eskuratutako datuen berdinak dira ia.

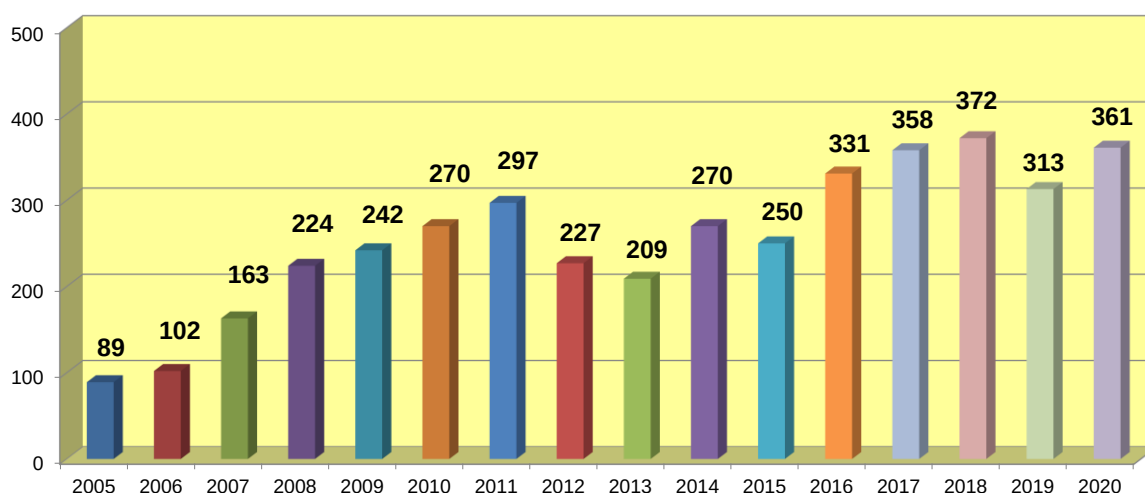
Generoa

2020. urtean programetan sartu ziren biktimen generoari dagokionez, esku-hartze gehienak emakumeekin egin ziren (% 88), gizonekin egindako esku-hartzeen sobera gainetik (% 12).

Nazionalitatea

2020. urtean terapia programetan sartu diren biktimen nazionalitateari dagokionez ikusten ahal denez, artatutako pertsonen bi heren baino gehiagok (% 67) nazionalitate espainiarra dute eta heren bat baino zertxobait gutxiago dira (% 32) nazionalitate atzerritarra dutenak. Datua modu nabarian aldatzen da larrialdiko esku-hartzeei buruzko aitzineko kapituluan emandakoarekin alderatuz, non nazionalitatearen banaketa oso antzekoa den (% 51 nazionalak eta % 49 atzerritarrak). Horrenbestez, datu horietatik ondorioztatzen da hasiera batean eta salaketa ipintzeko garaian pertsona atzerritarrak anitzez ere gehiago direla, baina tratamendurako programetan sartzeko garaian joera irauli egiten da.

Azken 15 urteetan artatutako biktimen bilakaera

Biktimen programetan **inbertitutako aurrekontua** 208.320 eurokoa izan da.

Profesionalek egindako lana azpimarratu behar da; izan ere, erabateko itxierako bi asteetan soilik utzi zioten modu presentzialean arreta emateari, arreta bideo-deiak eginez mantenduz, eta arreta fisikora ahal izan zen bezain pronto itzuliz. Hori anitzez eskertu zuten biktima frankok; izan ere, terapeutengana joateko konfinamendutik irtetea oso positiboa izan zen haientzat.

DBLB-KO PSIKOLOGOA

2020an DBLBko psikologoarengana **69 pertsona** bideratu ziren (64 emakume eta 5 gizon), 2019. urtean baino gutxiago, hala artatutako pertsona kopuruari begira (84) nola artatutako gizonezkoetan erreparatuz (14). Haatik, zenbaki handiak direla esaten ahal da, 3 hilabete luzez pandemiaren ondorioz itxialdia izan zela kontuan izanik.

Profesionalak egokitzapen bat egin zuen. Hala, terminal mugikor batez hornitu zen profesional hori eta bideo-deiak eginez lan egiten hasi zen, erabiltzaileen eskaeren eta aukeren arabera.

Ibilbideari 2016. urtean, duela 5 urte, ekin zitzaion, 97 erabiltzailerekin. Ia guztiak berriak ziren; izan ere, DBLBk etapa berri bat abiarazten zuen. Hurrengoan 77 pertsona bideratu ziren, baina kontuan izan behar da laguntzarekin aitzineko urtean hasi zuten anitzek 2017an laguntzarekin jarraitu zutela. Erabiltzaile gehienak emakumeak dira eta ia guztiak genero-indarkeriarekin lotutako delituen ondorioz sartuak, eta askoz ere neurri txikiagoan sexuzko delituengatik.

12. FAMILIAREN ESPARRUKO TRATU TXAR EMAILEENTZAKO ETA SEXU ERASOTZAILEENTZAKO TERAPIA PROGRAMA

Programa hau PSIMAE institutuak egiten du eta Justiziako Gizarte Zerbitzutik zuzentzen da, espetxeko Zigorren eta Neurri Alternatiboen Kudeaketa Zerbitzuarekin eta Tratamendu Batzordearekin koordinatuta.

Familiaren esparruko tratu txar emaleentzako eta sexu erasotzaileentzako terapia programako taldea 7 psikologok (4 Iruñean, 1 Burlatan eta 2 Tuteran) eta 2 psikiatrak osatzen dute.

Hauek dira programaren helburu nagusiak, hala bakarka nola taldeka eta bikoteka:

- Tratu txarrak pairatu dituen emakumearen (edo haren senitartekoaren) segurtasuna bermatzea.
- Gerora gertatzen ahal diren tratu txarreko egoerak prebenitzea.
- Tratu txarrak heda daitezela ekiditea.
- Beren ekintzen erantzukizuna beregain hartzea. Norberaren akatsen errua ez botatzea kanpoko gaitzei.
- Norberarenganako kontrolaren sentimendua sustatzea.
- Komunikaziorako trebetasunak eta asertziozko portaera garatzea.
- Emakumeen aurkako indarkeriaren eta jasotako heziketaren arteko harremanaren inguruan kontzientzia hartzea.

Programa hori egin daiteke espetxean edo era anbulatorioan.

- **Programa anbulatorioa**

Norbanakoak beren borondatez edo kondena baliogabetzearen ondorioz sartzen dira. DBLBtik 2020an programan beren borondatez sartu ziren 7 kasu bideratu ziren. Horietako franko profesionalek egindako bideratzeak izan ziren, fitxa beteta igortzen digutenak eta zerbitzuan presentziazko moduan artatuak izaten ez direnak.

- **Programa espetxean:**

Kasu honetan, pertsonak espetxeko Tratamendu Batzordearen bidez sartzen dira programan. Batzorde horrek genero-indarkeriaren edo etxeko indarkeriaren delituagatik espetxean dauden pertsonen lehenengo hautaketa bat egiten du, programaren berri ematen zaie eta parte hartzeko gonbit luzatzen zaie, betiere, beren borondatez.

Terapia programan parte hartzen dutenen artean bi profil daude: epaiketaren zain prebentziozko espetxealdian daudenak eta epai judizial bidez dagoeneko kondenatuta daudenak.

2020. urtean zehar espetxean erasotzaileentzako programarekin hasteko ahalegina egin bazen ere, hura finantzatzea ahalbidetzen zuen partida ekonomiko bat zegoela aprobetxatuz, azkenik beste behin ere itxialdiaren arrastoekin lotutako gorabehera batzuen ondorioz, hitzarmenak sinatzeko prozesua eten egin zen eta ezin izan zen urtearen amaierara arte gauzatu, eta espetxean egiteko saioen hasiera 2021. urtera atzeratu zen.

Terapia programaren datuak

Programara sartzearen inguruan

2020. urtean zehar 245 erasotzaile artatu dira terapia programetan; horietatik 121 berriak dira, programan 2020. urtean sartuak, eta beste 124 erasotzaile 2019az geroztik artatzen diren pertsonak dira. Guztira, % 83 programa anbulatorioaren bidez sartu dira, eta % 14, espetxeko programaren bidez.

Programa anbulatorioko pertsonak ere banatu egiten dira, programara sartzeko moduaren arabera. Hala, horietako 10 beren borondatez sartu dira (% 4) eta 193 kondena eten ondoren (% 79), Genero Indarkeriaren Osoko Legearekin bat etorriz.

Tratamendurako programaren datuak batzea erabaki da (genero-indarkeria, etxeko indarkeria eta sexu erasotzaileak); izan ere, etxeko indarkeriako tratu txar emaitzen (5) eta sexu erasotzaileen (4) programan

artatutako pertsona kopurua urria da genero-indarkeriako programan artatutakoekin alderatuz (236).

2020. urtean erasotzaileen programan guztira 1.970 saio egin dira, artatutako 245 pertsonekin zatituta, pertsonako terapia psikologikoko 8,04 saio ateratzen dira batez beste.

Aipatu behar da 2020. urtean zehar programa horietan artatutako pertsona kopuruak behera egin zuela pixka bat konfinamenduan zehar eta ondoren biktimen programan arreta terapeutikoari lehentasuna eman zitzaiolako.

Adina

Adinari dagokionez, terapia programetan sartu diren erasotzaileen % 60 31 eta 50 urte bitartekoak dira, ondoren 18 eta 30 urte bitarteko adin-tartea dago 34 pertsonekin. Horrenbestez, 2020. urtean zehar terapia programetan sartu diren pertsonen laurdena baino gehiago (% 28) gazteak dira, 30 urtetik beherakoak.

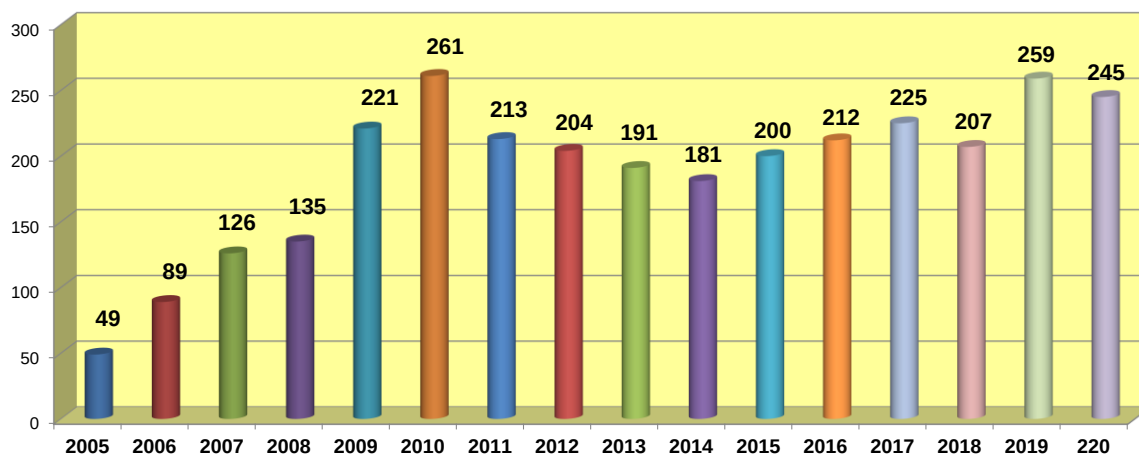
Nazionalitatea

Tratu txar emaileentzako programetan 2020. urtean zehar sartu diren pertsonen artean, % 36 atzerritarrak dira eta % 64 nazionalak. Datu hori modu nabarian aldatu da aitzinetiko urtearekin alderatuz, orduan % 50ean baitzeuden banatuta. Gainera, kontuan izanez gero talde bakoitzeko jatorrizko herrialdeak eta Nafarroan atzerritarren populazioa populazio guztiaren % 11 dela gutxi gorabehera, tratatu txar emaileen programetan sartu diren pertsona atzerritarren ordezkaritza oso handia da populazio horretan erreparatzen baldin badugu (esperotakoa baino 4 bider gehiago).

Bajak

2020. urtean zehar terapia programetan bajen portzentajea % 8,16koa izan da (10 pertsonak utzi egin dute, 4 beste zerbitzu batzuetara eratorri dituzte eta 6 kanporatu egin dituzte). Horrenbestez, terapia programak hasi dituzten erasotzaileen %91,84k jarraitu egin du. Horien artean, erdiak baino gehiagok (% 56,33) tratamenduan jarraitzen du eta erasotzaileen % 35,51k programa 2020. urte honetan amaitu dute. Zenbaki horiek modu nabarian hobetzen dituzte gaiarekin lotuta egindako ikerketetan eskuratutako datuak, horietan tratu txar eragileekin hasitako programetan bajak % 50 direla aipatzen baita (Echeburúa, 1998).

Urtero artatutako pazienteen bilakaera (2005-2020)

Erasotzaileen programetan inbertitutako **aurrekontu ekonomikoa** 116.810 eurokoa izan da.

13. PERITU-TXOSTENAK ETA ASISTENTZIA EPAIKETETAN

2020. urtean zehar PSIMAE institutuko langileek hainbat txosten egin dituzte epaitegi ezberdinek, Nafarroako Zigorren eta Neurri Alternatiboen Kudeaketa Zerbitzuak, Justiziako Gizarte Zerbitzuak edota Delituen Biktimei Laguntzeko Bulegoak eskatuta. Halaber, epaiketetarako asistentziak egin dira igorritako txostenak berreste aldera (larrialdiko esku-hartzeei dagozkienak barne).

Horrela, 2020. urtean guztira 506 txosten eratu dira aitzinetik aipatutako organismo ezberdinek eskatuta, eta epaiketetara 26 asistentzia egin dira.

14. JARDUKETEN LABURPENA

JARDUKETAK 2020AN, GUZTIRA

☐ Atalean irekitako espediente berriak:	397
☐ Beste espediente batzuen jarraipenerako elkarrizketak:	
☐ Larrialdiko esku-hartzeak:	
Genero-indarkeria	149
Etxeko indarkeria:	3
Sexu-askatasunaren aurkako indarkeria	19
Kontsultak	0
Bestelakoak:	3
Guztira:	174
☐ Jasotako babes-aginduak:	211
☐ Babes-neurriak ezartzen dituzten epaiak:	300
☐ Terapia programetan artatutako biktimak:	430
☐ Tratu txar emaileak terapia programetan:	
Erregimen anbulatorioa eta boluntarioak	203
Espetxea:	42
Guztira:	245
☐ Genero-indarkeria egiaztatzeko igorritako ziurtagiriak	172

14.1 GENERO-INDARKERIAREN BIKTIMEK ESKATUTA ATALAREN IZENEAN IGORRITAKO EGIAZTAPENAK ETA EMAKUMEEN AURKA EGINDAKO BESTE DELITU BATZUK

Bulegoak gauzatzen duen zeregin garrantzitsu bat genero-indarkeriaren biktimei egiaztapenak helaraztearena da, erakunde ezberdinen aurrean aurkezteko asmoz egiaztagiri horiek eskatzen dituztenean: Gizarte Zerbitzuak, SEPE, Enplegu Zerbitzua, Hezkuntza Departamentua edota udal igerilekuak. Egiaztapenak SIRAJ Erregistroan eskuratutako datuetan oinarritzen dira. Beraz, beren alde ebazpen judizialak, indarreko kautelazko neurriak eta epai kondenatzaileak dituzten biktima guztiak egiaztatzen dira, betiere, imotasuna deklaratu zenetik 5 urte igaro ez badira.

Gainera, eta horren ohikoa ez bada ere, genero-indarkeriako salaketarik ez dagoen kasuetan, profesionalek, erreferentziazko psikologo edo gizarte langileek, egindako txostenetan oinarritutako egiaztapenak egiten dira, baldin eta beren txostenetan biktimak pairatutako genero-indarkeriako egoera jaso badute.

Atalaren gaikako artxiboan egindako egiaztapen guztien kopiak gordetzen dira, ziurtagiria emateko oinarritzat erabilitako egiaztagiriekin batera.

BIKTIMEN EGIAZTAPENAK	
Eskatzera bideratuak:	Kopurua
RAI/ SEPE	63
Egiaztapen orokorra	109
GUZTIRA:	172

Azken urte honetan, 2019. urtearekin alderatuz, igorritako egiaztapenen kopurua mantendu egin da; izan ere, orduan 174 igorri ziren eta oraingoan 172

(-2). Zenbaki sobera handia, kontuan izanik itxialdian egondako hiru hilabeteetan ia ez zela halako eskaerarik egin.

NABIk eskatuta, neurri judizialik gabeko biktimentzako zenbait egiaztapen espezifikoki egin ziren, emakume horiek gerora aipatu Institutuaren ziurtagiria eskura zezaten, modu horretan, babestutako etxebizitzaren erreserbetan sartzeko.

2020. urte honetan, egiaztapen mota ezberdinak islatzen dira, lehen ereduak dagokienez zegoen aniztasunetik, soilik hiru eredutara pasaz. Dena den, trantsizio guztietan bezalaxe, aldaketa horren emaitzak berez 2020ko memorian islatuko dira, gaia Taldean adostu eta baliabide ezberdinekin kontsulta egin ondoren, formula berri honekin eragin negatiborik egon ez dadin:

- Bat, beren alde azken 5 urtetan epai kondenatzaile irmoa edo kautelazko neurriak ezartzen dituen epai edo auto bidez indarreko neurri judizialak dituzten biktimentzat, 2004ko Estatuko Legearen oinarrituta.
- Beste bat, neurri judizialik gabeko biktimentzat. Horiek 2015eko Foru Legearen bidez egiaztatuko dira. Horretarako, biktimak bizi duen genero-indarkeriako egoera egiaztatzeko profesionalen txostenetan oinarrituko gara. Halaber, bide hori erabiliz egiaztatzen dira sexu kutsuko delituen biktimak diren emakumeak, Estatuko legean jasotzen ez direnak, baina Foru Legeak genero-indarkeriaren biktima modura aitortzen dituenak.
- Azkenik, hirugarren eredu bat erabiltzea adostu zen, SEPE zerbitzurako eskaerarako espezifikoa. Hori NABIn bidez eskatu zitzaigun, estatu mailan dokumentu hori adostea ekarri zuten hainbat bilkura egin ondoren.

15. BIKTIMEN ASISTENTZIARAKO ATALAK GAI EZBERDINETAN EMANDAKO BESTE ZERBITZU BATZUK

DESGAITASUN ZIBILA, BITARTEKARITZA, INFORMAZIOA ETXEGABETZE KASUETAN

2016. urtean zehar zerbitzuaren gaineko aitzineko ulerkerari dagokionez berritasun handi bat zekarten hainbat lan abiatu ziren, eta urte hauetan jarrera bera mantendu da zerbitzuaren barnean. Bulegoan gizarte arloko gai guztiek garrantzia handiagoa hartu dute, bereziki hipoteka betearazpenetan eta, batez ere, artatzen zailena den arloan, alokairuzko etxegabetzeetan, amaitzen diren etxebizitzaren galerarekin lotutako arretak, delituaren biktimari arreta ematea gorabehera, hori baita sekzioaren jardura nagusia.

DESGAITASUN ZIBILAK:

2016ko apirilean bulegoa egoitza judizialaren barnean ireki zenetik, GAITASUN ZIBILA ALDATZEKO eta KAUTELAZKO NEURRIAK ezartzeko eskaerak iritsi ziren, lehen Iruñeko Fiskaltza Zibilean sartzen zirenak zuzenean. Tuterako Fiskaltzari dagozkion gaiak (Tafalla eta Tuterako barruti judiziala) organismo horretara igortzen dira postaz, interesdunak horrekin arduratu ezin duenean. Gure zeregina arlo horretan ardura duten fiskalen lankidetzarekin garatu ohi da. Bulegoak egindako lanaren gainean egin duten balioespena oso positiboa izan da, fiskal nagusiak behin baino gehiagotan publikoki azaldu duen eran.

Gai horrekin lotutako arretak egonkor mantendu dira iazko urte osoan zehar. Horien ondorioz, zerbitzuan dei kopuru handia jasotzen da Gizarte Zerbitzuetatik, hirugarren adinerako asistentziarako baliabideetatik, barneratze psikiatrikoko unitateetatik, etab.

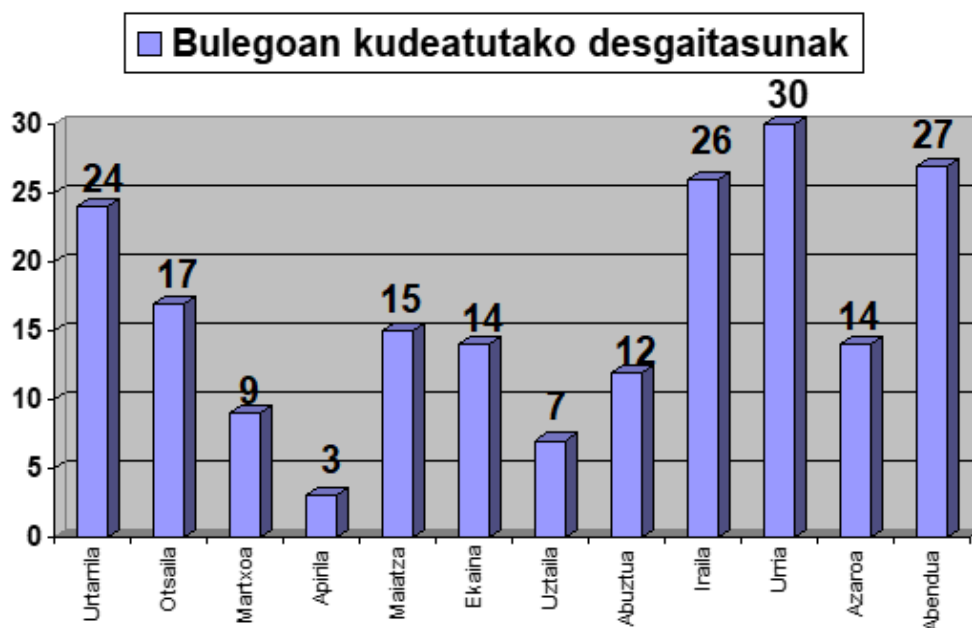
Esparru horretan egiten den lan garrantzitsu bat interesdunei xehetasunezko informazioa ematea da, desgaitasuna deklaratzearekin, kautelazko neurriekin eta ondorengo tutoretzarekin lotuta, zenbaitetan espedienteak ez aurkezteko erabakia hartzen delarik deklarazio hori egiteko premiarik ez dagoenean. Hori ikusten ahal da eskatzaileak atzera eginarazi ziren 36 kasuetan, dagokion informazioa jaso eta balizko desgaituaren eta haren familiartearen egoera xehetasunez aztertu ondoren. Aitzinetiko urtean 88 kasu izan ziren halakoak eta, beraz, kasu kopuruak behera egin du. Dena den, alderdi

honetan aipatu beharko litzateke 2016an informazio eta aholkularitzako zerbitzu hau abiatu zenetik telefonoz eta presentziazko eran atzera eginarazten diren kasuak gero eta gehiago direla, bai partikularren kasuan eta baita profesionalen kasuan ere. Zenbaitetan, aitzinetik hitzordurik izan gabe edo hitzordua eskatu eta eskaera aurkezteko deiekin iristen diren atzera botatako desgaitasun horiek ez dira erregistratzen, ezta zenbatzen ere.

2020				
Eskaera Informazioa	Fiskaltzan aurkeztutako desgaitasunak	Beste fiskaltza batzuetara bideratutako desgaitasunak	Atzera botatako desgaitasunak	Desgaitasuna berrezartzea
415	198	15	36	2

2020. urteko zenbakiak, zerbitzua abian jarri zenetik bost urte oso igaro ondorengo ikuspegia mantentzen delarik, erakusten dutenez arreta mantendu egin da aitzinetiko urteekin alderatuz, batez ere, informazioa eskatzearekin lotura; izan ere, arlo horretan 2017an 391 arreta eman ziren, 2018an 419, 2019an 387 eta 2020. urtean 415 izan dira. Urtez urte Fiskaltzaren aurrean aurkeztutako espediente kopuruak behera egiten du. Hala, 2017an 263 izan ziren, 2018an 246, 2019an 217 eta 2020an 198. Horrek bulegotik helarazitako informazioaren garrantzia berresten du, eskaerak aurkezteko premiari dagokionez. Beste behin, “normaltasun” urte batean zenbaki horiek handiagoak izango lirateke. Berez, alarma-egoera amaitu ondoren finkatu zen goranzko joera berretsi egiten da, udan jarduera handia izan delarik, eta urteko azken zatian eskaera franko egin direlarik. Eskaeran izandako igorak, hein batean, COVID-19aren arrastoekin ere zerikusia izaten ahal du; izan ere, bakarrik bizi ziren pertsona anitzen osasun-egoerak okerrera egin du orokorki, kanpoko tutore baten esku-hartzea behar dutelarik.

Garrantzitsua da nabarmentzea esparru horretan egindako lanaren ondorioz **Lehen Auzialdiko 8. Epaitegian itxarote-zerrenda arindu egin dela, arlo horretan epai bat erdiesteko denbora modu nabarian murriztu delarik.** Horretarako, Auzialdiko 8. Epaitegiaren laneko karga arintzea ere oso positiboa izan da; izan ere, 2019. urtearen amaieratik Gaitasuna Aldatzeari eta antzeko kasuei erreparatuko die eskusiboki. Modu horretan, arreta hobe eta bizkorragoa izanen da.

Gaineratu behar da, era berean, bulegotik **gaitasuna berrezartzeko 2 kasu** kudeatu direla, eta horren gainean kontsulta franko artatu dira, eta eskaera mota horrekin lotutako inprimaki espezifiko bat eratu da.

Gai horri dagokionez, berariazko barneratzeekin lotutako kontsulta anitz erantzuten dira, batez ere, buruko gaixotasunak dituzten pertsonen senideenak, barneratzea lortzeko nola jardun ez baitakite.

EPAITEGIEN ESKARIZ EGINDAKO TXOSTENAK:

2016an zehar epaileen eskariz egiteko txostenak egiten hasi ginen, 2017an eskaera kopuruak gora egin zuen, 12 izan baitziren, eta 2018an 18 eskaera ere egin ziren, **2020an 10 txosten helarazi direlarik**, delituen biktimekin lotutako gaitan nahiz Etxegabetzeen espedienteekin lotuta. Azken horretaz xehetasunez hitz egingen da dagokion atalean. Halaber, zigortuak sexu-erasotzaileen programak egitera derrigortzeko betearazpenekin zerikusia duten beste jarraipen-txosten batzuk helarazi ziren. Azken jardun hori areagotu egiten ahal dela suposatzen da, izan ere, 2018an zehar programa epaitegien, Fiskaltzaren eta IAETP elkargoaren artean dibulgatu zen.

Gainera, kontuan izan behar da Psimae institutuko taldeko psikologoek hainbat eta hainbat txosten egiten dituztela epaitegietatik zuzenean eskatuta, hala tratatzen dituzten biktimekin lotuta, nola programak egiten dituzten erasotzaileenak.

AKONPAINAMENDU JUDIZIALAK:

Biktimaren Estatutuan adierazten den eran, biktimei akonpainamenduak egiteko jarduna abiatu zen, epaiketetarako asistentzia emateko zein ahozko ikustaldietarako, batez ere Probintzia Auzitegiko epaiketetan, Lehenengo eta Bigarren Atalek eskatuta, bereziki sexu-erasoen biktimei zuzenduta. Azpimarragarria da Bigarren Atalak, akonpainamendu-zerbitzu hau eskatzeko denbora anitz behar izan zuenak, anitzez ere erabilera biziagoa egin duela, eta poztu egiten gara, bulegoak egoitza horretan duen zeregina sendotzea baitakar.

Halaber, genero-indarkeriaren biktimei akonpainamendua eskaintzen zaie egoitza judizialean, ikustaldietara, salaketen berrespenetara edo bestelako izapidetara, 5 zenbakidun Zigor arloak eskatuta gehienetan. Era berean, beste delitu batzuen biktimei akonpainamendua eskaintzen zaie, beren zaurgarritasun-egoeratik beharrezkoa denean, zenbaitetan arazo fisikoak direla medio, gortasuna dutelako edota analfabetismoatik. Akonpainamendua epaitegiak eskatuta nahiz biktimak berak eskatuta egiten da, edo zerbitzuaren ekimenez.

Zerbitzuaren ikuskerari dagokionez, biktimaren borondatezko zerbitzu bat da. Hala, biktimari zerbitzuko langileen akonpainamendua eskaintzen zaio, baina batzuetan biktimek nahiago izaten dute konfiantzazko senideekin joatea, eta zerbitzuari muzin egiten diote. Edozein kasutan, epaitegi eskatzaileari horren berri ematen zaio ahozko ikustaldia errazago antolatze aldera.

2020. urtean zehar 9 akonpainamendu judizial egin dira ikustaldietara, aitzinetiko urtean baino 18 gutxiago. Berriz ere, aipatu behar da COVID-19ak ikustaldiak bertan behera uztea ekarri duela, eta horren ondorioz artatutako kasu kopuruak behera egin du.

Zerbitzua sendotu egin dela ikusten ahal da. Gainera, zenbait kasutan gure baliabidea ezagutzen ez zuten biktima berriak hurbildu dira, eta pertsona horiek halako biktimei eskaintzen ahal zaizkien zerbitzuetan, batez ere, laguntza psikologikoa, sartzen dira.

Gaur egun, ez da zenbatzen agerraldi ezberdinetarako hemendik egiten diren beste akonpainamendu asko, adibidez, salaketak kentzekoak, edo ekintza zibil edo zigor arlokoei muzin egitekoak, bitartekaritzara eratortzeko eskaerekin lotuak, edo biktimarentzat interesgarria izaten ahal den dokumentazio edo informazioa emateko agerraldiak.

Horri dagokionez, azpimarragarria da **salaketak kentzea eta kautelazko neurriak eskatu nahi dituzten biktimei egindako akonpainamenduen** datua. Zenbatetsi ez bada ere, halako akonpainamenduak eskatu dizkiguten emakumeak asko izan dira, neurriak kendu edo bertan behera uztea eskatzeko, gehienetan erasotzailearekin adin txikiko seme-alabak dituztelako, eta horiek zaindu ahal izateko harreman jakin bat mantendu behar dutelako ezinbestean, eta batzuetan epaitegietatik agintzen diren neurriak betetzea ezinezkoa da.

 ZIGOR, ZIBIL ETA MERKATARITZA ARLOKO BITARTEKARITZA ZERBITZUA

Sekzio honetatik Iruñea eta Agoitzeko barruti judizialeko jurisdikzio ezberdinetako (zigor arloa, arlo zibila, Familia arloa eta merkataritza arloa barne) bitartekaritzako taldeetarako eratorpenak koordinatzen dira.

Kontuan izan behar da Justizia Zuzendaritzak, bitartekaritza zibila eta merkataritza arloa ezartzea errazteko hitzarmenen sinaduran oinarrituta, duela zenbait urte erabiltzen zuen kontzeptuak bilakaera bat izan duela “bitartekarien txanda” batean oinarritutako formatu batera, doako justiziako beste txanda batzuen antzekoa, Abokatuen Elkargo ezberdinen kargura, horiek baitira beren zerbitzuen hartzaile diren barruti judizial bakoitzean bitartekaritza dinamizatzear arduratzen direnak. Eta, aldi berean, letratuen talde bitartekarietatik elkargo profesionalekin akordioak bultzatu dira, besteak beste, psikologia eta gizarte lanarena, ahal den heinean elkarren arteko bitartekaritzaren estiloa bultzatzeko.

Bitartekaritzez arduratzen diren talde ezberdinek aurkezten dituzten memorietan talde bakoitzak egindako bitartekaritzei dagozkien datuak banakatuta agertzen dira. Horrenbestez, ez da horretan sakontzen, baina garrantzitsua da islatzea joan den urtean zigor arloko bitartekaritza-espeditate kopurua modu nabarian areagotu dela, eta arlo zibilean eta merkataritza arloan joera ezberdina ikusten ahal da, nahiz eta azken urte honetan gora egin duten bereziki zibil eta familia arloan, izan ere, 2018an 22 bideratze zenbatu baziren 2020an 69 bideratze egin dira.

Kontuan izateko datu bat da Bitartekaritzara bideratutako espeditate guztiak ez direla taldeetara iristen, izan ere, bada bitartekaritza-prozesua hasterik nahi ez duen portzentaje bat, % 30 ingurukoa, edo ezinezkoa da horiek lokalizatzea. Kasu horietan zerbitzu honetatik informazioa epaitegira itzultzen da lehenbailehen, espeditate judizialeko ohiko izapidearekin jarrai dezaten.

BITARTEKARITZA 2020	
Zigor arloko bitartekaritza	508
Bitartekaritza zibila	24

Bitartekaritza zibila-familia arlokoa	69
Merkataritza arloko bitartekaritza	10
GUZTIRA	611

Aurreko urtearekin alderatuz, eratorritako espediente kopuruak nabarmen egin du gora, **2019an baino 126 espediente gehiago**. Espediente kopuru oso handia, % 25eko igoera batekin eta, horrenbestez, lan-bolumen handia hartzen du beregain Justizia Errestauratiboko Bulegoaz arduratzen den pertsonak.

Justizia Errestauratiboko Zerbitzua 4 urte hauetarako (2021ean amaitzen da) ANAME elkarteari esleitzeak zerbitzuari segurtasuna eta iraunkortasuna ematen dio. Horrela, jurisdikzio honetan eratorpen guztiak arazorik gabe hartzen ahal ditu beregain, partida horretarako erdietsitako igoerari esker.

Zenbakiak, era berean, aitzinetiko urtean baino anitzez handiagoak dira **Familiako kasuen bitartekaritzan, 32 kasu gehiagorekin**, arlo zibilean jaitsiera arin bat eta merkataritza arloan igoera txiki bat ikusten direlarik.

Azpimarragarria da Agoitzeko epaitegitik eratorritako espediente kopurua, hala zigor arloan nola arlo zibilean. Horrek gatazkak ebazteko metodo modura bitartekaritzaren aldeko apustua argia dela erakusten du.

Gure Sekzioaren barnean gai horrek duen garrantzi gero eta handiagoa **2018an BITARTEKARITZA NEGOZIATUAREN sorrerarekin** formalizatu zen, lan-karga areagotu egin zelako, kontuan izanik, gainera, ematen den arretaren espezializazioa eta kalitatea, bertako buru modura gaur egun zeregin horrekin arduratzen den pertsona izendatu zelarik.

 INFORMAZIO ETA ERATORPENERAKO ZERBITZUA HIPOTEKA BETEARAZPENAGATIK EDO ALOKAIRUA EZ ORDAINTZEAGATIK LEHEN ETXEBIZITZAKO ETXEGABETZE KASUETAN

Hipotekaren betearazpen espedienteak eta 208 bideratze edo esku-hartze eskaera ofizioekin, Lehen Instantziako Epaitegietatik iristen direnak etxegabetze kasuetan ordainketak ez egiteagatik, 2019ko 96 eskaerak bikoiztu eta aurreko urteko 3 Hipoteka Betearazpenak sei aldiz biderkatzen dituzten zenbakiak.

Bulegora iritsitako eskaera andanak bertako langileek beregain nekez har dezaketen lan-karga bat dakar, kontuan izanik, ez dela ahortzi behar bulegoaren helburu nagusia delituen biktimak artatzea izaten jarraitzen duela.

Gure helburua, kasuak ahalbidetzen baldin badu, informazioa eta aholkularitza eman eta beste baliabide batzuetara bideratzea egitea bada ere, profesionalekin hitzorduak edota hipotekako bitartekaritzako zerbitzuak koordinatzeko ahalegina eginez, alokairuen kasuan bideratze kopuru handiaren ondorioz ia ezinezkoa da. **2019ko martxoan 7/2019 Errege Lege Dekretua onartu zen, martxoaren 1ekoa, etxebizitza eta alokairu arloko premiazo neurriei buruzkoa.** Bertan, artikuluko 5. atal berrian aurreikusten denez, 250.1 artikuluko 1 zenbakian aipatzen diren kasuetan (errentak ez ordaintzearen ondoriozko ahozko epaiketa edo errentamendu-epea iraungitzea), demandatuari **gizarte zerbitzuetara jotzeko** aukeraren berri emango zaio balizko **zaurgarritasun-egoera** ikusi ahal izan dezan. **Epaitegiak ere ofizioz jakinaraziko die gizarte zerbitzuei.** Horiek baieztatzen baldin badute eragindako etxea zaurgarritasun-egoeran dagoela sozialki edo ekonomikoki, Justizia Administrazioako abokatuak **prozesua bertan behera utziko du** gizarte zerbitzuek egokitzen jotzen dituzten neurriak hartzen diren arte. Prozesua, gehienez, **hilabetez** egoten ahalko da bertan behera jakinarazpena jasotzen denetik zenbatzen hasita, edo **hiru hilabetez eskatzailea pertsona juridikoa baldin bada.**

Errege Dekretu horren onepenenak gure zerbitzuan aldaketa handia ekarri zuen berehala, izan ere, 2016ko irailaren 22an Madrilen “etxegabetzeko edo hipoteka betearazteko prozeduretan familiako etxebizitza sustatzearen

ondoriozko balizko zaurgarritasunak hautemateari buruz” sinatutako Hitzarmenean adostutakoari jarraiki, gai hori frankotan jorratu delarik udal zerbitzu ezberdinetako eta Nafarroako Gobernuko Etxebizitza Departamentuko langileekin eta Justizia arloko langileekin 2016an zehar egindako bilkura ezberdinetan, gai horretan zeregin garrantzitsua betetzen baitzuen zerbitzuak Sekzio honi aitzinetik egitea agindu zitzaizkion triptikoak 2017ko azken hiruhilekotik aurrera dibulgateari ekin zitzaionetik.

Haatik, aipatu Errege Dekretua argitaratu ondoren, Nafarroako epaitegi asko, Iruñeko batzuk, eta beste barrutik judizial batzuetako beste zenbait, ofizioak igortzen hasi ziren alokairua ez ordaintzeagatik etxegabetze ugaritan betearazpena aplikatu zitzaienei buruzko zaurgarritasun-txostenak eskatuz.

Pandemiako urte hau, 2020. urtea, anitz oparoa izan da Errege Dekretuei dagokienez, alarma-egoeran zehar bata bestearen atzetik ezarri direnak sustapenen etendurak kudeatzeko. Horrela, lehendabizi, 2020ko martxoaren 10eko 6/2020 Lege Dekretua iritsi zen eta haren ondoren abenduaren 22ko 37/2020 Dekretua, pandemiak utzitako arrastoetatik eratorritako etenduren baldintzak artikulatzekoak etxegabetu egiten ziren pertsonengan, sustapenak bertan behera utziz arrazoi horren ondorioz etorritako egoera egiaztatzen zen kasuetan. Araudien ugaritasun horrek, Gizarte Zerbitzuen zailtasunekin batera, muturreko mugetara arte saturatuta baitaude, sobera zaildu du erabiltzaile horiei emateko arreta eta, batez ere, **artatutako kasu gehienetan, Errege Dekretu horietan partekatzen den helburu nahiko “irreal” betetzea eragozten du, Etxegabetzeek kaltetutako pertsonentzat bizitegi erako irtenbide bat ematekoa etendurek irauten duten bitartean.** Etxebizitzaren, librea nahiz titulartasun publikokoa, eskaintzari dagokionez dagoen urritasunak, etxebizitza epe laburretan aurkitzeko helburua eskuratzeko amets bilakatzen du.

2020. urtean zehar **20 bideratze** jaso ziren txostenetan gure profesionalen eskutik eta, azkenik, egoera jasangaitz bilakatu zen, lan egiteko eredia ere birplanteatu egin zelarik, eta gure Bulegoan zaurgarritasun-txostenak soilik Hipoteka Betearazpen kasuetan izapidetzea erabaki zen, zerbitzuaren hastapeneko ikuskerara itzuliz, kasu horietan gure eskura zegoen arreta,

orientazioa eta informazioa emanez, eta gainerako espedienteak, orokorki, alokatutako etxebizitza kokatuta dagoen eremuko Gizarte Zerbitzuetara eratorri ziren. Horrek, bestalde, txostena askoz ere errealista eta objektiboagoa izatea bermatzen du; izan ere, betearazpena aplikatu zaionaren egoera lehen eskutik ezagutzen du, eta etxegabetuentzat alferrikako bidaia eta kostuak saihesten dira.

Gizarte langileek txostena zuzenean eratzen ez baldin badute ere, beren lana izapide garrantzitsua da; izan ere, dagokion Gizarte Zerbitzura igortzeaz eta denborak kontrolatzeaz arduratzen dira, txostena eskatuz jasotzen ez bada, eta hura egiteaz arduratzen denak adierazitako edozein gorabehera edo datu epaitegira bideratuz.

Halaber, gure zerbitzuko gizarte langileek Gizarte Zerbitzuetan ezagutzen ez dituzten erabiltzaileei dagozkien txostenak zuzenean eratzen dituzte, eta baita erabiltzailearen baten datuak falta direnean ere, horien zaurgarritasuna berreste aldera. Zenbaitetan, era berean, gure Bulegotik txostenak igortzen dira sustapenen atzerapenak (hilabete batekoak edo hiru hilabetekoak) eskatzeko zaurgarritasun bereziko egoera egiaztatueta alokairuko etxegabetzeen kasuan, inguruabar oso zehatzen bat ematen ahal denean, edo betearazpena aplikatu zaienak izan direnean gure esku-hartzea eskatu dutenak zerbitzura zuzenean joz. Nire ustez, txosten horiek dira gaur egun egiten ahal ditugun bakarrak Hipoteka Betearazpenetan egindako eskaeretatik harago, gaur egun Bulegoan dagoen langile kopurua kontuan izanik.

Interesgarria izanen litzateke eztabaidatzea zein neurritan den beharrezkoa eskaera horiek gure zerbitzura modu masiboan igortzen jarraitzea, eta ez ote zen zuzenago eta eraginkorragoa izanen aipatutako Gizarte Zerbitzuan jasotzea, izan ere, Gizarte Zerbitzu hori bera da betearazpena aplikatu zaienentzat bizitegi erako irtenbideren bat planteatzen ahal duena, hori delituen biktimei laguntzeko bulego gisa gure eskuduntzetatik sobera urruntzen baita.

 TELEFONO BIDEZKO ARRETARI ESKAINITAKO DENBORA

Halaber, garrantzitsua da telefono bidezko arreta bulegotik egiten den lana gogora ekartzea, zenbaitetan zuzeneko elkarriketetan egiten den lanketa baino trinko eta konplexuagoa ere bada eta, izan ere, portzentaje adierazgarri batean deiak kontsulta anitz bitxietarako izaten dira, edo konplexutasun emozional handiko egoeran dauden pertsonak artatzeko.

Eta COVID-19a, konfinamendua eta alarma-egoera ezaugarri izan dituen urte honetan jasotako dei kopurua zenbatzeari utzi egin zaio, izan ere, hiru hilabetez lan egiteko tresna bakarra izan zen, posta elektronikoekin batera, Justizia Jauregira inor ezin zela sartu kontuan izanik. Horrenbestez, artatutako deiak apuntatzeak zentzua galdu zuen, izan ere, telefonoa izan zen gure lan-jardunaren protagonista nagusia, hala bulegoan nola, anitzez ere maiztasun gehiagorekin, gure etxeetatik, telelana egiteko ahaleaginean, batez ere, lehendabiziko asteetan, horretarako sistema operatiboa instalatu zitzaigun arte.

Zorionez, hasierako erabateko konfinamendua eta itxialdia gaindituta, elkarbizitza zilegi izan da eta sarritan presentziazko elkarriketa mantendu ahal izan da, baina telefono bidezko arretarekin konbinatuta. Horrek joan-etorrietan aurreztea eta hainbat arrisku arintzea ekarri du, eta hori aurkikuntza garrantzitsua izan da, ziurrenera egonkortu eginen dena.

16. BULEGOAK PRESTAKUNTZAREKIN ETA DIBULGAZIOAREKIN LOTUTA EGINDAKO EKINTZAK:

Berezko eta bereizitako aipamena **PRAKTIKETAKO IKASLEENTZAT**. Bost urte hauetan zehar **ikasle ugari jaso dira diziiplina ezberdinetako praktiketan**, esate baterako, Gizarte Lanean, orduak Adin Txikikoen Taldearekin partekatuz, eta Psikologian Bitartekaritzako praktiketan. Gainera, Nafarroako Auzitegiko Medikuntzaren Institutuko edo PSIMAEko psikologoengana bideratu dira psikologiako zenbait ikasle.

2020. urtean zehar NUP unibertsitatearekin aurreikusi ohi den lankidetzaren bertan behera geratu zen, pandemiaren ondoriozko egoeraren eta arriskuengatik. Dena den, lankidetzari berrekin zaio eta, gaur egun, 2021. urte honetan, praktiketako ikasle bat dugu berriz ere atalean.

1. Baliabidearen DIBULGAZIOA:

Era berean, dibulgazio arloan burututako jarduerak guztiak bertan behera geratu ziren, 2021. urtera arte atzeratu zirelarik gehienak, eta koordinaziorako gainerako bilkurak online bidez mantendu ziren, kutsatzeak ekiditeko.

- Partaidetza **prentsaurrekoetan** pandemia garaian Sekzioaren datu, memoria eta arreten berri emateko Kontseilariarekin batera.
- Departamentuak bultzatutako bilkura sustapen kasuetan koordinazioa burutzeko, Etxegabetze judizialen eta Hipoteka Betearazpenen ondoren.
- Partaidetza **Europako Proiektuari buruzko jardunaldian, biktimen arretarako zerbitzuetan Covid arrastoak aztertze, Bartzelonako Unibertsitateak zuzenduta.**
- **Partaidetza NABIk pandemiak emakumeengan (administrazioko langileak) dituen ondorioei buruz egindako ikerketan.**

- **Partidatza CLAP** ikaskuntzako komunitatean, Iruñeko Udaltzaingoak **Gorroto-delituari** dagokienez sustatutako Europako proiektuaren barnean. Pandemiaren ondorioz eten egin zen eta 2021ean berrekingo zaio.
- **INDARKERIAREN AURKAKO PROTOKOLOEN sinadura Nafarroako Gobernuak Justizia Zuzendaritza Nagusia ordezkatzuz.** Lankidetzarako bilkurak egin ziren **BURLATA ETA TUTERAKO UDALEKIN**, aipatu protokoloen sinadura ekarri zutenak, bi herrietara egindako bidaia banatan.
- Bestalde, Sekziotik, ahal izan den heinean, **Hedabideekin kolaboratua**, aurten Nafarroako idatzizko prentsarekin batez ere, era guztietako estatistikak eskatu ohi dituen.

2. **OAVD bulegoko profesionalek egindako PRESTAKUNTZA:**

Alarma-egoera deklaratu eta aurreikusitako ikastaro guztiak bertan behera geratzean, prestakuntzari soilik urteko azken hilabeteetan berrekin ahal izan zitzaion, udan ez dira antolatzen, eta azken hiruhilekoan egin zirenak online bidezkoak izan ziren.

- **SAIOAK IAETP** elkargoan EAZ txanda egin nahi duten letratuentzat, arazoan online bidez egina.
- **“ADIN TXIKIKOAK GENERO-INDARKERIAKO TESTUINGURUAN” jardunaldiak**, Iruñeko Udalak irailean antolatuak.
- Otsailean CIVICAN zentroan egindako JARDUNALDIA **“Pederastia zentro erlijiosoetan**. Egia, justizia eta erreparaziorantz Nafarroatik”.

3. **GENERO-INDARKERIAKO BIKTIMEN, ARRETARAKO ZERBITZUAREN EBALUAZIOKO emaitzak abian jartzea, erasoen**

biktima diren emakumeak eta sexu-jazarpenak eta erasotzaileentzako terapiak.

2018an zehar IBAIN KONTSULTOREAK zerbitzuaren kanpoko EBALUAZIOA egin zuen, NABIk eskatuta, soilik genero-indarkeriaren biktimen eta emakumezko biktimekin sexu kutsuko delituen arretari dagokion edukiarekin, etxeko indarkeriako eta sexu-indarkeriako erasotzaileek egin ohi dituzten tratamendu eta terapien ebaluazioarekin batera.

Ebaluazio hori, Foru eta Asistentzia Poliziak eta GIBOAT taldeak egindakoekin batera, 2019ko urtean zehar argitaratu zen. Ebaluazioaren emaitza modura, **zerbitzu honek kalitate-kontrol bat abian jartzeko erabili nahi duen kalitatea neurtzeko inkesta-eredu bat helarazi zitzaigun,** ausazkoa, Sekzioan biktima mota ezberdinei zuzenduta egindako arretari buruzkoa. Haatik, inguruabar ezberdinak direla medio, litekeena da 2020ko bigarren seihilekora arte zirkulazioan ezin jartzea.

Azkenik, **inkesta ezin izan da pasatu 2021. urtean sartu arte.** Horrenbestez, eskuratutako ondorioak hurrengo memoriarako utziko ditugu, 2021. urtean zehar erabiltzaileek helarazten dizkiguten erantzunen harira.